

เสนอ:
สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง
กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

รายงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report)

โครงการสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับการกำกับเนื้อหารายการข่าว
เหตุการณ์ความรุนแรง และการก่อการร้ายในยุโรป

วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา Graduate School of Commerce Burapha University

169 ถนนลาดยาวแม่โจ้ ต.แม่โจ้ อ.แม่โจ้ จ.ชลบุรี 20131

บทสรุปผู้บริหาร

พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๗ และแผนแม่บทกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) ยุทธศาสตร์ที่ ๕.๒ ยุทธศาสตร์การกำกับดูแลการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ได้ให้อำนาจแก่สำนักงาน กสทช. ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการทำหน้าที่ออกใบอนุญาตการใช้คลื่นความถี่และกำกับดูแลการประกอบกิจการ จึงเป็นหน่วยงานหนึ่งของประเทศที่มีภารกิจในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้น ผ่านมิติการทำงานด้านสื่อ มีการดำเนินงานในหลายรูปแบบ ทั้งในลักษณะของการจัดตั้งคณะกรรมการการตั้งคณะกรรมการศึกษาวิจัย การพัฒนาองค์ความรู้ และการฝึกอบรม โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้บูรณาการกิจกรรมและโครงการต่างๆ เข้าด้วยกัน โดยการวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของหน่วยงานกำกับดูแลสื่อในประเทศยุโรปในการกำกับดูแลสื่อการนำเสนอข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้าย บทบาทการทำหน้าที่ขององค์กรสื่อในประเทศยุโรปในการนำเสนอข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้าย และเพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับการกำกับดูแลสื่อและการทำหน้าที่ของสื่อกรณีเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายในยุโรปมาประยุกต์ใช้กับประเทศไทย และการทำงานของสำนักงาน กสทช.

โดยผลการวิจัยพบว่าในช่วงที่ผ่านมาระหว่างปี ค.ศ. 2004-2016 ประเทศในยุโรปได้เผชิญกับเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายจำนวนมากถึงจำนวน 2,081 ครั้ง แบ่งเป็น เกิดขึ้นในประเทศ จำนวน 982 ครั้ง และข้ามชาติ จำนวน 1,099 ครั้ง ทำให้มีผู้เสียชีวิตรวมทั้งสิ้น จำนวน 627 คน และมีผู้ที่ได้รับบาดเจ็บ จำนวน 4,607 คน กระแสความรุนแรงดังกล่าวได้สร้างประเด็นที่ท้าทายกับองค์กรกำกับดูแล และสื่อสารมวลชนในยุโรปเกี่ยวกับการกำกับเนื้อหาข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้าย ซึ่งในด้านหนึ่งคือการรักษาไว้ซึ่งหลักการประชาธิปไตย ได้แก่ เสรีภาพในการแสดงออกของประชาชน หลักมนุษยธรรม ความเป็นกลางในการนำเสนอข่าวสารข้อมูล และการแสดงถึงความหลากหลายด้านความคิดเห็น และทัศนคติ ตลอดจนการหลีกเลี่ยงการนำเสนอที่เป็นอคติ กีดกันต่อกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ในขณะที่ต้องรักษาไว้ซึ่งความปลอดภัยของประเทศ และประชาชน การนำเสนอข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และการลดผลกระทบของการก่อความรุนแรงและการก่อการร้ายที่จะมีผลประชาชน สังคม และป้องกันการเกิดแนวคิดหัวรุนแรงต่อประชาชนกลุ่มเสี่ยง ซึ่งองค์กรกำกับดูแลและองค์กรสื่อของประเทศยุโรปสามารถดำเนินการเพื่อรักษาสมดุลของหลักการเสรีประชาธิปไตย ควบคู่ไปกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ สังคม และประชาชน โดยอาศัยการร่วมกำกับดูแล (Co-Regulation) และการกำกับดูแลตนเอง (Self-Regulation) โดยหน่วยงานรัฐได้กำหนดขอบเขตของเนื้อหาเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการกระตุ้นให้เกิดการใช้ความรุนแรง ป้องกันเด็กเยาวชนจากเนื้อหารุนแรง และป้องกันมิให้เกิดอคติต่อกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งในสังคม ตลอดจนการให้อำนาจแก่ตัวแทนองค์กรสื่อสารมวลชน ผู้ประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ ตลอดจนกิจการหนังสือพิมพ์ ร่วมกับตัวแทนภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในสังคมทั้งภาคประชาชน ภาควิชาการ นักกฎหมาย องค์กรศาสนา ตลอดจนกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสังคมอื่นๆ ในการร่วมกันพัฒนามาตรฐานทางจริยธรรมขึ้นมาภายในองค์กรสื่อมวลชนเอง เช่นที่พบใน สถานีโทรทัศน์ BBC ของสหราชอาณาจักร Radio France ของประเทศฝรั่งเศส และ VRT ของประเทศเบลเยียม ในระดับวิชาชีพ เช่น ที่พบในคณะกรรมการจริยธรรมสื่อมวลชนของประเทศสหราชอาณาจักร เยอรมนี และเบลเยียม เป็นต้น

ซึ่งประเด็นที่ค้นพบ สามารถนำมาประยุกต์เป็นข้อเสนอแนะกับการกำกับดูแลสื่อและการทำหน้าที่ของสื่อกรณีเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายในยุโรปมาประยุกต์ใช้กับประเทศไทย และการทำงานของสำนักงาน กสทช. ในด้านดังต่อไปนี้

- การพัฒนาหลักจรรยาบรรณของสื่อให้รายงานข่าว และการผลิตรายการเพื่อป้องกันความขัดแย้ง และลดผลกระทบของเหตุการณ์รุนแรง และการก่อการร้าย

- การพัฒนาความร่วมมือกับภาคสื่อสารมวลชน โดย กสทช. ควรเชิญสื่อมาประชุมกัน และให้สื่อช่วยกันพิจารณาเสนอแนะ เพื่อรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะจากสื่อ ในประเด็นด้านการรายงานเหตุการณ์ ความรุนแรงและการก่อการร้ายเพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการร่วมกันเสนอแนะไปเป็นแนวทางในการพัฒนาแนวปฏิบัติที่ดี (The best practice) มาตรฐานทางจริยธรรม (Code of conduct) ในการนำเสนอข่าวสารข้อมูลให้อยู่ในขอบเขตหลักการเดียวกัน เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสังคม

- การพัฒนารูปแบบการร่วมกำกับดูแล (Co-Regulation) ในด้านเนื้อหารายการที่มีความรุนแรง และการก่อการร้าย ก่อนที่ประเทศไทยจะสามารถพัฒนาการกำกับดูแลเนื้อหาไปสู่การกำกับด้วยตนเองอย่างสมบูรณ์ มีความจำเป็นที่หน่วยงานภาครัฐ ต้องยกระดับ ให้อำนาจร่วมกันในการกำกับดูแลเนื้อหาที่มีความเสี่ยง ทั้งในด้านความรุนแรง และการก่อการร้าย ร่วมกับตัวแทนจากภาคส่วนต่างๆ ทั้งภาคประชาชน ประชาสังคม ตัวแทนของกลุ่มผู้ชมผู้ฟัง ตัวแทนผู้นำทางความคิด ผู้นำศาสนา นักวิชาการ และกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่างๆ เพื่อเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาเนื้อหาต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง มีการดำเนินงานร่วมกันควรมีการทำงานในรูปแบบเครือข่าย การตรวจสอบคัดกรองข่าวในด้านความปลอดภัย หรือ ความมั่นคง ก่อนมีการนำเสนอข่าวสารประชาชน

- การพัฒนากลไกของสื่อสารมวลชนเพื่อนำเสนอข่าวข้อมูลสารประโยชน์เชิงคุณภาพ ป้องกันการชักจูงประชาชนให้เข้าร่วมกับกลุ่มก่อการร้าย โดยลดปัจจัยที่นำไปสู่การสร้างแนวคิดหัวรุนแรง (Preventive Measures) โดย กสทช. ควรส่งเสริมการผลิตข่าวคุณภาพ โดยประยุกต์ใช้เนื้อหาหลักกับปัจจัยที่นำไปสู่การสร้างแนวคิดหัวรุนแรงในประเทศไทย ทั้งปัจจัยที่เป็นปัจจัยผลักดัน และ ปัจจัยเชิงดึงดูด (Pull Factors) ตลอดจนเนื้อหาเพื่อป้องกันการเข้าสู่กระบวนการสร้าง แนวคิดหัวรุนแรง (Radicalization) ภายในพื้นที่ที่มีความไม่สงบ อีกทั้งควรส่งเสริมกลไกการพัฒนาเนื้อหาสื่อคุณภาพ และช่องทางการสื่อสารเชิงรุก ทั้งในด้านสื่อสารมวลชน และสื่อการสื่อสารในเชิงสังคม ตลอดจนบทบาทของสื่อสารมวลชนทั้งในระดับส่วนกลาง และสื่อสารมวลชนในท้องถิ่นตลอดจนกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาคประชาชน ประชาสังคม ผู้นำทางความคิด ผู้นำศาสนา ฯลฯ เพื่อพัฒนาสื่อที่แสดงถึงพิษภัยของแนวคิดหัวรุนแรง และการก่อการร้าย สื่อเชิงสารประโยชน์ที่มีข้อเท็จจริงสามารถหักล้างอุดมการณ์ของแนวคิดหัวรุนแรง ตลอดจนสื่อที่สามารถนำเสนอทางเลือกให้กับประชาชน และเยาวชนกลุ่มเสี่ยงในการถูกชักจูงให้เข้าร่วมกับขบวนการใช้ความรุนแรงมีทางเลือกในการใช้ชีวิตนอกเหนือจากการหันไปใช้ความรุนแรง โดยการดึงกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่างๆ เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของกลไก และโครงสร้างในการป้องกันการชักจูงประชาชนให้เข้าร่วมกับกลุ่มก่อการร้าย

- การส่งเสริมให้สื่อเสนอข่าวเชิงสันติภาพ (Peace Journalism) โดยส่งเสริมการนำเสนอข่าวที่มีความเที่ยงธรรม นำเสนอข่าวจากหลากหลายประเด็น ไม่เน้นแต่ปัญหาด้านความขัดแย้ง และการก่อเหตุ ความรุนแรง แต่นำเสนอถึงกลไกเชิงสังคม วัฒนธรรม และจิตวิทยา ที่สามารถเยียวยาความขัดแย้ง ตลอดจนนำเสนอข่าวด้านบวกในพื้นที่ความขัดแย้ง ซึ่งสามารถลดความตึงเครียดในพื้นที่ได้

- การสร้างพื้นที่สาธารณะ (Public Spaces) ในการแสดงออก ในพื้นที่ที่มีความขัดแย้ง ภาคส่วนต่างๆ ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย ควรมีเวทีสาธารณะที่ปลอดภัยในการแสดงออกทางความคิดเห็น ทศนคติที่มีต่อปัญหา เพื่อร่วมกันนำเสนอทางเลือกในการแก้ไขปัญหาความรุนแรง และความขัดแย้ง โดยเปิดโอกาสให้มีพื้นที่สื่อกลาง (common space) ในการนำเสนอข่าวที่มีความแตกต่างจากข้อมูลประชาสัมพันธ์ของรัฐ แต่เป็นสื่อที่แสดงถึงแนวคิดที่ตกผลึกจากภาคส่วนต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้อง

- การส่งเสริมให้สื่อท้องถิ่นมีพื้นที่ในการรายงานข่าวสร้างสรรค์เชิงบวกในสื่อส่วนกลาง กสทช. ควรส่งเสริมให้มีผังรายการสำหรับสื่อท้องถิ่นในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวเชิงสร้างสรรค์ในพื้นที่ของสื่อส่วนกลาง ผ่านการบูรณาการให้สื่อท้องถิ่นมีโอกาสนำเสนอภาพที่สร้างสรรค์ในเชิงบวก เพื่อมานำเสนอข่าวจากท้องถิ่นใน

พื้นที่นอกเหนือจากข่าวมิตีความรุนแรง เช่น ข่าวเชิงบวก ข่าวในเชิงประชาสัมพันธ์ดีๆ ของพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ อาทิ การแนะนำผลไม้ หาดทราย การท่องเที่ยว ฯลฯ เพื่อสร้างภาพลักษณ์ของพื้นที่ให้ดียิ่งขึ้น

- **การพัฒนาคู่มือการรายงานข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้าย** ให้กับสื่อในโทรทัศน์และวิทยุที่ กสทช. กำกับดูแล โดยในส่วนี้ กสทช. หรือ กองทุน กทปส. อาจร่วมกับสมาคมสื่อในการจัดอบรมการนำเสนอเนื้อหาข่าวที่เกี่ยวกับความรุนแรงอย่างถูกต้อง เพื่อสร้างมาตรฐานในการนำเสนอเนื้อหาข่าวยการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายให้แก่สื่อ เช่น การไม่ระบุชื่อผู้ก่อการร้าย การไม่ออกข่าวแถลงการณ์ของผู้ก่อการร้าย การไม่ให้เครดิตกับกลุ่มก่อการร้าย เป็นต้น

- **การพัฒนาวาทะกรรม คำอธิบายเหตุการณ์ใหม่ เพื่อลดชนวน ลดผลกระทบของความรุนแรง** กสทช. ควรดำเนินการสร้างให้เกิดวาทะกรรม คำอธิบายเหตุการณ์ข่าวใหม่ๆ เมื่อสื่อนำเสนอเรื่องราวของพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จะได้มีแนวทางในนำเสนอใหม่ๆ โดยไม่ต้องไปเชื่อมโยงกับเหตุการณ์ความรุนแรง อันสามารถสร้างการรับรู้ใหม่ๆ เกี่ยวกับพื้นที่ ที่สามารถลดชนวน และลดผลกระทบของความรุนแรงได้

- **การให้ความรู้ด้านการรู้เท่าทันสื่อ (Media Literacy) ให้กับประชาชน ผู้ชมผู้ฟัง และสมาชิกของกลุ่มเสี่ยงต่างๆ ในพื้นที่** เพื่อให้ผู้รับสื่อ มีการเรียนรู้เรื่องการรู้เท่าทันสื่อ มีความระมัดระวังในการบริโภคสื่อ และมีวิจรรย์ญาณในการวิเคราะห์เนื้อหาของสื่อ ผ่านการจัดอบรม หรือ การเผยแพร่ข้อมูลความรู้ที่จำเป็น

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	0-1
สารบัญ	(i)
สารบัญตาราง	(iv)
สารบัญภาพ	(v)
สารบัญแผนภูมิ	(vi)
บทที่ 1 บทนำ	1-1
1.1. หลักการและเหตุผล	1-1
1.2. วัตถุประสงค์โครงการ	1-2
1.3. ขอบเขตการศึกษา	1-2
1.4. ระยะเวลาการดำเนินการ	1-3
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	2-1
2.1. สถานการณ์การก่อการร้ายในยุโรป	2-1
2.2. โครงสร้าง และบทบาทขององค์กรในการกำกับดูแลสื่อ และหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องในการกำกับดูแลเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายบนสื่อของยุโรป	2-7
2.2.1. โครงสร้าง และบทบาทขององค์กรในการกำกับดูแลสื่อของสหราชอาณาจักร	2-10
2.2.2. โครงสร้าง และบทบาทขององค์กรในการกำกับดูแลสื่อของประเทศเยอรมนี	2-13
2.2.3. โครงสร้าง และบทบาทขององค์กรในการกำกับดูแลสื่อของประเทศฝรั่งเศส	2-14
2.3. กฎหมายหรือระเบียบในการกำกับดูแลเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายบนสื่อในยุโรป	2-15
2.3.1. สหราชอาณาจักร	2-16
2.3.2. สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี	2-18
2.3.3. สาธารณรัฐฝรั่งเศส	2-23
2.3.4. ประเทศเบลเยียม	2-26
2.4. บทบาทการทำหน้าที่ขององค์กรสื่ออย่างน้อย ๓ ประเทศในด้านแนวปฏิบัติที่ดี (The best practice) และมาตรฐานทางจริยธรรม (Code of conduct) กรณีที่เกิดเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้าย	2-30
2.4.1. บทบาทการทำหน้าที่ขององค์กรสื่ออย่างน้อย 3 ประเทศในด้านแนวปฏิบัติที่ดี (The best practice)	2-30
2.4.2. มาตรฐานทางจริยธรรม (Code of conduct) กรณีที่เกิดเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายของสหราชอาณาจักร	2-35

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า	
2.4.3. มาตรฐานทางจรรยาบรรณ (Code of conduct) กรณีที่เกิดเหตุการณ์ ความรุนแรงและการก่อการร้ายของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี	2-44	
2.4.4. มาตรฐานทางจรรยาบรรณ (Code of conduct) กรณีที่เกิดเหตุการณ์ ความรุนแรงและการก่อการร้ายของสาธารณรัฐฝรั่งเศส	2-46	
2.4.5. มาตรฐานทางจรรยาบรรณ (Code of conduct) กรณีที่เกิดเหตุการณ์ ความรุนแรงและการก่อการร้ายของประเทศเบลเยียม	2-49	
2.5. โครงสร้าง และบทบาทขององค์กรในการกำกับดูแลสื่อและหน่วยงานหลัก ที่เกี่ยวข้องในการกำกับดูแลเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและ การก่อการร้ายบนสื่อของประเทศไทย	2-50	
2.6. กฎหมายหรือระเบียบในการกำกับดูแลเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ ความรุนแรงและการก่อการร้ายบนสื่อในประเทศไทย	2-54	
2.7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	2-56	
บทที่ 3	ระเบียบวิธีวิจัย	3-1
3.1. กรอบแนวคิดในการวิจัย	3-1	
3.2. ประชากร	3-4	
3.3. กลุ่มตัวอย่าง	3-5	
3.4. วิธีการสุ่มตัวอย่าง	3-5	
3.5. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	3-6	
3.6. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	3-6	
3.7. วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	3-6	
3.8. การวิเคราะห์ข้อมูล	3-6	
บทที่ 4	การสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับการกำกับดูแลเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความ รุนแรงและการก่อการร้ายในยุโรป	4-1
4.1. สังเคราะห์กฎหมายและกฎระเบียบที่ใช้บังคับกับการกำกับดูแลเนื้อหา รายการ	4-1	
4.2. สังเคราะห์บทบาทการทำหน้าที่ขององค์กรกำกับดูแลสื่อและหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลเนื้อหารายการ ครอบคลุมถึงแนวปฏิบัติที่ดี (The best practice) และมาตรฐานทางจรรยาบรรณ (Code of conduct)	4-6	
4.3. สรุปผลการประชุมย่อย	4-6	
4.3.1 กลุ่มที่ ๑ ประกอบไปด้วย นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ที่เกี่ยวข้อง และ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กับเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรง และการก่อการร้ายภายในประเทศไทย	4-6	
4.31.. กลุ่มที่ ๒ ประกอบไปด้วย ผู้ประกอบการกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ ผู้ที่มีความสนใจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	4-17	

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า	
บทที่ 5		
ผลสังเคราะห์องค์ความรู้ และสรุปแนวทางให้ สำนักงาน กสทช. นำมา ประยุกต์ใช้ในการทำงานด้านการกำกับดูแลสื่อกับเหตุการณ์ความรุนแรง	5-1	
5.1. ผลสังเคราะห์องค์ความรู้	5-1	
5.2. สรุปแนวทางให้สำนักงาน กสทช. นำมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน ด้านการกำกับดูแลสื่อกับเหตุการณ์ความรุนแรง	5-3	
5.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	5-5	
บรรณานุกรม	(1)	
ภาคผนวก ก	กำหนดการประชุมย่อย	ก-1
ภาคผนวก ข	คำถามในการประชุมย่อย	ข-1
ภาคผนวก ค	ใบลงทะเบียนการประชุมย่อย	ค-1
ภาคผนวก ง	ภาพบรรยากาศการประชุมย่อย	ง-1

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1-1	จำนวนเหตุการณ์ก่อการร้ายในยุโรป ผู้เสียชีวิต และผู้ที่ได้รับบาดเจ็บ ระหว่างปี ค.ศ. 2004-2016	2-3
2.1-2	ประมาณการต้นทุนทางกายภาพของการก่อการร้ายในยุโรป (EU-28)	2-3
4.3-1	รายละเอียดการประชุมกลุ่มย่อยนักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ที่เกี่ยวข้อง และ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	4-6
4.3-2	รายละเอียดการประชุมกลุ่มย่อยผู้ประกอบการกิจการกระจายเสียงและกิจการ โทรทัศน์ ผู้ที่มีความสนใจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	4-17

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
2.1-1	สรุปสถานการณ์การค้าการร้ายในยุโรป ปี ค.ศ. 2015	2-1

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
2.1-1	สรุปสถานการณ์และแนวโน้มการก่อการร้ายในยุโรป ในช่วงปี 2016	2-2
3.1-1	กรอบแนวคิดในการศึกษาของโครงการ	3-4

บทนำ

1.1. หลักการและเหตุผล

พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ.2551 มาตรา 37 กำหนดให้ห้ามมิให้ออกอากาศรายการที่มีเนื้อหาสาระที่ก่อให้เกิดการล้มล้างการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือมีการกระทำซึ่งเข้าลักษณะลามกอนาจาร หรือมีผลกระทบต่อทำให้เกิดความเสื่อมทรามทางจิตใจหรือสุขภาพของประชาชนอย่างร้ายแรง ประกอบกับแผนแม่บทกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2555 - 2559) ยุทธศาสตร์ที่ 5.2 ยุทธศาสตร์การกำกับดูแลการประกอบกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อกำกับดูแลการประกอบกิจการในด้านเนื้อหาให้มีคุณภาพ เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ คำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชนและความหลากหลาย ในปรากฏการณ์ความรุนแรง ที่เกิดขึ้นทั่วโลก อันเป็นผลพวงมาจากความขัดแย้งในมิติต่างๆ ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ ความเชื่อและศาสนา กลายเป็นปัญหาวิกฤติระดับนานาชาติ ที่ทุกประเทศในโลกปัจจุบันต้องหันมาให้ความสำคัญ กล่าวสำหรับประเทศไทย ปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ก็เป็นหนึ่งปัญหาสำคัญที่ภาครัฐจำเป็นต้องมีแผนและมาตรการในการดำเนินการแก้ไขอย่างต่อเนื่อง สำนักงาน กสทช. ซึ่งเป็นหน่วยงานหลัก ในการทำหน้าที่ออกใบอนุญาต การใช้คลื่นความถี่และกำกับดูแลการประกอบกิจการ จึงเป็นหน่วยงานหนึ่งของประเทศที่มีการกิจในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้น ผ่านมติดำเนินงานด้านสื่อ มีการดำเนินงานในหลายรูปแบบ ทั้งในลักษณะของการจัดตั้งคณะกรรมการ การตั้งคณะทำงาน การศึกษาวิจัย การพัฒนาองค์ความรู้ และการฝึกอบรม โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้บูรณาการกิจกรรมและโครงการต่างๆ เข้าด้วยกันในมิติของการกำกับเนื้อหาการออกอากาศ ได้มุ่งเน้นการพัฒนาองค์ความรู้เพื่อใช้สำหรับการปฏิบัติงานของบุคลากรควบคู่ไปกับการส่งเสริมองค์ความรู้ และการสร้างแนวทางปฏิบัติให้กับผู้ประกอบการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเฝ้าระวัง และรู้ทันเนื้อหาที่ล่อแหลม ที่อาจถูกนำไปใช้เป็นส่วนหนึ่งของเครื่องมือของกลุ่มก่อการร้าย หรือกลุ่มที่มีแนวคิดสุดโต่ง เพื่อปลุกระดมชักจูงกลุ่มบุคคลที่เป็นเป้าหมาย เช่น กลุ่มเยาวชน และกลุ่มเหยื่อของผู้ไม่ได้รับความเป็นธรรม ให้เข้าร่วมกับขบวนการของตน แม้ว่าระดับความรุนแรงในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ยังไม่ถึงขั้นการก่อการร้ายสากล

เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างต่อเนื่องและบรรลุตามเป้าหมายที่แท้จริง สำนักงาน กสทช. ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการถอดบทเรียนและการสังเคราะห์องค์ความรู้ที่เกี่ยวกับการจัดการสื่อหรือการกำกับดูแลเนื้อหาข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายที่เกิดขึ้นในยุโรป ว่าแต่ละครั้งที่เกิดเหตุการณ์ความรุนแรง และการก่อการร้ายขึ้น หน่วยงานที่กำกับดูแลสื่อแสดงบทบาทอย่างไร และสื่อเองมีวิธีการในการจัดการกับการนำเสนอข่าวเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างไร ทั้งนี้ เพื่อนำบทเรียนดังกล่าวมาประยุกต์ใช้กับประเทศไทย และการทำงานของสำนักงาน กสทช. ต่อไป

1.2. วัตถุประสงค์โครงการ

- 1.2.1. เพื่อศึกษาบทบาทของหน่วยงานกำกับดูแลสื่อในประเทศยุโรปในการกำกับดูแลสื่อการนำเสนอข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้าย
- 1.2.2. เพื่อศึกษาบทบาทการทำหน้าที่ขององค์กรสื่อในประเทศยุโรปในการนำเสนอข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้าย
- 1.2.3. เพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับการกำกับดูแลสื่อและการทำหน้าที่ของสื่อกรณีเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายในยุโรปมาประยุกต์ใช้กับประเทศไทย และการทำงานของสำนักงาน กสทช.

1.3. ขอบเขตการศึกษา

- 1.3.1. ศึกษาบทบาทและรวบรวมข้อมูลเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายที่เกิดขึ้นในกลุ่มประเทศในยุโรป ดังนี้
  - 1.3.1.1. ศึกษาบทบาทขององค์กรในการกำกับดูแลสื่อและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเทศยุโรป โดยมีองค์กรหลักในการกำกับดูแลสื่ออย่างน้อย 2 องค์กร ว่ากรณีที่เกิดเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายขึ้น องค์กรกำกับดูแลมีการทำงานอย่างไร มีกฎหมายหรือระเบียบใดที่เกี่ยวข้อง
    - (1) ศึกษาบทบาทการทำหน้าที่ขององค์กรสื่ออย่างน้อย 3 ประเทศว่ากรณีที่เกิดเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายขึ้นองค์กรสื่อทำหน้าที่อย่างไร ซึ่งครอบคลุมถึง แนวปฏิบัติที่ดี (The best practice) มาตรฐานทางจริยธรรม (Code of conduct)
    - (2) รวบรวมข้อมูลที่ได้มาสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้ และสรุปเป็นแนวทางให้สำนักงาน กสทช. นำมาประยุกต์ใช้ในการทำงานด้านการกำกับดูแลสื่อกับเหตุการณ์ความรุนแรงต่อไป
  - 1.3.1.2. จัดการประชุมย่อยเกี่ยวกับการสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับการกำกับเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายในยุโรป โดยที่ปรึกษาจะต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นในการจัดประชุมย่อย แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้
    - (1) กลุ่มที่ 1 ประกอบไปด้วย นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ที่เกี่ยวข้อง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กับเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายภายในประเทศไทย โดยกำหนดบุคลากรในแต่ละภาคที่มีเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายภายในประเทศไทย เข้าร่วมประชุมเพื่อแสดงความคิดเห็นสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับการกำกับเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายในยุโรป นำมาประยุกต์ปรับใช้ในการทำงานของประเทศไทย ให้เหมาะสม จำนวน 3 ครั้ง ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวนผู้เข้าร่วมประชุมย่อยไม่น้อยกว่า 12 คนต่อครั้ง
    - (2) กลุ่มที่ 2 ประกอบไปด้วย ผู้ประกอบการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ผู้ที่มีความสนใจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กับเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้าย เพื่อแสดงความคิดเห็นสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับการกำกับเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายในยุโรป

นำมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน เกิดความเข้าใจในแนวทางเดียวกัน ให้เหมาะสม โดยในการกำหนดจังหวัด ในการจัดประชุมย่อยต้องกำหนดตามความเหมาะสม และได้รับความเห็นชอบ โดยสำนักงาน กสทช. เพื่อเชิญกลุ่มผู้ประกอบการ ผู้ที่มีความสนใจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 3 ครั้ง และกลุ่มผู้ประกอบการ ผู้ที่มีความสนใจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล จำนวน 2 ครั้ง รวมจำนวน 5 ครั้ง จำนวนผู้เข้าร่วมประชุมย่อย ไม่น้อยกว่า 30 คนต่อครั้ง

- (3) สรุปผลการประชุมย่อยเกี่ยวกับการสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับการกำกับเนื้อหา รายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายในยุโรป ตามข้อ 4.2.1 และ ข้อ 4.2.2 เพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับการกำกับดูแลสื่อและการทำหน้าที่ของสื่อกรณีเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายในยุโรป มาประยุกต์ใช้กับ ประเทศไทย และการทำงานของสำนักงาน กสทช.

1.3.1.3. ที่ปรึกษาต้องนำส่งรายงานผลการศึกษาระดับสมบูรณ์ ในรูปแบบของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 3 ชุด และแบบรูปเล่มจำนวน 3 ฉบับ ให้กับสำนักงาน กสทช.

1.4. ระยะเวลาการดำเนินการ

ระยะเวลา 150 วันนับถัดจากวันลงนามในสัญญา

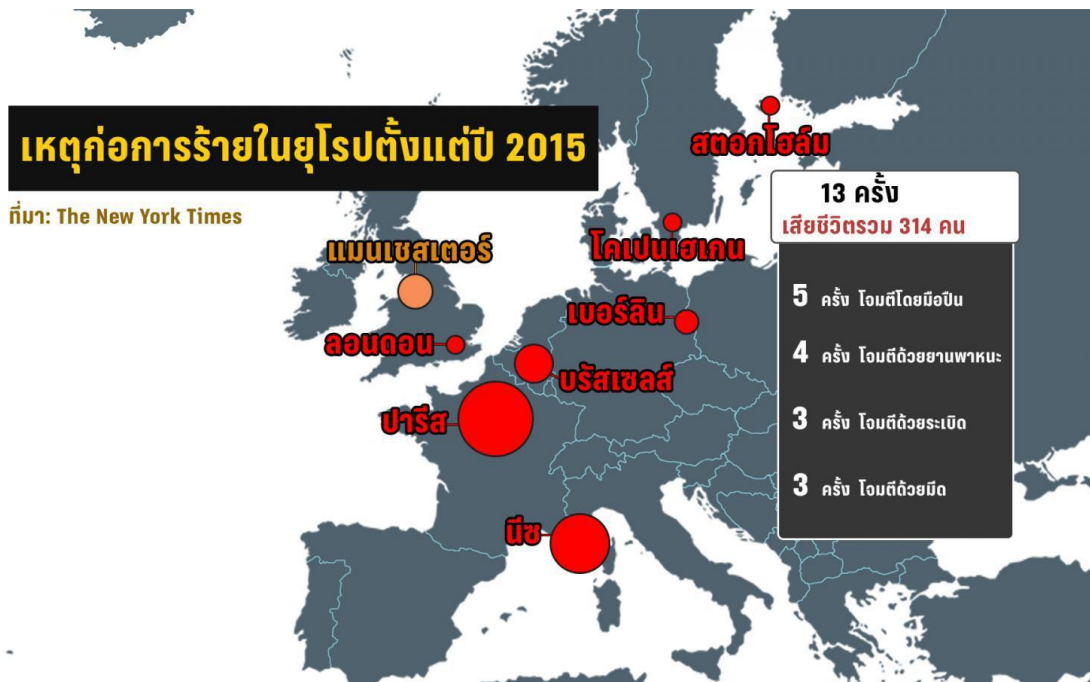
แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1. สถานการณ์การก่อการร้ายในยุโรป

การก่อการร้ายในยุโรปเกิดขึ้นหลายครั้งในหลายพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งใจกลางเมืองย่านการท่องเที่ยวหรือบริเวณที่มีคนรวมกันอยู่เป็นจำนวนมาก อาทิ พื้นที่จัดงานเทศกาลต่างๆ ก่อให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนเป็นจำนวนมาก หน่วยงานด้านความมั่นคงของประเทศในยุโรป ต่างใช้มาตรการต่างๆ หลายรูปแบบในการแก้ไขปัญหา เพื่อปกป้องชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน เช่น ใช้รถยนต์จอดขวางถนน สร้างบล็อกคอนกรีต หรือแนวกันกระสุนทราย เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตาม มาตรการดังกล่าวเป็นเพียงมาตรการการป้องกันเพียงชั่วคราวเท่านั้น

หากพิจารณาจากการก่อการร้ายของยุโรปย้อนหลังในปี ค.ศ. 2015 เกิดขึ้นรวม 13 ครั้ง แบ่งเป็น โจมตีด้วยอาวุธปืน จำนวน 5 ครั้ง โจมตีด้วยยานพาหนะ จำนวน 4 ครั้ง โจมตีด้วยระเบิด จำนวน 3 ครั้ง และโจมตีด้วยมีด จำนวน 3 ครั้ง ทำให้มีผู้เสียชีวิตทั้งสิ้นจำนวน 314 คน (ดังภาพที่ 2.1-1) โดยเกิดขึ้นในเมืองต่างๆ ได้แก่ แมนเชสเตอร์ (Manchester) ลอนดอน (London) ปารีส (Paris) นีซ (Nice) บรัสเซลส์ (Brussels) เบอร์ลิน (Berlin) โคเปนเฮเกน (Copenhagen) และสตอกโฮล์ม (Stockholm)

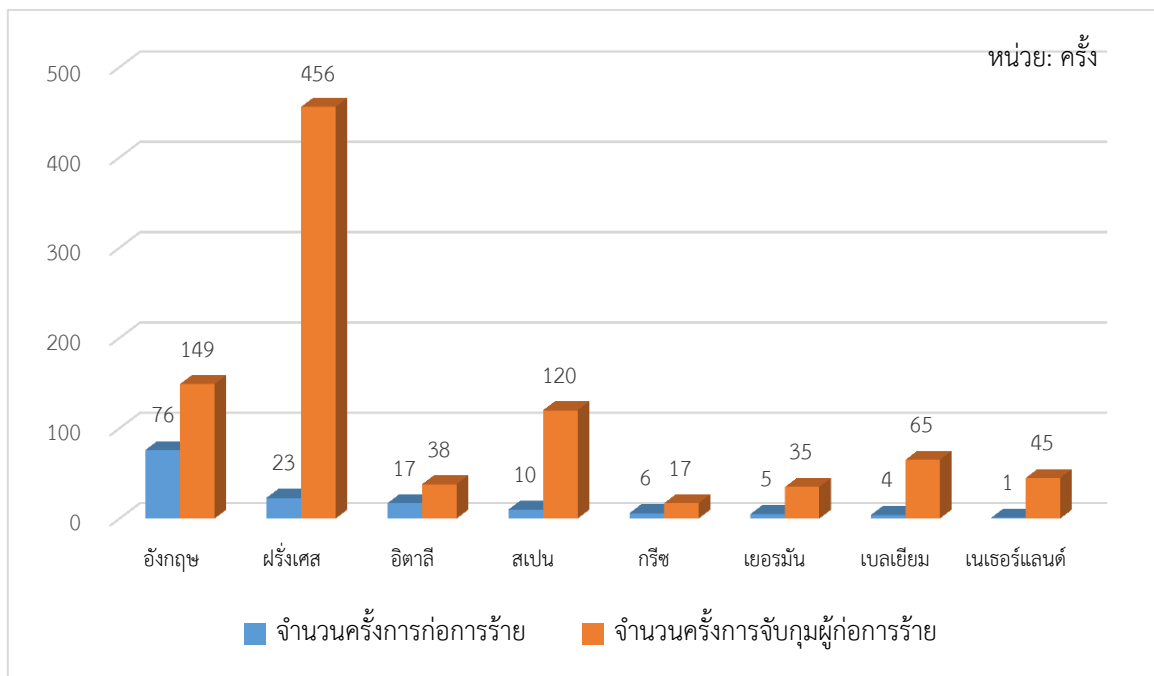
ภาพที่ 2.1-1 สรุปสถานการณ์การก่อการร้ายในยุโรป ปี ค.ศ. 2015

ที่มา: The New York Times (2017)

นอกจากนั้นแล้ว สำนักงานตำรวจสหภาพยุโรป (Europol) ยังได้สรุปสถานการณ์และแนวโน้มการก่อการร้ายในยุโรป ในช่วงปี 2016 ที่ผ่านมา (EU Terrorism Report, 2017) พบว่า มีการจับกุมผู้ก่อการร้ายได้รวม 1,002 คน มีผู้เสียชีวิตจากเหตุการณ์ดังกล่าวรวม 142 คน และผู้ได้รับบาดเจ็บจำนวน 379 คน ทั้งนี้ ตามการรายงานของสำนักงานตำรวจสหภาพยุโรป พบว่า ประเทศสำคัญของการตกเป็นเป้าหมายในการก่อการร้ายในยุโรป คือ ประเทศอังกฤษ ซึ่งมีจำนวนการก่อการร้ายสูงสุดถึง 76 ครั้ง มากกว่าครึ่งหนึ่งของการก่อการร้ายจำนวนทั้งหมดที่เกิดขึ้น รองลงมาคือ ประเทศฝรั่งเศส จำนวน 23 ครั้ง ประเทศอิตาลี จำนวน 17 ครั้ง ประเทศสเปน จำนวน 10 ครั้ง ประเทศกรีซ จำนวน 6 ครั้ง ประเทศเยอรมัน จำนวน 5 ครั้ง ประเทศเบลเยียม จำนวน 4 ครั้ง และประเทศเนเธอร์แลนด์ จำนวน 1 ครั้ง ตามลำดับ

แผนภูมิที่ 2.1-1 สรุปสถานการณ์และแนวโน้มการก่อการร้ายในยุโรป ในช่วงปี 2016

ที่มา: EU Terrorism Report (2017)

จากเหตุการณ์ดังกล่าวที่เกิดขึ้น ทำให้ Theresa May นายกรัฐมนตรีของอังกฤษ เรียกประชุมสถานการณ์ฉุกเฉิน เพื่อกล่าวตักเตือนและเตรียมการรับมือกับเหตุการณ์ก่อการร้ายอย่างเต็มที่

โดยระหว่างปี ค.ศ. 2004-2016 พบว่าเกิดเหตุการณ์ก่อการร้ายในยุโรปจำนวน 2,081 ครั้ง แบ่งเป็นเกิดขึ้นในประเทศ จำนวน 982 ครั้ง และข้ามชาติ จำนวน 1,099 ครั้ง ทำให้มีผู้เสียชีวิตรวมกันทั้งสิ้น จำนวน 627 คน และมีผู้ได้รับบาดเจ็บ จำนวน 4,607 คน ดังตารางที่ 2.1-1

ตารางที่ 2.1-1 จำนวนเหตุการณ์ก่อการร้ายในยุโรป ผู้เสียชีวิต และผู้ที่ได้รับบาดเจ็บ ระหว่างปี ค.ศ. 2004-2016

ปี ค.ศ.	เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น (ครั้ง)		ผู้เสียชีวิต (คน)		ผู้ที่ได้รับบาดเจ็บ (คน)	
	ในประเทศ	ข้ามชาติ	ในประเทศ	ข้ามชาติ	ในประเทศ	ข้ามชาติ
2004	20	33	1	192	4	1,833
2005	40	54	1	55	21	919
2006	50	41	0	5	6	25
2007	27	34	2	5	6	20
2008	73	84	0	3	28	68
2009	138	43	10	6	46	60
2010	44	85	2	2	3	30
2011	32	55	0	1	9	4
2012	78	110	10	7	11	32
2013	106	145	2	4	16	66
2014	97	114	1	4	14	4
2015	160	165	15	144	26	479
2016	117	136	4	151	47	830
รวม	982	1,099	48	579	237	4,370

(European Parliamentary Research Service, 2018)

ทั้งนี้ โดยเหตุการณ์ดังกล่าวได้สร้างความเสียหาย ทั้งจากการบาดเจ็บ เสียชีวิต และความสูญเสียต่อทรัพย์สินเป็นมูลค่าโดยรวมกว่า 5,619.3 ล้านยูโร ในปี 2014 – 2016 ส่วนในปี 2013 – 2016 ได้สร้างความเสียหาย ทั้งจากการบาดเจ็บ เสียชีวิต และความสูญเสียต่อทรัพย์สินเป็นมูลค่าโดยรวมกว่า 2,660.7 ล้านยูโร ดังตารางที่ 2.1-2

ตารางที่ 2.1-2 ประเมินการต้นทุนทางกายภาพของการก่อการร้ายในยุโรป (EU-28)

ประเทศสมาชิก	รวมค่าความเสียหายระหว่างปี 2014-2016 (ยูโร)			รวมค่าความเสียหายระหว่างปี 2013-2016 (ยูโร)		
	ความเสียหายต่อชีวิต	ความเสียหายต่อการได้รับบาดเจ็บ	ความเสียหายต่อทรัพย์สิน	ความเสียหายต่อชีวิต	ความเสียหายต่อการได้รับบาดเจ็บ	ความเสียหายต่อทรัพย์สิน
Austria	7.5	11	2.4	0.0	0.2	1.0
Belgium	304.1	27.8	0.3	296.5	27.7	0.0
Bulgaria	23.3	1.2	3.9	0.0	0.0	1.8
Croatia	0.0	0.1	1.0	0.0	0.1	0.0
Cyprus	0.0	0.0	76.8	0.0	0.0	1.8

ประเทศสมาชิก	รวมค่าความเสียหายระหว่างปี 2014-2016 (ยูโร)			รวมค่าความเสียหายระหว่างปี 2013-2016 (ยูโร)		
	ความเสียหายต่อชีวิต	ความเสียหายต่อการได้รับบาดเจ็บ	ความเสียหายต่อทรัพย์สิน	ความเสียหายต่อชีวิต	ความเสียหายต่อการได้รับบาดเจ็บ	ความเสียหายต่อทรัพย์สิน
Czech Republic	10.8	1.8	1.6	10.8	0.1	1.6
Denmark	16.1	0.9	0.6	16.1	0.5	0.6
Estonia	4.5	0.0	0.3	0.0	0.0	0.3
Finland	0.0	0.2	3.9	0.0	0.1	3.7
France	1802.9	85.6	42.1	1722.4	81.5	7.6
Germany	251.4	18.2	17.8	209.8	15.8	16.9
Greece	40.5	3.5	80.0	13.4	0.9	18.6
Hungary	7.6	0.1	1.9	0.0	0.1	1.1
Ireland	19.9	1.9	2.9	11.0	0.6	2.2
Italy	19.2	2.9	2.9	6.1	0.8	1.4
Latvia	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Lithuania	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Luxembourg	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Malta	0.0	0.0	0.3	0.0	0.0	0.3
Netherlands	73.2	1.9	2.2	8.1	0.3	1.5
Poland	0.0	0.1	0.0	0.0	0.1	0.0
Portugal	0.0	0.0	0.4	0.0	0.0	0.0
Romania	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Slovak Republic	0.0	0.1	0.0	0.0	0.1	0.0
Slovenia	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Spain	1,178.9	163.7	581.1	0.0	0.4	1.9
Sweden	39.3	0.9	12.6	31.4	0.6	9.6
United Kingdom	523.8	88.5	59.6	92.9	9.2	31.2
EU-28	4,323.2	398.5	897.6	2,418.5	139.2	103.0

(European Parliamentary Research Service, 2018)

ตัวอย่างของเหตุการณ์ความรุนแรง และการก่อการร้ายในประเทศยุโรป ที่จัดได้ว่ามีผลกระทบต่อ การกำกับเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายในยุโรปทั้งในด้านกฎหมาย และ กฎระเบียบของรัฐ ตลอดจนการพัฒนาแนวปฏิบัติที่ดี (The best practice) มาตรฐานทางจริยธรรม (Code of conduct) ขององค์กรสื่อมวลชนในยุโรปเอง มีกรณีดังนี้

- 1) การโจมตีหนังสือพิมพ์ชาร์ลี เฮบโด (Charlie Hebdo Attack) หนังสือพิมพ์ชาร์ลี เฮบโด เป็นหนังสือพิมพ์ล้อเลียนการเมือง และศาสนา ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1970 โดยในปี ค.ศ. 2006 หนังสือพิมพ์ดังกล่าว ร่วมกับหนังสือพิมพ์อีกจำนวนหนึ่งในประเทศเดนมาร์ก เยอรมนี และฝรั่งเศส ได้มีการตีพิมพ์รูปศาสดาอันขัดกับหลักกฎหมายชะรีอะฮ์ (Shariah Law) ซึ่งห้ามมิให้มีการแสดงภาพเหมือนของศาสดา และยังสร้างความโกรธในกลุ่มชาวมุสลิม จนนำไปสู่การโจมตีดังกล่าว อันส่งผลให้มีผู้เสียชีวิต จำนวน 17 คน โดยกลุ่มผู้ก่อการร้ายที่เชื่อมโยงกับกลุ่ม al Qaeda และ ISIS ได้โจมตีสำนักงานของหนังสือพิมพ์ดังกล่าว ในวันที่ 7 มกราคม ค.ศ. 2015 (CNN International Edition, 2018) การโจมตีดังกล่าวนอกจากจะได้รับความสนใจจากสื่อสารมวลชนทั่วโลก (UNESCO, 2017) ยังได้ทำให้เกิดคำถามต่อหลักการรายงานเนื้อหาการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายหลายประเด็น อาทิ ความเหมาะสมของการสัมภาษณ์ผู้ก่อการร้ายในระหว่างเหตุการณ์โจมตี และจับตัวประกัน การแสดงภาพความรุนแรงของผู้ก่อการร้ายฆ่าตำรวจหนึ่งนาย การออกอากาศรายการสด (Live Broadcast) ที่สื่อมวลชนได้ออกอากาศบทสัมภาษณ์นักการเมืองท้องถิ่นที่แจ้งต่อสื่อมวลชนว่ามีประชาชนแอบหลบอยู่ในอาคารที่ผู้ก่อการร้ายได้เข้าไปหลบซ่อนจากหน่วยงานความมั่นคง ซึ่งภายหลังช่องโทรทัศน์ของฝรั่งเศส ได้รายงานข่าวลงรายละเอียดไปมากกว่านั้น โดยระบุว่าห้องที่หลบอยู่เป็นห้องเย็นภายในร้านค้าในอาคารที่ผู้ก่อการร้ายได้จับตัวประกันเอาไว้ นอกจากนี้บางช่องยังออกอากาศรายการสดแสดงถึงการวางตำแหน่งของหน่วยความมั่นคงรอบอาคาร ทั้งยังแสดงแผนผังของกองกำลังโดยรอบ และกลยุทธ์การเข้าโจมตีแย่งตัวประกันที่ทางฝ่ายความมั่นคงวางแผนจะใช้ ประเด็นเหล่านี้ ได้สร้างให้เกิดคำถามต่อเนื้อหาการข่าวสดของเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้าย ทั้งจากประชาชนผู้รับชม และหน่วยงานกำกับดูแล ได้แก่ คณะกรรมการกำกับสื่อภาพและเสียง (Conseil Supérieur de l'Audiovisuel หรือ CSA) ซึ่งได้ประณามเนื้อหาดังกล่าวอย่างรุนแรง และได้เรียกประชุมสื่อมวลชนที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดบทจริยธรรมด้านการรายงานข่าวสารในเหตุการณ์รุนแรงต่อมา นอกจากนี้หน่วยงานด้านความมั่นคงกำลังพิจารณาว่าจะมีการดำเนินคดีอาญาต่อสื่อมวลชนที่รายงานข่าวลุ่มเสี่ยงต่อความปลอดภัยของตัวประกัน ประชาชน ตลอดจนเจ้าหน้าที่ความมั่นคง (UNESCO, 2017)
- 2) การก่อการร้ายโจมตีกรุงปารีส วันที่ 13 พฤศจิกายน ค.ศ. 2015 (13th November 2015 attack in Paris) การก่อการร้ายดังกล่าวเกิดขึ้นในกรุงปารีส และ Saint-Denis ซึ่งเป็นชานเมืองทางเหนือของกรุงปารีส การโจมตีเริ่มขึ้นเวลา 21.16 นาฬิกา เมื่อมีระเบิดพลีชีพจำนวน 3 ราย ได้จุดระเบิดนอกสนามฟุตบอล Stade de France ในเมือง Saint-Denis ชานกรุงปารีส ระหว่างที่ประธานาธิบดีฟร็องซัว ออล็องด์ เข้าชมการแข่งขัน หลังจากนั้นได้มีการยิงประชาชน และการระเบิดพลีชีพในร้านอาหารทั่วกรุงปารีส ตลอดจนการยิงประชาชน และการจับตัวประกันในโรงละคร Bataclan ระหว่างการจัดแสดงคอนเสิร์ต Eagles of Death Metal ซึ่งภายหลังผู้ก่อการร้ายได้จุดระเบิดพลีชีพระหว่างที่กำลังตำรวจได้บุกเข้าไปปลดปล่อยตัวประกัน ผลของการโจมตีดังกล่าว ได้ส่งผลให้มีผู้เสียชีวิตจำนวน 130 คน รวมถึงผู้เสียชีวิตจำนวน 90 คนที่โรงละคร Bataclan มีผู้ได้รับบาดเจ็บจำนวน 413 คน ซึ่งในจำนวนดังกล่าวมีผู้บาดเจ็บสาหัสเกือบ 100 คน และผู้ก่อการร้ายเสียชีวิตจำนวน 7 ราย การโจมตีดังกล่าวถือเป็นการโจมตีที่รุนแรงที่สุดในประเทศฝรั่งเศสหลังจากสงครามโลกครั้งที่ 2 (BBC, 2015) ระหว่าง และหลังเหตุการณ์ดังกล่าว สื่อมวลชนของประเทศฝรั่งเศส และหลายประเทศในยุโรป ได้รับการร้องขอจากหน่วยงานด้านความมั่นคง ซึ่งหลายสถานีได้ยอมปฏิบัติตาม เนื่องจากบทเรียนที่เกิดขึ้นจากการโจมตีครั้งก่อนๆ โดยการไม่รายงานข่าวการทำงานของเจ้าหน้าที่ฝ่ายความมั่นคงในการปฏิบัติการ และการติดตามจับกุมผู้

ต้องสงสัยมีส่วนร่วมในการก่อการร้าย (Radio Silence) แต่อย่างไรก็ตาม ยังพบว่าสื่อมวลชนบางแห่งรายงานข่าวการสอบสวนของหน่วยงานความมั่นคงเกี่ยวกับการตรวจพบ DNA ของหนึ่งในผู้ต้องสงสัยก่อการร้าย ซึ่งเป็นการขัดขวางการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ (UNESCO, 2017) ในทางกลับกันหลังจากเหตุการณ์ความรุนแรงดังกล่าว สื่อมวลชนบางแห่ง ได้ตั้งคำถามถึงการใช้อำนาจของรัฐมากเกินไป อาทิ สำนักข่าว Le Monde ได้มีการติดตามวิเคราะห์สถานะของการใช้อำนาจรัฐระหว่างการประกาศเหตุการณ์ฉุกเฉินหลังเหตุการณ์ดังกล่าว พบว่าอาจมีการใช้อำนาจรัฐที่อาจส่งผลกระทบต่อสิทธิมนุษยชน เช่น การอนุญาตให้มีการตรวจค้นสถานที่ต้องสงสัยเพิ่มขึ้นจำนวน 933 ครั้ง รวมถึงการตรวจค้นร้านอาหารบริการแก่ครอบครัว และเด็ก การประกาศเวลาเคอร์ฟิวห้ามออกนอกบ้านเวลากลางคืนในบางเมือง การไม่อนุญาตให้จัดการชุมนุมประท้วงโดยสงบในบางพื้นที่ ด้วยเหตุที่การชุมนุมดังกล่าวเป็นการชุมนุมเพื่อสนับสนุนการอพยพ เป็นต้น (Le Monde, 2015)

- 3) **การวางระเบิดกรุงบรัสเซลส์ ค.ศ. 2016 (Brussels attacks 2016)** การโจมตีเกิดขึ้นพร้อมๆ กัน 3 จุด ในเช้าวันที่ 22 มีนาคม ค.ศ. 2016 โดย 2 จุดแรกเกิดขึ้นที่สนามบินกรุงบรัสเซลส์ ที่เมืองซาเวนเตม (Zaventem) และอีกจุดหนึ่งในสถานีรถไฟฟ้ามาลบีก (Maalbeek metro station) ในกลางกรุงบรัสเซลส์ ส่งผลให้มีผู้เสียชีวิตจำนวน 32 คน และผู้ก่อการร้ายถูกวิสามัญจำนวน 3 ราย ตลอดจนผู้บาดเจ็บจำนวน 340 คน (BBC, 2016) ผลจากการสืบสวนเหตุการณ์ดังกล่าวได้นำไปสู่การตั้งคำถามถึงความเหมาะสมของการทำงานของสื่อมวลชนในการรายงานข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้าย อาทิ การนำภาพวีดิทัศน์แสดงเนื้อหาการโจมตีที่บันทึกโดยพยานผู้อยู่ในเหตุการณ์โดยมิได้ผ่านกระบวนการที่เหมาะสม อาทิ การแสดงความหวงใยต่อความปลอดภัยของผู้อยู่ในเหตุการณ์ และมีได้ขออนุญาตในการนำภาพวีดิทัศน์ดังกล่าวมาออกอากาศ อีกทั้งการที่สถานีข่าวท้องถิ่นนำรถถ่ายทอดรายการไปจอตระการการทำข่าวเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยก่อนการเข้าจับกุมผู้ต้องสงสัยในคดีก่อการร้ายในชุมชนแห่งหนึ่งเมื่อวันที่ 18 มีนาคม ค.ศ. 2016 ก่อนหน้าเหตุการณ์วางระเบิดเพียง 4 วัน อาจเป็นปัจจัยเร่งให้ผู้ก่อการร้ายหันมาโจมตีเป้าหมายในกรุงบรัสเซลส์แทนเป้าหมายเดิมที่วางแผนเอาไว้ ซึ่งเหตุการณ์ดังกล่าวได้ทำให้ผู้อำนวยการสำนักงานตำรวจของประเทศเบลเยียมได้ประณามการทำงานของสถานีข่าวดังกล่าวว่าเป็นการสร้างอันตรายแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ และประชาชน (UNESCO, 2017)

เหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นนั้น สะท้อนให้เห็นว่า ยุโรปกำลังตกอยู่ในสถานะที่ถูกคุกคามจากการก่อการร้ายอย่างต่อเนื่อง ถือเป็นภัยคุกคามระยะยาวที่ยุโรปต้องคอยเฝ้าระวัง โดยเฉพาะกลุ่มผู้ก่อเหตุที่มีทั้งกลุ่มมุสลิมหัวรุนแรง และกลุ่มคนในสหภาพยุโรปที่เข้าร่วมกับเหตุการณ์ดังกล่าว ทั้งนี้ นักวิเคราะห์ชาวไทยมองว่า ปัญหาสำคัญที่ต้องรีบดำเนินการแก้ไข คือ นโยบายของยุโรปในการจัดการกลุ่มผู้อพยพชาวมุสลิม ซึ่งหากสามารถบูรณาการด้านสังคมให้อยู่ร่วมกันกับประชาชนในประเทศได้ ก็จะช่วยผ่อนคลายนความตึงเครียดและคลี่คลายปัญหาที่เกิดขึ้นได้ สอดคล้องกับผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายชาวเบลเยียม ไบรซ์ เดอ รાયเวอร์ ที่มองว่า ประชาธิปไตยในยุโรปนั้นมีปัญหาในระดับพื้นฐาน เพราะระบบกฎหมายนั้นมุ่งเน้นไปที่การลงโทษผู้ก่อเหตุอาชญากรรมมากกว่าที่จะป้องกันการเกิดอาชญากรรม ขณะที่เจ้าหน้าที่ตำรวจ และหน่วยข่าวกรองให้ความสำคัญกับผู้ต้องสงสัยที่มีภูมิหลังชัดเจนอย่างผู้จัดหานักรบไอเอส หรือนักรบไอเอสที่เดินทางกลับจากซีเรียและอิรัก ทำให้ผู้ต้องสงสัยที่มีประวัติไม่น้อยกว่าถูกมองข้ามไป

โดยปัญหาสำคัญสำหรับกลไกภาครัฐในยุโรปเพื่อป้องกันการก่อการร้ายประกอบด้วย

- การสร้างความรับผิดชอบ การกำกับดูแล และการกำหนดนโยบาย และกฎหมายที่ใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์เป็นพื้นฐาน
- การจัดทำโครงการเพื่อป้องกันการก่อการร้าย และการต่อต้านการชักจูงเข้าร่วมกลุ่มหัวรุนแรง (Counterradicalisation programmes)
- การดำเนินการเพื่อตัดวงจรของการเงินให้แก่กลุ่มก่อการร้าย (Disruption of terrorist financing)
- การแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างรัฐสมาชิกในสหภาพยุโรป ทั้งในระดับระหว่างประเทศ และระดับภายในประเทศ
- การใช้กลไกด้านความร่วมมือทางกฎหมายเพื่อต่อสู้กับการก่อการร้าย
- ระบบสนับสนุน และประสานงานด้านการวิเคราะห์ข้อมูลข่าวกรองภายในสหภาพยุโรป (European Parliamentary Research Service, 2018)

2.2. โครงสร้าง และบทบาทขององค์กรในการกำกับดูแลสื่อ และหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องในการกำกับดูแลเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายบนสื่อของยุโรป

จากปัญหาดังกล่าว ประเทศสมาชิกในสหภาพยุโรปได้พัฒนาโครงสร้างการป้องกัน และต่อต้านการก่อการร้ายอย่างบูรณาการขึ้น โดยกลไกหลักเป็นความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในระดับสหภาพยุโรป อันประกอบด้วย

- **ศูนย์ต่อต้านการก่อการร้าย** (European Counter Terrorism Centre) ภายในองค์กรเพื่อความร่วมมือในการบังคับใช้กฎหมายแห่งสหภาพยุโรป (The European Union Agency for Law Enforcement Cooperation หรือ Europol) ซึ่งมีหน้าที่เป็นศูนย์ข้อมูลกลางเพื่อต่อต้านการก่อการร้าย การต่อสู้กับเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายหรือเนื้อหาที่ชักจูงให้เกิดการใช้ความรุนแรง การให้การสนับสนุนประเทศสมาชิกในการดำเนินงาน การประสานงาน และจัดหาผู้เชี่ยวชาญด้านการต่อต้านการก่อการร้าย และการสนับสนุนเชิงยุทธศาสตร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประเมินความเสี่ยง และประเมินสถานการณ์
- **ศูนย์ต่อต้านการก่อการร้าย** (The Counter Terrorism Division) และศูนย์ข่าวกรองและสถานการณ์แห่งสหภาพยุโรป (EU Intelligence and Situation Centre - EU INTCEN) ทั้งสองหน่วยงานเป็นหน่วยงานด้านข้อมูลข่าวกรอง การแจ้งเตือนล่วงหน้า และการตระหนักรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ความเสี่ยงต่างๆ ทั้งภายใน และภายนอกสหภาพยุโรป โดยสังกัดสำนักงานกิจการต่างประเทศแห่งสหภาพยุโรป (European External Action Service – EEAS) ซึ่งมีหน้าที่ความรับผิดชอบเปรียบเสมือนเป็น “กระทรวงการต่างประเทศ” ของสหภาพยุโรป โดยมีการคัดสรรบุคคลากรจากกระทรวงการต่างประเทศของประเทศสมาชิกและสถาบันอื่นๆ ของสหภาพยุโรปมาปฏิบัติราชการด้านการต่างประเทศเพื่อสนับสนุนการทำงานของผู้แทนระดับสูงของสหภาพยุโรปในกิจการต่างประเทศ โดยดำเนินงานเป็นอิสระจากคณะกรรมการยุโรปและคณะมนตรียุโรป และมีสำนักงานใหญ่ ณ กรุงบรัสเซลส์ ซึ่งสำนักงานกิจการต่างประเทศแห่งสหภาพยุโรปมีเครือข่ายของผู้เชี่ยวชาญด้านการต่อต้านการก่อการร้าย และผู้เชี่ยวชาญด้านความปลอดภัยประจำอยู่ในสถานทูตของสหภาพยุโรปจำนวน 13 แห่งทั่วโลก
- **คณะกรรมการยุโรป** (The European Commission) เป็นหน่วยงานหลักภายในสหภาพยุโรป ที่มีหน้าที่เป็นฝ่ายบริหารของสหภาพยุโรป โดยมีหน้าที่ในการนำกฎหมาย การจัดสรรงบประมาณ

และนโยบายระดับ EU ไปปฏิบัติ โดยคณะผู้บริหารของคณะกรรมการยุติการยุโรปประกอบด้วยประธาน 1 คน รองประธานและกรรมการรวมกันอีก 26 คน ตามจำนวนประเทศสมาชิก 27 ประเทศ และข้าราชการประจำประมาณ 25,000 คน EU โดยมีการจัดตั้งสำนักงานประสานงานด้านการต่อต้านการก่อการร้าย (Counter Terrorism Coordinator) ซึ่งมีนาย Gilles de Kerchove ดำรงตำแหน่งเป็นผู้ประสานงานด้านการต่อต้านการก่อการร้ายแห่งสหภาพยุโรป (EU Counter-Terrorism Coordinator) ตั้งแต่วันที่กันยายน ปี 2014 จนถึงปัจจุบัน โดยมีหน้าที่

- ประสานงานระหว่างหน่วยงานภายในคณะกรรมการยุติการยุโรปเพื่อการต่อต้านการก่อการร้าย
  - วิเคราะห์ความเสี่ยง และรายงานของหน่วยงานข่าวกรองแห่งสหภาพยุโรป และ Europol เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และกำหนดมาตรการที่สำคัญเพื่อให้คณะกรรมการยุติการยุโรปดำเนินการต่อต้านการก่อการร้าย
  - การตรวจสอบการดำเนินยุทธศาสตร์ต่อต้านการก่อการร้าย
  - การตรวจสอบกลไกในการป้องกัน และต่อต้านการก่อการร้าย เพื่อจัดทำรายงานให้กับ คณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (EU Council) และติดตามผลการดำเนินงานภายใต้มติของ คณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรปในประเด็นด้านการต่อต้านการก่อการร้าย
  - ประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป คณะกรรมการยุติการยุโรป และสำนักงานกิจการต่างประเทศแห่งสหภาพยุโรปเพื่อการร่วมมือในการดำเนินงาน และการแบ่งปันข้อมูลระหว่างหน่วยงาน
  - ส่งเสริมให้สหภาพยุโรป มีบทบาทหน้าทีในการต่อต้านการก่อการร้ายอย่างมีพลวัต
  - ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนข้อมูล และการสื่อสารระหว่างสหภาพยุโรป และประเทศที่สาม ในด้านการต่อต้านการก่อการร้าย (European Council, 2018)
- **หน่วยงานด้านยุติธรรม และหน่วยงานด้านมหาดไทย แห่งสหภาพยุโรป** (Justice and Home Affairs) มีหน้าที่สนับสนุนการต่อต้านการก่อการร้ายในกิจการยุติธรรม และการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในสหภาพยุโรป
  - **โครงสร้างการต่อต้านการก่อการร้ายภายในประเทศสมาชิกแห่งสหภาพยุโรป** ซึ่งส่วนใหญ่ สังกัดกระทรวงมหาดไทย กระทรวงกลาโหม และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

การต่อต้านการก่อการร้ายในสหภาพยุโรป ดำเนินการโดยอาศัยมาตรการสำคัญ 4 ประการ อันประกอบด้วย

- 1) **การป้องกัน (Prevent):** เป็นการแก้ไขปัญหาการปลุกกระดมให้เกิดแนวคิดหัวรุนแรง และการป้องกันการเชิญชวนให้เข้าร่วมกับกลุ่มก่อการร้าย ซึ่งรวมถึง
  - การจัดสร้างเนื้อหาเพื่อต่อต้านการก่อการร้าย (Counter-narratives) ซึ่งประกอบด้วย เนื้อหาเพื่อชักจูงให้ผู้ก่อการร้ายล้มเลิกแนวคิดหัวรุนแรง และเนื้อหาเชิงป้องกันให้ผู้ที่ไม่สนับสนุนการก่อการร้ายมิให้เข้าร่วมในขบวนการมากยิ่งขึ้น
  - การต่อต้านการสร้างให้เกิดแนวคิดหัวรุนแรง และป้องกันการรับสมัครเข้าร่วมขบวนการก่อการร้าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระบบออนไลน์ (Counter online radicalisation and recruitment to terrorism) โดยประกอบไปด้วยการสกัดการเข้าถึงระบบอินเทอร์เน็ตของ ขบวนการก่อการร้าย การจัดสร้างเนื้อหาเพื่อต่อต้านแนวคิดของการก่อการร้าย ตลอดจน การสร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กรภาคสังคม และชุมชนในการต่อต้านการสร้างให้เกิดแนวคิดหัวรุนแรง

- การจัดการฝึกอบรม และการสร้างการมีส่วนร่วมจากบุคลากรในระดับหน้า (Train and engage first line practitioners across sectors) บุคลากรในระดับหน้า หมายถึง บุคลากรที่มีความใกล้ชิด และมีโอกาสในการป้องกันบุคคลที่เกี่ยวข้องในระยะแรกของกระบวนการสร้างให้เกิดแนวคิดหัวรุนแรง เพื่อป้องกันมิให้บุคคลเหล่านั้นเข้าร่วมในขบวนการก่อการร้าย ซึ่งรวมถึง ครูอาจารย์ บุคลากรด้านการแพทย์ และการบริการสังคม ผู้นำทางศาสนา ตำรวจในชุมชน พศติ และผู้คุมประพฤติ โดยการจัดการฝึกอบรมให้มีความตระหนักรู้ถึงกระบวนการสร้างแนวคิดหัวรุนแรง กระบวนการรับสมัครผู้ก่อการร้าย ทักษะในการสนทนาเพื่อชักจูงให้บุคคลที่มีความเสี่ยงเล็กน้อยแนวคิดหัวรุนแรง รวมถึงเครือข่ายต่างๆ ที่สามารถเข้าไปให้ความช่วยเหลือในการป้องกันแนวคิดหัวรุนแรงในประชากรกลุ่มเสี่ยง
  - การให้การสนับสนุนปัจเจก และสังคมเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันการก่อการร้าย (Support individuals and civil society to build resilience) โดยการ จัดหาทรัพยากร และการจัดการฝึกอบรมทักษะให้กับภาคประชาชนเพื่อสร้างแนวคิดเชิงบวกต่อสังคม และสร้างความตระหนักรู้ถึงอันตรายของเนื้อหาชักจูงให้เกิดแนวคิดหัวรุนแรง และเนื้อหาชักจูงให้ก่อการร้าย
  - มาตรการสนับสนุนให้ผู้มีแนวคิดหัวรุนแรงหรือผู้ก่อการร้ายเล็กน้อยแนวคิด (Support disengagement initiatives) เป็นมาตรการที่มุ่งเน้นที่กลุ่มที่มีแนวคิดหัวรุนแรงหรือผู้ก่อการร้าย ให้เล็กน้อยแนวคิดดังกล่าว และเป็นมาตรการเพื่อเสนอแนะแนวทางออกให้กับผู้ก่อการร้ายในการถอนตัวออกจากขบวนการ ตลอดจนแนวทางการสร้างการยอมรับจากสังคมเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้มีแนวคิดหัวรุนแรงหรือผู้ก่อการร้ายสามารถกลับมาใช้ชีวิตอย่างปกติสุขในสังคมอีกครั้ง
  - การสนับสนุนการวิจัยแนวโน้มของการก่อการร้าย และปัจจัยผลักดันให้เกิดแนวคิดหัวรุนแรง
  - การประสานงานระหว่างองค์กรภายในประเทศ และระหว่างประเทศเพื่อป้องกันการสร้างให้เกิดแนวคิดหัวรุนแรง (Council of the European Union, 2014)
- 2) การปกป้อง (Protect): เป็นมาตรการปกป้องประชาชน และสาธารณูปโภคภายในสหภาพยุโรป จากการโจมตีของการก่อการร้าย ตลอดจนลดความเสี่ยงจากการถูกโจมตี โดยดำเนินการผ่าน มาตรการสร้างความเข้มแข็งของการตรวจรักษาพรมแดน การเสริมสร้างความปลอดภัยในกระบวนการขนส่ง การปกป้องเป้าหมายที่สำคัญเชิงยุทธศาสตร์ และการลดความเสี่ยงจากการถูกโจมตีของสาธารณูปโภคที่สำคัญ
  - 3) การติดตาม (Pursue): เป็นมาตรการทำลายความสามารถของขบวนการก่อการร้ายในการวางแผนการก่อการร้าย และการดำเนินการก่อการร้าย ตลอดจนการจับกุมผู้ก่อการร้ายเพื่อดำเนินคดี โดยดำเนินการผ่านมาตรการสร้างความเข้มแข็งให้กับประเทศสมาชิก การเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างตำรวจ และหน่วยงานด้านนิติบัญญัติ การขจัดแหล่งการเงิน และเส้นทางการเงิน ตลอดจนการตัดการสนับสนุน และช่องทางการสื่อสารของขบวนการก่อการร้าย
  - 4) การเผชิญเหตุ (Respond): ประกอบด้วยมาตรการวางแผน การบริหาร และการลดผลกระทบของการก่อการร้าย โดยการส่งเสริมความร่วมมือด้านการเผชิญเหตุร้ายระหว่างประเทศสมาชิก การเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลไกเชิงสังคม การพัฒนาเครื่องมือประเมินความเสี่ยง และการ

แบ่งปันแนวทางปฏิบัติที่ดีในการให้ความช่วยเหลือเหยื่อจากการก่อการร้าย (European Council, 2005)

นอกจากนั้น ยังมีเครือข่ายสถาบันการศึกษา องค์กรไม่แสวงหากำไร ศูนย์วิจัยเชี่ยวชาญเฉพาะทาง ต่างๆ อาทิ ศูนย์วิจัยนโยบายความมั่นคง แห่งเจนีวา (Geneva Centre for Security Policy) ซึ่งทำหน้าที่ ศึกษา วิจัย สํารวจ และการให้การศึกษเกี่ยวกับประเด็นด้านความมั่นคงต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง (Geneva Centre for Security Policy, 2019) เป็นต้น

จะเห็นได้ว่า สหภาพยุโรปได้ให้ความสำคัญกับมาตรการในการต่อต้านการก่อการร้ายที่มีความครอบคลุม ครบวงจรของการเกิดเหตุการณ์ก่อการร้าย ตั้งแต่การป้องกันไปจนถึงการเผชิญเหตุ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้ ความสำคัญกับการกำกับดูแลสื่อด้านเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้าย ตลอดจน เนื้อหาการสร้างให้เกิดแนวคิดหัวรุนแรง โดยให้ความสำคัญกับการป้องกันการถูกชักจูงให้เกิดแนวคิดหัวรุนแรง ในกลุ่มอ่อนไหว ที่เป็นเป้าหมายของขบวนการก่อการร้าย ซึ่งมักใช้สื่อเพื่อการสร้างความตระหนักรู้ในการเคลื่อนไหว ของกลุ่มตนผ่านการก่อการร้าย เผยแพร่อุดมการณ์ การสร้างแนวคิดหัวรุนแรง ซึ่งนอกจากสื่อดั้งเดิมในกิจการ กระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ ยังหันมาใช้สื่อเครือข่ายสังคมออนไลน์เพิ่มมากขึ้น อาทิ เฟซบุ๊ก (Facebook) ทวิตเตอร์ (Twitter) เทเลแกรม (Telegrams) ร็อกเก็ตแชต (Rocket.Chat) และ ซีโรเน็ต (ZeroNet) เป็นต้น ซึ่งพบว่ามีทั้งกลุ่มสนทนา ช่องประชาสัมพันธ์ของกลุ่มก่อการร้าย ตลอดจนโพสต์ และคลิปเพื่อสร้างแนวคิดหัว รุนแรง และยุยงให้มีพฤติกรรมใช้ความรุนแรงต่อสังคมโดยรอบ การสอนเทคนิคการก่อการร้าย อาทิ การทำระเบิด การระเบิดพลีชีพ การโจมตีชุมชน และสังคมที่เป็นเป้าหมายอ่อนไหว ฯลฯ

2.2.1. โครงสร้าง และบทบาทขององค์กรในการกำกับดูแลสื่อของสหราชอาณาจักร

การกำกับดูแลเนื้อหาในสื่อของสหราชอาณาจักรใช้หลักการแนวทางปฏิบัติ (Codes of Practices) ซึ่งกำหนดโดยคณะกรรมการอิสระในแต่ละสาขาของสื่อ โดยผ่านการรับฟังความคิดเห็นจากกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ตลอดจนภาคประชาชนอย่างกว้างขวาง แนวทางปฏิบัติในสื่อบางประเภทมีอำนาจทางกฎหมาย (Statutory Powers) ในขณะที่แนวทางปฏิบัติในบางสื่ออาจเกิดจากการรวมตัวของภาคผู้ประกอบการสื่อสารมวลชน หรือ การรวมกลุ่มวิชาชีพด้านสื่อสารมวลชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อที่มีการเผยแพร่ออกอากาศ ซึ่งถูกกำกับดูแลโดย กฎหมาย และแนวทางปฏิบัติ ซึ่งควบคุม และห้ามการออกอากาศเนื้อหาซึ่งมีลักษณะหมิ่นประมาท (Defamation) ลามกอนาจาร (Obscenity) เนื้อหาสร้างความเกลียดชัง (Hate speech) ตลอดจนเนื้อหาที่ส่งเสริม หรือ สนับสนุน ให้มีการก่อการร้าย (Terrorism) หรือ การกระตุ้นให้เกิดแนวคิดหัวรุนแรง (Radicalization)

อย่างไรก็ตาม แนวทางปฏิบัติ (Codes of Practices) ในการกำกับเนื้อหาในสื่อต่างๆ ภายใน สหราชอาณาจักร มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดแนวทางอย่างกว้างๆ สำหรับผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อเท่านั้น แนวทาง ปฏิบัติดังกล่าวมักไม่กำหนดห้ามการออกอากาศเนื้อหาอย่างตายตัว เนื่องจากแนวคิดที่มองว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อ เนื้อหาการออกอากาศมีความซับซ้อน และมีปัจจัยหลายประการที่กำหนดรูปแบบของเนื้อหาที่มีความเหมาะสม อาทิ สิทธิของประชาชนในการรับรู้ข่าวสาร ความจำเป็นในการแข่งขันเพื่อออกอากาศเนื้อหารายการข่าวอย่าง รวดเร็ว การเก็บรักษาความลับ และประโยชน์สาธารณะ (Public Interest) เป็นต้น

การกำกับเนื้อหาที่ออกอากาศทั้งทางกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ของสหราชอาณาจักร มีพื้นฐานจากกฎหมายหลายฉบับ โดยเนื้อหาที่มีการออกอากาศผ่านกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ ภาคเอกชนถูกกำกับโดยสำนักงานวิทยุ (The Radio Authority - RA) คณะกรรมการโทรทัศน์อิสระ (The Independent Television Commission - ITC) ซึ่งทั้งสองหน่วยงานเป็นองค์กรกำกับเนื้อหาตามกฎหมาย การแพร่ภาพกระจายเสียง ค.ศ. 1990 (Broadcasting Act 1990) ซึ่งกำหนดให้หน่วยงานกำกับทั้งสองแห่ง ต้องกำหนดแนวทางปฏิบัติเพื่อบังคับใช้กับสมาชิก ทั้งยังมีอำนาจในการกำหนดโทษให้กับผู้ละเมิดแนวทางปฏิบัติ

ดังกล่าว ซึ่งรวมถึงการให้พักใบอนุญาตชั่วคราว (Suspension of license) หรือ การยกเลิกใบอนุญาต (Revocation of license)

สำหรับบริษัทแพร่ภาพกระจายเสียงอังกฤษ (The British Broadcasting Corporation - BBC) ซึ่งเป็นองค์การให้บริการออกอากาศสาธารณะ (Public service broadcaster) ไม่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการโทรทัศน์อิสระ (ITC) แต่มีระบบภายในเพื่อการตรวจสอบข้อร้องเรียนด้านเนื้อหา

ทั้งนี้ ผู้ประกอบกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ทั้งภาคเอกชน และภาคสาธารณะ ต้องอยู่ภายใต้การกำกับของคณะกรรมการมาตรฐานการออกอากาศ (Broadcasting Standards Commission - BSC) ซึ่งมีหน้าที่ในการกำหนดมาตรฐานเนื้อหาในการออกอากาศ และรับฟังข้อร้องเรียนจากสาธารณชน

การกำกับดูแลเนื้อหาของสื่อภาคเอกชน

กฎหมายการแพร่ภาพกระจายเสียง ค.ศ. 1990 (Broadcasting Act 1990) ฉบับปรับปรุงแก้ไข ค.ศ. 1996 กำหนดให้มีหน่วยงานกำกับดูแลเนื้อหา 2 หน่วยงานขึ้นมาสหราชอาณาจักร ได้แก่ สำนักงานวิทยุ (The Radio Authority - RA) และคณะกรรมการโทรทัศน์อิสระ (The Independent Television Commission - ITC) ซึ่งสมาชิกของคณะกรรมการทั้งสองหน่วยงานจะได้รับการแต่งตั้งโดยคณะรัฐมนตรี แต่การทำงานของทั้งสองหน่วยงานสามารถจัดได้ว่ามีอิสระ ถึงแม้ว่ากระบวนการแต่งตั้งจะผ่านคณะรัฐมนตรีก็ตาม หน่วยงานทั้งสองแห่งได้รับเงินทุนสนับสนุนจากเงินค่าใบอนุญาตประกอบกิจการ

สำนักงานวิทยุ (The Radio Authority - RA) และคณะกรรมการโทรทัศน์อิสระ (The Independent Television Commission - ITC) มีหน้าที่อย่างมากในการกำกับดูแลเนื้อหาของผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการ ซึ่งภายหลังทั้งสองหน่วยงานภายหลังได้ถูกยุบรวมเป็นสำนักงานการสื่อสาร (OfCom) เพื่อสร้างการกำกับดูแลสื่ออย่างเป็นทางการ ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2003 เป็นต้นมา

ภายใต้กฎหมายการแพร่ภาพกระจายเสียง ค.ศ. 1990 ได้กำหนดห้ามมิให้มีการออกอากาศเนื้อหา ดังนี้

- เนื้อหาที่ไม่ถูกทำนองคลองธรรม หรือ ละเมิดสนิมที่ดี (Any programme which offends good taste or decency)
- เนื้อหาที่ยุยงให้เกิดอาชญากรรม หรือ การจลาจล (Material which incites crime or disorder)
- เหตุการณ์ที่ทำให้ความรู้สึกของสาธารณชนขุนเคือง (Matter which is offensive to public feeling)
- ข่าวที่ไม่เป็นกลาง และไม่เป็นความจริง (News which is not impartial and accurate)
- รายการทางศาสนาที่ไม่มีความรับผิดชอบ (Religious programmes which are not responsible)
- เนื้อหารายการที่เกี่ยวข้องกับสิ่งผิดกฎหมาย อาทิ สื่อลามก หรือ เนื้อหายั่วยุยงให้มีความแตกแยกทางเชื้อชาติ (Any illegal content, such as obscene or racially inflammatory material)

สำหรับหลักการกำกับเนื้อหาที่เกี่ยวข้องการก่อการร้าย ได้ถูกกำหนดในส่วนที่ 5 ของกฎหมายฯ โดยมีหลักการดังนี้

- ควรระมัดระวังในการออกอากาศเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับบุคคลหรือองค์กรที่ใช้ความรุนแรง หรือ ประกอบอาชญากรรม เพื่อวัตถุประสงค์ทางการเมือง หรือ วัตถุประสงค์อื่น ๆ¹
- การรายงานข่าวการจับตัวประกัน หรือ การลักพาตัว (Hijacking and kidnapping reports) กฎหมายห้ามมิให้ออกอากาศเนื้อหาเกี่ยวกับการจับตัวประกัน หรือ การลักพาตัว ซึ่งอาจจะส่งผลให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต หรือ เป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จในการจัดการกับเหตุการณ์ จับตัวประกันหรือการลักพาตัว²

การกำกับดูแลเนื้อหาของบริษัทแพร่ภาพกระจายเสียงอังกฤษ (The British Broadcasting Corporation - BBC)

บริษัทแพร่ภาพกระจายเสียงอังกฤษ จัดตั้งขึ้นโดยกฎบัตรแห่งราชวงศ์ (Royal Charter) ใน ค.ศ. 1926 เพื่อให้บริการออกอากาศเพื่อประโยชน์สาธารณะ ทั้งในกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ ครอบคลุมพื้นที่สหราชอาณาจักร และพื้นที่อื่นๆ โดยมีรายได้จากค่าธรรมเนียม ซึ่งผู้บริโภครายในสหราชอาณาจักรที่เป็นเจ้าของโทรทัศน์ต้องจ่ายให้กับบริษัทฯ และอาจมีรายได้จากการโฆษณาบ้าง

ถึงแม้ว่าคณะผู้บริหารของบริษัทฯ จะถูกแต่งตั้งโดยคณะรัฐมนตรี แต่ในทางปฏิบัติ บริษัทฯ มีการดำเนินการที่เป็นอิสระ รวมถึงมีอิสระด้านการเผยแพร่เนื้อหาซึ่งความเป็นอิสระดังกล่าวได้รับการรับรอง ภายใต้มาตรา 2.1 ของกฎบัตรแห่งราชวงศ์เพื่อการจัดตั้งบริษัทแพร่ภาพกระจายเสียงอังกฤษ ซึ่งกำหนดความเป็นอิสระระหว่างบริษัทฯ จากการแทรกแซงของรัฐบาลสหราชอาณาจักร นอกจากนี้ยังกำหนดให้เนื้อหาที่ออกอากาศต้องมีความถูกต้อง และเป็นกลาง (Impartial) ตลอดจนปราศจากเนื้อหาที่ไม่ถูกต้อง คลองธรรม หรือ ละเมิดสนธิสัญญาที่ดี ไม่กระตุ้นหรือส่งเสริมให้เกิดอาชญากรรม ไม่ส่งเสริมการจลาจล หรือ เหตุการณ์ที่ทำให้ความรู้สึกของสาธารณชนขุ่นเคือง นอกจากนี้ยังกำหนดไม่ให้มีเนื้อหาที่เอารัดเอาเปรียบ ผู้ชม ตลอดจนการออกอากาศเนื้อหาด้านศาสนาต้องดำเนินการอย่างมีความรับผิดชอบ

บริษัทฯ ยังมีหน้าที่ในการกำหนดแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานจริยธรรม (Code of Conduct) และกำหนดให้ผู้ผลิตรายการทุกรายต้องปฏิบัติตามมาตรฐานจริยธรรมดังกล่าว ซึ่งเรียกว่า แนวทางปฏิบัติสำหรับผู้ผลิตรายการ (Producers' Guidelines) ซึ่งมีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง โดยครอบคลุมประเด็นด้านเนื้อหา เช่น ความเป็นกลาง ความเป็นธรรม การรักษาความลับ การออกอากาศโฆษณาแฝง (Surreptitious recording) รสนิยม และความถูกต้องตามธรรมเนียมคลองธรรม เหตุการณ์รุนแรง ความขัดแย้งทางความคิด เนื้อหาเกี่ยวกับผู้ประสพภัย เนื้อหาเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน การก่อการร้าย และความมั่นคงของชาติ การเมือง และนักการเมือง การออกอากาศการเลือกตั้ง และเนื้อหาที่อาจผิดกฎหมาย เช่น การละเมิด หรือ การหมิ่นประมาท เป็นต้น

การกำหนดมาตรฐานการออกอากาศสำหรับผู้ประกอบกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ทุกประเภท

กฎหมายการแพร่ภาพกระจายเสียง ค.ศ. 1996 ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการมาตรฐานการออกอากาศ (Broadcasting Standards Commission - BSC) ซึ่งมีหน้าที่ในการกำหนดมาตรฐานด้านจริยธรรม

¹ Particular care is required with a programme which carries the views of people or organisations who use or advocate the use of violence or other criminal activity to attain political or other ends.

² It is unacceptable to broadcast any information that could endanger lives or prejudice the success of attempts to deal with a hijack or a kidnapping.

ในการออกอากาศในกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ ซึ่งหลักจากปี 2003 บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการดังกล่าวได้ถูกโอนไปให้สำนักงานการสื่อสาร (OfCom) ซึ่งมีหน้าที่ในการ

- กำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมในการออกอากาศที่เป็นธรรม รักษาความลับส่วนบุคคล และมีมาตรฐาน
- การตรวจสอบ และวิจัย รวมถึงการจัดทำรายงานเกี่ยวกับมาตรฐานในการออกอากาศ กิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ในสหราชอาณาจักร
- รับข้อร้องเรียน และวินิจฉัยข้อร้องเรียนจากประชาชนที่เกี่ยวข้องกับกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ (ARTICLE 19 , 2004)

2.2.2. โครงสร้าง และบทบาทขององค์กรในการกำกับดูแลสื่อของประเทศเยอรมนี

รูปแบบของโครงสร้าง และการกำกับดูแลสื่อของประเทศเยอรมนี หลักจากสงครามโลกครั้งที่ 2 มุ่งเน้นการกำกับดูแลให้สื่อเป็นอิสระจากการแทรกแซงของรัฐ และมีรูปแบบโครงสร้างการกำกับดูแลที่แบ่งออกเป็น 2 ระดับ (Dualism) ระหว่างกิจการการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ที่เป็นบริการสาธารณะ และบริการของเอกชน ตลอดจนระดับของการกำกับดูแลซึ่งมีการแบ่งแยกการกำกับออกเป็น 2 ระดับ ได้แก่ สหพันธรัฐ (Federal) และระดับรัฐ (States) ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 16 รัฐ (Bundesländer)

การกำกับดูแลเนื้อหาในระดับสหพันธรัฐ

การกำกับดูแลในระดับสหพันธรัฐ ได้กำหนดสิทธิในการสื่อสารของประชาชนไว้ในมาตรา 5 ย่อหน้า 1 ของกฎหมายพื้นฐานเยอรมนี (German Basic Law หรือ Grundgesetz, GG) ไว้ว่า

“ประชาชนทุกคนมีสิทธิในการแสดงออก และแสดงความคิดเห็นอย่างเสรี ในรูปแบบของการเขียน และรูปภาพ รวมถึงมีสิทธิในการรับรู้ข่าวสารจากทุกแหล่ง มีการรับประกันถึงอิสรภาพของสื่อ และเสรีภาพในการรายงานข่าวในรูปแบบของการออกอากาศ และผ่านภาพยนตร์ จะไม่มีการตรวจพิจารณา (Censorship)”³

ดังนั้น กฎหมายในระดับสหพันธรัฐจึงต้องรับรองให้มีเสรีภาพ และกระบวนการอย่างเปิดเผย ในการสร้างทัศนคติของสาธารณชน ซึ่งรวมถึงการรับประกันให้มีการออกอากาศที่มีความหลากหลาย และเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการกระจายเสียงวิทยุ และโทรทัศน์สาธารณะ

การกำกับดูแลเนื้อหาในระดับรัฐ

รัฐที่มีรัฐบาลอนุรักษ์นิยมจำนวน 14 รัฐในประเทศเยอรมนี ได้จัดตั้งองค์กรกำกับดูแลสื่อระดับรัฐ (Media Institution หรือ Landesmedienanstalten) เพื่อกำกับดูแลสื่อในกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ที่เป็นบริการภาคเอกชน โดยมีหน้าที่ในการอนุญาต และกำกับดูแลการอนุญาต ตลอดจนพักการอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ การตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ด้านการโฆษณา และการปกป้องเด็กเยาวชน การส่งเสริมการเป็นกลางของสื่อ การส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสื่อ การส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีการกระจายเสียง และโทรทัศน์ ตลอดจนการรับประกันความหลากหลายของสื่อที่เป็นบริการเอกชน

³ Everyone shall have the right to freely express and disseminate ones opinion in form of speech, writing and pictures, and to freely inform oneself by using generally accessible sources. Freedom of press and freedom of reporting by means of broadcast and by using film are guaranteed. There shall be no censorship.”

การกำกับดูแลเนื้อหาของกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ที่เป็นบริการสาธารณะ รูปแบบกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ที่เป็นบริการสาธารณะในประเทศเยอรมนี ดำเนินการผ่านสถานีโทรทัศน์ที่ให้บริการสาธารณะในระดับภูมิภาค (Rundfunkanstalten) อาทิ ARD และ ZDF ซึ่งได้รับค่าธรรมเนียมจากผู้ชม โดยเนื้อหาส่วนใหญ่จะเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับรัฐในระดับท้องถิ่น โดยการกำกับดูแลของรัฐบาลในระดับรัฐ โดยที่รัฐบาลกลางระดับสหพันธ์รัฐมีอำนาจในการกำกับดูแลสื่อประเภทนี้ค่อนข้างน้อย

การกำกับดูแลสถานีโทรทัศน์ที่ให้บริการสาธารณะในระดับภูมิภาคดำเนินการผ่านหน่วยงานกำกับ 2 หน่วยงานในระดับท้องถิ่น ได้แก่ (1) คณะกรรมการกำกับการออกอากาศ (The broadcasting council หรือ Rundfunkrat) ซึ่งประกอบไปด้วยสมาชิกจากกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสังคมเยอรมัน (gesellschaftlich relevante Gruppen) ซึ่งมีจำนวนแตกต่างกันในแต่ละรัฐ โดยมีจำนวนตั้งแต่ 10 ถึง 70 คนในแต่ละคณะกรรมการ สมาชิกจะต้องเป็นตัวแทนขององค์กรสาธารณะต่างๆ เช่น สหภาพแรงงาน องค์กรตัวแทนนายจ้าง องค์กรศาสนา (เช่น ศาสนาคริสต์ ศาสนายูดาห์ ฯลฯ) กลุ่มเกษตรกร กลุ่มศิลปิน กลุ่มตัวแทนผู้อพยพ กลุ่มตัวแทนผู้พิการ กลุ่มวัฒนธรรม กลุ่มเยาวชน และกลุ่มกีฬา เป็นต้น เพื่อเข้ามามีบทบาทในการกำกับดูแลการออกอากาศ และกำกับดูแลเนื้อหาให้สอดคล้องกับความต้องการของสาธารณชนตามหลักการของพหุนิยม (Pluralism) ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของการกำกับดูแลเนื้อหาในประเทศเยอรมนี อย่างไรก็ตามตัวแทนขององค์กรสาธารณะดังกล่าวอาจมีความใกล้ชิดกับพรรคการเมืองซึ่งมีอุดมการณ์ใกล้เคียงกัน ทำให้ถูกวิพากษ์วิจารณ์ว่า Rundfunkrat อาจไม่เป็นกลางทางการเมือง และ (2) คณะบริหารการออกอากาศ (The administrative council หรือ Verwaltungsrat) ซึ่งถูกเลือกโดยคณะกรรมการกำกับการออกอากาศ มีหน้าที่ในการดำเนินการด้านกำกับดูแลให้สอดคล้องกับมติของคณะกรรมการกำกับการออกอากาศ คณะกรรมการทั้งสองมีอำนาจในการแต่งตั้งประธานเจ้าหน้าที่บริหารของสถานีโทรทัศน์ที่ให้บริการสาธารณะในระดับภูมิภาค (Chief Executive of the public service broadcaster) (Czepek, Hellwig, & Nowak, 2009)

2.2.3. โครงสร้าง และบทบาทขององค์กรในการกำกับดูแลสื่อของประเทศฝรั่งเศส

สื่อเพื่อประโยชน์สาธารณะในประเทศฝรั่งเศส ได้รับอิทธิพลอย่างสูงจากรัฐบาล องค์กรบริการกระจายเสียง และบริการโทรทัศน์เพื่อประโยชน์สาธารณะของประเทศ 2 ราย ได้แก่ Radio France และ France Télévisions มีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจ ซึ่งมีหน้าที่ในการให้บริการข้อมูลแก่ประชาชน (Information Obligation) โดยประธานาธิบดี และคณะรัฐบาลของประเทศสามารถเสนอชื่อประธานเจ้าหน้าที่บริหารของหน่วยงานทั้งสองแห่งนี้ นอกจากนี้ กลไกในการกำกับดูแลองค์กรสื่อทั้งสองหน่วยงานยังขาดการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชน และประชาชนไม่สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหาร หรือ กำกับดูแลเนื้อหาได้ (Kuhn, 2011)

การกำกับดูแลสื่อในประเทศฝรั่งเศส มีหน่วยงานกำกับชื่อ คณะกรรมการกำกับสื่อภาพและเสียง (Conseil Supérieur de l'Audiovisuel หรือ CSA) มีหน้าที่ในการออกกฎระเบียบในการกำกับดูแลกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ บริการจัดการคลื่นความถี่สำหรับโทรทัศน์ ส่งเสริมการพัฒนากิจการโทรทัศน์ในระบบดิจิทัล กำกับดูแลสื่อบริการสาธารณะ ควบคุม และตรวจสอบเนื้อหาของสื่อ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นด้านการรักษาความหลากหลายของแนวคิดจากพรรคการเมือง และสหภาพแรงงานต่างๆ ตลอดจนความหลากหลายของกลุ่มในสังคม และปกป้องผู้ชมที่เป็นเยาวชน ทั้งยังมีหน้าที่ในการให้คำปรึกษาแก่ประธานาธิบดีในด้านกฎหมายเกี่ยวกับการออกอากาศ และการแต่งตั้งประธานเจ้าหน้าที่บริหารของกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ที่เป็นบริการสาธารณะทั้งสองแห่ง

2.3. กฎหมายหรือระเบียบในการกำกับดูแลเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายบนสื่อในยุโรป

ในส่วนของการการเผยแพร่ข่าวหรือข้อมูลเกี่ยวกับการสนับสนุนการก่อการร้ายนั้น มีมติของคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติที่ 1278 (ค.ศ. 2014) ที่ประณามลัทธิสุดโต่งที่ใช้ความรุนแรง เน้นย้ำความจำเป็นในการปิดกั้นการเดินทาง การเข้าร่วมของนักรบก่อการร้ายชาวต่างชาติ มตินี้ระบุถึงพฤติการณ์ที่แสวงหาเงินทุน อาวุธ ผู้เข้าร่วม การวางแผน สนับสนุนการกระทำหรือกิจกรรมที่เป็นการก่อการร้าย รวมทั้งผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร อาทิ อินเทอร์เน็ต สื่อสังคมออนไลน์ หรือวิธีการอื่นใด⁴

การเป็นประเทศสมาชิกของสหภาพยุโรปของสหราชอาณาจักร สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน สาธารณรัฐฝรั่งเศส และราชอาณาจักรเบลเยียมมีหน้าที่หรือความผูกพันที่ต้องปฏิบัติตามกฎบัตรสหประชาชาติและมติต่าง ๆ ขององค์การสหประชาชาติ รวมถึงปฏิบัติตามกฎระเบียบและมาตรฐานการกำกับดูแลด้านสื่อของสหภาพยุโรป ในการนำไปใช้ในการส่งเสริมการให้บริการทางเสียงและภาพ และกำกับดูแลเนื้อหาของสื่อภายในประเทศ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ระเบียบของสหภาพยุโรปว่าด้วยบริการสื่อทางเสียงและภาพ ค.ศ. 2018 (EU Directive 2018/1808 (The Audiovisual Media Services Directive (AVMSD)) ฉบับแก้ไขเพิ่มเติมเมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน 2561 (ค.ศ. 2018) ซึ่งรัฐสภายุโรปได้ให้ความเห็นชอบและคณะมนตรียุโรปได้ยอมรับระเบียบ ฉบับแก้ไขเพิ่มเติมนี้แล้วจะมีผลใช้บังคับในวันที่ 20 หลังจากประกาศในวารสารเป็นทางการของสหภาพยุโรป (ประกาศเมื่อ 28 พฤศจิกายน 2561 (ค.ศ. 2018)) ซึ่งประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปต้องปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและกฎระเบียบให้สอดคล้องกันภายใน 21 เดือนนับตั้งแต่มีผลใช้บังคับ⁵ ในปัจจุบัน Directive ฉบับใหม่นี้มีผลใช้บังคับแทนที่ระเบียบของสหภาพยุโรปว่าด้วยบริการสื่อทางเสียงและภาพ ค.ศ. 2010 (EC Directive 2010/13/EU (The Audiovisual Media Services Directive (AVMSD))

เป็นบทบัญญัติทางกฎหมายด้านสื่อทางเสียงและภาพที่สำคัญในระดับสหภาพยุโรป มุ่งส่งเสริมให้มีบริการสื่อภาพและเสียงข้ามพรมแดน โดยใช้เทคโนโลยีที่หลากหลาย ส่งเสริมการรวมกลุ่มเป็นสหภาพ และส่งเสริมการผลิตเนื้อหา การเผยแพร่เนื้อหาที่ผลิตในสหภาพยุโรป ภายใต้กลไกการแข่งขันที่เสรีอย่างเป็นธรรม และปราศจากอคติที่ส่งผลต่อประโยชน์สาธารณะ ภายใต้กฎหมายดังกล่าวมีการกำหนดให้รัฐสมาชิกประสานกันในการออกกฎหมายด้านสื่อทางเสียงและภาพทั้งหลาย ทั้งที่เป็นการแพร่ภาพกระจายเสียงทางโทรทัศน์แบบดั้งเดิมและบริการตามคำขอ (on-demand) โดยมีเป้าหมายดังต่อไปนี้⁶

- (1) เป็นหลักเกณฑ์เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาทางเทคโนโลยี
- (2) สร้างผู้ให้บริการด้านสื่อเสียงและภาพใหม่ๆ
- (3) ส่งเสริมรักษาความหลากหลายทางวัฒนธรรม
- (4) คุ้มครองเด็กและผู้บริโภค

⁴ United Nations, Security Council Unanimously Adopts Resolution Condemning Violent Extremism, Underscoring Need to Prevent Travel, Support for Foreign Terrorist Fighters, Meetings Coverage, SC/11580 (24 September 2014)

⁵ European Commission, *Audiovisual Media Services Directive (AVMSD)* (November 9, 2018), <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/audiovisual-media-services-directive-avmsd> (accessed February 18, 2019) and EUR-Lex, *Directive (EU) 2018/1808 of the European Parliament and of the Council of 14 November 2018*, Document 32018L1808 (28 November 2018), <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2018/1808/oj>

⁶ Ibid.

- (5) ปกป้องพหุนิยมของสื่อ
- (6) ต่อสู้กับความเกลียดชังทางเชื้อชาติและทางศาสนา
- (7) รับประกันความอิสระขององค์กรกำกับดูแลสื่อระดับชาติ

ระเบียบของสหภาพยุโรปว่าด้วยบริการสื่อทางเสียงและภาพ ค.ศ. 2018 ได้แก้ไขเพิ่มเติมในหลายประเด็น⁷ โดยประเด็นที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

- (1) ยึดหลักที่ว่า ผู้ให้บริการต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของประเทศสมาชิกหนึ่งโดยเฉพาะเจาะจงมากกว่าต้องไปปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของหลายประเทศ ซึ่งต้องผ่านกระบวนการปรับแก้หรือยกเลิกกฎหมายบางส่วนที่ใช้บังคับผู้แพร่ภาพกระจายเสียงทางโทรทัศน์และให้บริการตามคำขอ ซึ่งอาจรวมถึงกรณีที่มีข้อกังวลด้านความมั่นคงสาธารณะและความเสี่ยงรุนแรงต่อสาธารณสุข
- (2) ขยายหลักเกณฑ์เสียงและภาพไปสู่แพลตฟอร์มที่แบ่งปันวิดีโอ เช่น YouTube, Facebook
- (3) ปกป้องคุ้มครองผู้เยาว์ได้ดีขึ้นจากเนื้อหาที่ให้โทษในโลกออนไลน์ เพิ่มหลักเกณฑ์ใหม่ที่คุ้มครองผู้เยาว์จากการรับบริการวิดีโอตามคำขอได้เข้มแข็งขึ้น และขยายหน้าที่คุ้มครองผู้เยาว์ไปยังผู้ให้บริการแพลตฟอร์มแบ่งปันวิดีโอซึ่งปัจจุบันต้องใช้มาตรการที่เหมาะสม
- (4) เสริมความแข็งแกร่งให้การคุ้มครองผู้คนจากเนื้อหาทางโทรทัศน์และวิดีโอตามคำขอซึ่งมีการยุยงให้เกิดความรุนแรงหรือความเกลียดชัง และการปลุกปั่นให้กระทำความผิดฐานเป็นผู้ก่อการร้าย กำหนดให้แพลตฟอร์มที่แบ่งปันวิดีโอต้องใช้มาตรการที่เหมาะสมในการคุ้มครองผู้คนจากการยุยงให้เกิดความรุนแรงหรือความเกลียดชัง และเนื้อหาที่นำไปสู่กระทำความผิดทางอาญา
- (5) เสริมความเป็นอิสระขององค์กรกำกับดูแลเสียงและภาพไว้ในกฎหมายสหภาพยุโรป โดยทำให้แน่ใจได้ว่า องค์กรกำกับดูแลแตกต่างกันทางกฎหมายจากรัฐบาล และเป็นอิสระจากรัฐบาลและองค์กรภาครัฐหรือองค์กรภาคเอกชนอื่นใดในเชิงการทำหน้าที่

กฎหมายและกฎระเบียบหลักของ 4 ประเทศยุโรปที่ใช้บังคับในการกำกับดูแลเนื้อหารายการข่าว เหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายบนสื่อมีรายละเอียดดังนี้

2.3.1 สหราชอาณาจักร

สหราชอาณาจักรเป็นตัวอย่างที่ดีในการสร้างกลไกกำกับดูแลและส่งเสริมผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อผู้ประกอบการแพร่ภาพกระจายเสียงที่เป็นการให้บริการสาธารณะและในเชิงพาณิชย์ โดยมีการพัฒนา ทบทวน และปรับปรุงแก้ไขระบบและหลักเกณฑ์อย่างต่อเนื่องให้มีความเหมาะสมและทันสมัยทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีการสื่อสารยุคดิจิทัลในยุคสังคมข้อมูลข่าวสาร (information society) ไม่ว่าจะเป็นหลักเกณฑ์ในรูปของประมวลหลักเกณฑ์ ข้อปฏิบัติ และจริยธรรมในหลายด้าน เช่น การแพร่ภาพแพร่เสียง วิดีโอตามคำขอ (video on demand) หรือการให้บริการแบบบอกรับสมาชิก การโฆษณา ฯลฯ ในกิจการวิทยุกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ กิจการโทรคมนาคมที่ให้บริการในระดับระหว่างประเทศ ระดับประเทศ ระดับท้องถิ่น

---

⁷ European Commission, *Revision of the Audiovisual Media Services Directive (AVMSD)* (December 5, 2018), <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/revision-audiovisual-media-services-directive-avmsd> (accessed June 1, 2019).

กลไกด้านองค์กรทั้งที่เป็นองค์กร/หน่วยงานของรัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำนักงานการสื่อสาร (Office of Communications (Ofcom)) และที่ไม่ใช่องค์กรของรัฐ เช่น องค์กรวีดิทัศน์ตามคำขอ (The Authority for Television On-Demand (ATVOD)) ดำเนินการบังคับใช้หรือดำเนินให้เป็นไปตามรูปแบบการกำกับดูแลและหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ซึ่งครอบคลุมการกำกับดูแลเนื้อหารายการหรือเนื้อหาข่าวที่ก่อให้เกิดอาชญากรรม สร้างความชุ่นเคืองและกระทบต่อประโยชน์ต่อสาธารณะ ภายใต้หลักเกณฑ์สำคัญคือ ผู้ที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการโทรทัศน์ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ประมวลแพร่ภาพกระจายเสียงประมวลมาตรฐาน และประมวลความเป็นธรรมจริยธรรม รวมทั้งองค์กรของรัฐที่กำกับดูแลมีกระบวนการรับเรื่องร้องเรียน การสืบสวน การตรวจสอบจนไปสู่การปรับปรุงแก้ไขเนื้อหารายการที่ออกอากาศ⁸ รวมถึงกระบวนการร้องเรียนดังกล่าว ภายในกิจการของผู้แพร่ภาพกระจายเสียง/สถานีโทรทัศน์ สมาคมผู้แพร่ภาพกระจายเสียงต่าง ๆ

โดยมีกฎหมายและกฎระเบียบสำคัญ ได้แก่

1) กฎหมายการแพร่ภาพกระจายเสียง ค.ศ. 1990 (Broadcasting Act 1990) ฉบับปรับปรุงแก้ไข ค.ศ. 1996

กฎหมายนี้เป็นกฎหมายพื้นฐานที่กำหนดหลักเกณฑ์การบริการทางโทรทัศน์และวิทยุ การใช้คลื่นความถี่ สิทธิในการออกอากาศของกิจการวิทยุกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ บริการโทรทัศน์ภาคพื้นดิน ทางเคเบิล ทางดาวเทียม ทั้งแบบปกติและแบบดิจิทัล รูปแบบการอนุญาตและออกใบอนุญาตประกอบกิจการ เงื่อนไขและข้อจำกัดที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต การให้บริการแพร่ภาพกระจายเสียงทางวิทยุและทางโทรทัศน์จากการรวมสัญญาณ (multiplex) การออกอากาศรายการกีฬาและเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับประโยชน์ของชาติ (ครอบคลุมทั้งอังกฤษ เวลส์ สกอตแลนด์ และไอร์แลนด์เหนือ) ตามที่รัฐมนตรีกำหนดไว้ การจัดตั้งและอำนาจหน้าที่คณะกรรมการมาตรฐานการออกอากาศ (Broadcasting Standards Commission (BSC))⁹ ซึ่งภายหลังถูกโอนไปให้ Ofcom

กฎหมายนี้ได้บัญญัติให้มีการจัดทำหลักเกณฑ์ในการกำกับดูแลเนื้อหา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรง/การกระทำที่โหดและเป็นความผิด (Harm and Offence) อาชญากรรม ความไร้ระเบียบ ความเกลียดชัง และการล่วงละเมิดสิทธิ (Crime, Disorder, Hatred and Abuse) ซึ่งฉบับล่าสุดคือ ฉบับแก้ไขปรับปรุงเดือนมกราคม 2562 (ค.ศ. 2019)

2) กฎหมายการสื่อสาร ค.ศ. 2003 (Communication Act 2003)

ประกอบไปด้วยบทบัญญัติหลายส่วน ได้แก่

ส่วนแรกเกี่ยวกับอำนาจการโอนอำนาจหน้าที่มายัง Ofcom หน้าที่ทั่วไป ยุทธศาสตร์สำคัญและแนวทางการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ ส่วนที่ 2 เกี่ยวกับเครือข่ายและบริการการสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ การใช้คลื่นความถี่ในส่วนที่เป็นอำนาจของ Ofcom ข้อพิพาทและการอุทธรณ์

ส่วนที่ 3 บัญญัติเกี่ยวกับบริการทางโทรทัศน์และบริการทางวิทยุ บริษัทและบริษัทที่ให้บริการแพร่ภาพกระจายเสียงของรัฐต่าง ๆ บริษัทแพร่ภาพกระจายเสียงแห่งอังกฤษ (BBC) C4C

⁸ Office of Communications, *The Ofcom Broadcasting Code*, (January 2019), https://www.ofcom.org.uk/_data/assets/pdf_file/0016/132073/Broadcast-Code-Full.pdf, pp. 3-4 (accessed June 1, 2019).

⁹ The National Archives, *Broadcasting Act 1996: Table of Contents*, <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1996/55/contents> (accessed January 17, 2019).

(Channel 4 Corporation) และอื่นๆ โครงสร้างเชิงกำกับดูแลบริการโทรทัศน์อิสระ โครงสร้างเชิงกำกับดูแลบริการวิทยุอิสระ บทบัญญัติเกี่ยวกับการกำกับดูแล เช่น หลักเกณฑ์สำหรับผู้ให้บริการโทรทัศน์ที่เป็นบริการสาธารณะ ข้อปฏิบัติทั่วไป ข้อปฏิบัติพิเศษ รายการเกี่ยวกับเด็ก รายการกีฬาและรายการเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้อง ประโยชน์ของชาติ บริการโทรทัศน์สำหรับผู้ชมที่เป็นคนตาบอดและคนหูหนวก โควต้าหรือสัดส่วนของบริการ รายการโทรทัศน์ดิจิทัล การแนะนำรายการทางอิเล็กทรอนิกส์ การแข่งขันระหว่างผู้ให้บริการที่ได้รับอนุญาต ลักษณะและขอบเขตการให้บริการทางวิทยุ มาตรฐานรายการและมาตรฐานความเป็นธรรมสำหรับการออกอากาศทางโทรทัศน์และทางวิทยุ (รวมถึงวัตถุประสงค์ของการโฆษณา การเป็นผู้สนับสนุนรายการ และการโฆษณาแฝงโดยแสดงผลภักดิ์ในรายการ) การออกอากาศทางการเมืองของพรรคการเมือง ข้อกำหนดสำหรับบริการที่ได้รับใบอนุญาต การบังคับใช้เงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต ค่าธรรมเนียมใบอนุญาต การเป็นเจ้าของและการควบคุมสื่อ

ส่วนที่ 4 บัญญัติเกี่ยวกับบริการรายการตามคำขอ (On-demand programme) ส่วนที่ 5 บัญญัติเกี่ยวกับการแข่งขันในเครือข่ายการสื่อสารและการควบคุมสื่อ และส่วนเบ็ดเตล็ดที่ระบุเกี่ยวกับการจัดทำรายงานประจำปี การทบทวนความเป็นเจ้าของสื่อ บทกำหนดโทษ ความรับผิดทางแพ่ง ความรับผิดทางอาญา การเปิดเผยข้อมูล ค่าใช้จ่าย การตีความ อำนาจในการออกคำสั่งและกฎระเบียบ ฯลฯ นอกจากนี้ส่วนสุดท้ายของกฎหมายนี้มีบทบัญญัติที่เป็นภาคผนวกที่ 1 – 19 ซึ่งให้รายละเอียดเพิ่มเติมเป็นเรื่อง ๆ ในแต่ละภาคผนวก¹⁰

กฎหมายนี้บัญญัติโทษของผู้กระทำผิดไว้หลายประการ เช่น ในกรณีที่ว่าผิดหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขหรือทิศทางที่ระบุไว้ในใบอนุญาตให้บริการเนื้อหาทางรายการทางโทรทัศน์ ทิศทางที่ Ofcom กำหนดให้ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการแพร่ภาพกระจายเสียง ต้องระวางโทษปรับสูงสุดไม่เกิน 250,000 ปอนด์ หรือในอัตรา 5% ของรายรับที่ปรากฏในรอบระยะเวลาบัญชีสุดท้ายของผู้ถือใบอนุญาตฯ ภายในช่วงระยะเวลาที่ใบอนุญาตมีผลใช้บังคับ แล้วแต่อันใดจะมากกว่ากัน¹¹

2.3.2 สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันเป็นประเทศใหญ่ที่เคยถูกโจมตีด้วยการก่อการร้ายและมีคนชาติเยอรมันจำนวนเพิ่มมากขึ้นที่เข้าร่วมกับกลุ่มก่อการร้ายในต่างประเทศ เยอรมันได้แก้ไขกฎหมายและออกกฎหมายหลายฉบับเพื่อระบุผู้ต้องสงสัยเกี่ยวกับการก่อการร้ายและต่อต้านการก่อการร้ายและสิทธิของผู้ต้องสงสัยเหล่านั้น โดยเฉพาะประมวลกฎหมายอาญาและกฎหมายต่อต้านการก่อการร้ายฉบับใหม่ซึ่งมีผลใช้บังคับเมื่อมิถุนายน 2558 (ค.ศ. 2015)¹² กฎหมายนี้กำหนดให้การเดินทางออกนอกประเทศเพื่อเข้าร่วมฝึกการก่อการร้ายเป็นอาชญากรรม และจำกัดการออกบัตรประจำตัวประชาชนและหนังสือเดินทางให้กับคนชาติ

¹⁰ The National Archives, *Communication Act 2003: Table of Contents*, <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2003/21/contents> (accessed January 17, 2019).

¹¹ มาตรา 237 แห่งกฎหมายการสื่อสาร ค.ศ. 2003

¹² European Parliament, *EU and Member States' policies and laws on persons suspected of terrorism-related crimes* (Brussels: Policy Department for Citizens' Rights and Constitutional Affairs (December 2017), pp. 15 and 88.

เยอรมันที่เข้าร่วมเป็นนักรบก่อการร้ายชาวต่างชาติ นอกเหนือจากการมุ่งเอาผิดองค์กรที่เข้าร่วม แบ่งปันและส่งต่อข้อมูล และสนับสนุนการก่อการร้ายในหลายลักษณะ เช่น ผ่านสื่อสังคมออนไลน์¹³

การที่เยอรมันเป็นประเทศสมาชิกของสหภาพยุโรปได้ออกกฎหมาย กฎระเบียบและมาตรฐานด้านสื่อเพื่อส่งเสริมการให้บริการและกำกับดูแลเนื้อหาของสื่อภายในประเทศ ซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์เดิมของสหภาพยุโรป คือระเบียบของสหภาพยุโรปว่าด้วยบริการสื่อทางเสียงและภาพ ค.ศ. 2010 (EC Directive 2010/13/EU (The Audiovisual Media Services Directive (AVMSD)) ซึ่งในปัจจุบันมีระเบียบของสหภาพยุโรปว่าด้วยบริการสื่อทางเสียงและภาพ ค.ศ. 2018 (EU Directive 2018/1808 (The Audiovisual Media Services Directive (AVMSD)) ออกมา มีผลใช้บังคับแทนที่ฉบับเดิม ซึ่งเป็นการแก้ไขเพิ่มเติม Directive ปีค.ศ. 2010 โดยประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป (รวมถึงเยอรมัน) ต้องปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและกฎระเบียบให้สอดคล้องกันภายใน 21 เดือนนับตั้งแต่มีผลใช้บังคับ¹⁴ ในเดือนธันวาคม 2561 (ค.ศ. 2018)

ระบบกฎหมายแพร่ภาพกระจายเสียงของเยอรมันมีลักษณะให้แต่ละมลรัฐต่างก็มีอำนาจหน้าที่ในการออกกฎหมายและกำกับดูแลการแพร่ภาพกระจายเสียงในเขตอำนาจมลรัฐของตน จึงจำเป็นต้องมีความร่วมมือกันระหว่างมลรัฐโดยการทำข้อตกลงระหว่างมลรัฐด้านแพร่ภาพกระจายเสียงเพื่อเป็นระบบที่การสร้าง ความผูกพันทางกฎหมายระหว่างกันโดยให้เป็นไปในแนวทางหรือลักษณะเดียวกัน เช่นเดียวกับข้อตกลงระหว่างประเทศที่ต้องให้ฝ่ายบริหารของมลรัฐที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ร่างข้อตกลงฯ นี้ และกำหนดให้รัฐสภาแต่ละมลรัฐลงนามและให้สัตยาบัน เช่น ข้อตกลงระหว่างมลรัฐว่าด้วยการแพร่ภาพกระจายเสียง (Interstate Broadcasting Treaty) ซึ่งเป็นกฎหมายหลักในเรื่องนี้ในระดับสหพันธรัฐ ขณะที่บางข้อตกลงระหว่างมลรัฐ กำหนดให้เฉพาะมลรัฐที่ได้รับผลกระทบเท่านั้นที่ลงนามในข้อตกลง เช่น ข้อตกลงว่าด้วยการจัดตั้งบริษัทแพร่ภาพกระจายเสียงระดับภูมิภาคที่รับผิดชอบการแพร่ภาพกระจายเสียงในหลายมลรัฐ รัฐสภาในระดับมลรัฐมีอำนาจออกกฎหมายแพร่ภาพกระจายเสียงของมลรัฐเองเกี่ยวกับการออกใบอนุญาต ข้อกำหนดสำหรับรายการของผู้แพร่ภาพกระจายเสียงเอกชนและการสอดส่องดูแล ซึ่งเป็นความรับผิดชอบของหน่วยงานที่กำกับดูแลระดับมลรัฐ¹⁵

ระบบการแพร่ภาพกระจายเสียงของเยอรมันประกอบไปด้วยผู้แพร่ภาพกระจายเสียง 2 ประเภทหลักคือ บริษัทแพร่ภาพกระจายเสียงสาธารณะ และผู้แพร่ภาพกระจายเสียงเอกชน ซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้¹⁶

- 1) บริษัทแพร่ภาพกระจายเสียงสาธารณะ กฎหมายกำหนดให้ผลิตรายการและแพร่ภาพกระจายเสียงรายการวิทยุและโทรทัศน์ในดินแดนของมลรัฐ (หรือหลายมลรัฐในกรณีที่มีการจัดตั้งบริษัทร่วมขึ้นมา) เช่น Bayerischer Rundfunk, Hessischer Rundfunk, Mitteldeutscher Rundfunk, Norddeutscher Rundfunk เป็นต้น บริษัทเหล่านี้จัดตั้งสมาคมผู้แพร่ภาพกระจายเสียงสาธารณะแห่งชาติที่ชื่อว่า The Association of

¹³ The Library of Congress, *Germany: New Anti-Terrorism Legislation Entered into Force*, *Global Legal Monitor* (July 10, 2015), <https://www.loc.gov/law/foreign-news/article/germany-new-anti-terrorism-legislation-entered-into-force/>

¹⁴ European Commission, *Audiovisual Media Services Directive (AVMSD)* (November 9, 2018), <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/audiovisual-media-services-directive-avmsd> (accessed February 18, 2019).

¹⁵ German Law Archive, *Broadcasting Law in Germany* (November 22, 2013), <https://germanlawarchive.iuscomp.org/?p=386#ToC3> (accessed February 18, 2019).

¹⁶ Ibid.

Public Broadcasting Corporations of Germany (ARD) ซึ่งรับผิดชอบรายการทางโทรทัศน์ช่อง 1 และรายการทางวิทยุ ได้รับทุนในการบริการจัดการมาจากบริษัทต่าง ๆ ที่แพร่ภาพกระจายเสียงภาคพื้นดินและทางเคเบิลทั่วประเทศ รายการโทรทัศน์ช่อง 2 รับผิดชอบโดย ZDF (Second German Television) บริษัทระดับมัลรัฐออกอากาศรายการโทรทัศน์ภาคพื้นดินระดับภูมิภาคในพื้นที่ที่รับผิดชอบด้วยเช่นกัน ซึ่งรู้จักกันโดยทั่วไปว่าเป็น ช่อง 3

- 2) ผู้แพร่ภาพกระจายเสียงเอกชน เริ่มจากมีสองผู้ประกอบการที่แพร่ภาพกระจายเสียงทั่วประเทศได้แก่ SAT1 และ RTL จากนั้นมีบริษัทเอกชนจำนวนมากมายังที่ให้บริการรายการทางวิทยุและรายการทางโทรทัศน์ ขณะที่รายการโทรทัศน์ออกอากาศทั่วประเทศ รายการทางวิทยุของภาคเอกชนกระจายเสียงเฉพาะในพื้นที่ภูมิภาคหรือพื้นที่ในท้องถิ่น การผลิตรายการโทรทัศน์ภาคเอกชนส่วนใหญ่มีการแพร่ภาพกระจายเสียงเต็มผังรายการ มีเนื้อหาเกี่ยวกับความบันเทิงมากกว่ารายการของภาครัฐ ขณะที่มีการให้บริการประเภทจ่ายค่าบริการเพื่อการรับชมโทรทัศน์ และจ่ายค่าบริการเพื่อรับชมรายการตามคำขอ (Pay-TV และ Pay-per-view) ซึ่งยังคงอยู่ในช่วงเริ่มต้น

การแพร่ภาพกระจายเสียงในเยอรมันครอบคลุมบริการข้อมูลและการสื่อสารประเภท Linear ซึ่งให้บริการโทรทัศน์แบบเรียลไทม์ ออกอากาศตามผังรายการโดยการส่งสัญญาณทางอากาศ หรือผ่านดาวเทียมหรือเคเบิล รวมถึงบริการที่ต้องชำระค่าหรือได้รับบริการจากการจ่ายเงินพิเศษ และบริการประเภทสื่อทางไกล (telemedia) ซึ่งให้บริการข้อมูลและการสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ทั้งหลายที่ไม่ใช่บริการโทรทัศน์

กฎหมายและกฎระเบียบเกี่ยวกับการแพร่ภาพกระจายเสียงของเยอรมันอยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญ (Basic Law) มาตรา 5 (1) และ (2) ซึ่งบัญญัติว่า

- “(1) ทุกคนมีสิทธิแสดงออกและเผยแพร่ความคิดเห็นของตนอย่างเสรีทางวาจา เป็นลายลักษณ์อักษร หรือเป็นภาพ และเพื่อให้ได้ข้อมูลจากแหล่งที่เข้าถึงได้โดยทั่วไปโดยปราศจากสิ่งกีดขวาง ต้องได้รับการประกันในการมีเสรีภาพของสื่อมวลชนและเสรีภาพในการรายงานผ่านสื่อทางเสียงและภาพ โดยไม่มีการเซ็นเซอร์
- (2) สิทธิเหล่านี้อยู่ภายใต้ข้อจำกัดที่บัญญัติไว้ในกฎหมายต่าง ๆ เพื่อคุ้มครองเยาวชน และสิทธิของประชาชนที่จะเคารพส่วนบุคคล”

กฎหมายและกฎระเบียบของเยอรมันในการกำกับดูแลเนื้อหารายการได้แก่

1) ข้อตกลงระหว่างมัลรัฐว่าด้วยการแพร่ภาพกระจายเสียงและสื่อทางไกล (Interstate Treaty on Broadcasting and Telemedia (Interstate Broadcasting Treaty) ฉบับแก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 13 มีผลใช้บังคับเมื่อ 1 เมษายน 2553 (2010) กับ 16 มัลรัฐของสหพันธสาธารณรัฐเยอรมัน¹⁷

ข้อตกลงนี้เป็นผลมาจากการให้อำนาจแต่ละมัลรัฐในการออกกฎหมายและกำกับดูแลการแพร่ภาพกระจายเสียงในเขตอำนาจมัลรัฐของตนเอง ซึ่งจำเป็นต้องความร่วมมือกันระหว่างมัลรัฐโดยการทำข้อตกลงระหว่างมัลรัฐด้านแพร่ภาพกระจายเสียงเพื่อการมีข้อผูกพันทางกฎหมายในนำไปบัญญัติหรือปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย กฎระเบียบให้ไปในแนวทางหรือลักษณะเดียวกันหลีกเลี่ยงการขัดกัน

¹⁷ Association of State Media Authorities for Broadcasting in Germany, *Interstate Treaty on Broadcasting and Telemedia* (Translation in March 2010), https://www.en.uni.lu/content/download/31281/371474/file/Germany_translation_1.pdf (accessed February 18, 2019).

ข้อตกลงนี้มีเนื้อหาข้อตกลงทั่วไปที่ใช้กับทั้งการแพร่ภาพกระจายเสียงที่เป็นบริการสาธารณะ และในเชิงพาณิชย์ โดยแบ่งเป็นข้อตกลงที่ใช้บังคับกับการแพร่ภาพกระจายเสียงที่เป็นบริการสาธารณะเท่านั้น (ส่วนที่ 2) ข้อตกลงที่ใช้บังคับเฉพาะการแพร่ภาพกระจายเสียงเชิงพาณิชย์ (ส่วนที่ 3)

โดยข้อตกลงนี้ระบุไว้ว่า “ผู้แพร่ภาพกระจายเสียง” ได้แก่ผู้ให้บริการแพร่ภาพกระจายเสียง ภายใต้ความรับผิดชอบในการตรวจเนื้อหาด้วยตนเอง

“ข้อมูล/สารสนเทศ” หมายถึง ข่าวและเหตุการณ์ปัจจุบัน ข้อมูลทางการเมือง เศรษฐกิจ รายงานจากต่างประเทศ ศาสนา กีฬา ข้อมูลระดับภูมิภาค ข่าวสังคม บริการและประวัติศาสตร์ร่วมสมัย

ข้อตกลงนี้ระบุหลักการทั่วไป (ที่เกี่ยวข้อง) ได้แก่

บริษัทผู้แพร่ภาพกระจายเสียงสาธารณะและผู้แพร่ภาพกระจายเสียงเอกชนทั้งหลายที่ ให้บริการแพร่ภาพกระจายเสียงในเยอรมันต้องเคารพและคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ความเชื่อทาง ศีลธรรมและศาสนา ชีวิต เสรีภาพของประชาชน รวมถึงเสรีภาพจากสิ่งที่ให้โทษต่อร่างกาย ความเชื่อถือและ ความคิดเห็นของผู้อื่น นอกจากนี้ผู้ให้บริการข้างต้นต้องเพิ่มการเสนอให้บริการโดยไม่มีอุปสรรคมากขึ้นไปจาก ระดับที่ตกลงให้บริการอยู่ตราบใดที่สามารถทำได้ตามวิธีการทางเทคนิคและการเงิน (ข้อ 3)

หลักเกณฑ์ว่าด้วยการรายงานข่าวสั้น ปรากฏอยู่ในข้อ 5 โดยส่วนที่เกี่ยวข้องได้แก่¹⁸

- (1) ผู้แพร่ภาพกระจายเสียงทางโทรทัศน์ที่ได้รับอนุญาตมีสิทธิรายงานข่าวสั้นเกี่ยวกับการ แสดงงานและเหตุการณ์ที่เป็นสาธารณะและเพื่อประโยชน์สาธารณะ ตามเป้าหมาย การแพร่ภาพกระจายเสียงของตนโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย สิทธินี้ประกอบด้วย สิทธิในการ เข้าถึง สิทธิในการส่งสัญญาณถ่ายทอดสดช่วงสั้น สิทธิในการทำสิ่งบันทึกและใช้สิ่ง บันทึกเพื่อทำเป็นหนึ่งรายงานออกอากาศ และสิทธิที่จะผ่านข้อมูลนี้ โดยไม่กระทบต่อ บทบัญญัติของกฎหมายอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กฎหมายลิขสิทธิ์และสิทธิในการ คุ้มครองความเป็นส่วนตัว (ข้อ (1) และ (3))
- (2) การรายงานข่าวสั้นที่ไม่เสียค่าใช้จ่ายถูกจำกัดด้วยลักษณะการรายงานประเภทข่าวที่ เป็นไปตามโอกาส ช่วงเวลาที่อนุญาตต้องเป็นช่วงเวลาที่ต้องการสำหรับการถ่ายทอด เนื้อหาข่าวเกี่ยวกับการแสดงงานหรือเหตุการณ์นั้น สำหรับการแสดงงานที่เกิดขึ้นโดย ไม่ได้มีการแจ้งล่วงหน้าหรือมีการนำเสนอเป็นช่วง ๆ โดยระยะเวลาสูงสุดต้องไม่เกิน กว่าหนึ่งนาทีกึ่ง (ข้อ 4)
- (3) ในการใช้สิทธิรายงานข่าวสั้น ต้องหลีกเลี่ยงไม่ให้มีสิ่งรบกวนที่ป้องกันได้ต่อการแสดงงาน หรือเหตุการณ์ ผู้จัดงานอาจจำกัดหรือห้ามมิให้มีการส่งสัญญาณหรือการบันทึกหาก สันนิษฐานได้ว่าการแสดงงานจะทำให้เสื่อมเสีย หรือขัดต่อการอ่อนไหวทางศีลธรรม ของผู้เข้าร่วมเหตุการณ์อย่างร้ายแรง ทั้งนี้ไม่อาจอ้างสิทธิในการรายงานข่าวสั้นได้ หากว่า เหตุผลที่เหนือกว่าทางกฎหมายและกฎระเบียบซึ่งมุ่งประโยชน์สาธารณะทั่วไปจาก ข้อมูลข่าวสาร (ข้อ 5)

หลักเกณฑ์ว่าด้วยการรายงานข่าวและข้อมูล ปรากฏอยู่ในข้อ 10 ว่าด้วยการรายงานข่าว รายการด้านข้อมูล และการสำรวจความคิดเห็น ซึ่งระบุว่า การรายงานข่าวและรายการข้อมูลข่าวสารต้อง เป็นไปตามมาตรฐานสื่อสารมวลชนอันเป็นที่ยอมรับ รวมถึงกรณีที่ใช้ข้อบังคับประกอบการนำเสนอที่เสมือนจริง ต้องเป็นอิสระและเป็นรูปธรรม โดยก่อนที่จะออกอากาศต้องตรวจสอบข่าวในส่วนของความเป็นจริงและที่มาที่

¹⁸ Association of State Media Authorities for Broadcasting in Germany, อ้างแล้ว, p.8.

สอดคล้องกับความถูกต้องและแหล่งที่มาตามพฤติการณ์ ต้องแยกความคิดเห็นออกจากรายงานอย่างชัดเจน และต้องระบุชื่อผู้ให้ความคิดเห็น (ข้อ 10 (1))¹⁹

เช่นเดียวกับบริการประเภสื่อทางไกล (telemedia) ซึ่งให้บริการข้อมูลและการสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ทั้งหลาย ก่อนที่จะส่งเนื้อหาข้อมูลออกไปทั้งหมดหรือบางส่วนเพื่อผลิตซ้ำเนื้อหาที่เป็นข้อความหรือภาพในสื่อสิ่งพิมพ์ต้องปฏิบัติตามมาตรฐานสื่อสารมวลชน ผู้ให้บริการต้องตรวจสอบข่าวด้วยความรอบคอบเหมาะสมกับพฤติการณ์ในส่วนของเนื้อหา แหล่งที่มา และความเป็นจริงก่อนออกอากาศ (ข้อ 54)

ผู้ใดที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามต้องระวางโทษในความผิดทางปกครอง ซึ่งมีโทษปรับไม่เกิน 50,000 ยูโร 250,000 ยูโร 500,000 ยูโร ขึ้นอยู่กับความผิด (ข้อ 49)²⁰

จากที่กล่าวถึง “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (human dignity)” ข้างต้น ซึ่งมีขอบเขตกว้างขวางมาก และยากที่จะหาความหมายที่แท้จริงได้ แต่พอที่จะหาความหมายตามรัฐธรรมนูญของเยอรมันได้ว่าหมายถึงการรับประกันการมีตัวตนของบุคคลและสถานภาพทางสังคมของบุคคลนั้น ความเท่าเทียมกันของมนุษย์ ไม่อาจถูกทำให้มนุษย์มีสภาพเป็นทาส ไม่อาจมีเลือกปฏิบัติด้วยเชื้อชาติ ศาสนา สีผิวได้ การเคารพต่อเนื้อตัวร่างกายและบูรณภาพของมนุษย์ การเคารพต่อความรู้สติปัญญาและจิตวิญญาณของแต่ละบุคคล ต้องมีการจำกัดอำนาจรัฐซึ่งนำไปสู่การรับประกันการใช้อำนาจอย่างเหมาะสม ไม่ละเมิดต่อสิทธิใด²¹

2) ข้อตกลงระหว่างมลรัฐว่าด้วยการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และผู้เยาว์ในการแพร่ภาพกระจายเสียงและสื่อทางไกล (Interstate Treaty on the Protection of Human Dignity and the Protection of Minors in Broadcasting and in Telemedia (JMStV) ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม มีผลใช้บังคับเมื่อ 1 ตุลาคม 2559 (ต.ศ. 2016) กับ 16 มลรัฐของสหพันธสาธารณรัฐเยอรมัน²²

เป็นข้อตกลงด้านการแพร่ภาพกระจายเสียงที่สร้างขึ้นร่วมกันโดยมลรัฐต่าง ๆ ในเยอรมัน เพื่อให้การคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่สอดคล้องกันจากเนื้อหาในข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์และการสื่อสารซึ่งส่งผลเสียหรือให้โทษต่อพัฒนาการหรือการศึกษาของเด็ก และจากเนื้อหาในข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์และการสื่อสารที่ละเมิดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือสินค้าตามกฎหมายอื่น ๆ ที่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอาญา (ข้อ 1)

ข้อตกลงนี้ใช้บังคับกับบริการแพร่ภาพกระจายเสียงและบริการทางไกล เนื้อหารายการหรือสื่อทางไกล (Telemedia) โดยไม่กระทบต่อผลใช้บังคับของกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดลักษณะของเนื้อหาที่ผิดกฎหมาย (ข้อ 4 (1)) โดยลักษณะที่เกี่ยวข้องได้แก่

- (1) กระตุ้นความเกลียดชังต่อประชาชนบางส่วนหรือต่อกลุ่มทางสัญชาติ เชื้อชาติ ศาสนา หรือชาติพันธุ์ ส่งเสริมให้เกิดการกระทำที่รุนแรงหรือตามอำเภอใจต่อกลุ่มดังกล่าว

¹⁹ Association of State Media Authorities for Broadcasting in Germany, อ้างแล้ว, p.11.

²⁰ Association of State Media Authorities for Broadcasting in Germany, อ้างแล้ว, p.33.

²¹ เทียนชัย อุดระชัย, ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์กับขอบเขตการใช้เสรีภาพในการนำเสนอภาพข่าวของสื่อหนังสือพิมพ์, วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2557, น. 138-139.

²² KJM and Die Medienanstalten, *Interstate Treaty on the Protection of Human Dignity and the Protection of Minors in Broadcasting and in Telemedia* (Translation in November 2016) https://www.die-medienanstalten.de/fileadmin/user_upload/Rechtsgrundlagen/Gesetze_Staatsvertraege/Interstate_Treaty_on_the_Protection_of_Minors_in_the_Media_JMStV_in_English__19th_Interstate_Broadcasting_Treaty.pdf (accessed February 18, 2019).

- หรือละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลหรือกลุ่ม โดยดูถูกเหยียดหยามในทางร้ายหรือหมิ่นประมาทประชาชนบางส่วนหรือกลุ่มใด ๆ ที่กล่าวถึงข้างต้น (ข้อย่อยที่ 3)
- (2) ปฏิเสธหรือลดความสำคัญการกระทำภายใต้ระบอบในลักษณะที่รบกวนต่อความสงบสุขสาธารณะ หรือละเมิดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้ถูกระทำโดยยอมรับ เชิดชู หรือให้เหตุผลว่าเหมาะสมให้ทำให้เกิดความหวาดกลัวตามอำเภอใจ (ข้อย่อยที่ 4)
  - (3) นำเสนอการกระทำที่โหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรมต่อบุคคลในลักษณะที่เชิดชูหรือชวนเชื่อ การกระทำความรุนแรงหรือนำเสนอความโหดร้ายหรือลักษณะที่ไร้มนุษยธรรมของการกระทำในลักษณะละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ข้อนี้ใช้บังคับการนำเสนอที่เสมือนจริงด้วย (ข้อย่อยที่ 5)
  - (4) เชิดชูสงคราม (ข้อย่อยที่ 7)
  - (5) ละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนำเสนอบุคคลที่กำลังจะเสียชีวิตหรือผู้ที่กำลังเผชิญหรือได้เผชิญความทุกข์ทรมานทางกายและจิตใจที่รุนแรง ขณะที่รายงานข้อเท็จจริงที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะในรูปแบบดังกล่าวที่มีการนำเสนอหรือการรายงาน ทั้งนี้การให้ความยินยอมในเรื่องนี้เป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสม (ข้อย่อยที่ 8)

ผู้ใดที่ฝ่าฝืนข้อ 4 (1) ข้างต้น ต้องระวางโทษในความผิดทางปกครอง ไม่ว่าจะกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ในพฤติการณ์ที่ส่งสัญญาณหรือทำให้เข้าถึงเนื้อหา โดยในความผิดทางปกครองต้องรับโทษปรับไม่เกิน 500,000 ยูโร (ข้อ 24)

2.3.3 สาธารณรัฐฝรั่งเศส

ฝรั่งเศสเป็นประเทศใหญ่ที่เป็นสมาชิกสหภาพยุโรปซึ่งถูกโจมตีจากผู้ก่อการร้ายหลายครั้งในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา นำมาซึ่งการจับตาดูและติดตามตรวจสอบพุ่งเป้าไปที่กลุ่มจีฮัด กลุ่มลัทธิสุดโต่ง และชาวมุสลิมจนได้จับกุมผู้ต้องสงสัยและผู้ที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมเกี่ยวกับการก่อการร้ายจำนวนมากที่สุดในยุโรปในช่วงปี ค.ศ. 2014-2016 ฝรั่งเศสได้ปรับปรุงแก้ไขประมวลกฎหมายอาญาครอบคลุมหลายลักษณะการกระทำ ความผิดที่เกี่ยวกับการก่อการร้าย และกฎหมายอีกหลายฉบับในหลายประเด็นที่เกี่ยวข้อง เช่น ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีอำนาจมากขึ้นในการกำหนดนโยบายต่อการคุกคามและการโจมตีของผู้ก่อการร้าย รวมถึงบทบัญญัติเฉพาะว่าด้วยสิทธิของผู้ต้องสงสัย กฎหมายและมาตรการที่เกี่ยวข้องกับคนชาติของตนที่ไปเป็นผู้ต่อสู้/นักรบก่อการร้ายชาวต่างชาติในประเทศอื่น และถือได้ว่าฝรั่งเศสเป็นตัวอย่างของประเทศที่นำมากมายหลายเทคนิคเชิงป้องกันอันเป็นข้อยกเว้นของกฎหมายมาใช้ ซึ่งเป็นผลมาจากการประกาศภาวะฉุกเฉินหลังจากเกิดเหตุการณ์การโจมตีของผู้ก่อการร้ายในกรุงปารีสของฝรั่งเศสเมื่อพฤศจิกายน ค.ศ. 2015²³

การประกาศภาวะฉุกเฉินดังกล่าวเพิ่มอำนาจและขยายขอบเขตมาตรการของเจ้าหน้าที่รัฐเพื่อจัดการกับการก่อการร้าย ที่สำคัญได้แก่ การติดตามตรวจสอบการสื่อสารทางโทรศัพท์และทางออนไลน์ การค้นโดยไม่ต้องมีหมายค้น การใช้ประโยชน์จากสื่อดิจิทัลที่ตรวจพบระหว่างการค้นหา กักตัวผู้ต้องสงสัยโดยไม่มี การตั้งข้อหาได้สูงสุด 96 ชั่วโมงพร้อมกับใช้มาตรการอื่น ๆ การเพิ่มโทษต่อการสมรู้ร่วมคิด การก่อการร้าย และอาชญากรรมจัดตั้ง ฯลฯ²⁴

²³ European Parliament, *EU and Member States' policies and laws on persons suspected of terrorism-related crimes* (Brussels: Policy Department for Citizens' Rights and Constitutional Affairs (December 2017), pp. 15-31.

²⁴ European Parliament, *อ้างแล้ว*, p. 78.

สำหรับการกำกับดูแลข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายบนสื่อในฝรั่งเศส มีการออกกฎหมาย กฎระเบียบและมาตรฐานด้านสื่อภายในประเทศ ซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์เดิมของสหภาพยุโรป คือระเบียบของสหภาพยุโรปว่าด้วยบริการสื่อทางเสียงและภาพ ค.ศ. 2010 (EC Directive 2010/13/EU (The Audiovisual Media Services Directive (AVMSD)) ซึ่งในปัจจุบันมีระเบียบของสหภาพยุโรปว่าด้วยบริการสื่อทางเสียงและภาพ ค.ศ. 2018 (EU Directive 2018/1808 (The Audiovisual Media Services Directive (AVMSD)) ออกมามีผลใช้บังคับแทนที่ฉบับเดิม อันเป็นการแก้ไขเพิ่มเติม Directive ปีค.ศ. 2010 โดยประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป (รวมถึงฝรั่งเศส) ต้องปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและกฎระเบียบให้สอดคล้องกัน ภายใน 21 เดือนนับตั้งแต่มีผลใช้บังคับ

กฎหมายและกฎระเบียบของฝรั่งเศสในการกำกับดูแลเนื้อหารายการ

1) กฎหมายเสรีภาพการสื่อสาร ค.ศ. 1986 แก้ไขเพิ่มเติมถึง ค.ศ. 2017

โดยทั่วไปแล้วกฎหมาย กฎระเบียบของฝรั่งเศสที่วางหลักเกณฑ์การแพร่ภาพกระจายเสียงภายในประเทศระบุถึงสิทธิและเสรีภาพต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับบทบัญญัติการรับรองสิทธิและเสรีภาพไว้ในรัฐธรรมนูญฝรั่งเศส

กฎหมายเสรีภาพการสื่อสาร ค.ศ. 1986 (Law No. 86-1067 of 30 September 1986 relating to the freedom of communication (Loi L otard)) ซึ่งได้ถูกแก้ไขเพิ่มเติมหลายครั้งโดยกฎหมายหลายฉบับ เช่น Electronic Communications Act 2004, Audiovisual Broadcasting Modernization and Future Television Act 2007, Audiovisual Communication and New Public Television Service Act 2009²⁵ Act No. 2016-1524 to strengthen the freedom, independence and pluralism of the media (2016) Act No. 2017-256 on programming relating to the real equality overseas and bearing other provisions in social and economic matter (2017) เป็นต้น

บัญญัติที่เกี่ยวข้องในกฎหมายนี้²⁶ ได้แก่ การเคารพต่อเสรีภาพในการแสดงออกและการแสดงความคิดเห็น ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ความหลากหลายของผู้ชมผู้ฟังหรือพหุนิยมด้านความคิดและความคิดเห็น การเข้าถึงรายการที่แพร่ภาพกระจายเสียงได้ การคุ้มครองเด็กและเยาวชน การคุ้มครองความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสาธารณะ ความจำเป็นในการปกป้องชาติ ข้อกำหนดการให้บริการฯลฯ (มาตรา 1)

กฎหมายเสรีภาพการสื่อสารนี้ใช้บังคับกับ “บริการการสื่อสารเสียงและภาพ” (audiovisual communication service) ซึ่งหมายถึง การสื่อสารใด ๆ สู่สาธารณะด้วยบริการทางโทรทัศน์ หรือทางวิทยุไม่ว่าด้วยวิธีการใดที่ทำให้ปรากฏสู่สาธารณะ การสื่อสารใด ๆ สู่สาธารณะด้วยวิธีการให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่นอกเหนือจากวิทยุและโทรทัศน์ และไม่อยู่ภายใต้การสื่อสารต่อสาธารณะทางออนไลน์ และเป็นการสื่อสารสู่สาธารณะด้วยบริการสื่อเสียงและภาพตามคำขอ (มาตรา 2)

กฎหมายนี้ไม่มีบทบัญญัติเฉพาะสำหรับรายการข่าวและเหตุการณ์ปัจจุบัน ความรุนแรงและการก่อการร้าย อย่างไรก็ตามมาตรา 15 บัญญัติให้ The Higher Audiovisual Council (CSA) กำกับดูแลบริการการสื่อสารเสียงและภาพโดย

- (1) คุ้มครองเด็กและวัยรุ่น เคารพศักดิ์ศรีของบุคคลที่อยู่ในรายการที่ออกอากาศสู่สาธารณะ

²⁵ Telelaws, *France: Media Laws*, <http://www.telelaws.com/france/media/> (accessed June 1, 2019).

²⁶ Legifrance, Law n   86-1067 of September 30th, 1986 relative to the freedom of communication (Loi L otard), <https://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do?cidTexte=LEGITEXT000006068930> (accessed June 2, 2019).

- (2) ไม่ให้มีรายการที่ดูเหมือนว่าให้โทษต่อพัฒนาการทางร่างกาย จิตใจ หรืออารมณ์ของผู้เยาว์ออกอากาศสู่สาธารณะด้วยบริการการสื่อสารทางเสียงและภาพ เว้นแต่เมื่อแน่ใจว่าโดยปกติแล้วผู้เยาว์ดูเหมือนว่าจะไม่เห็นหรือได้ยินรายการดังกล่าว โดยทางเลือกของเวลา หรือกระบวนการทางเทคนิคที่เหมาะสมใด ๆ
- (3) ในกรณีที่มีรายการที่เป็นอันตรายต่อพัฒนาการทางร่างกาย จิตใจ หรืออารมณ์ของผู้เยาว์ที่จะออกอากาศสู่สาธารณะด้วยบริการโทรทัศน์ คณะกรรมการต้องดำเนินการให้มีการเตือนต่อสาธารณะหรือระบุด้วยสัญลักษณ์ที่เห็นได้ในช่วงเวลาที่ออกอากาศ
- (4) ให้มีกระบวนการทางเทคนิคในการควบคุมการเข้าถึงที่เหมาะสมในการรับบริการโทรทัศน์เคลื่อนที่ส่วนบุคคล และวิธีการใด ๆ ที่ปรับใช้เข้ากับลักษณะของบริการภาพและเสียงตามคำขอ
- (5) ไม่ให้มีรายการที่ดูเหมือนว่าส่งผลเสียอย่างรุนแรงต่อพัฒนาการทางร่างกาย จิตใจ หรืออารมณ์ของผู้เยาว์ที่จะออกอากาศสู่สาธารณะด้วยบริการการสื่อสารทางเสียงและภาพ
- (6) รายการผลิตขึ้นเพื่อจะออกอากาศสู่สาธารณะด้วยบริการการสื่อสารทางเสียงและภาพไม่มีเนื้อหาที่มีการยุยงให้เกิดความเกลียดชังหรือความรุนแรงด้วยเหตุผลทางเชื้อชาติ เพศ ศีลธรรม ศาสนาหรือชาติ ให้มีการจัดทำประมวลความประพฤติที่ดี (code of good conduct) เกี่ยวกับการออกอากาศเสียงและภาพการกระทำที่เป็นการก่อการร้าย

ในกรณีที่การร้องขอไปยังองค์กรกำกับดูแลฯ (CSA) อาจมีคำสั่งให้สื่อที่ให้บริการเสียงและภาพหยุดการออกอากาศเป็นการชั่วคราวได้ โดยให้ดำเนินการตามขั้นตอนกระบวนการต่อบริการที่มีลักษณะของเนื้อหาตามเงื่อนไขต่อไปนี้ (มาตรา 43-9)

- (1) บริการที่บ่อนทำลายหรือนำเสนอความเสี่ยงที่รุนแรงในการบ่อนทำลายความเป็นระเบียบเรียบร้อยและความปลอดภัยสาธารณะ การป้องกันหรือการฟ้องคดีในความผิดทางอาญา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้เยาว์ การเคารพต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือการต่อสู้กับการยุยงให้เกิดความเกลียดชังหรือความรุนแรงที่อยู่บนพื้นฐานของถิ่นกำเนิด เพศ ศาสนา หรือชาติ และการคุ้มครองสาธารณสุขของผู้บริโภคและการปกป้องชาติ
- (2) หลังจากมีคำขอให้ใช้มาตรการที่เหมาะสมไปยังประเทศสมาชิกที่รับผิดชอบการให้บริการและแจ้งเกี่ยวกับมาตรการที่ใช้ไปยังประเทศสมาชิก และคณะกรรมการการยุโรป แต่ปรากฏว่ายังคงมีการฝ่าฝืนตามที่กล่าวหาอยู่

องค์กรกำกับดูแลของมลรัฐทำหน้าที่ในการบังคับใช้กรณีที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายนี้โดยดำเนินการตามกระบวนการไป ซึ่งอาจนำไปสู่การพักใช้ใบอนุญาต การเพิกถอนใบอนุญาต ประกอบกิจการแพร่ภาพกระจายเสียงได้ (มาตรา 10) ผู้ที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามอาจต้องรับโทษปรับทางปกครองหรือโทษทางอาญา ขึ้นอยู่กับบทกำหนดโทษที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้น ๆ

2) กฎหมาย Conseil Superieur de l'Audiovisuel หรือ CSA Act (Law of 17 January 1989)

เป็นกฎหมายที่จัดตั้งหน่วยงานอิสระเพื่อกำกับดูแลสื่อของฝรั่งเศส ได้แก่ คณะกรรมการกำกับสื่อภาพและเสียง (Conseil Superieur de l'Audiovisuel หรือ CSA) ในปี ค.ศ. 1989 ให้มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลแทนองค์การการสื่อสารภาพและเสียง (High Authority for Audiovisual Communication) ซึ่งดำเนินงานระหว่าง ค.ศ. 1982-1986 และคณะกรรมการเพื่อการสื่อสาร และเสรีภาพแห่งชาติ (National Commission for Communication and Liberties) ซึ่งดำเนินงานระหว่าง ค.ศ. 1986-1989 ซึ่งกำหนดให้ CSA มีความรับผิดชอบที่กว้างขวาง โดยมีหน้าที่หลักในการกำกับดูแลบริการสื่อเสียงและภาพให้เป็นไปตามกฎหมายปี 1986 (กฎหมายเสรีภาพการสื่อสาร ค.ศ. 1986) การสร้างให้เกิดความหลากหลายด้านทัศนคติในสื่อ บริหารจัดการสื่อกระจายเสียงและสื่อโทรทัศน์โดยจัดให้มีการจัดการคลื่นความถี่ การควบคุมเนื้อหาเพื่อรักษาเกียรติยศของมนุษยชาติ การคุ้มครองผู้บริโภค การรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมและภาษาฝรั่งเศส รวมถึงการส่งเสริมให้บริการสื่อภาพและเสียงสามารถเข้าถึงกลุ่มผู้พิการด้านการได้ยิน และการมองเห็น ส่งเสริมความหลากหลายทางสังคม สนับสนุนนโยบายรัฐ และปกป้องสาธารณสุขที่ดีของประชาชน²⁷

2.3.4 ประเทศเบลเยียม

เบลเยียมเป็นประเทศเล็กที่เป็นสมาชิกสหภาพยุโรป มีเหตุการณ์รุนแรงเกิดขึ้นในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา จนจับกุมผู้ต้องสงสัยจำนวนมากประเทศหนึ่งในยุโรป ซึ่งต่อมาต้องรับโทษเนื่องจากถูกตัดสินว่ากระทำผิด เบลเยียมถูกมองว่าระดับการคุกคามอยู่ในระดับที่สูงเมื่อพิจารณาจากการเป็นประเทศสมาชิกขนาดเล็ก ดังนั้นจึงมีข้อกังวลมากเกี่ยวกับความเหมาะสมของระบบกฎหมายในการปฏิบัติการต่อต้านการก่อการร้าย ทั้งในแง่ความมั่นคงของชาติเองและต่อความมั่นคงของสหภาพยุโรป ก่อนธันวาคม 2548 (ค.ศ. 2003) เบลเยียมไม่มีกฎหมายเฉพาะที่เกี่ยวกับการก่อการร้าย อาชญากรรมที่เกี่ยวกับการก่อการร้ายจึงถูกปฏิบัติในทางกฎหมายเท่าเทียมหรือเช่นเดียวกับอาชญากรรมจัดตั้ง จนกระทั่งเดือนธันวาคม 2548 เบลเยียมออกกฎหมายฉบับแก้ไข โดยมีบทบัญญัติเฉพาะเกี่ยวกับการก่อการร้ายในประมวลกฎหมายอาญาซึ่งนำมาจากกรอบกฎเกณฑ์ว่าด้วยการต่อต้านการก่อการร้ายของสหภาพยุโรป และต่อมาได้เพิ่มหลายฐานความผิดที่เกี่ยวกับการก่อการร้ายในประมวลกฎหมายอาญาในปี 2556 (ค.ศ. 2013) และต่อมาช่วงปี 2015-2017 โดยออกกฎหมาย Law Terro I ถึง Law Terro III เพิ่มมาตรการสืบสวนเชิงรุก การดักฟังโทรศัพท์ การออกหมายค้น การบังคับใช้เข้มงวดต่อการกระทำ บุคคลและเครื่องมือเครื่องใช้ที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้าย แผนปฏิบัติการที่มีหลายมาตรการ ไปจนถึงการแก้ไขกฎหมายคนต่างด้าวโดยให้อำนาจเนรเทศผู้ที่อาศัยถูกต้องกฎหมายในเบลเยียมแต่ต้องสงสัยว่าเข้าร่วมกับกิจกรรมของผู้ก่อการร้าย²⁸

สำหรับการกำกับดูแลข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายบนสื่อในเบลเยียม มีการออกกฎหมาย กฎระเบียบและมาตรฐานด้านสื่อภายในประเทศ ซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์เดิมของสหภาพยุโรป คือระเบียบของสหภาพยุโรปว่าด้วยบริการสื่อทางเสียงและภาพ ค.ศ. 2010 (EC Directive 2010/13/EU (The Audiovisual Media Services Directive (AVMSD)) เช่นเดียวกับสหราชอาณาจักร สหพันธ์รัฐเยอรมัน

²⁷ Mediterranean Network of Regulatory Authorities, CSA (Conseil supérieur de l'audiovisuel), <http://www.rim.org/en/list-of-the-member-authorities/csa-conseil-superieur-de-laudiovisuel/> (accessed June 2, 2019).

²⁸ European Parliament, *EU and Member States' policies and laws on persons suspected of terrorism-related crimes* (Brussels: Policy Department for Citizens' Rights and Constitutional Affairs (December 2017), pp. 15, 66-67.

สาธารณรัฐฝรั่งเศส อย่างไรก็ตามในปัจจุบันมีระเบียบของสหภาพยุโรปว่าด้วยบริการสื่อทางเสียงและภาพ ค.ศ. 2018 (EU Directive 2018/1808 (The Audiovisual Media Services Directive (AVMSD)) ออกมา มีผลใช้บังคับแทนที่ฉบับเดิม อันเป็นการแก้ไขเพิ่มเติม Directive ปีค.ศ. 2010 โดยประเทศสมาชิกสหภาพ ยุโรป (รวมถึงเบลเยียม) ต้องปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและกฎระเบียบให้สอดคล้องกันภายใน 21 เดือนนับตั้งแต่ มีผลใช้บังคับในเดือนธันวาคม 2561 (ค.ศ. 2018)

กฎหมายและกฎระเบียบของเบลเยียมในการกำกับดูแลเนื้อหารายการ

กฎหมายและกฎระเบียบของเบลเยียมที่ใช้บังคับกับภาคสื่อเสียงและภาพ (audiovisual media sector) ออกโดยฝ่ายนิติบัญญัติในระดับชุมชน ได้แก่ Flanders, Wallonia และชุมชนที่พูดภาษาเยอรมัน และกำกับดูแลในระดับชุมชนเช่นเดียวกันโดยองค์กรกำกับดูแลระดับชุมชน ถึงกระนั้นก็ตีกฎหมายเกี่ยวกับ เนื้อหาและการเผยแพร่สื่ออยู่ภายใต้กฎหมายและการกำกับดูแลของส่วนกลางในพื้นที่ของเมืองหลวงบรัสเซลส์ สองภาษา (the bilingual Brussels-Capital Region)²⁹ ดังนั้นจึงมีกฎหมายหลายฉบับและหลายองค์กร กำกับดูแลที่เกี่ยวข้องกับบริการสื่อสาร/แพร่ภาพกระจายเสียงทางวิทยุและโทรทัศน์ รวมถึงการกำกับดูแล เนื้อหารายการ

1) กฎหมายการแพร่ภาพกระจายเสียงทางวิทยุและโทรทัศน์ ค.ศ. 2009 (Act on Radio and Television Broadcasting of 27 March 2009) แก้ไขเพิ่มเติมถึง ค.ศ. 2016³⁰

กฎหมายเสรีภาพการสื่อสารนี้ใช้บังคับในระดับชุมชน/เขตการปกครอง Flanders และ กำกับดูแลโดย the Flemish Regulator for the Media (VRM) โดยแต่ละชุมชน/เขตการปกครองออก กฎระเบียบของตนเองในการกำกับดูแลสื่อและเนื้อหารายการ

กฎหมายนี้ใช้บังคับกับ “บริการการสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์” (electronic communication service) ซึ่งหมายถึง การบริการที่โดยทั่วไปแล้วเสนอให้เพื่อได้เงินตอบแทน โดยทั้งหมดและส่วนใหญ่แล้วมี การส่งสัญญาณแพร่ภาพกระจายเสียงทางวิทยุและโทรทัศน์ซึ่งใช้ “เครือข่ายการสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์” ซึ่ง หมายถึงการทำให้การส่งสัญญาณแพร่ภาพกระจายเสียงทางวิทยุและทางโทรทัศน์ใช้สาย คลื่นวิทยุ สายออปติก และแหล่งคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าอื่น ครอบคลุมที่สิ่งเหล่านี้ใช้สำหรับการส่งสัญญาณการออกอากาศทางวิทยุ และ โทรทัศน์ รวมถึงเครือข่ายแพร่ภาพกระจายเสียงผ่านดาวเทียม เครือข่ายประจำที่ (รวมถึงอินเทอร์เน็ต) และ เครือข่ายเคลื่อนที่ เครือข่ายไฟฟ้า เครือข่ายแพร่ภาพกระจายเสียงทางวิทยุและเคเบิล (มาตรา 2 ย่อหน้าที่ 8 และ 9)

รายการข่าว หมายถึง รายการที่ประกอบไปด้วยการรายงานข่าวซึ่งเป็นข่าวทั่วไปของวัน (มาตรา 2 ย่อยย่อที่ 15/1)

บริการแพร่ภาพกระจายเสียง หมายถึง บริการที่ตกอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบเชิงตรวจเนื้อหา ของผู้ให้บริการ มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อจัดให้มีรายการเสียงและภาพ หรือรายการเสียงไปยังสาธารณชนทั่วไป เพื่อที่จะให้ข้อมูล ความบันเทิง การศึกษา หรือในลักษณะทางวัฒนธรรม โดยเครือข่ายการสื่อสารทาง

²⁹ The Law Reviews, Belgium, *The Technology, Media and Telecommunication Review*, 9th edition (January 2019), <https://thelawreviews.co.uk/edition/the-technology-media-and-telecommunications-review-edition-9/1177979/belgium>

³⁰ Flemish Regulator for the Media (VRM), *Act on Radio and Television Broadcasting* (February 3, 2017), https://www.vlaamseregulatormedia.be/sites/default/files/act_on_radio_and_television_broadcasting.pdf

อิเล็กทรอนิกส์ และหมายถึง การสื่อสารเชิงพาณิชย์ (มาตรา 2 ซ้อย่อยที่ 26) ซึ่งมีภาพและเสียงต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการขายสินค้า บริการหรือภาพของบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลที่มีกิจกรรมทางเศรษฐกิจ โดยภาพและเสียงต่าง ๆ เหล่านั้นไปด้วยกันหรือรวมอยู่ในรายการที่มุ่งได้เงินตอบแทนหรือการชดเชยที่คล้ายคลึงกัน หรือเพื่อเป้าหมายการทำให้ตนเองเป็นที่รู้จัก การสื่อสารเชิงพาณิชย์จึงประกอบไปด้วยการโฆษณา การสนับสนุนรายการ การซื้อบั้งทางโทรทัศน์ และการโฆษณาแฝงโดยการแสดงให้เห็นผลิตภัณฑ์ในรายการ (มาตรา 2 ซ้อย่อยที่ 5)

กฎหมายนี้บัญญัติรับรองสิทธิเสรีภาพ ได้แก่ เสรีภาพในการแสดงออกได้รับการประกันในกิจกรรมการแพร่ภาพกระจายเสียงทั้งปวง กิจกรรมการแพร่ภาพกระจายเสียงเป็นอิสระและไม่สามารถอยู่ภายใต้ข้อกำหนดใดๆ เกี่ยวกับรูปแบบหรือการควบคุมก่อน ทั้งนี้อยู่ภายใต้สิ่งที่กำหนดไว้สำหรับการบริการแพร่ภาพกระจายเสียง (มาตรา 37) สิทธิในข้อมูลทางวิทยุและโทรทัศน์ (มาตรา 103) สิทธิในการตอบ (บทที่ 5 ส่วนที่ 1) และสิทธิในการสื่อสาร (บทที่ 5 ส่วนที่ 2)

ในส่วนของสิทธิในการตอบ บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลทุกคนที่ประโยชน์ตามกฎหมายของตน เช่น ตำแหน่งและชื่อเสียง ได้รับผลกระทบในทางร้ายจากการแสดงความคิดเห็นที่ไม่ถูกต้องระหว่างที่แพร่ภาพกระจายเสียงของรายการที่ออกอากาศตามผังรายการ (liner) หรือที่ไม่ได้ออกอากาศตามผังรายการ (non-linear) ย่อมมีสิทธิที่จะยื่นคำร้องขอให้มีการตอบกลับโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย โดยใช้สิทธิตามส่วนที่แตกต่างกันไป ในรายการซึ่งรวมกับเป็นชุดรายการต่อเนื่อง (series) ให้มีหนึ่งการตอบกลับ (มาตรา 104)

ทุกคนมีสิทธิในการสื่อสารที่เกี่ยวกับวิทยุและโทรทัศน์ซึ่งเป็นการใช้สิทธิตามกฎหมายนี้ บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลทุกคนที่ถูกระบุชื่อเป็นผู้ต้องสงสัย หรือถูกกล่าวหาในรายการของผู้แพร่ภาพกระจายเสียงที่ได้แสดงให้เห็นในลักษณะที่สามารถจำได้หรือชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนมีสิทธิที่จะร้องขอให้ส่งบันทึกตามสิทธิในการสื่อสารโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย (มาตรา 113)

บทบัญญัติที่เกี่ยวกับการกำกับดูแลข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายบนสื่อ ได้แก่ กฎหมายนี้บัญญัติเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การแพร่ภาพกระจายเสียง ส่วนที่สำคัญและเกี่ยวข้องคือ กิจกรรมการแพร่ภาพกระจายเสียงอาจไม่ยุ่งให้เกลียดชังและเกิดความรุนแรง (มาตรา 38)

ผู้แพร่ภาพกระจายเสียงทางโทรทัศน์ที่ออกอากาศตามผังรายการ (linear) อาจไม่แพร่ภาพกระจายเสียงรายการใด ๆ ที่ทำให้เกิดความเสื่อมเสียต่อพัฒนาการทางร่างกาย จิตใจ หรืออารมณ์ของผู้เยาว์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รายการที่มีฉากลามกอนาจารหรือการใช้ความรุนแรงที่ไม่จำเป็น โดยขยายไปถึงรายการอื่นซึ่งดูเหมือนว่าทำให้เกิดความเสื่อมเสียต่อพัฒนาการทางร่างกาย จิตใจ หรืออารมณ์ของผู้เยาว์ เว้นแต่ในกรณีที่แน่ใจได้ว่า โดยปกติแล้วผู้เยาว์อาจไม่เห็นหรือไม่ได้ยินการแพร่ภาพกระจายเสียงดังกล่าว ด้วยการเลือกเวลาออกอากาศหรือโดยมาตรการทางเทคนิคใด ๆ (มาตรา 42 วรรค 1 และ 2) หากมีการแพร่ภาพกระจายเสียงรายการดังกล่าวโดยไม่ได้กำหนดให้มีการเข้ารหัส จำเป็นต้องดำเนินการโดยมีคำเตือนหรือต้องสามารถรับรองช่วงระยะเวลาในการออกอากาศโดยการแสดงให้เห็นสัญลักษณ์ที่มองเห็นได้ (มาตรา 42 วรรค 3)

การสื่อสารในเชิงพาณิชย์และการประกาศบริการสาธารณะไม่พึงมีขึ้นในลักษณะที่เป็นการละเมิดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ยุยงให้เกิดพฤติกรรมที่รุนแรงหรือเลือกปฏิบัติ (มาตรา 55 วรรคแรก)

การสื่อสารเชิงพาณิชย์ต้องไม่ทำให้เกิดความเสื่อมเสียต่อพัฒนาการทางร่างกาย จิตใจ หรืออารมณ์ของผู้เยาว์ โดยจะต้องไม่กระทำได้ดังต่อไปนี้ (ส่วนที่เกี่ยวข้อง) คือ แสดงให้ผู้เยาว์เห็นสถานการณ์ที่อันตรายโดยไม่จำเป็น มีเนื้อหาที่ลามกอนาจารหรือฉากที่ใช้ความรุนแรงโดยไม่จำเป็น (มาตรา 72 วรรค 3 และ 5)

การสื่อสารเชิงพาณิชย์ไปยังเด็กและเยาวชนอาจไม่แสดงให้เห็นความรุนแรง ชื่นชม ยอมรับให้เกิด ทำให้เป็นอุดมการณ์ หรือส่งเสริม หรือแสดงพฤติกรรมที่ต่อต้านสังคมหรือน่าประณาม หรือส่งเสริมให้เกิด ความรุนแรง (มาตรา 73 วรรค 2)

กฎหมายกำหนดให้องค์กรกำกับดูแล (Flemish Regulator for the Media) มีอำนาจหน้าที่ ในการจัดตั้ง 2 คณะกรรมการพิจารณาข้อร้องเรียนในประเด็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายนี้ คือ คณะ ทัวไป (general chamber) และคณะสอดส่องดูแลความเป็นกลางและการคุ้มครองผู้เยาว์ (chamber overseeing impartiality and the protection of minors)

ในส่วนของสภาพบังคับหรือบทลงโทษ Flemish Regulator for the Media สามารถใช้ มาตรการที่เหมาะสมต่อผู้แพร่ภาพกระจายเสียงทางโทรทัศน์ตามผังรายการหากฝ่าฝืนกฎหมายหรือไม่ปฏิบัติ ตามจนเป็นที่พอใจตามที่กฎหมายกำหนดไว้ (มาตรา 221) หรือต่อผู้แพร่ภาพกระจายเสียง ผู้ให้บริการหรือ เครือข่ายบริการที่เกี่ยวข้อง เมื่อคณะทัวไปเห็นว่าฝ่าฝืนกฎหมาย (มาตรา 228) โดย

- (1) การออกคำเตือนเพื่อให้หยุดการฝ่าฝืน
- (2) ออกคำสั่งให้ออกอากาศคำตัดสินตามเวลาหรือช่องที่ที่คณะทัวไปกำหนด โดยให้ผู้ฝ่าฝืน ออกค่าใช้จ่ายเอง หากไม่มีการออกอากาศตามที่มีคำสั่งดังกล่าว สามารถกำหนดโทษให้ จ่ายค่าปรับทางปกครองไม่เกิน 125,000 ยูโร
- (3) กำหนดให้ตีพิมพ์เผยแพร่คำตัดสินตามจำนวนวันและสัปดาห์ที่คณะทัวไปกำหนด โดยให้ผู้ ฝ่าฝืนออกค่าใช้จ่ายเอง หากไม่มีการตีพิมพ์เผยแพร่ตามที่มีคำสั่งดังกล่าว สามารถ กำหนดโทษให้จ่ายค่าปรับทางปกครองไม่เกิน 125,000 ยูโร
- (4) ให้จ่ายค่าปรับทางปกครองไม่เกิน 125,000 ยูโร
- (5) พักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตแพร่ภาพกระจายเสียง
- (6) พักใช้หรือเพิกถอนการรับรองคุณภาพของผู้แพร่ภาพกระจายเสียง
- (7) พักใช้การส่งสัญญาณออกอากาศ

2) กฎหมายบริการสื่อเสียงและภาพในพื้นที่กรุงบรัสเซลส์สองภาษา ค.ศ. 2017 (Law on Audiovisual Media Services in the Bilingual Region of Brussels-Capital of 2017)³¹

กฎหมายบริการสื่อเสียงและภาพนี้ใช้บังคับกับการให้บริการสื่อในพื้นที่กรุงบรัสเซลส์สองภาษา และกำกับดูแลโดย the Belgian Institute for Postal services and telecommunications (BIPT) เป็นไปตามหลักเกณฑ์เดิมของสหภาพยุโรป คือระเบียบของสหภาพยุโรปว่าด้วยบริการสื่อทางเสียงและ ภาพ ค.ศ. 2010 (EC Directive 2010/13/EU (The Audiovisual Media Services Directive (AVMSD))

กฎหมายนี้มีบัญญัติที่คล้ายคลึงกันกับกฎหมายการแพร่ภาพกระจายเสียงทางวิทยุและโทรทัศน์ ค.ศ. 2009 บางส่วนที่เกี่ยวข้องได้แก่ “บริการสื่อเสียงและภาพ” เป็นบริการภายใต้ความรับผิดชอบเชิงตรวจ เนื้อหาของผู้ให้บริการสื่อเสียงและภาพ โดยมีเป้าหมายในการจัดให้มีรายงานทางเครือข่ายสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์

³¹ Belgian Federal Public Services, *Law on Audiovisual Media Services in the Bilingual Region of Brussels-Capital* (May 23, 2017), http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi/article_body.pl?numac=2017040323&caller=list&article_lang=F&row_id=1&numero=1&pub_date=2017-05-23&dt=LOI&language=fr&du=d&fr=f&choix1=ET&choix2=ET&fromtab=+mofxt+UNION+montxt+UNION+mo dtxt&nl=n&trier=promulgation&ddda=

เพื่อแจ้งให้ทราบข้อมูล ให้ความบันเทิง ให้การศึกษาแก่สาธารณชน หรือเพื่อจัดให้มีการสื่อสารเชิงพาณิชย์ด้วยเสียงและภาพ “ความรับผิดชอบเชิงตรวจสอบเนื้อหา” ได้แก่ การใช้การควบคุมที่มีประสิทธิภาพในการเลือกรายการและการจัดการองค์กร และในการจัดรายการโทรทัศน์ และให้บริการสื่อเสียงและภาพตามคำขอ

บทบัญญัติที่เกี่ยวกับการกำกับดูแลข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายบนสื่อ ได้แก่ กำหนดไม่ให้ผู้แพร่ภาพกระจายเสียงออกอากาศรายการที่ (1) ขัดต่อกฎหมายที่ละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือที่มีเนื้อหาขู่ข่มขู่การเลือกปฏิบัติ ความเกลียดชังหรือความรุนแรง โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้วยเหตุผลทางเชื้อชาติ ชาติพันธุ์ เพศ ชาติ ศาสนา หรือแนวคิดทางปรัชญา ความพิการ อายุหรือรสนิยมทางเพศ หรือแนวโน้มปฏิเสธ ทำให้น้อยลง ให้เหตุผลว่าเหมาะสม ให้ความเห็นชอบต่อการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ที่กระทำโดยระบบนาซีในช่วงสงครามโลกครั้งที่สอง (2) ดูเหมือนว่าทำให้เสื่อมเสียต่อพัฒนาการทางร่างกาย จิตใจ หรือศีลธรรมของผู้เยาว์ รวมถึงรายการที่มีฉากลามกอนาจารหรือความรุนแรงที่ไม่จำเป็นต้องมี ทั้งนี้ข้อห้ามเรื่องความรุนแรงขยายไปถึงรายการอื่น ๆ หรือลำดับของรายการ รวมถึงตัวอย่างรายการ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อพัฒนาการทางร่างกาย จิตใจ หรือศีลธรรมของผู้เยาว์ (มาตรา 17)

กำหนดให้ BIPT แจ้งให้ผู้แพร่ภาพกระจายเสียงทางโทรทัศน์เมื่อมีรายการโทรทัศน์ที่เห็นได้ว่ามีลักษณะร้ายแรงและรุนแรงโดย (1) ขู่ข่มขู่ทางเชื้อชาติ เพศ ศาสนา หรือชาติ หรือ (2) ให้โทษอย่างร้ายแรงกับพัฒนาการทางร่างกาย จิตใจ หรือศีลธรรมของผู้เยาว์ อาทิ รายการที่มีฉากลามกอนาจารหรือความรุนแรงที่ไม่จำเป็นต้องมี หรือ (3) ให้โทษต่อพัฒนาการทางร่างกาย จิตใจ หรือศีลธรรมของผู้เยาว์ (มาตรา 18)

ผู้ให้บริการสื่อเสียงและภาพตามคำขอต้องไม่ออกอากาศรายการที่อาจส่งผลเสียอย่างร้ายแรงต่อพัฒนาการทางร่างกาย จิตใจ หรือศีลธรรมของผู้เยาว์ รวมถึงรายการที่มีฉากลามกอนาจารหรือความรุนแรงที่ไม่จำเป็นต้องมี ทั้งนี้ข้อห้ามเรื่องความรุนแรงขยายไปถึงรายการอื่น ๆ หรือลำดับของรายการ รวมถึงตัวอย่างรายการ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อพัฒนาการทางร่างกาย จิตใจ หรือศีลธรรมของผู้เยาว์ (มาตรา 27 วรรคแรก)

สำหรับความผิดในบทที่ 2 ว่าด้วยบริการสื่อเสียงและภาพในพื้นที่กรุงบรัสเซลส์สองภาษา ต้องระวางโทษปรับทางปกครองเป็นจำนวนไม่เกิน 5% ของเงินทุนหมุนเวียนของผู้กระทำผิดในภาคการให้บริการนี้ในระหว่างที่กระทำผิด

2.4. บทบาทการทำหน้าที่ขององค์กรสื่ออย่างน้อย 3 ประเทศในด้านแนวปฏิบัติที่ดี (The best practice) และมาตรฐานทางจริยธรรม (Code of conduct) กรณีที่เกิดเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้าย

รูปแบบของการทำหน้าที่ขององค์กรสื่อในประเทศทางยุโรป และมาตรฐานทางจริยธรรมกรณีที่เกิดเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้าย สามารถอธิบายได้ดังต่อไปนี้

2.4.1 บทบาทการทำหน้าที่ขององค์กรสื่ออย่างน้อย 3 ประเทศในด้านแนวปฏิบัติที่ดี (The best practice)

การทำงานขององค์กรสื่อในยุโรป ให้ความสำคัญกับการกำกับดูแลตนเอง (Self-Regulation) ควบคู่ไปกับการร่วมกำกับดูแลเนื้อหาเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้าย (Co-Regulation) โดยให้อำนาจแก่องค์กรสื่อ และสมาคมวิชาชีพสื่อมวลชนในการกำกับดูแลเนื้อหา ไม่มีประเทศใดที่หน่วยงานรัฐเข้ามากำกับดูแลเนื้อหาที่ออกอากาศผ่านทางวิทยุหรือโทรทัศน์โดยตรงในลักษณะการตรวจสอบเนื้อหาโดยรัฐ (State Censorship) แต่ส่วนใหญ่จะเป็นการให้การแนะนำ (Recommendations) แก่องค์กรสื่อ หรือ สมาคมวิชาชีพ

สื่อมวลชน เพื่อให้หน่วยงานดังกล่าวไปพัฒนาแนวปฏิบัติที่ดี (The best practice) มาตรฐานทางจริยธรรม (Code of conduct) เกี่ยวกับการนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้าย เนื่องจากประเทศส่วนใหญ่ของยุโรปเป็นประเทศเสรีประชาธิปไตย ซึ่งให้ความสำคัญกับหลักการเสรีภาพในการแสดงออก (Freedom of Expression) แต่การแสดงออกดังกล่าวต้องไม่ส่งผลกระทบต่อสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นด้านเนื้อหาที่ยุยงให้ใช้ความรุนแรง สร้างอคติความแตกแยกทางสังคม และเนื้อหาที่เป็นอันตรายต่อเด็ก และเยาวชน ซึ่งในกรณีดังกล่าวหน่วยงานกำกับดูแลสื่อภาครัฐ อาจจัดตั้งคณะกรรมการจริยธรรมร่วมกับตัวแทนภาคประชาชน ภาคประชาสังคม ตัวแทนศาสนา สถาบันการศึกษา และสื่อมวลชน เพื่อร่วมพิจารณาเนื้อหาที่เข้าข่ายดังกล่าว³² อาทิเช่น ในกรณีของสหราชอาณาจักร หรือ เบลเยียม หรือ การจัดตั้งคณะกรรมการจริยธรรมภายในองค์กร โดยปราศจากคณะกรรมการจริยธรรมในระดับวิชาชีพสื่อสารมวลชน เช่น ในกรณีของประเทศฝรั่งเศส โดยตัวอย่างที่ดีของการทำหน้าที่ขององค์กรสื่อสามารถยกตัวอย่างได้ดังต่อไปนี้

1) บริษัทแพร่ภาพกระจายเสียงอังกฤษ (BBC)

BBC เป็นสถานีโทรทัศน์สาธารณะของสหราชอาณาจักร ตั้งอยู่ที่เขต Westminster ในกรุงลอนดอน เป็นสถานีโทรทัศน์ที่เก่าแก่ที่สุด โดยก่อตั้งโดยได้รับพระราชทานตราตั้งราชวงศ์ อังกฤษ (Royal Charter) ตั้งแต่วันที่ 18 ตุลาคม ค.ศ. 1922 และใหญ่ที่สุดในโลก หากนับตามจำนวนพนักงาน โดยมีจำนวนพนักงานถึง 20,950 คน ซึ่งในจำนวนดังกล่าว มีพนักงาน 16,672 คนที่ทำงานในภาคการกระจายเสียงวิทยุ และโทรทัศน์สาธารณะ และหากรวมจำนวนพนักงานไม่ประจำแล้วพบว่า BBC จะมีพนักงานรวมถึง 35,402 คน (BBC, 2015-2016)

สำหรับในด้านการกลั่นกรอง และตรวจสอบเนื้อหา กรณีที่เกิดเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายจำเป็นต้องผ่านการกลั่นกรองโดยกองบรรณาธิการ โดยแต่ละรายการที่มีการผลิต จะมีบรรณาธิการของรายการ (Programme Editor) ซึ่งมีหน้าที่ตรวจสอบ และกลั่นกรอง เนื้อหารายการก่อนออกอากาศ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และคำอธิบายรายการ (Programme Remit) นอกจากนี้ในกรณีของเนื้อหาที่เกี่ยวข้องเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้าย บรรณาธิการรายการจำเป็นต้องมีความระมัดระวังเป็นพิเศษ เนื่องจากต้องคำนึงถึงแนวทางปฏิบัติการตรวจพิจารณาเนื้อหาของบริษัทแพร่ภาพกระจายเสียงอังกฤษ (BBC Editorial Guidelines) ประกอบ ซึ่งมีข้อกำหนดในด้านการออกอากาศเนื้อหาที่ยุยงให้เกิดความรุนแรง (Incitement to Violence) และเนื้อหาเกี่ยวกับสงคราม การสร้างความหวาดกลัว และเหตุการณ์ฉุกเฉิน (War, Terror and Emergencies) ในกรณีของเนื้อหาที่ยุยงให้เกิดความรุนแรง ทั้งที่เป็นเนื้อหาข้อเท็จจริง หรือ ในนิยายที่แต่งขึ้น บรรณาธิการมีหน้าที่ในการพิจารณาความเหมาะสมของเนื้อหาความรุนแรงที่ควรออกอากาศ เมื่อรายการใดรายการหนึ่งของ BBC มีการออกอากาศเนื้อหาที่แสดงถึงความรุนแรง หรือ เหตุการณ์ต่อเนื่องจากความรุนแรง แนวทางปฏิบัติของ BBC กำหนดให้ต้องมีการนำเสนอที่รักษาสมดุลระหว่างข้อเท็จจริง และการไม่สร้างให้เกิดความเครียดแก่ผู้ชมโดยไม่เหมาะสม (Unjustified

³² European Commission, *Revision of the Audiovisual Media Services Directive (AVMSD)* (December 5, 2018), <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/revision-audiovisual-media-services-directive-avmsd> (accessed June 1, 2019).

distress) หรือการนำเสนอโดยปราศจากความใส่ใจต่อความรู้สึกของผู้ชม (Desensitisation) นอกจากนี้ บทบรรณาธิการของ BBC ยังห้ามมิให้มีการออกอากาศที่แสดงถึงช่วงการเสียชีวิต (Moment of death) อีกด้วย อีกทั้ง BBC ยังกำหนดให้บรรณาธิการต้องพิจารณาถึงปัจจัยที่อาจสร้างให้เกิดการตีความหรือการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาเกี่ยวกับความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น และไม่ควรรอออกอากาศเนื้อหาดังกล่าวหากไม่มีเหตุผลประกอบที่หนักแน่น ได้แก่ ความรุนแรงที่อาจส่งผลกระทบต่อประสบการณ์ชีวิตของผู้ชมผู้ฟัง ความรุนแรงในสถานที่อันจัดเป็นสถานที่ปลอดภัย เช่น ภายในบ้าน หรือ โรงพยาบาล การสร้างความเจ็บปวด ความบาดเจ็บ หรือ เสียชีวิตโดยวิธีการฆาตกรรม การแสดงถึงความรุนแรงต่อสตรี เด็ก เยาวชน และผู้ด้อยโอกาส การใช้ความรุนแรงโดยไม่แสดงถึงผลลัพธ์ของผู้ก่อความรุนแรง ความรุนแรงทางเพศ การใช้ความรุนแรงทางวาจา และน้ำเสียงในรูปแบบคุกคามทางเพศ การพยายามฆ่าตัวตายหรือการแสดงความฆ่าตัวตาย การทำร้ายตนเอง การแสดงถึงอารมณ์ต่อโบ้เหตุการณรุนแรง การแสดงถึงเหตุการณ์หดหู่อย่างต่อเนื่องซ้ำๆ กัน นอกจากนี้ ควรหลีกเลี่ยงเนื้อหาที่สร้างให้เกิดการเทิดทูนความรุนแรง พฤติกรรมที่ต่อต้านสังคม รุนแรง ตลอดจนส่งเสริมให้เกิดการเลียนแบบ (BBC, 2019)

แนวทางปฏิบัติการตรวจพิจารณาเนื้อหาของบริษัทแพร่ภาพกระจายเสียงอังกฤษ ยังกำหนดให้บรรณาธิการมีการกำกับดูแลเนื้อหาอย่างเข้มงวดมากขึ้น สำหรับเนื้อหาเกี่ยวกับสงคราม การสร้างความหวาดกลัว และเหตุการณ์ฉุกเฉิน (War, Terror and Emergencies) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นการรายงานข่าว หรือ การนำเสนอเนื้อหาการที่อาจส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของคนในเหตุการณ์ ตลอดจนกำหนดให้สื่อมวลชนต้องไม่นำตนเองเข้าไปในเหตุการณ์เสี่ยงโดยไม่จำเป็น ซึ่งรวมถึงการรายงานข่าวในดินแดนที่ถูกกลุ่มก่อการร้ายยึดครอง อีกทั้งยังกำหนดให้ผู้สื่อข่าวต้องรายงานข่าวเหตุการณ์โดยแสดงถึงความน่าเชื่อถือ (Reliability) รายงานสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างเป็นจริง (Convey the reality of events) แต่ต้องระมัดระวัง และใส่ใจต่อความรู้สึก และความหวาดกลัวของผู้ชมผู้ฟังด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในรายการที่มีแสดงถึงความทุกข์ทรมาน การบาดเจ็บล้มตายเสียชีวิต หลีกเลี่ยงการสร้างความโกรธเคืองให้กลุ่มหนึ่งกลุ่มใดโดยไม่จำเป็น (Avoid causing unnecessary offence) (BBC, 2019)

2) องค์การกระจายเสียงวิทยุ และโทรทัศน์เฟลมมิช (Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie หรือ Flemish Radio and Television Broadcasting Organisation : VRT)

VRT เป็นสถานีโทรทัศน์ และสถานีวิทยุสาธารณะของประเทศเบลเยียม โดยเริ่มให้บริการด้านการกระจายเสียงทางวิทยุ ตั้งแต่ ค.ศ. 1930 และบริการด้านโทรทัศน์เริ่มให้บริการตั้งแต่ ค.ศ. 1953 โดยให้บริการในพื้นที่เขตเฟลมมิช (Flemish) และเจ้าขององค์กร คือ ชุมชนชาวเฟลมมิช (Flemish Community)³³

ในการกำกับดูแลเนื้อหาที่ออกอากาศผ่านทาง VRT มีกลไก 2 ระดับได้แก่ (1) การกำกับดูแลตนเองภายในองค์กร (Internal Self-Regulation) โดยมีคณะกรรมการผู้ตรวจสอบเนื้อหา

³³ ชุมชนชาวเฟลมมิช (Flemish Community) เป็นหนึ่งในสามชุมชน ซึ่งประกอบรวมกันเป็นประเทศเบลเยียม ซึ่งแบ่งเขตการเมือง วัฒนธรรม และสังคมออกเป็น 3 ชุมชน ตามลักษณะภาษาที่พูดในพื้นที่ดังกล่าว ชุมชนชาวเฟลมมิช ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ทางเหนือของประเทศ และพื้นที่กรุงบรัสเซลส์ จะพูดภาษาดัตช์ (Dutch) เป็นหลัก มีหน้าที่ในการบริหารจัดการพื้นที่ในเขตฟลานเดอร์ (Flanders) โดยอีก 2 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนที่พูดภาษาฝรั่งเศส และเยอรมัน

ข่าวภายในองค์กร (News Ombudsman) ซึ่งมีหน้าที่บริหารมาตรฐานทางจริยธรรมขององค์กร รับเรื่องร้องเรียน และกำกับดูแลเนื้อหาให้สอดคล้องกับมาตรฐานทางจริยธรรมขององค์กรร่วมกับผู้สื่อข่าว และ (2) คณะกรรมการจริยธรรมทางสื่อสารมวลชนของประเทศเบลเยียม (Belgium Journalistic Ethics Committee) ซึ่งเป็นกลไกการกำกับดูแลตนเองภายในวิชาชีพสื่อ (Professional Self-Regulation) จากกลไกทั้งสองจะเห็นได้ว่าหน่วยงานภาครัฐ ตลอดจนองค์กรอิสระที่มีหน้าที่กำกับดูแลสื่อของประเทศเบลเยียม อย่างเช่น Vlaamse Regulator voor de Media (VRM) แทบจะไม่มีบทบาทในการกำกับดูแลเนื้อหาที่ออกอากาศผ่านทางโทรทัศน์ และวิทยุเลย โดยปล่อยให้เป็นที่ขององค์กรสื่อสารมวลชน และวิชาชีพสื่อสารมวลชนมากกว่า

การทำหน้าที่กำกับตนเองภายในองค์กรของคณะกรรมการผู้ตรวจสอบเนื้อหาข่าวภายในองค์กร (News Ombudsman) ดำเนินการโดยการกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมภายในองค์กรขึ้น VRT มีมาตรฐานทางจริยธรรมเกี่ยวกับการรายงานเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้าย โดยยึดหลักการรายงานความจริงที่เกิดขึ้นโดยไม่บิดเบือน (Show the world as it is) การหลีกเลี่ยงการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับสถานการณ์ที่แสดงการตายเสียชีวิต (Avoid moments of death)³⁴ การหลีกเลี่ยงไม่นำเสนอเนื้อหาความรุนแรงซ้ำๆ การมีคำเตือนเกี่ยวกับเนื้อหาความรุนแรงก่อนมีการออกอากาศ หรือ หากเผยแพร่เนื้อหาผ่านทางอินเทอร์เน็ต ต้องมีคำเตือนก่อนที่ผู้ชมจะกดเข้าไปชมเนื้อหาได้ การไม่นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับองค์กร หรือ กลุ่มก่อการร้ายที่มีการละเมิดสิทธิมนุษยชน (Ethical obligation not to broadcast contents from organizations that violate human right) นอกจากนี้ ผู้ปฏิบัติงานสื่อภายใน VRT ควรรายงานเนื้อหาที่แสดงถึงโอกาสสันติภาพ และความหวังหลังจากเหตุการณ์ความรุนแรง (VRT, 2019)

การกำกับตนเองในระดับวิชาชีพ พบว่า ผู้ประกอบการสื่อสารมวลชนในประเทศเบลเยียมมีการจัดตั้งคณะกรรมการจริยธรรมสื่อสารมวลชน (Council of Journalistic Ethics) หรือในภาษาดัตช์เรียกว่า The Raad voor de Journalistiek (RVDJ) หรือในภาษาฝรั่งเศสเรียกว่า Conseil de déontologie journalistique (CDJ) ก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 2002 ซึ่งแบ่งเป็น 2 คณะกรรมการ โดยคณะกรรมการหนึ่ง คือ RVDJ รับผิดชอบในการกำกับดูแลสื่อในเขตฟลานเดอร์ (Flanders) ซึ่งพูดภาษาดัตช์ รวมถึงกรุงบรัสเซลส์ และอีกคณะกรรมการหนึ่งคือ CDJ รับผิดชอบในเขตวัลลูน (Walloon) ซึ่งพูดภาษาฝรั่งเศส คณะกรรมการประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 18 คน ประกอบด้วย สื่อมวลชนจำนวน 6 คน ตัวแทนผู้ประกอบการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ ตลอดจนกิจการหนังสือพิมพ์ จำนวน 6 คน และสมาชิกอีก 6 คนที่มาจากภาคประชาสังคม วิชาการ กฎหมาย หรือ สาขาอาชีพอื่นๆ ที่ไม่ใช่อาชีพสื่อมวลชน นอกจากนี้เลขานุการของคณะกรรมการ ได้รับการแต่งตั้ง โดยมีหน้าที่ดำเนินการรองรับการปฏิบัติงานของคณะกรรมการดังกล่าว

สมาชิกประกอบไปด้วยเจ้าของกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ ตลอดจนกิจการหนังสือพิมพ์ ผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน ศาสตราจารย์ อาจารย์ด้านจริยธรรม และสื่อมวลชน ตลอดจนอัยการ ทนายความ และนักกฎหมาย โดยสถานีโทรทัศน์ และวิทยุ

³⁴ ยกเว้นใน 2 กรณี ซึ่งคณะกรรมการผู้ตรวจสอบเนื้อหาข่าวภายในองค์กร (News Ombudsman) พิจารณาวามีเหตุผลเพียงพอในการแสดงถึงการเสียชีวิตในรายงานข่าว เนื่องจากเป็นเหตุการณ์ที่มีความรุนแรงต่อชีวิตของประชาชนในวงกว้าง ได้แก่ เหตุการณ์ฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ในประเทศรวันดา และในบอสเนีย

ทั้งหมดภายในประเทศเบลเยียมต้องลงนามในบทจริยธรรมสื่อสารมวลชน และจ่ายเงินสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ โดยครึ่งหนึ่งของเงินอุดหนุนมาจากเจ้าของกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการหนังสือพิมพ์ และอีกครึ่งหนึ่งมาจากสหภาพผู้ประกอบอาชีพสื่อมวลชน (Journalist Union : VVJ) โดยเงินค่าสมาชิกจาก VVJ ได้รับการอุดหนุนมาจากชุมชนชาวเฟลมมิช (Flemish Community) คณะกรรมการจริยธรรมสื่อมวลชนทั้งสองคณะมีหน้าที่รักษาความหลากหลายทางความคิด (Protect Pluralism) การกำกับดูแลเนื้อหาที่เป็นการยุยงให้เกิดความรุนแรง (Incitement to Violence) ตลอดจนการรับฟังเรื่องราวเรียน โดยผู้ที่สามารถร้องเรียนได้ต้องเป็นผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย หรือ ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ดังกล่าว การวิเคราะห์ข้อร้องเรียน และการตัดสินใจเกี่ยวกับข้อร้องเรียน (Issue judgments) ซึ่งครอบคลุมถึงการพิจารณาข้อร้องเรียนเกี่ยวกับปัญหาต่างๆ ในด้านสื่อมวลชนทั้งหมด ไม่จำกัดเฉพาะของสมาชิก การตัดสินใจของคณะกรรมการฯ ไม่ถือเป็นการพิจารณาคดี ไม่มีอำนาจในเชิงบังคับให้ปฏิบัติ และครอบคลุมถึงสื่อมวลชนที่ไม่ใช่สมาชิกอีกด้วย แต่จัดเป็นการกำกับดูแลทางสังคม (Social Sanction) ซึ่งผู้ประกอบการสื่อมวลชนที่ถูกพิจารณาต้องนำผลการตัดสินของคณะกรรมการจริยธรรมฯ เผยแพร่ในหนังสือพิมพ์ เว็บไซต์ หรือ ออกอากาศในรายการของตนภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการจริยธรรมฯ กำหนด (RVJD, 2019)

3) สถานีวิทยุแห่งชาติฝรั่งเศส (Radio France)

เป็นสถานีวิทยุสาธารณะแห่งชาติของประเทศฝรั่งเศส โดยเป็นสถานีวิทยุของรัฐ ให้บริการกระจายเสียงวิทยุผ่าน 7 เครือข่าย ได้แก่ เครือข่ายวิทยุกระจายเสียงระหว่างประเทศ (France Inter) สถานีวิทยุให้บริการข่าวตลอด 24 ชั่วโมง (France Info) สถานีวิทยุให้บริการข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรม ศิลปะ ประวัติศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ปรัชญา ฯลฯ (France Culture) สถานีวิทยุรายการเพลงแจ๊ซ และคลาสสิก (France Musique) เครือข่ายสถานีวิทยุท้องถิ่นจำนวน 44 สถานี ให้บริการเพลง และข้อมูลเกี่ยวกับท้องถิ่นนั้นๆ (France Bleu) สถานีวิทยุ FIP ให้บริการเพลงฮิปฮอป ร็อก บลู และเพลงจากประเทศต่างๆ ในโลก และสถานี Mouv' ให้บริการเพลงป๊อป สำหรับเยาวชน และเด็ก

การรายงานข่าวสาร และเหตุการณ์ต่างๆ ของสถานีวิทยุแห่งชาติฝรั่งเศส มีหลักการจริยธรรม (Code of Ethics) ซึ่งกำหนดขึ้นภายในองค์กร ภายใต้หลักการกำกับดูแลตนเอง (Self-Regulation) โดยมีหลักการสำคัญๆ ได้แก่

- หลักวิชาชีพสื่อ (Professional Ethics) ได้แก่ การให้ความสำคัญกับการสื่อสาร ทั้งในด้านการเลือกใช้คำพูด การอ้างอิงเอกสาร หรือ การสื่อสารให้ครบถ้วน การปฏิเสธการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่ไม่ถูกต้อง ตรงตามข้อเท็จจริง และการแจ้งให้ผู้ฟังทราบหากการรายงานข่าวสารมีการตัดต่อมาก่อน และการให้ความเคารพต่อการรักษาความลับของแหล่งข่าว โดยไม่ยอมให้มีการแทรกแซงจากภายนอก
- การให้ความเคารพผู้ให้ข้อมูล (Respect our subjects) หมายถึง การนำเสนอข้อมูลที่ เป็นจริงเกี่ยวกับผู้ให้ข้อมูล โดยการแบ่งแยกระหว่างข้อเท็จจริง และการตีความ การหลีกเลี่ยงการคาดเดาเหตุการณ์ การให้ความเคารพต่อแหล่งข่าว/ผู้เห็นเหตุการณ์ การแก้ไขความผิดพลาดที่เกิดขึ้น ตลอดจนผู้เสียหายจากการรายงานข่าว การเคารพถึงความจริง โดยพยายามนำเสนอข้อมูลที่แสดงถึงความจริงจากหลากหลายด้านให้ครอบคลุม

- การให้ความเคารพต่อผู้ฟัง (Respect our listeners) หมายถึง การทำความเข้าใจต่อผู้ฟังในด้านสภาพแวดล้อม วัฒนธรรม และความคาดหวังที่ผู้ฟังจะมีต่อสถานี ตลอดจนการนำเสนอข้อมูลในรูปแบบที่ชัดเจน และไม่สรุบใจความมากจนเกินไป การให้ความสำคัญกับการเอาใจเขาใส่ใจเรา โดยเอาความรู้สึกของผู้ฟังเป็นหลัก (Placing one's own self in the listener's place) การหลีกเลี่ยงไม่นำเสนอข้อมูลที่กระตุ้นความรู้สึก ไร้เหตุผล หรือ กระตุ้นความรู้สึกทางเพศ (Sensationalism, irrationalism or for voyeurism) การหลีกเลี่ยงไม่ทำร้ายความรู้สึกหรือความเชื่อของผู้ฟัง ยกเว้นจะมีเหตุผลที่ดีพอ (Not hurting his sensitivity or his convictions without good reason) ในขณะที่ต้องไม่นิ่งเฉยในการนำเสนอข้อเท็จจริงที่จำเป็นต่อผู้ฟัง (Radio France, 2019)

2.4.2 มาตรฐานทางจริยธรรม (Code of conduct) กรณีที่เกิดเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายของสหราชอาณาจักร

1) ประมวลการแพร่ภาพกระจายเสียง (Ofcom Broadcasting Code)³⁵

Ofcom ได้จัดทำประมวลการแพร่ภาพกระจายเสียงนี้ โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายการแพร่ภาพกระจายเสียง ค.ศ. 1990 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ค.ศ. 1996 และกฎหมายการสื่อสาร ค.ศ. 2003 โดยสอดคล้องกับระเบียบของสหภาพยุโรปว่าด้วยบริการสื่อทางเสียงและภาพ ค.ศ. 2010 (EC Directive 2010/13/EU (“The Audiovisual Media Services Directive”) และตามอนุสัญญายุโรปว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ในส่วนของสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานของสื่อมวลชน มีการกำหนดให้มีการพิจารณาทบทวนประมวลฯ นี้ทุกปีเพื่อพิจารณาความเหมาะสมและการแก้ไขปรับปรุง โดยประมวลฯ ฉบับเดือนมกราคม 2562 (ค.ศ. 2019) โดยมี 10 หมวดได้แก่

- 1) การปกป้องผู้ที่ยังต่ำกว่า 18 ปี (Protecting the Under-Eighteens)
- 2) การกระทำที่ก่อให้เกิดและเป็นความผิด (Harm and Offence)
- 3) อาชญากรรม ความไร้ระเบียบ ความเกลียดชัง และการล่วงละเมิดสิทธิ (Crime, Disorder, Hatred and Abuse)
- 4) ศาสนา (Religion)
- 5) ความเป็นกลางและความถูกต้องอันเหมาะสม การสะท้อนมุมมองและความคิดเห็นอันไม่เหมาะสม (Due impartiality and Due Accuracy and Undue Prominence of Views and Opinions)
- 6) การเลือกตั้งและการทำประชามติ (Elections and Referendums)
- 7) ความเป็นธรรม (Fairness)
- 8) ความเป็นส่วนตัว (Privacy)
- 9) การอ้างอิงเชิงพาณิชย์ในรายการโทรทัศน์ (Commercial References in Television Programming)
- 10) การสื่อสารเชิงพาณิชย์ในรายการวิทยุ (Commercial Communications in Radio Programming)

³⁵ ชื่อเต็มของประมวลการแพร่ภาพกระจายเสียงคือ The Ofcom Broadcasting Code (with the Cross-promotion Code and the On Demand Programme Service Rule), In Office of Communications, *The Ofcom Broadcasting Code*, (January 2019), อ้างแล้ว.

ส่วนที่ 2 ได้กำหนดประมวลส่งเสริมการขายระหว่างกัน (Cross-promotion Code) ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจของกฎหมาย Communications Act 2003 ระบุอนุญาตให้ผู้ที่ออกอากาศรายการโทรทัศน์สามารถส่งเสริมการขายบริการทางโทรทัศน์ รายการโทรทัศน์ ช่องโทรทัศน์ และบริการที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ (เช่น โทรทัศน์เคลื่อนที่ เว็บไซต์ บริการโต้ตอบระหว่างผู้ให้บริการกับผู้รับบริการ) ที่มีการส่งเสริมการขายนอกรายการโทรทัศน์เท่านั้น โดยไม่ถือว่าเป็นการโฆษณาและไม่นับรวมคำนวณจำนวนนาที่โฆษณาที่กำหนดไว้ ทั้งนี้จำนวนโฆษณาสูงสุดที่อนุญาตให้ และเป็นไปตามประมวลการจัดผังโฆษณาทางโทรทัศน์ด้วย (COSTA) สำหรับการออกอากาศทางช่องโทรทัศน์ต่อชั่วโมงและต่อวัน ทั้งนี้ต้องไม่ส่งผลกระทบต่อแพลตฟอร์มแพร่ภาพกระจายเสียงและบริการโทรทัศน์ดิจิทัลต่าง ๆ และต่อการแข่งขันที่เป็นธรรมและมีประสิทธิภาพ³⁶

ส่วนที่ 3 ได้กำหนดหลักเกณฑ์สำหรับการให้บริการรายการตามคำขอ (On Demand Programme Service (ODPS) Rules) ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจของกฎหมาย Communications Act 2003 ซึ่งประกอบไปด้วยหลักเกณฑ์ด้านการบริหารงาน (Administrative rules) และหลักเกณฑ์การตรวจเนื้อหา (Editorial rules) ในรายการตามคำขอ เช่น เป็นอันตราย ยุยงให้เกิดความเกลียดชัง เนื้อหาที่ไม่เหมาะสมกับผู้ที่ยังต่ำกว่า 18 ปี การเป็นผู้สนับสนุนรายการ (Sponsorship) ข้อห้ามการโฆษณาแฝงโดยแสดงผลลักษณ์ในรายการ (Product placement) การใช้ภาษาที่ไม่เหมาะสม การนำเสนอเนื้อหาทางเพศและความรุนแรง การปรับใช้กับการกำหนดช่วงเวลาในการออกอากาศ ฯลฯ³⁷

นอกจากนี้ในการกำกับดูแลเนื้อหาที่แพร่ภาพกระจายเสียง Ofcom ได้จัดทำคำแนะนำ (Guidance Notes) ในบางประเด็นที่ต้องการให้ข้อมูลรายละเอียดในทางปฏิบัติอันเป็นประโยชน์ต่อการตีความ การทำความเข้าใจและการปฏิบัติตาม ซึ่งได้มีการตีพิมพ์และเผยแพร่คำแนะนำดังกล่าวต่อสาธารณะ เช่น ประเด็นอาชญากรรม ความไร้ระเบียบ ความเกลียดชัง และการล่วงละเมิดสิทธิ การก่อการร้าย เป็นต้น

หลักเกณฑ์ที่ระบุไว้ในประมวลการแพร่ภาพกระจายเสียง ซึ่งเกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลเนื้อหารายการที่เป็นเนื้อหาข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายบนสื่อ ได้แก่

ส่วนที่ 2 ว่าด้วยการกระทำที่ให้โทษและเป็นความผิด (Harm and Offence) ยึดถือหลักการมุ่งปกป้องคุ้มครองทั้งผู้ใหญ่และผู้ที่ยังต่ำกว่า 18 ปี จึงมีหลักเกณฑ์บางส่วนที่เชื่อมโยงกับหลักเกณฑ์ส่วนแรกว่าด้วยการปกป้องเด็ก/ผู้ที่ยังต่ำกว่า 18 ปี (Section One: Protecting the Under-Eighteens) และหลักเกณฑ์ในส่วนอื่น ๆ ในประมวลฯ นี้³⁸

1) การให้บริการทางวิทยุและโทรทัศน์ด้วยเนื้อหาที่ให้โทษหรือก้าวร้าว

ข้อ 2.1 มีการกำหนดมาตรฐานอันเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป ซึ่งใช้บังคับกับเนื้อหาแพร่ภาพกระจายเสียงทางวิทยุและโทรทัศน์ รวมถึงบริการรายการตามคำขอซึ่งให้บริการโดย BBC

ข้อ 2.2 รายการเกี่ยวกับข้อเท็จจริงหรือสิ่งของหรือภาพที่แสดงให้เห็นข้อเท็จจริงต้องไม่ชักจูงผู้ชมไปในทางที่ผิด

ข้อ 2.3 ผู้แพร่ภาพกระจายเสียงต้องระแวดระวังเนื้อหาที่ใช้ภาษาที่ก้าวร้าว มีความรุนแรง เป็นเรื่องทางเพศ มีความรุนแรงทางเพศ การทำให้ขายหน้า การทำให้เศร้าเสียใจอย่างรุนแรง การละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ การปฏิบัติหรือการใช้ภาษาที่เลือกปฏิบัติ (เช่น ทางอายุ เชื้อชาติ ศาสนาหรือความ

³⁶ Office of Communications, *The Ofcom Broadcasting Code*, อ้างแล้ว, pp. 132-133.

³⁷ Office of Communications, *The Ofcom Broadcasting Code*, อ้างแล้ว, pp. 141-150.

³⁸ Office of Communications, *The Ofcom Broadcasting Code*, อ้างแล้ว, pp. 16-17.

เชื้อ เพศ หรือรสนิยมทางเพศ เป็นต้น) พึงต้องออกอากาศโดยให้ข้อมูลที่เหมาะสมเพื่อช่วยให้หลีกเลี่ยงหรือลดการกระทำคามผิด

2) ความรุนแรง พฤติกรรมที่อันตราย และอัตวินิบาตกรรม

ข้อ 2.4 รายการต้องไม่มีเนื้อหา (ไม่ว่าในรายการที่ส่งสัญญาณไปที่ละครายการหรือรายการที่ส่งสัญญาณไปด้วยกัน) เมื่อพิจารณาตามบริบทแล้ว ซึ่งยอมให้มีหรือทำให้น่าดูเนื้อหาที่แสดงให้เห็นพฤติกรรมที่ใช้ความรุนแรง เป็นอันตราย หรือต่อต้านสังคมอย่างรุนแรง หรือดูเหมือนว่าส่งเสริมให้คนอื่นมีพฤติกรรมในลักษณะเดียวกัน หลักเกณฑ์ในข้อนี้เชื่อมโยงกับหลักเกณฑ์ใน ส่วนที่ 1 ว่าด้วยการปกป้องเด็ก/ผู้ที่อายุต่ำกว่า 18 ปี (Section One: Protecting the Under-Eighteens) หัวข้อความรุนแรง และพฤติกรรมอันตราย ระบุไว้ในข้อ 1.11 – 1.13³⁹

ประการแรก (ข้อ 1.11) คือ ให้จำกัดอย่างเหมาะสมในการออกอากาศเนื้อหาที่มีความรุนแรง ผลกระทบที่ตามมาจกความรุนแรง หรือพรรณนาเกี่ยวกับความรุนแรง ไม่ว่าจะด้วยวาจาหรือทางกายภาพ ก่อนกำหนดเวลาที่ให้ออกอากาศรายการที่เหมาะสมกับเด็ก (watershed) ซึ่งกำหนดไว้ที่ 21.00 น. ในกรณีของรายการทางโทรทัศน์) ซึ่งเป็นช่วงเวลาของรายการที่เหมาะสมสำหรับเด็กรับชมหรือรับฟัง (ในกรณีของรายการทางวิทยุ) หรือเมื่อดูเหมือนว่าเด็กจะเข้าไปชมรายการได้ (ในกรณีของบริการรายการตามคำขอซึ่งให้บริการโดย BBC) และต้องให้เหตุผลว่าเหมาะสมตามบริบทด้วย

ประการที่สอง (ข้อ 1.12 และข้อ 1.13) คือ ต้องไม่ปรากฏเนื้อหาความรุนแรง ไม่ว่าจะด้วยวาจาหรือทางกายภาพ ซึ่งเด็กลอกเลียนแบบพฤติกรรมได้อย่างง่ายดายในลักษณะที่ให้โทษหรือเป็นอันตราย และต้องไม่ปรากฏเนื้อหาพฤติกรรมที่เป็นอันตราย หรือแสดงให้เห็นภาพพฤติกรรมที่เป็นอันตรายซึ่งเด็กลอกเลียนแบบพฤติกรรมได้อย่างง่ายดายในลักษณะที่ให้โทษ อยู่ในรายการที่ผลิตขึ้นสำหรับเด็กหากไม่มีการให้เหตุผลว่าเหมาะสมที่หนักแน่นในเชิงตรวจเนื้อหา และต้องไม่ออกอากาศก่อนกำหนดเวลาที่ให้ออกอากาศรายการที่เหมาะสมกับเด็ก (watershed) ซึ่งกำหนดไว้ที่ 21.00 น. ในกรณีของรายการทางโทรทัศน์) ซึ่งเป็นช่วงเวลาของรายการที่เหมาะสมสำหรับเด็กรับชมหรือรับฟัง (ในกรณีของรายการทางวิทยุ) หรือเมื่อเด็กดูเหมือนว่าจะเข้าไปชมรายการได้ (ในกรณีของบริการรายการตามคำขอซึ่งให้บริการโดย BBC) หากไม่มีการให้เหตุผลว่าเหมาะสมในเชิงตรวจเนื้อหา

ข้อ 2.5 ต้องไม่มีเนื้อหารายการที่แสดงให้เห็นวิธีการอัตวินิบาตกรรมและการทำอันตรายตัวเอง เว้นแต่ ให้เหตุผลว่าเหมาะสมโดยการตรวจเนื้อหาและโดยบริบท ซึ่งเชื่อมโยงกับหลักเกณฑ์ใน ส่วนที่ 1 ว่าด้วยการปกป้องเด็ก/ผู้ที่อายุต่ำกว่า 18 ปี (Section One: Protecting the Under-Eighteens) หัวข้อความรุนแรง และพฤติกรรมอันตราย ระบุไว้ในข้อ 1.13 นั่นคือต้องไม่ปรากฏเนื้อหาพฤติกรรมที่เป็นอันตราย หรือแสดงให้เห็นภาพพฤติกรรมที่เป็นอันตรายซึ่งเด็กลอกเลียนแบบพฤติกรรมได้อย่างง่ายดายในลักษณะที่ให้โทษ อยู่ในรายการที่ผลิตขึ้นสำหรับเด็กหากไม่มีการให้เหตุผลว่าเหมาะสมที่หนักแน่นในเชิงตรวจเนื้อหา และต้องไม่ออกอากาศก่อนกำหนดเวลาที่ให้ออกอากาศรายการที่เหมาะสมกับเด็ก (watershed) ซึ่งกำหนดไว้ที่ 21.00 น. ในกรณีของรายการทางโทรทัศน์) ซึ่งเป็นช่วงเวลาของรายการที่เหมาะสมสำหรับเด็กรับชมหรือรับฟัง (ในกรณีของรายการทางวิทยุ) หรือเมื่อเด็กดูเหมือนว่าจะเข้าไปชมรายการได้ (ในกรณีของบริการรายการตามคำขอซึ่งให้บริการโดย BBC) หากไม่มีการให้เหตุผลว่าเหมาะสมในเชิงตรวจเนื้อหา

³⁹ Office of Communications, *The Ofcom Broadcasting Code*, อ้างแล้ว, pp. 10-11.

ส่วนที่ 3 ว่าด้วยอาชญากรรม ความไร้ระเบียบ ความเกลียดชัง และการล่วงละเมิดสิทธิ (Crime, Disorder, Hatred and Abuse) ส่วนนี้ครอบคลุมเนื้อหาที่ดูเหมือนว่าจะยุยงให้เกิดอาชญากรรมหรือความไร้ระเบียบ ซึ่งเป็นหน้าที่ของ Ofcom ที่จะห้ามไม่ให้มีการออกอากาศรายการประเภทนี้ รวมถึงเนื้อหาที่มีความเกลียดชัง การปฏิบัติที่ลิดรอนหรือล่วงละเมิดสิทธิ และการแสดงให้เห็นภาพของอาชญากรรม กระบวนการทางอาญา ซึ่งเป็นหน้าที่ของ Ofcom ที่จะปกป้องคุ้มครองอย่างเพียงพอต่อสาธารณชนจากการเข้าไปรับชมและรับฟังเนื้อหาที่ก้าวร้าวและเป็นอันตรายทางโทรทัศน์และทางวิทยุ ซึ่งการทำให้เกิดความไร้ระเบียบได้แก่

ในส่วนนี้ยึดถือหลักการและหลักเกณฑ์ดังนี้

ข้อ 3.1 ทำให้แน่ใจได้ว่า ต้องไม่มีเนื้อหาที่ดูเหมือนว่าส่งเสริมหรือยุยงการประกอบอาชญากรรมหรือนำไปสู่ความไร้ระเบียบในบริการทางโทรทัศน์หรือทางวิทยุ หรือบริการรายการตามคำขอซึ่งให้บริการโดย BBC

“เนื้อหาที่ดูเหมือนว่าจะยุยงให้เกิดอาชญากรรมหรือความไร้ระเบียบ” ได้แก่

(1) เนื้อหาซึ่งมีลักษณะของการเรียกให้กระทำความผิดในทางอาญาหรือการทำให้เกิดความไร้ระเบียบไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม

(2) เนื้อหาที่ส่งเสริมหรือกระตุ้นให้เข้าร่วมในการก่อการร้ายหรือกิจกรรมทางอาญาหรือการทำให้เกิดความไร้ระเบียบ ซึ่งเป็นการกระทำความผิดทางอาญาในรูปแบบอื่น ๆ และ/หรือ

(3) ถ้อยคำที่เกลียดชัง ซึ่งดูเหมือนว่ากระตุ้นให้เข้าร่วมกิจกรรมทางอาญาหรือนำไปสู่ความไร้ระเบียบ

โดยทั้งสามลักษณะเนื้อหาข้างต้นเป็นการแสดงให้เห็นภาพอาชญากรรมหรือภาพที่ยุยงให้ประกอบอาชญากรรมไม่จำเป็นต้องส่งผลเป็นการฝ่าฝืนข้อ 3.1 นี้ แต่มีเนื้อหาที่ดูเหมือนว่ายุยงส่งเสริมให้เกิดอาชญากรรม หรือนำไปสู่ความไร้ระเบียบ โดยขึ้นอยู่กับลักษณะของเนื้อหารายการและบริบทที่ถูกนำเสนอต่อผู้ชมผู้ฟัง ทั้งนี้การทำให้เกิดความไร้ระเบียบเป็นลักษณะของเป็นความผิดทางอาญาที่เกี่ยวกับความเป็นระเบียบเรียบร้อย

หลักเกณฑ์ในส่วนนี้มุ่งสะท้อนสิทธิของผู้แพร่ภาพกระจายเสียงในการมีเสรีภาพในการแสดงออกพร้อมกันกับสิทธิของผู้ชมผู้ฟังที่จะได้รับข้อมูลข่าวสารและความคิด อาทิ ผู้แพร่ภาพกระจายเสียงอาจต้องการรายงานข่าวหรือสัมภาษณ์บุคคลหรือองค์กรต่าง ๆ ที่มีมุมมองสุดโต่งหรือทำทนายในการรายงานข่าวและเหตุการณ์ปัจจุบัน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะอย่างชัดเจน มีผู้แพร่ภาพกระจายเสียงที่มีการตรวจพิจารณาเนื้อหาสามารถที่จะนำเสนอบริบทเมื่อสะท้อนมุมมองที่ สุดโต่งและหรือมีลักษณะก้าวร้าวในเนื้อหาที่ออกอากาศ⁴⁰

ในส่วนที่ 3 นี้กล่าวถึงความหมายของการก่อการร้าย และการสรุปไว้ในคำแนะนำ (Guidance Notes) ของ Ofcom ทั้งนี้ได้อ้างอิงนิยามตามมาตรา 1 (1) และมาตรา 1 (2) ของกฎหมายการก่อการร้าย ค.ศ. 2000 (Terrorism Act 2000) ดังนี้

“การกระทำด้วยความรุนแรงต่อบุคคล ส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สิน สร้างให้เกิดอันตรายแก่ชีวิตบุคคลอื่น สร้างให้เกิดความเสี่ยงต่อสุขภาพหรือความปลอดภัยสาธารณะ หรือ ออกแบบเพื่อแทรกแซง หรือ ส่งผลกระทบต่อระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยการกระทำดังกล่าวถูกออกแบบมาเพื่อมีอิทธิพลต่อรัฐบาลหรือองค์การระหว่างประเทศ หรือ เพื่อข่มขู่ประชาชน เพื่อวัตถุประสงค์ทางการเมือง ศาสนา เชื้อชาติ หรือ อุดมการณ์”

⁴⁰ Office of Communications, *The Ofcom Broadcasting Code*, อ้างแล้ว, pp. 21-22.

คำแนะนำ (Guidance Notes) ของ Ofcom⁴¹ ในส่วนที่ 3 ระบุไว้ว่าการก่อการร้ายเป็นการใช้หรือคุกคามด้วยการกระทำที่

- มีการใช้ความรุนแรงที่ร้ายแรงต่อบุคคล
- มีการสร้างความเสียหายที่ร้ายแรงต่อทรัพย์สิน
- เป็นอันตรายต่อชีวิตของคนอื่น มากกว่าบุคคลที่กระทำ
- ก่อให้เกิดความเสียหายร้ายแรงต่อสุขภาพหรือความปลอดภัยของสาธารณะหรือส่วนหนึ่งของสาธารณะ หรือ
- ถูกกำหนดให้แทรกแซงอย่างร้ายแรงหรือทำให้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ใช้งานไม่ได้อย่างรุนแรง

คำแนะนำที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาการข่าวดังกล่าวและเหตุการณ์ปัจจุบันที่มีประเด็นเกี่ยวกับการก่อการร้าย ซึ่งระบุว่าในกรณีที่ผู้แพร่ภาพกระจายเสียงอาจต้องการรายงานข่าวหรือสัมภาษณ์บุคคลหรือองค์กรต่าง ๆ ที่มีมุมมองสุดโต่งหรือทำร้ายเป็นส่วนหนึ่งของเรื่องราวในการทำข่าวที่ต่อเนื่อง ผู้แพร่ภาพกระจายเสียงควรจะสามารถและสามารถที่จะรายงานเกี่ยวกับกลุ่มผู้ก่อการร้ายที่เข้าข่ายคุกคามสร้างความหวาดกลัวภายในประเทศและระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มผู้ก่อการร้ายที่เข้าข่ายคุกคามสร้างความหวาดกลัวภายในประเทศและระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มผู้ก่อการร้ายที่เข้าข่ายคุกคามสร้างความหวาดกลัวภายในประเทศและระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มผู้ก่อการร้ายที่เข้าข่ายคุกคามสร้างความหวาดกลัวภายในประเทศและระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มผู้ก่อการร้ายที่เข้าข่ายคุกคามสร้างความหวาดกลัวภายในประเทศและระหว่างประเทศ

ผู้แพร่ภาพกระจายเสียงควรคำนึงถึงรายชื่อกลุ่มหรือองค์กรต่าง ๆ ที่สร้างความหวาดกลัวซึ่งต้องห้ามในสหราชอาณาจักร ในรายชื่อนี้ระบุกลุ่มหรือองค์กรต่าง ๆ ที่เป็นผู้ก่อการร้ายที่ต้องห้ามตามกฎหมายสหราชอาณาจักรและมีการปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัยอย่างสม่ำเสมอโดยกระทรวงมหาดไทยสหราชอาณาจักร Ofcom มักจะอ้างอิงถึงรายชื่อนี้ในกรณีที่เกี่ยวข้องและเป็นปัญหาเกี่ยวกับเนื้อหาการออกอากาศภายใต้ประมวลฯ นี้ อย่างไรก็ตามประเด็นสำคัญคือ เนื้อหาที่ออกอากาศอาจฝ่าฝืนประมวลฯ นี้แม้ว่าแสดงถึงบุคคล กลุ่ม หรือองค์กรต่าง ๆ ที่ไม่ได้อยู่ในรายชื่อดังกล่าว ในทางตรงกันข้ามการใช้เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มที่ต้องห้ามกลุ่มหนึ่งไม่จำเป็นต้องหมายความว่ารายการจะขัดต่อกฎข้อ 3.1 และผู้แพร่ภาพกระจายเสียงพึงต้องพิจารณาปัจจัยเชิงบริบท (contextual factors) ที่ระบุไว้ในกฎนี้ เช่น เป้าหมายเชิงตรวจเนื้อหาหรือบรรณาธิการของรายการ สถานภาพหรือตำแหน่งของบุคคลที่ปรากฏอยู่ในเนื้อหาที่ออกอากาศ มีการแสดงความคิดเห็นในทางตรงกันข้ามหรือขัดแย้งกันเพียงพอหรือไม่ บริการซึ่งออกอากาศเนื้อหาการข่าวดังกล่าว ขนาดหรือองค์ประกอบของผู้ที่อาจเป็นผู้ชมผู้ฟังและความคาดหวังของผู้ชมผู้ฟัง เป็นต้น

2) ประมวลผลความประพฤติของ BBC (BBC Code of Conduct)

บริษัทแพร่ภาพกระจายเสียงอังกฤษ (BBC) ซึ่งเป็นผู้แพร่ภาพกระจายเสียงของภาครัฐที่ประกอบกิจการแพร่ภาพกระจายเสียงที่เป็นบริการสาธารณะ จากการทำข้อตกลงกับรัฐบาลและได้รับใบอนุญาตให้ประกอบกิจการแพร่ภาพกระจายเสียงจากภาครัฐได้จัดทำประมวลผลความประพฤติของ BBC ปี

---

⁴¹ Office of Communications, *Guidance Notes: Section 3: Crime, Disorder, Hatred and Abuse, Issue Five* (May 2016), https://www.ofcom.org.uk/_data/assets/pdf_file/0021/24258/section_3_2016.pdf, pp. 1-3 (accessed February 18, 2019).

2019 (2562)⁴² ซึ่งได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมไม่กี่ปีที่ผ่านมา มีรายละเอียดแบ่งออกเป็น 3 ส่วนคือ (1) บุคลากรของ BBC (2) จริยธรรมและข้อปฏิบัติ (3) ความสัมพันธ์ระหว่าง BBC กับภายนอก ในภาพรวมของประมวลฯ นี้ กำหนดให้บุคลากรปฏิบัติงานในลักษณะที่ปลอดภัยและมีจริยธรรม ปฏิบัติตามกฎหมายและกฎระเบียบใด ๆ ที่ใช้บังคับกับ BBC รวมถึงข้อกำหนด คุณค่า และข้อกำหนดให้ประพฤติปฏิบัติของ BBC ได้ถามและกล้าที่จะพูดออกมาเกี่ยวกับผู้สื่อข่าวหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือกฎระเบียบ ตลอดจนช่วยเหลือในการสืบสวนหรือการตรวจสอบให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ภายใต้พันธกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะ ให้บริการต่อผู้ชมทั้งหลาย ด้วยบริการแจ้งข้อมูล ให้การศึกษา และความบันเทิงที่เป็นกลาง มีคุณภาพสูง และได้ผลลัพธ์ที่แตกต่าง

ส่วนแรก คือ บุคลากรของ BBC ระบุให้บุคลากรมีความเคารพซึ่งกันและกัน ทำให้ทุกคนรู้สึกปลอดภัย มีคุณค่า และมีผู้รับฟังเสียงสะท้อนกลับ เป็นที่ที่บุคลากรผลิตเนื้อหาที่มีคุณภาพสูง เป็นต้นฉบับและสร้างสรรค์ในลักษณะที่มีจริยธรรมมากที่สุด ด้วยคุณค่าเชิงตรวจเนื้อหาหรือเชิงบรรณาธิการ (editorial values) ในระดับสูงสุด ดังนั้นบุคลากรจึงควรต้อง

- (1) ไม่เสียบนึ่งเฉย กล้าที่จะพูดออกมาเมื่อพบว่าผู้สื่อข่าวหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือกฎระเบียบ
- (2) การทำงานกับเด็ก ๆ โดยปฏิบัติตามนโยบายคุ้มครองเด็ก
- (3) ปฏิบัติต่อทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน
- (4) ให้ทุกคนปลอดภัย ด้วยบุคลากร ระบบ ข้อมูล อาคารสถานที่
- (5) พูดในสิ่งที่ถูกต้อง ตามมาตรฐานตรวจสอบเนื้อหาที่สูงที่สุด ให้เป็นไปตามกฎบัตร และข้อตกลงของ BBC
- (6) รักษาคุณค่าเชิงบรรณาธิการ (ตรวจแก้เนื้อหา) ที่ยึดมั่นความน่าเชื่อถือ ความจริงและถูกต้อง ความเป็นกลาง ความเป็นอิสระและบูรณาการของบรรณาธิการ คำนึงถึงสิ่งที่ให้โทษและเป็นเป็นความผิด ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสาธารณะ ความเป็นธรรม ความเป็นส่วนตัว คุ้มครองเด็กและเยาวชน ความโปร่งใส และโปร่งใสตรวจสอบได้

คุณค่าเชิงตรวจเนื้อหาหรือบรรณาธิการ และการดำเนินการตรวจสอบเนื้อหาที่ออกอากาศทางโทรทัศน์หรือทางวิทยุเพื่อนำไปสู่การแก้ไขหรือปรับให้เหมาะสมมีความสำคัญในลำดับต้น ๆ สำหรับการกำกับดูแลภายในกันเองของผู้แพร่ภาพกระจายเสียงของรัฐ (BBC)

ในประมวลการประพฤติปฏิบัติของ BBC นี้ ไม่มีการกำหนดบทลงโทษหรือสภาพบังคับในกรณีที่ไม่ปฏิบัติตามประมวลการประพฤติปฏิบัตินี้

5) แนวทางปฏิบัติการตรวจพิจารณาเนื้อหาของบริษัทแพร่ภาพกระจายเสียงอังกฤษ (BBC Editorial Guidelines)

บริษัทแพร่ภาพกระจายเสียงอังกฤษ (BBC) ซึ่งเป็นผู้แพร่ภาพกระจายเสียงของภาครัฐที่ประกอบกิจการแพร่ภาพกระจายเสียงที่เป็นบริการสาธารณะ จากการทำข้อตกลงกับรัฐบาลและได้รับใบอนุญาตให้ประกอบกิจการแพร่ภาพกระจายเสียงจากภาครัฐ ได้จัดทำแนวทางปฏิบัติการตรวจพิจารณาเนื้อหา(Editorial Guidelines) ซึ่งให้เห็นคุณค่าของในเชิงตรวจพิจารณาเนื้อหาว่า BBC ตระหนักถึงเนื้อหาที่ออกอากาศไปยังผู้ชมผู้ฟังต้องเป็นไปตามมาตรฐานทางจริยธรรมและเชิงตรวจเนื้อหาที่สูงที่สุด ให้มีความสำคัญ

⁴² BBC, Working at the BBC: Our code of conduct and how we work together (February 1, 2019), http://downloads.bbc.co.uk/aboutthebbc/insidethebbc/howwework/policiesandguidelines/pdf/bbc_code_of_conduct_feb01_2019.pdf (accessed February 15, 2019).

กับสิทธิในเสรีภาพขั้นพื้นฐานในการแสดงออก พร้อมกับมีความรับผิดชอบ เคารพความเป็นส่วนตัว เป็นธรรม หลีกเลี่ยงความผิดที่ไม่อาจให้เหตุผลที่เหมาะสมได้ ปกป้องคุ้มครองไม่ให้ได้รับสิ่งที่ให้โทษหรือเป็นอันตราย เพื่อให้ผู้ชมผู้ฟังเกิดความไว้วางใจต่อบริการแพร่ภาพกระจายเสียงที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม⁴³

แนวทางปฏิบัติของ BBC ระบุหลักการ ข้อควรปฏิบัติ และข้อที่ไม่พึงปฏิบัติ โดยแบ่งออกเป็น ส่วน ๆ ที่เกี่ยวกับคุณค่าเชิงตรรกะเนื้อหาของ BBC การใช้คำแนะนำ ความถูกต้อง ความเป็นกลาง การทำให้เกิดโทษและความผิด ความยุติธรรมผู้มีส่วนสนับสนุนและความยินยอม ความเป็นส่วนตัว การรายงานอาชญากรรม และพฤติกรรมที่ต่อต้านสังคม เด็กและเยาวชน การเมืองนโยบายสาธารณะและการทำโพลสำรวจความคิดเห็น สงคราม การสร้างความหวาดกลัวและเหตุการณ์ฉุกเฉิน ศาสนา การนำเนื้อหากลับมาใช้ใหม่หรือการปรับเนื้อหา รายการใหม่ บุคลากรตรวจเนื้อหาและความเป็นอิสระจากประโยชน์ภายนอก การขัดกันแห่งผลประโยชน์ ความสัมพันธ์ภายนอกและการสนับสนุนทางการเงิน การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ชมผู้ฟัง กฎหมาย การตรวจสอบได้ และ 15 ภาคผนวก⁴⁴

1) สงคราม การสร้างความหวาดกลัว และเหตุการณ์ฉุกเฉิน (War, Terror and Emergencies)

แนวทางปฏิบัติการตรวจพิจารณาเนื้อหาของ BBC โดยมีส่วนที่ 11 ว่าด้วยสงคราม การสร้างความหวาดกลัว และเหตุการณ์ฉุกเฉิน (War, Terror and Emergencies) มีหลักการสำคัญ⁴⁵ ได้แก่

- (1) รายงานเกี่ยวกับสงคราม การสร้างความหวาดกลัว และเหตุการณ์ฉุกเฉิน หรือ เหตุการณ์ที่คล้ายคลึงกันต้องเป็นไปตามหลักการว่าด้วยความถูกต้องและความเป็นกลางของแนวทางปฏิบัตินี้ (ข้อ 11.2.1)
- (2) เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ โดยปราศจากการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้ยอมรับได้ (sanitizing) ในข้อเท็จจริงของสงคราม การสร้างความหวาดกลัว เหตุการณ์ฉุกเฉิน และเหตุการณ์ที่คล้ายคลึงกัน ต้องมีการให้เหตุผลที่ชัดเจนว่าเหมาะสมในเชิงตรรกะ เนื้อหาสำหรับการใช้ภาพที่ให้เห็นชัดเจนมาก (ข้อ 11.2.2)
- (3) トラバドที่เป็นไปได้โดยสมเหตุสมผล ทำให้แน่ใจได้ว่าเครือข่ายไม่ได้เรียนรู้การเสียชีวิตหรือการได้รับบาดเจ็บจากเนื้อหาใด ๆ ของเรา (ข้อ 11.2.3)

หลักการว่าด้วยความถูกต้องและความเป็นกลางของแนวทางปฏิบัติ⁴⁶ ระบุไว้ในข้อ 11.4-1 ว่า เมื่อรายงานเกี่ยวกับสงครามและในระยะแรกของเหตุการณ์ฉุกเฉินภายในประเทศและระหว่างประเทศ (รวมถึง การกระทำให้เกิดความหวาดกลัว ภัยพิบัติ และอุบัติเหตุครั้งใหญ่) เป็นสิ่งที่สำคัญที่จะต้องระบุแหล่งที่มาของข้อมูลและเนื้อหาจากบุคคลภายนอก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีการอ้างที่ขัดแย้งกัน การประเมินตัวเลขความสูญเสียครั้งแรกมักจะปรากฏว่าไม่ถูกต้อง หากมีแหล่งที่มาข้อมูลซึ่งประเมินตัวเลขแตกต่างกัน ควรที่จะรายงานเป็นช่วงจำนวนตัวเลขหรือไปอาศัยแหล่งข้อมูลที่เป็นของทางการมากที่สุดและ

⁴³ BBC, "Section 1: The BBC's Editorial Values", Editorial Guidelines, <https://www.bbc.co.uk/editorialguidelines/guidelines/bbc-editorial-values> (accessed February 18, 2019).

⁴⁴ BBC, *Editorial Guidelines*, <https://www.bbc.co.uk/editorialguidelines/guidelines> (accessed February 18, 2019).

⁴⁵ BBC, "Section 11: War, Terror and Emergencies", Editorial Guidelines, <https://www.bbc.co.uk/editorialguidelines/guidelines/war-terror-emergencies/principles> (accessed February 18, 2019).

⁴⁶ BBC, "Accuracy and Impartiality", Editorial Guidelines, <https://www.bbc.co.uk/editorialguidelines/guidelines/war-terror-emergencies/accuracy-and-impartiality> (accessed February 18, 2019).

อ้างอิงการประเมินตัวเลข ควรจะกล่าวถึงและอธิบายโดยปกติเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ที่ใช้ อยู่ หากว่ารายงานถูกเซ็นเซอร์หรือถูกสอดส่องดูแล หรือหากว่าได้ยึดหยุ่นข้อมูลไว้

ข้อ 11.4.3 ระบุว่า ในกรณีฉุกเฉินกลางเมืองของสหราชอาณาจักร ทุกการให้บริการของ BBC มุ่งหมายให้ข้อมูลที่จำเป็นในอันเป็นประโยชน์ต่อความปลอดภัยสาธารณะ BBC ทำงานกับหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อระบุเหตุการณ์หลักที่ต้องมีการตอบสนองพิเศษ โดยต้องมีการตัดสินใจเชิงตรวจเนื้อหาที่เหมาะสมเพื่อให้แน่ใจในความถูกต้องและความเป็นอิสระ

ในการใช้ภาษาในการรายงานเนื้อหาที่ทำให้เกิดความหวาดกลัวหรือก่อการร้าย มีแนวทางปฏิบัติดังนี้

ข้อ 11.4.5 ระบุว่า การรายงานข่าวการก่อการร้าย ต้องรายงานด้วยความรวดเร็วเที่ยงตรง ครบถ้วน และด้วยความรับผิดชอบ การก่อการร้ายเป็นเหตุการณ์ที่ลำบาก เกี่ยวข้องกับประเด็นทางการเมือง และอ่อนไหวต่อความรู้สึก ซึ่งมีความจำเป็นที่การรายงานข่าวต้องมีความระมัดระวังเพื่อป้องกันมิให้มีการด่วนตัดสินใจ ควรต้องมีความระมัดระวังเพื่อมิให้ใช้คำว่า “ผู้ก่อการร้าย (terrorist)” โดยปราศจากการอธิบายอย่างเหมาะสม หากมีการใช้คำดังกล่าวจำเป็นต้องมีความพยายามในการรายงานข่าวให้มีความเที่ยงตรง และสอดคล้องกันในทุกสื่อที่มีการออกอากาศ และต้องรายงานข่าวอย่างชัดเจน ถูกต้อง และตรงไปตรงมา

(วรรค 2) การรายงานข่าวโดยใช้คำว่า “ผู้ก่อการร้าย” อาจเป็นอุปสรรคต่อการเข้าใจมากกว่าการส่งเสริมให้ผู้ชมผู้ฟังทำความเข้าใจมากขึ้น ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องอธิบายถึงผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ควรใช้คำอธิบายถึงบทบาทต่อเหตุการณ์ดังกล่าวมากกว่าคำว่า “ผู้ก่อการร้าย” เช่น “ผู้วางระเบิด (bomber)” “ผู้โจมตี (attacker)” “ผู้ยิง (gunman)” “ผู้ลักพาตัว (kidnapper)” “ผู้ก่อความไม่สงบ (insurgent)” และ “ทหาร (militant)” ไม่ควรนำภาษาของผู้อื่นมาเป็นของเราเอง ควรมีความรับผิดชอบคงไว้ซึ่งวัตถุประสงค์และรายงานข่าวในลักษณะที่ทำให้ผู้ชมผู้ฟังประเมินด้วยตัวเองได้ว่าใครกำลังทำอะไรกับใคร

ข้อ 11.4.6 ระบุว่า ด้วยเหตุผลที่คล้ายคลึงกัน เป็นการไม่เหมาะสมที่จะใช้คำว่า “ผู้ปลดปล่อย (liberate)” “ศาลทหาร (court martial)” หรือ “ประหาร (execute)” ปราศจากการอ้างอิงแหล่งที่มา โดยไม่มีกระบวนการยุติธรรมที่ชัดเจน

ข้อ 11.4.7⁴⁷ ระบุว่า トラブิตที่ปฏิบัติได้โดยสมเหตุสมผล เมื่อผู้คนถูกสังหาร ได้รับบาดเจ็บหรือสูญหาย เครื่องญาติไม่อาจพบข้อมูลได้จากสิ่งทีออกมาจาก BBC เมื่อไม่มีการระบุชื่อในรายงานของ BBC ด้วยความตระหนักว่า ผู้คนที่ญาติใกล้ชิดที่เข้าไปอยู่ในเหตุการณ์เป็นกังวล แต่ BBC เชื่อว่าไม่มีอะไรเลวร้ายเท่ากับการทำให้ผู้คนที่เหล่านั้นพบข้อมูลได้จากสื่อสารมวลชน เกิดความเศร้าเสียใจอย่างรุนแรง

(วรรค 2) จึงจำเป็นต้องทำให้พื้นที่ของความกังวลแคลงให้เร็วเท่าที่จะเป็นไปได้ โดยไม่ระบุเกี่ยวกับผู้ที่เสียหายเป็นรายบุคคล อาทิ ในกรณีที่เกิดเหตุการณ์เครื่องบินชนกัน ระบุรายละเอียด เช่น ชื่อสายการบิน หมายเลขเที่ยวบิน สถานที่ที่เครื่องบินออก สถานที่ปลายทาง เพื่อหลีกเลี่ยงการทำให้ตื่นตระหนก แม้ว่าต่อผู้คนส่วนใหญ่

---

⁴⁷ BBC, “Identifying Victims”, Editorial Guidelines, <https://www.bbc.co.uk/editorialguidelines/guidelines/war-terror-emergencies/identifying-victims> (accessed February 18, 2019).

ข้อ 11.4.9⁴⁸ ระบุว่า ในกรณีที่มีข้อเสนอใดที่ให้เข้าร่วมในเหตุการณ์ที่แสดงโดยองค์กรหรือกลุ่มต้องห้ามต่าง ๆ ซึ่งมีประวัติการทำให้เกิดความหวาดกลัว ต้องส่งข้อเสนอไปยังบุคคลที่มีหน้าที่ตรวจสอบเนื้อหาระดับอาวุโสหรือบรรณาธิการปฏิบัติการ และต้องส่งต่อไปยังผู้อำนวยการด้านมาตรฐานและนโยบายเชิงตรวจเนื้อหา ซึ่งมีหน้าที่รับข้อเสนอที่ส่งมาสำหรับการออกอากาศเนื้อหาของเหตุการณ์ที่บันทึกไว้ในสหราชอาณาจักรหรือต่างประเทศ ซึ่งคุกคามต่อประชาชนสหราชอาณาจักรด้วย (ข้อ 11.4.10)

2) การกระทำที่ก่อให้เกิดและเป็นความผิด (Harm and Offence)

แนวทางปฏิบัติการตรวจพิจารณาเนื้อหาของ BBC ส่วนที่ 5 ว่าด้วยการกระทำที่ก่อให้เกิดและเป็นความผิด (Harm and Offence) เชื่อมโยงกับ Broadcasting Code ของ Ofcom ส่วนที่ 2 ว่าด้วยการกระทำที่ก่อให้เกิดและเป็นความผิด (Harm and Offence) ข้อ 2.1 กำหนดให้มีการกำหนดมาตรฐานอันเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป ซึ่งใช้บังคับกับเนื้อหาแพร่ภาพกระจายเสียงทางวิทยุและโทรทัศน์

“มาตรฐานอันเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป” มุ่งหมายให้การปกป้องที่เพียงพอต่อสาธารณชนจากการรับชมรับฟังเนื้อหาที่ก้าวร้าวและให้โทษ ซึ่งมักจะเจริญพัฒนาการไปตามกาลเวลา การใช้มาตรฐานอันเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปเป็นการคำนึงถึงเนื้อหาและตัดสินใจต่อบริบทซึ่งเนื้อหาปรากฏและต่อการให้เหตุผลว่าเหมาะสมในเชิงตรวจเนื้อหา⁴⁹

ข้อ 5.4.27⁵⁰ ระบุว่า การนำเสนอภาพของความรุนแรงทั้งที่เป็นเรื่องจริงและเกินจริงทำให้ผู้ชม โดยเฉพาะเด็ก เกิดความตกใจกลัวหรือเศร้าเสียใจอย่างรุนแรง จึงควรตัดสินใจที่ระมัดระวังมาก ๆ เมื่อวางแผนที่จะมีเนื้อหาความรุนแรงออกมา ทั้งที่เป็นเนื้อหาในเชิงข้อเท็จจริงและที่เกินความเป็นจริง โดยมีความกังวลมากขึ้นเกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงในสังคมโดยทั่วไปและที่นำเสนอผ่านสื่อ

(วรรค 2) ควรพิจารณาการให้เหตุผลว่าเหมาะสมในเชิงตรวจเนื้อหาในการแสดงให้เห็นความรุนแรง และควรบอกให้ทราบอย่างชัดเจนว่ามีเนื้อหาที่รุนแรง เมื่อมีการออกอากาศเนื้อหาที่เป็นความรุนแรงในชีวิตจริงหรือผลที่ตามมาภายหลังในรายการทางโทรทัศน์หรือรายงานทางสื่อวิทยุและทางออนไลน์ จำเป็นต้องให้เกิดสมดุลระหว่างอุปสงค์ด้านความถูกต้องของสิ่งที่เกิดขึ้นและอันตรายจากการลดความรู้สึกกลัวและความเศร้าเสียใจอย่างรุนแรงที่ให้เหตุผลความเหมาะสมไม่ได้ ทั้งนี้ไม่ค่อยเกิดกรณีที่ให้เหตุผลว่าเหมาะสมที่จะออกอากาศในขณะที่เสียชีวิต

ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการตรวจเนื้อหาของ BBC จำเป็นต้องพิจารณาปัจจัยมากมายหลายประการร่วมกันที่ส่งผลให้เพิ่มผลกระทบจากความรุนแรง เช่น ความรุนแรงที่ไม่แสดงให้เห็นผลกระทบต่อผู้ที่ถูกระงับหรือผลลัพธ์ที่เกิดกับผู้กระทำ วิธีการไม่ปกติหรือตึงเครียดใช้ความรุนแรงทำให้เกิดความเจ็บปวด ได้รับบาดเจ็บ หรือเสียชีวิต เหตุการณ์ที่สตรี เด็ก และผู้ที่เปราะบางตกเป็นผู้ถูกระงับ ความรุนแรงในสถานที่ที่โดยปกติแล้วถือว่าเป็นที่ปลอดภัย เช่น บ้านของครอบครัว โรงพยาบาล เป็นต้น⁵¹

ข้อ 5.4.28 ระบุว่า ควรดูแลเพื่อให้แน่ใจว่าแต่ละรายการหรือหลายรายการที่ส่งสัญญาณไปด้วยกันตามผังรายการ หลีกเลี่ยงเนื้อหาการที่ยอมรับให้มีหรือทำให้น่าดูเนื้อหาที่แสดงให้เห็นพฤติกรรมที่

⁴⁸ BBC, “*Staged Events*”, Editorial Guidelines, <https://www.bbc.co.uk/editorialguidelines/guidelines/war-terror-emergencies/staged-events> (accessed February 18, 2019).

⁴⁹ BBC, “*Harm and Offence*”, Editorial Guidelines, <https://www.bbc.co.uk/editorialguidelines/guidelines/harm-and-offence> (accessed February 18, 2019).

⁵⁰ BBC, “*Violence*”, Editorial Guidelines, <https://www.bbc.co.uk/editorialguidelines/guidelines/harm-and-offence/violence> (accessed February 18, 2019).

⁵¹ Ibid.

ใช้ความรุนแรง เป็นอันตราย หรือต่อต้านสังคมอย่างรุนแรง หรือเนื้อหาที่ดูเหมือนว่าส่งเสริมให้บุคคลอื่นลอกเลียนแบบพฤติกรรมดังกล่าว หากว่าไม่ให้เหตุผลว่าเหมาะสมในเชิงตรวจเนื้อหา

ข้อ 5.4.29 ระบุว่า การออกอากาศเนื้อหาที่มีความรุนแรง ผลกระทบที่ตามมาจากรุนแรง หรือพรัณนาเกี่ยวกับความรุนแรง ก่อนกำหนดเวลาที่ให้ออกอากาศรายการที่เหมาะสมกับเด็ก (pre-watershed) ซึ่งดูเหมือนว่าเด็กเข้าไปรับชมทางโทรทัศน์หรือรับฟังทางวิทยุ หรือเนื้อหาทางออนไลน์ซึ่งดูเหมือนว่าเป็นไปตามสัดส่วนสำคัญสำหรับเด็ก ต้องมีความเหมาะสมต่อผู้ที่เข้าข่ายว่าเป็นผู้ชมผู้ฟังและให้เหตุผลว่าเหมาะสมในเชิงตรวจเนื้อหาด้วย

ข้อ 5.4.30 ระบุว่า ต้องแน่ใจว่าต้องไม่ออกอากาศความรุนแรงทางวาจาหรือทางกายภาพ ซึ่งง่ายต่อเด็กที่จะลอกเลียนแบบในลักษณะที่ให้โทษหรือเป็นอันตรายในรายการทางโทรทัศน์หรือทางวิทยุ ก่อนกำหนดเวลาที่ให้ออกอากาศรายการที่เหมาะสมกับเด็ก (pre-watershed) ซึ่งดูเหมือนว่าเด็กเข้าไปรับชมทางโทรทัศน์หรือรับฟังทางวิทยุ หรือเนื้อหาทางออนไลน์ซึ่งดูเหมือนว่าไปตามสัดส่วนสำคัญสำหรับเด็ก หากไม่มีเหตุผลว่าเหมาะสมในเชิงตรวจเนื้อหาที่แน่นอน⁵²

กฎหมายประมวลหลักเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้นนอกจากเป็นเครื่องมือการกำกับดูแลขององค์กรภาครัฐแล้ว ยังเป็นสิ่งที่ผู้แพร่ภาพกระจายเสียงทั้งของภาครัฐและของภาคเอกชนนำไปกำหนดเป็นแนวทางปฏิบัติและออกคำแนะนำสำหรับการปฏิบัติงานแพร่ภาพกระจายเสียงทั้งทางโทรทัศน์ ทางวิทยุ และทางออนไลน์ ในส่วนที่เกี่ยวข้องเนื้อหาที่มีความรุนแรง สิ่งที่ทำให้โทษและเป็นความผิด การทำให้หวาดกลัว ฯลฯ ภายใต้รูปแบบการกำกับดูแลตนเองและรูปแบบการกำกับดูแลร่วมกันระหว่างองค์กรของรัฐและองค์กรผู้แพร่ภาพกระจายเสียง

2.4.3 มาตรฐานทางจริยธรรม (Code of conduct) กรณีที่เกิดเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

องค์กรกำกับดูแลสื่อ (die medienanstalten) ของประเทศเยอรมันซึ่งรับผิดชอบในการออกใบอนุญาตและกำกับดูแลการแพร่ภาพและกระจายเสียงทางวิทยุและโทรทัศน์ของผู้แพร่ภาพกระจายเสียงภาคเอกชนร่วมกันกับหน่วยงานระดับรัฐ (Landesmedienanstalten) ของ 14 รัฐ หน่วยงานเหล่านี้ปฏิบัติงานภายใต้ความตกลงแพร่ภาพกระจายเสียงระหว่างรัฐ (the Interstate Broadcasting Agreement) และความตกลงคุ้มครองสื่อสำหรับเยาวชน (the Interstate Media Protection Agreement) และกฎหมายสื่อสารมวลชนของแต่ละมลรัฐ

Interstate Treaty on the Protection of Human Dignity and the Protection of Minors in Broadcasting and in Telemedia (2016) กำหนดให้มีให้แพร่ภาพกระจายเสียงที่กระทบต่อความสงบเรียบร้อยของสาธารณะ ละเมิดต่อศักดิ์ศรีของผู้เสียหาย จากการทำให้เกิดความรุนแรงตามอำเภอใจ และปฏิเสธหรือเพิกเฉยที่จะกระทำการอันกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของสาธารณะ ละเมิดต่อศักดิ์ศรีของผู้เสียหาย จากการทำให้เกิดความรุนแรงตามอำเภอใจ

หน่วยงานภาครัฐได้มีการออกระเบียบมาตรฐานในการกำกับเนื้อหาสำหรับการออกอากาศโดยวางกฎเกณฑ์ทั่วไปดังนี้

- (1) เนื้อหาในการออกอากาศควรต้องให้การปกป้องต่อเยาวชน
- (2) เนื้อหาในการออกอากาศควรต้องให้ความเคารพต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ไม่ควรเผยแพร่ข่าวเกี่ยวกับเหยื่อ หรือ ผู้กำลังประสบภัยอย่างรุนแรง

⁵² Ibid.

- (3) ควรระมัดระวังในการออกอากาศเนื้อหาด้านอุดมการณ์ และความเชื่อทางศาสนา
- (4) การออกอากาศเกี่ยวกับระบอบการปกครอง และกฎหมายควรต้องมีคำอธิบายประกอบ
- (5) สื่อสารมวลชนต้องมีความระมัดระวัง และมีการตรวจสอบที่มาของข้อมูลให้ถูกต้อง และเที่ยงตรง

อย่างไรก็ตาม การรายงานข่าวได้รับข้อยกเว้นจากระเบียบดังกล่าว แต่ควรต้องรายงานข่าวโดยไม่กีดกัน ไม่แบ่งแยก และอย่างเสมอภาค

โดยตัวอย่างของการกำกับดูแลร่วมกันระหว่างรัฐ และเอกชน ในระดับมลรัฐของประเทศเยอรมนี สามารถดูได้จากตัวอย่างของมลรัฐ North Rhine-Westphalia ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

กฎหมายแพร่ภาพกระจายเสียงของมลรัฐ North Rhine-Westphalia

ดินแดนหรือมลรัฐ North Rhine-Westphalia มีกฎหมายแพร่ภาพกระจายเสียงปี ค.ศ. 1995 แก้ไขเพิ่มเติม ค.ศ. 1998 มีบทบัญญัติแบ่งออกเป็นตอนที่ 1-13 ได้แก่ บททั่วไป การออกใบอนุญาตให้บริการรายการทั่วประเทศ การออกใบอนุญาตให้บริการรายการในพื้นที่ (มลรัฐ) ข้อกำหนดสำหรับผู้แพร่ภาพกระจายเสียง ที่มาของเงินทุนสำหรับให้บริการรายการ การออกใบอนุญาตการแพร่ภาพกระจายเสียงในท้องถิ่น การแพร่ภาพกระจายเสียงในเหตุการณ์ท้องถิ่น ในสถาบัน พื้นที่พักอาศัย และสถาบันอุดมศึกษา ช่องรายการเปิด การส่งสัญญาณออกอากาศบริการรายการซ้ำในบริการทางเคเบิล บริการกระจายเนื้อหารายการของผู้แพร่ภาพกระจายเสียง การคุ้มครองข้อมูล องค์การกำกับดูแลการแพร่ภาพกระจายเสียงแห่งมลรัฐ North Rhine-Westphalia ค่าปรับทางปกครอง บทเฉพาะกาลและบทสรุป โครงการนำร่อง⁵³

กฎหมายนี้ใช้บังคับการจัดให้มีบริการรายการและการส่งสัญญาณบริการรายการ การส่งสัญญาณใหม่หรือการออกอากาศซ้ำในบริการทางเคเบิลในพื้นที่ของมลรัฐ การแพร่ภาพกระจายเสียงเหตุการณ์ในท้องถิ่น สถาบัน พื้นที่พักอาศัย สถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ (มาตรา 1)

ผู้แพร่ภาพกระจายเสียงทางโทรทัศน์ที่ได้รับใบอนุญาตในยุโรปต้องมีสิทธิที่จะออกอากาศช่วงสั้น ๆ โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตามเป้าหมายการแพร่ภาพกระจายเสียงของตนตามหน้าที่และเหตุการณ์ที่เป็นสาธารณะและเพื่อประโยชน์สาธารณะ สิทธินี้ประกอบด้วย สิทธิในการเข้าถึง สิทธิในการส่งสัญญาณโดยตรง และทำสิ่งบันทึก เพื่อทำเป็นหนึ่งรายงานออกอากาศภายใต้เงื่อนไขที่ระบุไว้ โดยไม่กระทบต่อบทบัญญัติของกฎหมายอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎหมายลิขสิทธิ์และสิทธิในการคุ้มครองความเป็นส่วนตัว ทั้งนี้ไม่ใช่บังคับกับโบสถ์และชุมชนทางศาสนาอื่นหรือสถาบันของชุมชนที่มีการดำเนินการตามหน้าที่ที่คล้ายคลึงกัน (ข้อ 3a (1)) และมีบทบัญญัติอื่นที่เป็นไปในลักษณะเดียวกับหลักเกณฑ์ว่าด้วยการรายงานข่าวสั้น ข้อ 5 ของข้อตกลงระหว่างมลรัฐว่าด้วยการแพร่ภาพกระจายเสียงและสื่อทางไกล

ส่วนของการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ การคุ้มครองผู้เยาว์บัญญัติไว้ในข้อ 14 โดยส่วนที่เกี่ยวข้องได้แก่

ข้อย่อยที่ (1) ระบุว่า ห้ามไม่ให้แพร่ภาพกระจายเสียงหากว่า

- (a) กระตุ้นความเกลียดชังต่อประชาชนบางส่วนหรือต่อกลุ่มทางสัญชาติ เชื้อชาติ ศาสนาหรือชาติพันธุ์ ส่งเสริมให้เกิดการกระทำที่รุนแรงหรือตามอำเภอใจต่อกลุ่ม

⁵³ The National Archives, *Broadcasting Act for the Land of North Rhine-Westphalia (Rundfunkgesetz für das Land Nordrhein-Westfalen, LRG NW): Table of Contents*, <https://germanlawarchive.iuscomp.org/?p=658#l> (accessed February 21, 2019).

ดังกล่าว หรือละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลหรือกลุ่ม โดยดูถูกเหยียดหยามในทางร้าย หรือหมิ่นประมาทประชาชนบางส่วนหรือกลุ่มใด ๆ ที่กล่าวถึงข้างต้น

- (b) แสดงให้เห็นความโหดร้ายหรือการกระทำด้วยความรุนแรงไร้มนุษยธรรม การกระทำที่ไร้มนุษยธรรมต่อบุคคลในลักษณะที่นำเสนอการกระทำที่โหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรมต่อบุคคลในลักษณะที่เชิดชูหรือชวนเชื่อการกระทำ ความรุนแรง หรือนำเสนอความโหดร้ายหรือลักษณะที่ไร้มนุษยธรรมของการกระทำในลักษณะละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์
- (c) เชิดชูสงคราม
- (d) ลามกอนาจาร
- (e) ส่อไปในทางส่งผลร้ายอย่างเห็นได้ชัดต่อศีลธรรมของเด็กและวัยรุ่นอย่างร้ายแรง
- (f) นำเสนอภาพบุคคลที่กำลังจะเสียชีวิตหรือผู้ที่กำลังเผชิญหรือได้เผชิญความทรมานทุกข์ทางกายและจิตใจที่รุนแรง ขณะที่รายงานข้อเท็จจริงที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะในรูปแบบดังกล่าวที่มีการนำเสนอหรือการรายงาน ทั้งนี้การให้ความยินยอมในเรื่องนี้เป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสม

ข้อย่อยที่ (2) ระบุว่า อาจไม่มีการแพร่ภาพกระจายเสียงที่ส่อไปในทางส่งผลร้ายทางกายจิตใจ หรือความผาสุกทางอารมณ์ของเด็กหรือวัยรุ่น หากกว่าผู้แพร่ภาพกระจายเสียงไม่ได้ดำเนินการตามขั้นตอนเพื่อให้แน่ใจว่าเด็กหรือวัยรุ่นในกลุ่มอายุที่น่าเป็นห่วงอาจจะไม่เห็นหรือได้ยินรายการ ตามเวลาที่มีการออกอากาศหรือในลักษณะอื่นบางประการ ผู้แพร่ภาพกระจายเสียงอาจถือได้ว่ารายการที่ออกอากาศได้ระหว่างช่วงเวลา 23.00 น. - 6.00 น. ฯลฯ

ข้อย่อยที่ (5) องค์กรที่กำกับดูแลของมลรัฐอาจออกแนวทางปฏิบัติหรือยอมให้มีข้อยกเว้นสำหรับข้อจำกัดเรื่องช่วงเวลาในบางกรณีดังที่กำหนดไว้ในข้อ (2) ดังกล่าวข้างต้น และผิดไปจากการจำแนกประเภทเนื้อหารายการ

องค์กรกำกับดูแลของมลรัฐทำหน้าที่ในการบังคับใช้กรณีที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายนี้ โดยดำเนินการตามกระบวนการไปจนถึงมีการตัดสิน การตักเตือน การสั่งการไม่ให้ฝ่าฝืนต่อไปและให้ปฏิบัติตาม ไปจนถึงหากยังคงฝ่าฝืนอยู่ต่อไปหรือฝ่าฝืนหลักเกณฑ์หรือข้อกำหนดที่ร้ายแรงอาจนำไปสู่การพักใช้ใบอนุญาต การเพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการแพร่ภาพกระจายเสียงได้ (มาตรา 10) ผู้ที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตราที่กำหนดไว้เป็นความผิดทางปกครอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 500,000 มาร์คเยอรมัน

2.4.4 มาตรฐานทางจริยธรรม (Code of conduct) กรณีที่เกิดเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายของสาธารณรัฐฝรั่งเศส

คณะกรรมการกำกับสื่อภาพและเสียง (CSA) ของประเทศฝรั่งเศสเป็นผู้กำหนดมาตรฐานทางจริยธรรม (Code of conduct) ในการรายงานข่าวเกี่ยวกับการก่อการร้าย เมื่อวันที่ 20 ตุลาคม ค.ศ. 2016 หรือเรียกว่า "Precautions concerning the audiovisual coverage of terrorist acts" หลังจากการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะอย่างกว้างขวาง กับสื่อสารมวลชน นักข่าว กลุ่มผู้ประสบเหตุ ตลอดจนหน่วยงานภาครัฐ โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมาย 21 กรกฎาคม ค.ศ. 2016 ซึ่งขยายอำนาจของกฎหมายสถานการณ์ฉุกเฉินแห่งรัฐ วันที่ 3 เมษายน ค.ศ. 1955 (State of Emergency Act of 3 April 1955) การกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมดังกล่าว เกิดจากข้อเรียกร้องจากกลุ่มผู้เสียหาย และครอบครัวของเหยื่อในเหตุการณ์ก่อการร้ายที่กรุงปารีส และเมืองนิซ ต่อการรายงานข่าวที่ไม่เหมาะสมของสื่อสารมวลชนต่อเหตุการณ์ดังกล่าว

โดยมาตรฐานทางจริยธรรมของการรายงานข่าวการก่อการร้ายมีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดแนวทางในการรายงานข่าวของสื่อสารมวลชนฝรั่งเศสต่อเหตุการณ์การก่อการร้าย ในขณะที่ปกป้องเสรีภาพในการเข้าถึงข้อมูลของสื่อ และสาธารณะประโยชน์ ตลอดจนมีวัตถุประสงค์เพื่อปกป้องเหยื่อ และครอบครัวของเหยื่อในเหตุการณ์ก่อการร้าย ด้วยหลักการเคารพศักดิ์ศรีของมนุษย์ชน ตามรายละเอียดดังนี้

- (1) สื่อสารมวลชนต้องมีระบบตรวจสอบภายใน และกระบวนการตรวจสอบเหตุการณ์ก่อการร้าย
- (2) สื่อสารมวลชนควรออกอากาศเหตุการณ์ก่อการร้ายให้ล่าช้ากว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง เพื่อป้องกันอันตรายของเหยื่อในเหตุการณ์
- (3) สื่อสารมวลชนต้องไม่ติดต่อหรือพยายามติดต่อกับผู้ก่อการร้าย หรือ เหยื่อในเหตุการณ์ก่อการร้ายระหว่างเกิดเหตุการณ์
- (4) สื่อสารมวลชนต้องไม่กระทำพฤติกรรมใดๆ อันอาจสร้างให้เกิดอันตรายต่อเหยื่อ หรือ พยานในเหตุการณ์
- (5) ผู้ออกอากาศมีอิสระในการตัดสินใจเผยแพร่เอกลักษณ์บุคคลของปัจเจกที่เป็นผู้ก่อการร้าย
- (6) สื่อสารมวลชนควรต้องระมัดระวังไม่เผยแพร่ข้อความ หรือ การโฆษณาชวนเชื่อต่ออุดมการณ์ของขบวนการก่อการร้าย หากมีการเผยแพร่ข้อความ หรือ โฆษณาชวนเชื่อต้องมีบทบรรณาธิการเพื่ออธิบายอย่างเหมาะสม
- (7) ควรมีความระมัดระวังในการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่ออกอากาศเกี่ยวกับเหตุการณ์ก่อการร้าย
- (8) การซื้อเนื้อหาเกี่ยวกับเหตุการณ์ก่อการร้ายซึ่งถ่ายทำโดยประชาชนทั่วไป สามารถกระทำได้ แต่ต้องมีเหตุผลอันสมควร
- (9) การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในเหตุการณ์ก่อการร้าย ต้องมีการนำเสนอข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้เชี่ยวชาญดังกล่าว เพื่อแสดงให้ผู้ชมผู้ฟังรับรู้ถึงข้อมูลพื้นฐานที่อาจส่งผลต่อทัศนคติ และการวิเคราะห์ของผู้เชี่ยวชาญต่อเหตุการณ์ดังกล่าว
- (10) สื่อสารมวลชนควรดำเนินการวิเคราะห์ขั้นตอนในการนำเสนอข่าวการก่อการร้ายอย่างต่อเนื่อง เพื่อวิเคราะห์ช่องว่างระหว่างมาตรฐานทางจริยธรรมของการรายงานข่าวการก่อการร้ายที่ทาง CSA กำหนด และการดำเนินการที่ผ่านมา เพื่อจัดทำกระบวนการภายในสำหรับการรายงานข่าวการก่อการร้าย (Blocman, 2017)

หลังจากเหตุการณ์ความรุนแรงการก่อการร้ายในกรุงปารีส หลายเหตุการณ์ CSA ร่วมกับสื่อสารมวลชน นักข่าว กลุ่มผู้ประสบเหตุ ตลอดจนหน่วยงานภาครัฐ ได้ร่วมกันจัดทำประมวลความประพฤติ (Code of conduct) ในการรายงานข่าวเกี่ยวกับการก่อการร้าย หรือเรียกว่า "Precautions concerning the audiovisual coverage of terrorist acts" ขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการรายงานข่าวของสื่อสารมวลชนฝรั่งเศสต่อเหตุการณ์การก่อการร้าย โดยปกป้องเสรีภาพในการเข้าถึงข้อมูลของสื่อ และสาธารณะประโยชน์ ให้มีความสำคัญกับการปกป้องเหยื่อ และครอบครัวของเหยื่อในเหตุการณ์ก่อการร้าย โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

แนวทางปฏิบัติในการนำเสนอเสียงและภาพการกระทำของผู้ก่อการร้าย (Guidelines on Precautions concerning the audiovisual coverage of terrorist acts)⁵⁴

เมื่อวันที่ 20 ตุลาคม ค.ศ. 2016 หลังจากการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะอย่างกว้างขวางกับสื่อสารมวลชน นักข่าว กลุ่มผู้ประสบเหตุ ตลอดจนหน่วยงานภาครัฐ คณะกรรมการกำกับสื่อภาพและเสียง (CSA) ของฝรั่งเศสเป็นผู้กำหนดแนวทางปฏิบัติจัดทำเป็นประมวลความประพฤติ (Code of conduct) ในการรายงานข่าวเกี่ยวกับการก่อการร้าย หรือเรียกว่า "Precautions concerning the audiovisual coverage of terrorist acts" โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายฉบับวันที่ 21 กรกฎาคม ค.ศ. 2016 ซึ่งขยายอำนาจของกฎหมายสถานการณ์ฉุกเฉินแห่งรัฐซึ่งประกาศใช้เมื่อ 3 เมษายน ค.ศ. 1955 (State of Emergency Act of 3 April 1955)

การกำหนดแนวทางปฏิบัติสำหรับการรายงานข่าวการก่อการร้ายดังกล่าวเกิดจากข้อเรียกร้องจากกลุ่มผู้เสียหาย และครอบครัวของเหยื่อในเหตุการณ์ก่อการร้ายที่กรุงปารีส และเมืองนิซ ต่อการรายงานข่าวที่ไม่เหมาะสมของสื่อสารมวลชนต่อเหตุการณ์ดังกล่าว โดยแนวทางปฏิบัตินี้มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดแนวทางในการรายงานข่าวของสื่อสารมวลชนฝรั่งเศสต่อเหตุการณ์การก่อการร้าย ในขณะที่ปกป้องเสรีภาพในการเข้าถึงข้อมูลของสื่อ และสาธารณะประโยชน์ ตลอดจนมีวัตถุประสงค์เพื่อปกป้องเหยื่อ และครอบครัวของเหยื่อในเหตุการณ์ก่อการร้าย ด้วยหลักการเคารพศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ โดยมีแนวทางปฏิบัติดังนี้

- (1) ในการนำเสนอการกระทำของผู้ก่อการร้าย สื่อสารมวลชนควรจะประนีประนอมกับความตึงเครียดที่จะคุ้มครองเสรีภาพในข้อมูลข่าวสารกับข้อกำหนดเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม อื่น อาทิ การดำเนินการที่เหมาะสมในการสืบสวนในกระบวนการยุติธรรม การคุ้มครองการปฏิบัติภารกิจของกองกำลังความมั่นคง การคุ้มครองเหยื่อ/ผู้ถูกกระทำและครอบครัวของเขา และเคารพต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์
- (2) สื่อสารมวลชนน่าจะมีระบบตรวจสอบภายใน และกระบวนการตรวจสอบเหตุการณ์ก่อการร้าย
- (3) สื่อสารมวลชนควรออกอากาศเหตุการณ์ก่อการร้ายให้ล่าช้ากว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง เพื่อป้องกันอันตรายของเหยื่อ/ผู้ถูกกระทำในเหตุการณ์
- (4) สื่อสารมวลชนต้องไม่ติดต่อหรือพยายามติดต่อกับผู้ก่อการร้าย หรือเหยื่อในเหตุการณ์ก่อการร้ายระหว่างเกิดเหตุการณ์
- (5) สื่อสารมวลชนต้องไม่กระทำพฤติกรรมใดๆ อันอาจสร้างให้เกิดอันตรายต่อเหยื่อ หรือพยานในเหตุการณ์
- (6) ผู้ออกอากาศมีอิสระในการตัดสินใจเผยแพร่เอกลักษณ์บุคคลของปัจเจกที่เป็นผู้ก่อการร้าย

---

⁵⁴ European Platform of Regulatory Authorities, *Media Coverage of Terrorist Acts: French CSA adopts code of conduct* (November 3, 2016), https://www.epra.org/news_items/media-coverage-of-terrorist-acts-french-csa-adopts-code-of-conduct and Amelie Blocman, "CSA adopts guidelines on audiovisual coverage of terrorist acts", *IRIS Legal Observations of the European Audiovisual Observatory* (2017), <http://merlin.obs.coe.int/iris/2017/1/article14.en.html>

- (7) สื่อสารมวลชนควรต้องระมัดระวังไม่เผยแพร่ข้อความ หรือ การโฆษณาชวนเชื่อต่อ อุดมการณ์ของขบวนการก่อการร้าย หากมีการเผยแพร่ข้อความ หรือ โฆษณาชวนเชื่อ ต้องมีบทบรรณาธิการเพื่ออธิบายอย่างเหมาะสม
  - (8) ควรมีความระมัดระวังในการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่ออกอากาศเกี่ยวกับ เหตุการณ์ก่อการร้าย
  - (9) การซื้อเนื้อหาเกี่ยวกับเหตุการณ์ก่อการร้ายซึ่งถ่ายทำโดยประชาชนทั่วไป สามารถ กระทำได้ แต่ต้องมีเหตุผลอันสมควร
  - (10) การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในเหตุการณ์ก่อการร้าย ต้องมีการนำเสนอข้อมูลพื้นฐาน เกี่ยวกับผู้เชี่ยวชาญดังกล่าวอย่างเพียงพอ เพื่อแสดงให้เห็นผู้ชมผู้ฟังรับรู้ถึงข้อมูลพื้นฐานที่ อาจส่งผลกระทบต่อทัศนคติ และการวิเคราะห์ของผู้เชี่ยวชาญต่อเหตุการณ์ดังกล่าว
  - (11) นำเสนอเหตุการณ์อย่างรับผิดชอบเท่าที่จะเป็นไปได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่มีการ ออกอากาศสด เนื่องจากผู้กระทำอาจจับตามองอยู่ด้วย
  - (12) ประเมินคุณค่าของคำให้การในพื้นที่เกิดเหตุทันที นำเสนอบริบท หยุดการแพร่ภาพ กระจายเสียงหากพิสูจน์ได้ว่าคำให้การนั้นผิด หรือแก้ไขข้อมูลที่ผิดทันทีทันใด
  - (13) สื่อสารมวลชนพึงต้องประเมินขั้นตอนกระบวนการของตน โดยพิจารณาถึงข้อแนะนำ ใด ๆ ก็ตามที่สื่อสารมวลชนไม่ได้ปฏิบัติตามแล้ว
- ทั้งนี้มิข้อสังเกตว่าแนวทางปฏิบัติข้างต้นไม่มีลักษณะที่ผูกพันให้ต้องปฏิบัติตามและไม่มี บทลงโทษ แต่มีเจตนารมณ์ให้สื่อสารมวลชนผู้ให้บริการการสื่อสารเสียงและภาพใน ลักษณะของการนำเสนอข่าวหรือรายงานเหตุการณ์สถานการณ์ปัจจุบันได้ใช้แนวทาง ปฏิบัตินี้เพื่อไปทำความเข้าใจและปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมต่อเหตุการณ์ในลักษณะนี้

2.4.5 มาตรฐานทางจริยธรรม (Code of conduct) กรณีที่เกิดเหตุการณ์ความรุนแรงและการ ก่อการร้ายของประเทศเบลเยียม

ประเทศเบลเยียมให้ความสำคัญกับการกำกับดูแลตนเอง (Self Regulation) ทั้งในระดับ ภายในองค์กรสื่อเอง และในระดับวิชาชีพ โดยการกำกับดูแลกันเองในระดับวิชาชีพ กลุ่มผู้ประกอบการ กระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ ผู้ประกอบวิชาชีพสื่อสารมวลชน ศาสตราจารย์ และอาจารย์ ด้านกฎหมาย อัยการ ตลอดจน ตัวแทนภาคประชาชน ได้ร่วมกันจัดตั้งคณะกรรมการจริยธรรมสื่อมวลชน ขึ้น โดยมี 2 คณะรับผิดชอบในพื้นที่แฟลนเดอร์ และวัลลูน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ประมวลจริยธรรมทางสื่อสารมวลชน (Journalistic Code of Ethics)

ประมวลจริยธรรมนี้จัดทำขึ้นโดย Belgian Press Council⁵⁵ ระบุเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพขั้น พื้นฐาน ทั้งของสื่อสารมวลชนและของประชาชนทั่วไป ตลอดจนระบุเกี่ยวกับจริยธรรมดังต่อไปนี้

- (1) สิทธิในข้อมูลข่าวสาร เสรีภาพในการแสดงออกและการวิพากษ์วิจารณ์

⁵⁵ Accountable Journalism, *Belgian Press Council: Journalistic Code of Ethics* (February 28, 2016), <https://accountablejournalism.org/ethics-codes/belgium-press-council/journalistic-code-of-ethics> (accessed June 2, 2019).

- (2) สื่อสารมวลชนมีสิทธิและหน้าที่แจ้งให้สาธารณชนทราบเกี่ยวกับเรื่องที่เป็นประโยชน์ สาธารณะ ต่างจากความอยากรู้อยากเห็นของสาธารณะ ซึ่งไม่มีสิทธิโดยสมบูรณ์ที่จะรู้ทุกสิ่งทุกอย่าง
- (3) สื่อสารมวลชนไม่มีสิทธิโดยสมบูรณ์ในการเปิดเผยทุกอย่าง
- (4) สิทธิของสาธารณะที่จะรู้เรื่องต่าง ๆ ที่กำหนดเสรีภาพและความรับผิดชอบของสื่อสารมวลชน
- (5) สื่อสารมวลชนต้องสร้างมาตรฐานที่เกิดจากภาระหน้าที่
  - เผยแพร่ข้อมูลที่ตรวจสอบแล้ว
  - รวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลอย่างเป็นอิสระ
  - กระทำการอย่างซื่อสัตย์
  - เคารพสิทธิของประชาชน
- (6) บุคคลอื่นใดที่มาเผยแพร่ข้อมูลพึงต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามมาตรฐานเหล่านี้ด้วย

ความรับผิดชอบต่อสื่อสารมวลชนที่มีต่อสาธารณะอยู่เหนือกว่าความรับผิดชอบต่อประโยชน์พิเศษ หน่วยงานราชการ และนายจ้างของตน สื่อสารมวลชนมีความรับผิดชอบต่อสังคมที่สืบทอดกันมาในการมีเสรีภาพของสื่อสารมวลชน

2.5. โครงสร้าง และบทบาทขององค์กรในการกำกับดูแลสื่อและหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องในการกำกับดูแลเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายบนสื่อของประเทศไทย

การกำกับดูแลเนื้อหารายการบนสื่อกระจายเสียงและโทรทัศน์นั้น มีองค์กรเกี่ยวข้องอยู่หลายองค์กร โดยมีองค์กรหลักคือ คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 (พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นฯ) โดยมาตรา 57 แห่ง พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นฯ กำหนดอำนาจหน้าที่ให้แก่สำนักงาน กสทช. ในส่วนที่เกี่ยวกับการกำกับดูแลเนื้อหารายการในแง่ที่เป็นหน่วยงานในการรับเรื่อง และพิจารณาเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการประกอบกิจการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ เพื่อตรวจสอบ และเสนอความเห็นต่อ กสทช. เพื่อพิจารณาต่อไป

นอกจากนี้ยังมีองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้องกับการเสนอข่าวของสื่ออีก ได้แก่ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ใช้อำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม รวมทั้งสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ซึ่งขึ้นตรงต่อสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ใช้อำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม นอกจากนี้ ยังมีกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร สังกัดกระทรวงกลาโหม ที่อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. 2551 ในการดำเนินการเพื่อป้องกันหรือควบคุมสถานการณ์ใดที่เป็นภัยหรืออาจเป็นภัยอันเกิดความบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ก่อให้เกิดความไม่สงบสุขต่อประชาชนหรือรัฐ แต่ไม่มีบทบัญญัติกำหนดไว้โดยตรงในส่วนที่เกี่ยวกับการกำกับเนื้อหาข่าวของสื่อต่างๆ อีกทั้งก็มีข้อสังเกตว่าสำนักข่าวกรองแห่งชาติ ซึ่งใช้อำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติข่าวกรอง

แห่งชาติ พ.ศ. 2528 ก็ไม่ได้มีบทบัญญัติไว้โดยตรงในเรื่องการกำกับเนื้อหาของข่าวทางสื่อกระจายเสียงและโทรทัศน์แต่อย่างใด อย่างไรก็ตาม หน่วยงานทั้งหลายดังกล่าวจะทำหน้าที่ในแง่ของการติดตาม สอบสวน หรือ บังคับใช้กฎหมาย ภายหลังจากที่มีการกระทำความผิดเกิดขึ้นแล้วมากกว่าที่จะมีลักษณะของการป้องกัน

นอกจากหน่วยงานภาครัฐ ก็มีหน่วยงานเอกชนด้วยที่เกี่ยวข้อง ในรูปแบบของสมาคมและชมรม ได้แก่ สมาพันธ์ผู้ประกอบการอินเทอร์เน็ตแห่งประเทศไทย สมาคมผู้ดูแลเว็บไทยเว็บมาสเตอร์ภูเก็ต-อันดามัน ชมรมผู้ประกอบการร้านอินเทอร์เน็ตคาเฟ่ ที่ทำหน้าที่ในการตรวจสอบกันเอง แต่ก็ไม่ได้มีผลบังคับเป็นกฎหมาย ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของจริยธรรมหรือจรรยาบรรณเท่านั้น

ด้วยเหตุนี้ องค์กรหลักที่มีอำนาจหน้าที่โดยตรงในการกำกับเนื้อหาข่าวของสื่อกระจายเสียงและโทรทัศน์ ก็คือ กสทช. ซึ่งมีลักษณะเป็นองค์กรเดียว ประกอบด้วยประธาน 1 คน และกรรมการอื่นอีก 10 คน ประกอบไปด้วยผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้านต่างๆ คือกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ กิจการโทรคมนาคม กฎหมาย เศรษฐศาสตร์ การคุ้มครองผู้บริโภค หรือด้านการส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพของประชาชน และด้าน การศึกษา หรือวัฒนธรรม หรือการศาสนา หรือการพัฒนาสังคม (มาตรา 6) และทำให้มีการจัดแบ่ง คณะกรรมการออกเป็นสองคณะใหญ่ ๆ คือ คณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ (กทค.) และคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคม (กสท.) อย่างไรก็ตาม สืบเนื่องจากได้มีประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ 80/2557 เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการ ประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ลงวันที่ 9 กรกฎาคม 2557 ได้ กำหนดจำนวนของ กสทช. เหลือเพียงจำนวน 7 คน โดยประกอบด้วยผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านกิจการ กระจายเสียง ด้านกิจการโทรทัศน์ กิจการโทรคมนาคม กฎหมาย เศรษฐศาสตร์ การคุ้มครองผู้บริโภคหรือ ส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ด้านละ 1 คน

มีข้อสังเกตว่ามาตรา 40 แห่งพระราชบัญญัติประกอบกิจการฯ กำหนดให้ กสทช. แต่งตั้ง กสท. ทำหน้าที่กำกับการประกอบกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์ กสท. จึงมีอำนาจตามมาตรา 27 แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นฯ โดยตรงได้ตามกฎหมาย

อย่างไรก็ดี คณะกรรมการ กสทช. ชุดปัจจุบัน มีอยู่เพียง 8 คน เพราะมีกรรมการสามคนอยู่ไม่ครบ วาระ และแม้ว่าจะหมดวาระดำรงตำแหน่งครบเทอม 6 ปี ไปแล้ว เมื่อเดือนตุลาคม 2560 และมีการสรรหา กสทช. ชุดใหม่แล้ว แต่กระบวนการสรรหาไม่สามารถเสร็จสิ้นได้ตามกำหนดเวลา เพราะมีคำสั่งหัวหน้าคณะ รักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 7/2561 เรื่อง การยกเลิกและระงับกระบวนการสรรหาและคัดเลือกบุคคล เพื่อ แต่งตั้งเป็นกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ โดยเหตุผลว่าการ สรรหาและคัดเลือกบุคคลไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ต้องการให้ผู้ได้รับการสรรหา และคัดเลือก เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ ประกอบกับปรากฏข้อ ร้องเรียนเป็นจำนวนมากเกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ผ่านการสรรหา และให้ กสทช. ที่ปฏิบัติ หน้าที่อยู่ ยังคงดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่ตามที่จำเป็นไปพลางก่อนต่อไป

ทั้งนี้ โครงสร้างของ กสทช. มีลักษณะที่กำหนดให้คณะกรรมการ กสทช. ใช้อำนาจหน้าที่โดยมี “สำนักงาน กสทช.” ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐ มีฐานะนิติบุคคล มีเลขานุการรับผิดชอบการปฏิบัติงานของ สำนักงาน และอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของประธานกรรมการ กสทช. และได้แบ่งสายงานของสำนักงานออก ตามคณะกรรมการ คือ สายงานกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์ (กสท.) และสายงานกิจการโทรคมนาคม (กทค.) ทั้งนี้โดยคำนึงถึงการมีรูปแบบของการกำกับดูแลที่เหมาะสม เพื่อให้การดำเนินงานตามภารกิจของ องค์กรกำกับดูแลจะอยู่ในรูปของการตัดสินใจ (Making decisions) ในเรื่องต่างๆ เพื่อให้ภารกิจลุล่วงไปได้

ตามระเบียบ กสทช. ว่าด้วยการแบ่งส่วนงานภายในของสำนักงาน กสทช. พ.ศ. 2557 โครงสร้างของ สำนักงาน กสทช. มีการแบ่งส่วนออกตามภารกิจ คือ ภารกิจการบริหารองค์กร ภารกิจการยุทธศาสตร์และกิจการ

องค์กร ภารกิจภูมิภาคและบูรณาการ ภารกิจกระจายเสียงและโทรทัศน์ และภารกิจโทรคมนาคม (ระเบียบฯ ข้อ 7) และแบ่งส่วนงานออกเป็น 5 กลุ่มงาน (ระเบียบฯ ข้อ 8 และ 9) นอกจากนี้ ยังได้แบ่งภารกิจกระจายเสียงและโทรทัศน์ ออกเป็น 16 หน่วยงาน (ระเบียบฯ ข้อ 12) ประกอบด้วย กลุ่มงานอำนวยการภารกิจกระจายเสียงและโทรทัศน์ กลุ่มงานวิชาการและจัดการทรัพยากรกระจายเสียงและโทรทัศน์ กลุ่มงานค่าธรรมเนียมและอัตราค่าบริการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ กลุ่มงานมาตรฐานและเทคโนโลยีกระจายเสียงและโทรทัศน์ กลุ่มงานขับเคลื่อนกิจการโทรทัศน์เคลื่อนที่และโทรทัศน์ในระบบไอพี กลุ่มงานขับเคลื่อนกิจการโทรทัศน์และวิทยุในระบบดิจิทัล กลุ่มงานรับเรื่องร้องเรียนและคุ้มครองผู้บริโภคในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ กลุ่มงานกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ กลุ่มงานการอนุญาตประกอบกิจการ 1 กลุ่มงานการอนุญาตประกอบกิจการ 2 กลุ่มงานการอนุญาตประกอบกิจการ 3 กลุ่มงานกฎหมายกระจายเสียงและโทรทัศน์ กลุ่มงานกำกับดูแลกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ กลุ่มงานส่งเสริมการแข่งขันและกำกับดูแลตนเอง กลุ่มงานพัฒนาองค์กรวิชาชีพ และกลุ่มงานพัฒนาบุคลากรด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

อย่างไรก็ดี ในการแบ่งโครงสร้างองค์กร กสท. ได้ ในส่วนของสายงานกิจกรรมกระจายเสียงและโทรทัศน์ ออกเป็น 16 สำนัก และสำนักที่ทำหน้าที่โดยตรงเกี่ยวกับการกำกับเนื้อหาของข่าวคือ “สำนักกำกับผังและเนื้อหารายการ และพัฒนาผู้ประกาศในกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์” ซึ่งสอดคล้องกับ

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาอำนาจหน้าที่ของ กสทช. ตามมาตรา 27 ของพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นฯ ก็เห็นได้ว่าไม่มีการกำหนดไว้โดยตรงในส่วนของการกำกับเนื้อหาข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายบนสื่อ เพราะมาตรานี้จะเน้นเรื่องอำนาจหน้าที่ในการส่งเสริมการแข่งขัน การคุ้มครองผู้บริโภคและรักษาสิทธิของสังคม บริหารจัดการทรัพยากรคลื่นความถี่ การส่งเสริมวิจัยและพัฒนาอุตสาหกรรมโทรคมนาคม เท่านั้น อย่างไรก็ตาม ในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ดังกล่าว กสทช. มีอำนาจออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือข้อกำหนดได้ และเมื่อพิจารณาจากมาตรา 31 ก็เห็นได้ว่า กสทช. มีอำนาจในการตรวจสอบการดำเนินการของผู้ประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ไม่ให้มีการดำเนินการที่น่าจะเป็นการเอาเปรียบผู้บริโภค โดยอาศัยการใช้เครือข่ายหรือการโฆษณาอันมีลักษณะเป็นการค้ากำไรเกินควร หรือก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญ ไม่ว่าจะด้วยวิธีการใดตามหลักเกณฑ์ที่ กสทช. กำหนด และให้ กสทช. มีอำนาจสั่งระงับการดำเนินการดังกล่าวได้ ซึ่งก็ทำให้กล่าวได้ว่าทั้งมาตรา 27 และมาตรา 31 ล้วนแต่เน้นเรื่องการกำกับดูแลด้านการแข่งขันเสรีและเป็นธรรมไม่เอาเปรียบผู้บริโภคเป็นหลักการสำคัญ

นอกจาก กสทช. จะมีอำนาจตามพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นฯ แล้ว กสทช. ยังมีอำนาจตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2551 (พระราชบัญญัติประกอบกิจการฯ) อยู่หลายประการดังต่อไปนี้

1) ออกคำสั่งด้วยวาจาหรือเป็นหนังสือให้ “ระงับการออกอากาศทันที” หากว่าเป็นรายการที่เนื้อหาสาระที่ก่อให้เกิดการล้มล้างการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือมีผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน (ผู้รับใบอนุญาตมีหน้าที่ตรวจสอบและระงับการออกอากาศรายการ) และหากมีการฝ่าฝืนคำสั่ง กสทช. มีอำนาจสั่งให้ผู้รับใบอนุญาตดำเนินการแก้ไข หรือพักใช้ หรือเพิกถอนใบอนุญาตได้ (มาตรา 37)

2) ประกาศกำหนดช่วงเวลาของการออกอากาศรายการบางประเภทได้ (มาตรา 34)

3) สั่งให้ผู้รับใบอนุญาตแก้ไขผังรายการให้ถูกต้อง หากว่าผังรายการนั้นไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ กสทช. ประกาศกำหนด (มาตรา 34)

4) จัดให้มีการประเมินความมีประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์ของการประกอบกิจการโทรทัศน์เพื่อประโยชน์แก่การส่งเสริมและการพัฒนากิจการโทรทัศน์ ซึ่งรวมทั้งประเมินโอกาสในการเข้าสู่ตลาดของผู้ประกอบการรายใหม่ด้วย ประเมินคุณภาพรายการด้วย (มาตรา 51)

เห็นได้ว่า กฎหมายดังกล่าว ก็ไม่มีบทบัญญัติที่ชัดเจนในการให้อำนาจแก่ กสทช. กำกับเนื้อหาข่าว แม้ว่ามาตรา 34 จะให้อำนาจ กสทช. ในการสั่งระงับการออกอากาศ หากว่าเป็นรายการที่มีเนื้อหาอันเป็นการกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ แต่ก็ไม่ได้ให้อำนาจในการระงับการออกอากาศที่เป็นข่าวเกี่ยวกับเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้าย อีกทั้ง ก็เป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติอันมีลักษณะเป็น Ex-Post คือต้องมีลักษณะเป็นกระทำความผิดขึ้นมาแล้ว จึงจะใช้อำนาจได้ ไม่ใช่เป็น Ex-ante ที่มีการเตรียมการล่วงหน้าเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดเหตุการณ์ขึ้น

อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาจากมาตรา 37 ของพระราชบัญญัติประกอบกิจการฯ ก็เห็นว่า มีข้อกำหนดที่ชัดเจนว่าห้ามมิให้ออกอากาศรายการที่มีเนื้อหาสาระที่ก่อให้เกิดการล้มล้างการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือมีการกระทำซึ่งเข้าลักษณะลามกอนาจาร หรือมีผลกระทบต่อทำให้เกิดความเสื่อมทรามทางจิตใจหรือสุขภาพของประชาชนอย่างร้ายแรง โดยให้ถือว่าเป็นหน้าที่ของผู้รับใบอนุญาตในการตรวจสอบและระงับการออกอากาศรายการที่มีลักษณะดังกล่าว และหากไม่ดำเนินการ ก็อาจถูกระงับการออกอากาศรายการนั้นได้ทันที และหากมีคณะกรรมการสอบสวนเห็นว่า การออกอากาศที่มีเนื้อหาดังกล่าว เกิดจากการละเลยของผู้รับใบอนุญาต ก็อาจถูก กสทช. สั่งพักใช้ใบอนุญาต หรือถึงขนาดให้เพิกถอนใบอนุญาตเลยก็ได้

ด้วยเหตุนี้ กสทช. ย่อมใช้อำนาจตามมาตรา 37 นี้ในการกำกับดูแลเนื้อหาของข่าวได้ แต่ก็ยังเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติอันมีลักษณะเป็น Ex-Post คือต้องมีลักษณะเป็นกระทำความผิดขึ้นมาแล้ว จึงจะใช้อำนาจได้ แต่ก็เห็นได้ว่า กสทช. มีอำนาจในการกำกับดูแลเนื้อหาของข่าวอยู่บ้าง แม้ว่าจะจะเป็นการจำกัดเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน และการสื่อความหมายโดยวิธีการอื่นใดผ่านสื่อวิทยุกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ก็ตาม

นอกจากนั้น กสทช. ย่อมอ้างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 60 ซึ่งกำหนดหน้าที่ให้แก่รัฐในการรักษาไว้ซึ่งคลื่นความถี่เพื่อใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติและประชาชนโดยรวม โดยเน้นให้การจัดสรรคลื่นความถี่จะต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน ความมั่นคงของรัฐ และประโยชน์สาธารณะได้

อย่างไรก็ดี บทบาทของ กสทช. จะต้องคำนึงถึงสิทธิตามรัฐธรรมนูญของสื่อมวลชนในการแสดงความคิดเห็น หรือการเสนอข่าวสารตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพด้วย และจะใช้อำนาจสั่งปิดกิจการเพื่อลดทอนเสรีภาพดังกล่าวไม่ได้ด้วย มีข้อสังเกตว่า รัฐธรรมนูญมีข้อกำหนดว่ารัฐจะสั่งให้ผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนนำข่าวสารที่จัดทำขึ้นไปให้เจ้าหน้าที่ตรวจก่อนไปโฆษณาในสื่อไม่ได้ เว้นแต่จะกระทำในระหว่างเวลาที่ประเทศอยู่ในภาวะสงคราม (มาตรา 35)

2.6. กฎหมายหรือระเบียบในการกำกับดูแลเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายบนสื่อในประเทศไทย

ตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2551 ซึ่งให้อำนาจแก่ กสทช. ในการกำกับดูแล (มาตรา 27) และห้ามการออกรายการที่มีเนื้อหาสาระที่ก่อให้เกิดการลัทธิการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือมีผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนได้ด้วย (มาตรา 37) โดยให้เป็นหน้าที่ของ “ผู้รับใบอนุญาต” ในการตรวจสอบและระงับการออกอากาศรายการที่มีลักษณะดังกล่าวข้างต้น มิฉะนั้นอาจถูกเพิกถอนใบอนุญาตได้ (มาตรา 37) ดังได้กล่าวไว้แล้วนั้น กสทช. จึงได้ออกกฎหมายลำดับรองขึ้นเพื่อให้มีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนของการกำกับเนื้อหารายการ ดังประกาศ กสทช. ต่อไปนี้

1) ประกาศ กสทช. เรื่อง หลักเกณฑ์การจัดทำผังรายการสำหรับการให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ พ.ศ. 2556

ประกาศนี้ซึ่งครอบคลุมถึงการจัดทำผังรายการที่เป็นข่าวสารด้วย โดยเน้นรายการที่เป็นข่าวสารหรือสาระที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ หมายความว่ารวมถึงรายการข่าวสาร รายการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในการปกครองในระบอบประชาธิปไตย รายการส่งเสริมการศึกษา จริยธรรม ศิลปะ วัฒนธรรม การให้ความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาเศรษฐกิจสังคม คุณภาพชีวิต และสิ่งแวดล้อม (ข้อ 6 และข้อ 10) ซึ่งเป็นการกำหนดถึงการจัดสัดส่วนของรายการสำหรับการให้บริการแต่ละประเภท และเน้นการคุ้มครองเด็กและเยาวชน คนพิการ และคนด้อยโอกาส ซึ่งเป็นผู้บริโภคสื่อ แต่ไม่ได้มีข้อกำหนดในด้านเนื้อหาของรายการข่าวที่เป็นเหตุการณ์รุนแรงหรือการก่อการร้ายไว้โดยเฉพาะ

2) ประกาศ กสทช. เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตการให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ พ.ศ. 2555

ประกาศฉบับนี้กำหนดขอบเขตและเงื่อนไขการอนุญาตไว้ (ประกาศฯ ข้อ 14) โดยกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตต้องตรวจสอบ แก้ไข ปรับปรุง หรือระงับรายการที่มีเนื้อหาสาระที่ก่อให้เกิดการลัทธิการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขหรือที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือมีการกระทำซึ่งเข้าลักษณะลามกอนาจาร หรือมีผลกระทบต่อทำให้เกิดความเสื่อมทางจิตใจหรือสุขภาพของประชาชนอย่างร้ายแรง

นอกจากนั้นผู้รับใบอนุญาต จะต้องทำหน้าที่และรับผิดชอบในการคัดเลือก จัดทำ กำกับดูแลรายการเนื้อหารายการใด ๆ รวมถึงการประกาศให้เป็นไปตามมาตรฐานทางวิชาชีพและจริยธรรมของสื่อ และยังต้องรับผิดชอบในการกระทำของผู้อำนวยการสถานีได้กระทำไปในการควบคุม ดูแล และการบริหารกิจการเสมือนเป็นการกระทำของตนเอง เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าการกระทำดังกล่าว ตนมิได้รู้เห็นหรือยินยอมด้วยและได้ใช้ความระมัดระวังในการป้องกันตามสมควรแล้ว (ประกาศฯ ข้อ 14 (9) (10))

3) ประกาศ กสทช. เรื่องหลักเกณฑ์การกำหนดหมวดหมู่และการจัดลำดับบริการโทรทัศน์ที่ไม่ใช้คลื่นความถี่ พ.ศ. 2556

ประกาศฉบับนี้กำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตมีหน้าที่ต้องจัดหมวดหมู่บริการโทรทัศน์ที่ไม่ใช้คลื่นความถี่ไว้หลายหมวดหมู่ ซึ่งครอบคลุมถึงหมวดเรื่องบริการโทรทัศน์ประเภทข่าวทั่วไปหรือเหตุการณ์ ปัจจุบัน ซึ่งเป็นการนำเสนอข่าวสาร เหตุการณ์ ข้อเท็จจริง หรือความเห็นที่ส่งผลกระทบต่อคนในวงกว้าง ซึ่งต้องจัดลำดับให้อยู่ในลำดับที่ 2 โดยต้องได้รับความเห็นชอบจาก กสทช. ก่อนด้วย (ข้อ 4 (2))

หากมีผู้เห็นว่ามีความไม่เหมาะสมหรือไม่ถูกต้องในเรื่อง “เนื้อหาและผังรายการในกิจการโทรทัศน์” ก็สามารถนำเรื่องนี้มาร้องเรียนได้เช่นกัน กรณีเช่นนี้ กสทช. จะส่งเรื่องพร้อมความเห็นไปให้ “องค์กรควบคุม

ประกอบอาชีพหรือวิชาชีพ” เพื่อให้ดำเนินการเยียวยาให้แก่ผู้เสียหาย และให้คณะกรรมการติดตามผลการดำเนินงานขององค์กรควบคุมการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพ เมื่อองค์กรควบคุมการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพได้แจ้งผลการดำเนินการให้คณะกรรมการทราบแล้ว ให้แจ้งให้ผู้ร้องเรียนทราบผลโดยเร็วด้วย (พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2551 มาตรา 40)

มีข้อสังเกตว่าเกิดการรวมตัวกันขององค์กรวิชาชีพ 11 องค์กร ได้แก่ 1.สภาวิชาชีพกิจการการเผยแพร่ภาพและการกระจายเสียง (ประเทศไทย) 2.สภาวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย 3.สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย 4.สมาคมโทรทัศน์ดาวเทียม(ประเทศไทย) 5.สมาคมเคเบิลทีวีแห่งประเทศไทย 6.สมาคมโฆษณาแห่งประเทศไทย 7.สมาคมสื่อสารมวลชนสัมพันธ์จักรชัยเพื่อความมั่นคง 8.สภาองค์กรวิชาชีพวิทยุโทรทัศน์ภาคประชาชน 9. สมาคมสภาผู้ประกอบวิชาชีพวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ไทย 10.สหพันธ์วิทยุชุมชนแห่งชาติ 11.สมาคมผู้ประกอบการวิชาชีพวิทยุท้องถิ่นไทย ลงนามร่วมกันและประกาศเจตนารมณ์ขององค์กรวิชาชีพเพื่อการกำกับดูแลตนเอง ยกเว้นผู้ประกอบวิชาชีพในการนำเสนอข่าวสารและแสดงความคิดเห็น ปกป้องสิทธิเสรีภาพและความเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับในการยึดถือปฏิบัติร่วมกัน และทำให้เกิดมาตรฐานทางจริยธรรมสำหรับผู้ประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์ขึ้น โดยวางหลักค่านิยมไว้ 11 ประการ ซึ่งเน้นการเสนอเนื้อหาที่มีความเป็นกลางและเป็นความจริง (General obligations for impartiality and Accuracy) ไว้คือ สื่อจะต้องนำเสนอข้อมูลข่าวสารอย่างรอบด้าน ถูกต้อง ตรงไปตรงมา ไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง ทันทต่อสถานการณ์ และการนำเสนอข้อมูลหรือการประชาสัมพันธ์ข้อมูลใด ๆ ต่อประชาชนจะต้องเป็นไปตามหลักการของกฎหมาย สอดคล้องกันนโยบาย และกฎเกณฑ์ขององค์กรที่มีอำนาจตามกฎหมาย

ทั้งนี้ สภาวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย ได้มีการออก “ข้อบังคับว่าด้วย จริยธรรมแห่งวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ พ.ศ. 2553 ไว้ก่อนหน้านั้นแล้ว โดยกำหนดเรื่องจริยธรรมของวิทยุและโทรทัศน์ จริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพข่าว และแนวปฏิบัติของผู้ประกอบวิชาชีพข่าวไว้ แต่ไม่ได้มีข้อกำหนดในเรื่องเนื้อหาข่าวที่เกี่ยวกับเหตุการณ์

มีข้อสังเกตว่า กสทช. ได้เคยประกาศว่าจะเข้ามากำกับบริการที่ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นช่องทางกระจายเสียงหรือแพร่ภาพ หรือที่เรียกว่าบริการ “Over-the-Top” (OTT) โดยอ้างเหตุผลด้านความมั่นคง การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและความปลอดภัยของผู้ใช้ แต่ต่อมาก็ได้ยกเลิกไป เพราะยังไม่มีชัดเจนถึงขอบเขตของบริการ OTT และกฎเกณฑ์ในการกำกับก็ยังไม่ชัดเจน อีกทั้งยังถูกทักท้วงว่า กสทช. มีอำนาจในการกำกับบริการนี้หรือไม่ แม้ว่า กสทช. จะแสดงให้เห็นว่าได้รับหนังสือมอบอำนาจจาก คสช. ให้มีอำนาจในการกำกับดูแลเนื้อหาผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตได้ทันทีก็ตาม

รัฐได้เคยจัดทำ “ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. ... ไว้ แต่ยังไม่สามารถผลักดันให้ประกาศออกมาใช้บังคับได้ เพราะยังมีข้อกังวลจากหลายฝ่ายในประเด็นเรื่องภัยคุกคามกับเรื่องความมั่นคงของชาติ ว่าควรจะมีขอบเขตตีความกว้างแคบแค่ไหน รวมทั้งปัญหาเรื่องการล่วงละเมิดต่อสิทธิและเสรีภาพแก่ปวงชนในการแสดงความคิดเห็นผ่านทางไซเบอร์ด้วย

กล่าวโดยรวม การเสนอข่าวทางวิทยุกระจายเสียงหรือโทรทัศน์มีความเกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลเนื้อหาของข่าวอันควรต้องมีกฎเกณฑ์ที่ชัดเจน แต่ต้องมีเหตุผลในการตั้งกฎเกณฑ์ดังกล่าว โดยเฉพาะต้องระมัดระวังเรื่องการจำกัดสิทธิขั้นพื้นฐานคือการมีเสรีภาพในการแสดงออกซึ่งความคิดเห็น (Freedom of expression) อย่างไรก็ตาม โดยหลักการสากลแล้ว การกำกับเนื้อหา มักจะเน้นเนื้อหาที่ส่งเสริมหลักการของสังคมประชาธิปไตย ซึ่งจะเน้นเรื่องเนื้อหาที่มีความเป็นธรรม และเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นอย่างเท่าเทียมกัน รวมทั้งต้องมีเนื้อหาที่มีความเป็นกลาง (Impartial) ด้วย และเนื้อหาที่ห้ามออกอากาศ (Prohibited content) มักจะเป็นเนื้อหาที่ส่งผลกระทบต่อสวัสดิภาพและความปลอดภัยของประชาชน ประโยชน์สาธารณะ และความมั่นคงของชาติ

2.7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

UNESCO (2017) ได้ศึกษา และจัดทำคู่มือสำหรับผู้รายงานข่าวเหตุการณ์ก่อการร้าย โดยมีหลักการรายงานข่าว 9 ประการ ประกอบด้วย การใช้ความระมัดระวัง และการตั้งคำถามอย่างเหมาะสมในการรายงานข่าว การใช้จริยธรรมสื่อสารมวลชน การให้ความเคารพต่อเหยื่อในเหตุการณ์ การเลือกใช้คำพูดที่เหมาะสม การเลือกใช้ภาพที่เหมาะสม การอธิบายด้วยสถิติตัวเลข การหลีกเลี่ยงการอธิบายเหตุการณ์อย่างเหมารวม การปฏิบัติต่อวาจาเกลียดชัง และการจัดการกับข่าวลือ (UNESCO, 2017)

Andrea Czepek Melanie Hellwig และ Eva Nowak (2007) ได้ทำการศึกษาถึงผลกระทบของการก่อการร้ายที่มีต่อเสรีภาพของสื่อมวลชนในประเทศเยอรมนี โดยพบว่าผู้บังคับใช้กฎหมายในประเทศเยอรมนีได้อาศัยเหตุด้านการต่อต้านการก่อการร้ายเพื่อการตรวจค้น ดักฟัง และสอบสวนนักข่าวที่รายงานข่าวการก่อการร้าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งข่าวการก่อการร้ายเชิงสืบสวนสอบสวน ซึ่งอาจเป็นการละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานของสื่อมวลชนที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ และกฎหมาย (Czepek, Hellwig, และ Nowak, 2009)

ระเบียบวิธีวิจัย

3.1. กรอบแนวคิดในการวิจัย

โครงการการสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับการกำกับเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายในยุโรป ประกอบไปด้วยกรอบแนวคิดในการศึกษาโครงการ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- 1) การศึกษาโครงสร้าง และบทบาทขององค์กรในการกำกับดูแลสื่อ และหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องในการกำกับดูแลเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายบนสื่อของยุโรป โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบด้วยการทบทวนวรรณกรรม ที่ผ่านรวบรวม ศึกษา สังเคราะห์ และวิเคราะห์ข้อมูลทุติยภูมิ ประกอบกับการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลหลักซึ่งทำงานในองค์กรกำกับดูแลสื่อ และหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องในการกำกับดูแลเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายบนสื่อของยุโรป ทั้งในระดับภูมิภาค และระดับประเทศ
  - a. ในระดับภูมิภาค อาทิ สำนักงานประสานงานด้านการต่อต้านการก่อการร้าย (Counter Terrorism Coordinator) สังกัดคณะกรรมาธิการยุโรป (The European Commission) หรือ ศูนย์ต่อต้านการก่อการร้าย (The Counter Terrorism Division) หรือ ศูนย์ข่าวกรอง และสถานการณ์แห่งสหภาพยุโรป (EU Intelligence and Situation Centre - EU INTCEN) สังกัดสำนักงานกิจการต่างประเทศแห่งสหภาพยุโรป (European External Action Service - EEAS) หรือ ศูนย์ต่อต้านการก่อการร้าย (European Counter Terrorism Centre) ภายในองค์กรเพื่อความร่วมมือในการบังคับใช้กฎหมายแห่งสหภาพยุโรป (The European Union Agency for Law Enforcement Cooperation หรือ Europol) เป็นต้น และ
  - b. ระดับประเทศ อาทิ สำนักงานการสื่อสาร (OfCom) ในสหราชอาณาจักร หรือ องค์กรกำกับดูแลสื่อระดับรัฐ (Landesmedienanstalten) หรือ คณะกรรมการกำกับการออกอากาศ (Rundfunkrat) ในประเทศเยอรมนี หรือ คณะกรรมการกำกับสื่อภาพและเสียง (CSA) ในประเทศฝรั่งเศส เป็นต้น
- 2) การศึกษากฎหมายหรือระเบียบในการกำกับดูแลเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายบนสื่อในยุโรป โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบด้วยการทบทวนวรรณกรรม ที่ผ่านรวบรวม ศึกษา สังเคราะห์ และวิเคราะห์ข้อมูลทุติยภูมิ ประกอบกับการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลหลักซึ่งทำงานในองค์กรกำกับดูแลสื่อ และหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องในการกำกับดูแลเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายบนสื่อของยุโรป ทั้งในระดับภูมิภาค และระดับประเทศ
  - a. ในระดับภูมิภาค อาทิ สำนักงานประสานงานด้านการต่อต้านการก่อการร้าย (Counter Terrorism Coordinator) สังกัดคณะกรรมาธิการยุโรป (The European Commission) หรือ ศูนย์ต่อต้านการก่อการร้าย (The Counter Terrorism Division) หรือ ศูนย์ข่าวกรอง และสถานการณ์แห่งสหภาพยุโรป (EU Intelligence and Situation Centre -

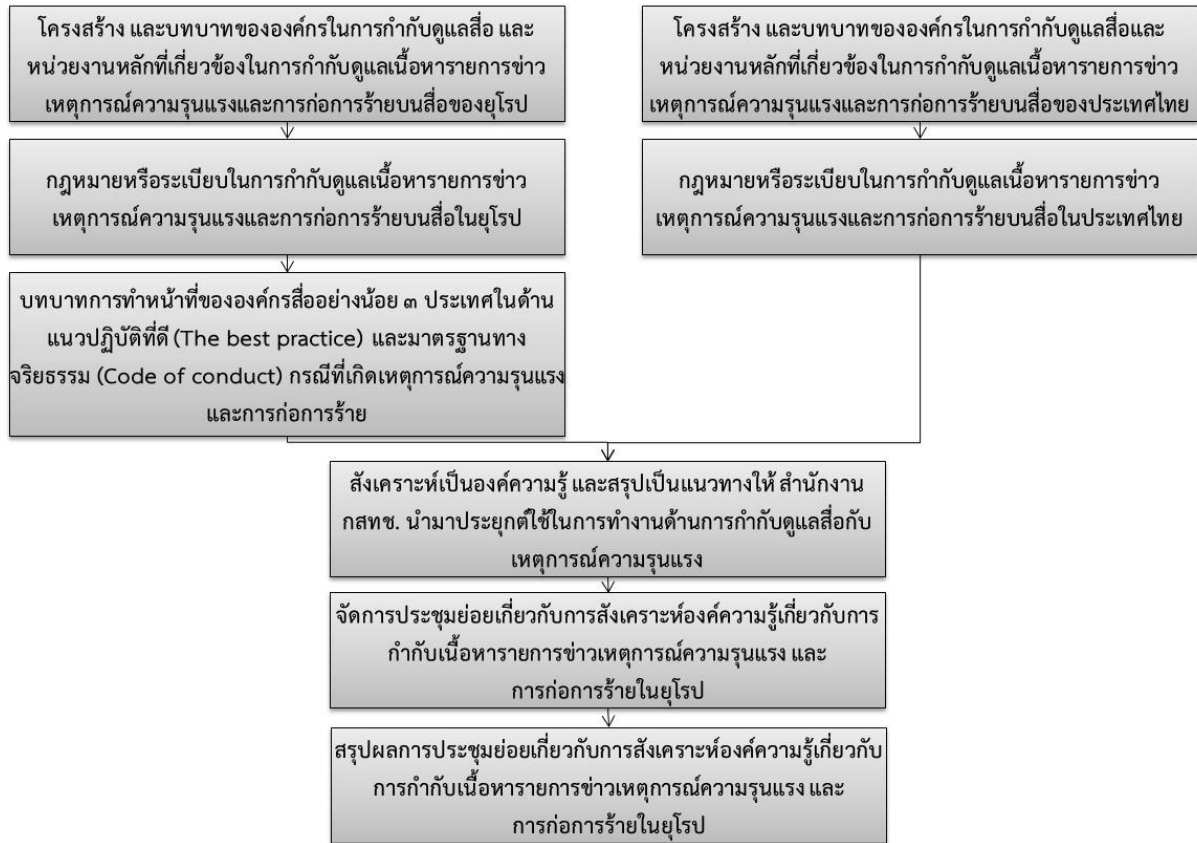
- EU INTCEN) สังกัดสำนักงานกิจการต่างประเทศแห่งสหภาพยุโรป (European External Action Service – EEAS) หรือ ศูนย์ต่อต้านการก่อการร้าย (European Counter Terrorism Centre) ภายในองค์กรเพื่อความร่วมมือในการบังคับใช้กฎหมายแห่งสหภาพยุโรป (The European Union Agency for Law Enforcement Cooperation หรือ Europol) เป็นต้น และ
- b. ระดับประเทศ อาทิ สำนักงานการสื่อสาร (OfCom) ในสหราชอาณาจักร หรือ องค์กรกำกับดูแลสื่อระดับรัฐ (Landesmedienanstalten) หรือ คณะกรรมการกำกับกิจการออกอากาศ (Rundfunkrat) ในประเทศเยอรมนี หรือ คณะกรรมการกำกับสื่อภาพและเสียง (CSA) ในประเทศฝรั่งเศส เป็นต้น
- 3) การศึกษาบทบาทการทำหน้าที่ขององค์กรสื่ออย่างน้อย 3 ประเทศในด้านแนวปฏิบัติที่ดี (The best practice) และมาตรฐานทางจริยธรรม (Code of conduct) กรณีที่เกิดเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้าย โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบด้วยการทบทวนวรรณกรรม ที่ผ่านรวบรวม ศึกษา สังเคราะห์ และวิเคราะห์ข้อมูลทุติยภูมิ ประกอบกับการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลหลักซึ่งทำงานในองค์กรกำกับดูแลสื่อ และหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องในการกำกับดูแลเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรง และการก่อการร้ายบนสื่อของยุโรป อาทิ
- a. สหราชอาณาจักร ประกอบด้วย สำนักงานการสื่อสาร (OfCom) หรือ ผู้ประกอบกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์เพื่อบริการสาธารณะ (Public Service Broadcaster – PSB) เช่น บริษัทแพร่ภาพกระจายเสียงอังกฤษ (BBC) หรือ ผู้ประกอบกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ภาคเอกชน เป็นต้น
  - b. ประเทศเยอรมนี ประกอบด้วย องค์กรกำกับดูแลสื่อระดับรัฐ (Landesmedienanstalten) หรือ คณะกรรมการกำกับกิจการออกอากาศ (Rundfunkrat) หรือ ผู้ประกอบกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์เพื่อบริการสาธารณะ (Public Service Broadcaster – PSB) อาทิ Arbeitsgemeinschaft der öffentlich-rechtlichen Rundfunkanstalten der Bundesrepublik Deutschland (ARD) หรือ ผู้ประกอบกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ภาคเอกชน เป็นต้น
  - c. ประเทศฝรั่งเศสคณะกรรมการกำกับสื่อภาพและเสียง (CSA) หรือ ผู้ประกอบกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์เพื่อบริการสาธารณะ (Public Service Broadcaster – PSB) อาทิ Radio France หรือ France Télévisions หรือ ผู้ประกอบกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ภาคเอกชน เป็นต้น
- 4) การศึกษาโครงสร้าง และบทบาทขององค์กรในการกำกับดูแลสื่อและหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องในการกำกับดูแลเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายบนสื่อของประเทศไทย โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบด้วยการทบทวนวรรณกรรม ที่ผ่านรวบรวม ศึกษา สังเคราะห์ และวิเคราะห์ข้อมูลทุติยภูมิ ประกอบกับการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลหลักซึ่งทำงานในองค์กรกำกับดูแลสื่อ และหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องในการกำกับดูแลเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรง และการก่อการร้ายบนสื่อของไทย อาทิ สำนักงาน กสทช. เป็นต้น
- 5) การศึกษากฎหมายหรือระเบียบในการกำกับดูแลเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายบนสื่อในประเทศไทย โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ ผ่านการทบทวนวรรณกรรม ที่ผ่านรวบรวม ศึกษา สังเคราะห์ และวิเคราะห์ข้อมูลทุติยภูมิ

- 6) การสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้ และสรุปเป็นแนวทางให้ สำนักงาน กสทช. นำมาประยุกต์ใช้ในการทำงานด้านการกำกับดูแลสื่อกับเหตุการณ์ความรุนแรง โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ ผ่านการทบทวนวรรณกรรม ที่ผ่านรวบรวม ศึกษา สังเคราะห์ และวิเคราะห์ข้อมูลหตุยภูมิด้วยแนวทางการวิเคราะห์กฎหมาย ด้วยการวิเคราะห์เปรียบเทียบกฎหมาย ประกาศ และ/หรือ ผลการตัดสินคดี เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบแนวทางปฏิบัติที่ดี ในการกำกับดูแลสื่อซึ่งพิจารณาถึงหลักการสำคัญของสังคมประชาธิปไตย อาทิ สิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน การปกป้องผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และเหยื่อในเหตุการณ์ จริยธรรมสื่อ เป็นต้น
- 7) การจัดการประชุมย่อยเกี่ยวกับการสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับการกำกับเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรง และการก่อการร้ายในยุโรป โดยการจัดประชุมย่อย แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้
  - a. กลุ่มที่ 1 ประกอบไปด้วย นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ที่เกี่ยวข้อง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายภายในประเทศไทย โดยกำหนดบุคลากรในแต่ละภาคที่มีเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายภายในประเทศไทย เข้าร่วมประชุมเพื่อแสดงความคิดเห็นสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับการกำกับเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายในยุโรป นำมาประยุกต์ปรับใช้ในการทำงานของประเทศไทย ให้เหมาะสม จำนวน 3 ครั้ง ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวนผู้เข้าร่วมประชุมย่อยไม่น้อยกว่า 12 คนต่อครั้ง
  - b. กลุ่มที่ 2 ประกอบไปด้วย ผู้ประกอบการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ผู้ที่มีความสนใจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กับเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้าย เพื่อแสดงความคิดเห็นสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับการกำกับเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายในยุโรป นำมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน เกิดความเข้าใจในแนวทางเดียวกัน ให้เหมาะสม โดยในการกำหนดจังหวัด ในการจัดประชุมย่อยต้องกำหนดตามความเหมาะสมและได้รับความเห็นชอบ โดยสำนักงาน กสทช. เพื่อเชิญกลุ่มผู้ประกอบการ ผู้ที่มีความสนใจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 3 ครั้ง และกลุ่มผู้ประกอบการ ผู้ที่มีความสนใจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 2 ครั้ง รวมจำนวน 5 ครั้ง จำนวนผู้เข้าร่วมประชุมย่อยไม่น้อยกว่า 30 คนต่อครั้ง
- 8) สรุปผลการประชุมย่อยเกี่ยวกับการสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับการกำกับเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรง และการก่อการร้ายในยุโรป เพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับการกำกับดูแลสื่อและการทำหน้าที่ของสื่อกรณีเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายในยุโรป มาประยุกต์ใช้กับประเทศไทย และการทำงานของสำนักงาน กสทช. โดยจัดทำเป็นคู่มือเพื่อแสดงถึงบทบาทของหน่วยงานกำกับดูแลสื่อ กฎหมาย และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง แนวปฏิบัติที่ดี (The best practice) มาตรฐานทางจริยธรรม (Code of conduct) ตลอดจนแนวทางการประยุกต์หลักการกำกับดูแลสื่อ และการทำหน้าที่ของสื่อกรณีเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายในยุโรป มาใช้กับประเทศไทย และการทำงานของสำนักงาน กสทช.

โดยรายละเอียดของกรอบแนวคิดในการศึกษาโครงการ สามารถศึกษาได้จากแผนภูมิที่ 3.1-1 ดังต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 3.1-1 กรอบแนวคิดในการศึกษาของโครงการ

3.2. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบไปด้วยกลุ่มประชากร จำนวน 5 กลุ่ม คือ

(1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ซึ่งเป็นตัวแทนขององค์กรกำกับดูแลสื่อ และหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องในการกำกับดูแลเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายบนสื่อของยุโรป ทั้งในระดับภูมิภาค และระดับประเทศ อาทิ สำนักงานประสานงานด้านการต่อต้านการก่อการร้าย (Counter Terrorism Coordinator) สังกัดคณะกรรมาธิการยุโรป (The European Commission) หรือ ศูนย์ต่อต้านการก่อการร้าย (The Counter Terrorism Division) หรือ ศูนย์ข่าวกรอง และสถานการณ์แห่งสหภาพยุโรป (EU Intelligence and Situation Centre - EU INTCEN) สังกัดสำนักงานกิจการต่างประเทศแห่งสหภาพยุโรป (European External Action Service – EEAS) หรือ ศูนย์ต่อต้านการก่อการร้าย (European Counter Terrorism Centre) ภายในองค์กรเพื่อความร่วมมือในการบังคับใช้กฎหมายแห่งสหภาพยุโรป (The European Union Agency for Law Enforcement Cooperation หรือ Europol) หรือ สำนักงานการสื่อสาร (OfCom) ในสหราชอาณาจักร หรือ องค์กรกำกับดูแลสื่อระดับรัฐ (Landesmedienanstalten) หรือ คณะกรรมการกำกับการออกอากาศ (Rundfunkrat) ในประเทศเยอรมนี หรือ คณะกรรมการกำกับสื่อภาพและเสียง (CSA) ในประเทศฝรั่งเศส เป็นต้น

(2) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ซึ่งเป็นตัวแทนผู้ประกอบการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์เพื่อบริการสาธารณะ (Public Service Broadcaster – PSB) อาทิ บริษัทบริษัทแพร่ภาพกระจาย

เสียงอังกฤษ (BBC) หรือ Arbeitsgemeinschaft der öffentlich-rechtlichen Rundfunkanstalten der Bundesrepublik Deutschland (ARD) หรือ Radio France หรือ France Télévisions และ

(3) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ซึ่งเป็นตัวแทนผู้ประกอบการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ภาคเอกชน ในสหราชอาณาจักร หรือ เยอรมนี หรือ ฝรั่งเศส เป็นต้น

(4) นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ที่เกี่ยวข้อง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กับเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายภายในประเทศไทย

(5) ผู้ประกอบการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ผู้ที่มีความสนใจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กับเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้าย ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

3.3. กลุ่มตัวอย่าง

ในการกำหนดคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง ที่ปรึกษาได้คำนึงถึงการเป็นตัวแทนของประชากร (Representativeness) และวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล รวมทั้งความคลาดเคลื่อนจากการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งนี้ ในโครงการฯ นี้ โดยการใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบจำเพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ผ่านการคัดเลือกคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่างที่สามารถเป็นตัวแทนองค์กร หรือ ให้ข้อมูลตรงกับประเด็นในการศึกษาได้ โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างจะดำเนินการจนกว่าข้อมูลจะอิ่มตัว (Data Saturation)

3.4. วิธีการสุ่มตัวอย่าง

ในการจัดทำโครงการนี้ ที่ปรึกษาใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยไม่ใช้หลักความน่าจะเป็นในการสุ่มตัวอย่าง (Nonprobability sampling) ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 วิธี ดังนี้

3.4.1. การสุ่มแบบจำเพาะเจาะจง (Purposive sampling) เป็นการสุ่มตัวอย่างที่กำหนดคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย

3.4.1.1. ประเภทกลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำแนกเป็น 1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ซึ่งเป็นตัวแทนขององค์กรกำกับดูแลสื่อ และหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องในการกำกับดูแลเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายบนสื่อของยุโรป ทั้งในระดับภูมิภาค และระดับประเทศ 2) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ซึ่งเป็นตัวแทนผู้ประกอบการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์เพื่อบริการสาธารณะ (Public Service Broadcaster – PSB) 3) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ซึ่งเป็นตัวแทนผู้ประกอบการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ภาคเอกชน 4) นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ที่เกี่ยวข้อง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กับเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายภายในประเทศไทย และ 5) ผู้ประกอบการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ผู้ที่มีความสนใจ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กับเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้าย ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

3.4.1.2. ขอบเขตด้านพื้นที่ดำเนินการครอบคลุมพื้นที่ยุโรป และประเทศไทย

3.4.2. การสุ่มแบบบอกต่อ (Snowball sampling) เป็นการสุ่มที่ไม่มีการกำหนดว่าจะสุ่มใครไว้ล่วงหน้า การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้เก็บรวบรวมข้อมูลจะอาศัยข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างคนแรก ให้เป็นผู้แนะนำผู้ที่สมควรจะเป็นกลุ่มตัวอย่างคนถัดไป โดยผู้เก็บ

รวบรวมข้อมูลยังคงยึดหลักลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่ดี ซึ่งผู้เก็บรวบรวมข้อมูลจะเก็บข้อมูล
ในลักษณะเช่นนี้จนได้ข้อมูลตัวอย่างครบตามจำนวนที่ต้องการ

3.5. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ที่ปรึกษาจะใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview guides) โดยกำหนดรูปแบบของข้อคำถาม
ออกเป็นข้อคำถามแบบปลายเปิด ซึ่งเป็นการตั้งคำถามโดยเปิดโอกาสให้ผู้ตอบสามารถตอบได้อย่างอิสระเสรี
เพื่อให้ได้มาซึ่งความคิดเห็นอย่างกว้างๆ ในประเด็นด้านข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาและปรับปรุงการ
ให้บริการของการรถไฟแห่งประเทศไทย หลังจากนั้น ที่ปรึกษาจะใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content
Analysis) โดยการจับเนื้อหาที่มีประเด็นคล้ายคลึงกันให้อยู่ในกลุ่มเดียวกัน เพื่อสรุปผลการวิจัย

3.6. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

หลังจากที่ที่ปรึกษาได้สร้างแบบสัมภาษณ์เชิงลึกขึ้น จะนำแบบสอบถามไปตรวจสอบความตรง (Validity)
ของเครื่องมือ โดยการสอบถามความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวนอย่างน้อย 3 ราย เพื่อวิเคราะห์ดัชนีความ
สอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence – IOC) ของข้อคำถามทุกข้อ

โดยมีสูตรคำนวณ ดังนี้

$$IOC = \Sigma R/N$$

เมื่อ ΣR แทน ผลรวมของคะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ
N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

เกณฑ์การตัดสินค่า IOC ถ้ามีค่า 0.50 ขึ้นไป แสดงว่า ข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงจุดประสงค์ หรือตรงตาม
เนื้อหานั้น แสดงว่า ข้อคำถามข้อนั้นสามารถนำไปใช้ได้ตรงกับวัตถุประสงค์ที่กำหนด

3.7. วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือดังนี้

3.7.1. ศึกษาจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และการสังเคราะห์ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มากำหนดเป็น
กรอบในการสร้างแบบสัมภาษณ์เชิงลึก

3.7.2. การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence – IOC) โดยการ
นำแบบสอบถามไปทำการทดสอบ (Try-out) กับผู้เชี่ยวชาญจำนวนอย่างน้อย 3 ราย

3.8. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงคุณภาพผ่านการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้
จากการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) จากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิที่สำคัญ และการวิเคราะห์ผลการ
สัมภาษณ์เชิงลึก และผลการจัดประชุมกลุ่มย่อย โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) รวมกับการ
วิเคราะห์ทฤษฎี

การสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับการกำกับเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ ความรุนแรงและการก่อการร้ายในยุโรป

จากองค์ความรู้เกี่ยวกับการกำกับเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายของประเทศในยุโรปที่รวบรวมได้มาจากการวิจัยเอกสารและการประชุมย่อยสองกลุ่ม ที่ปรึกษาสามารถสังเคราะห์กฎหมายและกฎระเบียบซึ่งใช้บังคับกับการกำกับเนื้อหาประเภทนี้ รวมถึงประมวลจริยธรรมที่เกี่ยวข้อง และสังเคราะห์บทบาทการทำหน้าที่ขององค์กรกำกับดูแลสื่อและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งนำไปสู่ข้อเสนอแนะสำหรับองค์กรกำกับดูแลสื่อของประเทศไทยในการกำกับเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้าย ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 สังเคราะห์กฎหมายและกฎระเบียบที่ใช้บังคับกับการกำกับดูแลเนื้อหารายการ

จากข้อมูลและการศึกษากฎหมายและกฎระเบียบของสหราชอาณาจักร สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน สาธารณรัฐฝรั่งเศส และราชอาณาจักรเบลเยียมที่ใช้บังคับกับการกำกับดูแลเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายซึ่งส่งผลโดยตรงต่อการกำกับดูแลสื่อและบทบาทหน้าที่ของสื่อในการนำเสนอหรือรายงานเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้าย พบว่า

1) หลายประเทศในยุโรปที่ตกเป็นเป้าหมายการโจมตีและได้รับผลกระทบจากการก่อการร้ายในประเทศ (4 ประเทศยุโรปที่ศึกษารวมอยู่ด้วย) ต่างตื่นตัวในการพัฒนากรอบกฎหมายและองค์กรกำกับดูแลโดยอ้างอิงถึงมติของคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติที่ 1278 เมื่อ ค.ศ. 2014 ที่ประณามลัทธิสุดโต่งที่ใช้ความรุนแรง เน้นย้ำความจำเป็นในการปิดกั้นการเดินทาง การเข้าร่วมของนักรบก่อการร้ายชาวต่างชาติ พฤติกรรมที่แสวงหาเงินทุน อาวุธ ผู้เข้าร่วม การวางแผน สนับสนุนการกระทำหรือกิจกรรมที่เป็นการก่อการร้าย โดยอาศัยช่องทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร อาทิ อินเทอร์เน็ต สื่อสังคมออนไลน์ หรือวิธีการอื่นใด ทั้งที่ดำเนินการโดยกลุ่มก่อการร้ายเองและเป็นผลโดยไม่ได้ตั้งใจจากสื่อมวลชนในรูปแบบและช่องทางต่าง ๆ ของประเทศในทวีปยุโรปที่มีการรายงานข่าวและเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้าย และมีลักษณะที่เชื่อมโยงกับการก่อการร้าย

2) กฎหมายและกฎระเบียบภายในประเทศที่ใช้ในการกำกับดูแลการแพร่ภาพกระจายเสียง บริการสื่อทางเสียงและภาพของทั้ง 4 ประเทศยุโรปมาจากระเบียบของสหภาพยุโรปว่าด้วยบริการสื่อทางเสียงและภาพ ค.ศ. 2010 (EC Directive 2010/13/EU (The Audiovisual Media Services Directive (AVMSD))) อย่างไรก็ตามระเบียบของสหภาพยุโรปว่าด้วยบริการสื่อทางเสียงและภาพ ค.ศ. 2018 (AVMSD - EU Directive 2018/1808) ฉบับใหม่มีผลบังคับแทนที่ฉบับเดิมเมื่อเดือนธันวาคม 2561 ซึ่งทั้ง 4 ประเทศต้องปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและกฎระเบียบให้สอดคล้องกันกับ AVMSD ฉบับใหม่ภายใน 21 เดือนนับตั้งแต่มีผลใช้บังคับ

3) AVMSD กำหนดให้ประเทศสมาชิก (โดยมีทั้ง 4 ประเทศรวมอยู่ด้วย) ประสานกันในการออกกฎหมายด้านสื่อทางเสียงและภาพทั้งหลาย ทั้งที่เป็นการแพร่ภาพกระจายเสียงทางโทรทัศน์แบบดั้งเดิมและบริการตามคำขอ (on-demand) ใช้มาตรการที่เหมาะสมเพื่อให้การแพร่ภาพกระจายเสียงของผู้แพร่ภาพกระจายเสียงที่

อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายและเขตอำนาจขององค์กรกำกับดูแลคุ้มครองเด็กและผู้บริโภคไม่ให้ออกอากาศ รายการใด ๆ อันอาจเป็นโทษหรือส่งผลเสียหายหรือส่งผลร้ายต่อพัฒนาการทางกาย จิตใจหรือศีลธรรมของเด็ก/ผู้เยาว์โดยเฉพาะรายการที่มีเนื้อหาทางเพศ ลามกอนาจาร การแสดงให้เห็นความรุนแรงโดยไม่จำเป็น ต่อสู้กับความเกลียดชังทางเชื้อชาติและทางศาสนา

4) พบว่ากฎหมายและกฎระเบียบของทั้ง 4 ประเทศมีความสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ของ AVMSD ข้างต้น เป็นกฎหมายและกฎระเบียบที่ระบุชัดเจนเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญของแต่ละประเทศรับรองไว้ ทั้งที่เป็นของสื่อสารมวลชนและของประชาชนทั่วไป และเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับกับกำกับเนื้อหาข่าวและรายการ ทั้งที่เป็นการแพร่ภาพกระจายเสียงทางโทรทัศน์แบบดั้งเดิมและบริการตามคำขอ (on-demand services) ของทั้งผู้แพร่ภาพกระจายเสียงสาธารณะของภาครัฐและผู้แพร่ภาพกระจายเสียงในเชิงพาณิชย์/ภาคเอกชน โดยพึงต้องเคารพต่อเสรีภาพในการแสดงออกและการแสดงความคิดเห็น ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ความหลากหลายของผู้ชมผู้ฟังหรือพหุนิยมด้านความคิดและความคิดเห็น การเข้าถึงรายการที่แพร่ภาพกระจายเสียงได้ การคุ้มครองเด็กและเยาวชน การคุ้มครองความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสาธารณะ เป็นต้น

5) โดยประเด็นหลักในทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับงานศึกษาวิจัยนี้ คือ กำหนดห้ามไม่ให้มีหรือมีข้อจำกัดต่อเนื้อหาที่ยู่งหรือส่งเสริมให้เกิดอาชญากรรม ความเกลียดชัง กระทบต่อประโยชน์ต่อสาธารณะที่เป็นโทษหรือส่งผลเสียหายต่อพัฒนาการทางร่างกาย จิตใจ หรือศีลธรรมของเด็ก/ผู้เยาว์โดยเฉพาะรายการที่มีเนื้อหาทางเพศ ลามกอนาจาร การแสดงให้เห็นความรุนแรงโดยไม่จำเป็น หากไม่มีเหตุผลที่ชัดเจนว่าเหมาะสมในการออกอากาศ รวมถึงการมีข้อจำกัดในช่วงเวลาที่ออกอากาศรายการที่มีเนื้อหาดังที่ได้กล่าวถึงข้างต้น (เช่น ก่อน watershed) การเตือนต่อสาธารณะหรือระบุด้วยสัญลักษณ์ที่เห็นได้ในช่วงเวลาที่ออกอากาศ ทั้งนี้มีข้อสังเกตว่า กฎหมายและกฎระเบียบของหลายประเทศยังคงไม่ได้ระบุโดยเฉพาะเจาะจงหรือชัดเจนเกี่ยวกับการก่อการร้ายมากนัก

6) AVMSD ฉบับปี 2018 จะส่งผลให้มีแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายและกฎระเบียบภายในประเทศของประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปในปัจจุบันและอนาคตอันใกล้ โดยส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานศึกษาวิจัยนี้ ได้แก่ เนื้อหาทางโทรทัศน์และวีดิทัศน์ตามคำขอซึ่งจะต้องมี (1) การทบทวนกฎหมายโดยพิจารณาข้อกังวลด้านความมั่นคงปลอดภัยสาธารณะและความเสี่ยงรุนแรงต่อสาธารณสุข (2) การเสริมความแข็งแกร่งให้กับการคุ้มครองผู้คนจากซึ่งมีการยู่งให้เกิดความรุนแรงหรือความเกลียดชัง และการปลุกปั่นให้กระทำความผิดฐานเป็นผู้ก่อการร้าย (3) การกำหนดให้แพลตฟอร์มที่แบ่งปันวีดิทัศน์ต้องใช้มาตรการที่เหมาะสมในการคุ้มครองผู้คนจากการยู่งให้เกิดความรุนแรงหรือความเกลียดชัง และเนื้อหาที่นำไปสู่กระทำความผิดทางอาญา (4) การขยายหลักเกณฑ์ มาตรการที่เหมาะสม และการบังคับใช้ไปยังแพลตฟอร์มที่แบ่งปันวีดิทัศน์/เนื้อหาที่เป็นเสียงและภาพเพื่อให้สามารถคุ้มครองเด็กและเยาวชนได้มากและเข้มข้นขึ้น (5) เสริมความเป็นอิสระขององค์กรกำกับดูแลเสียงและภาพไว้ในกฎหมายสหภาพยุโรป โดยให้เป็นองค์กรกำกับดูแลที่มีความแตกต่างในทางกฎหมายจากหน่วยงานหรือองค์กรของรัฐบาล หรือกล่าวได้ว่าในเชิงการทำหน้าที่ให้มีความเป็นอิสระจากรัฐบาลและองค์กรภาครัฐหรือองค์กรภาคเอกชนอื่นใด

7) กฎหมายและกฎระเบียบของสหราชอาณาจักร – มีข้อที่น่าสนใจแตกต่างจากประเทศอื่น คือ การจัดทำเป็นประมวลแพร่ภาพกระจายเสียงซึ่งรวบรวมหลักเกณฑ์ที่ครอบคลุมและมีการทบทวนทุกปี (ฉบับล่าสุดคือ ปี 2019) และมีคำแนะนำ (Guidance Notes) ซึ่งให้รายละเอียดและคำอธิบายเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามประมวลดังกล่าว ใช้บังคับกับบริการทางโทรทัศน์หรือทางวิทยุ หรือบริการรายการตามคำขอซึ่งให้บริการโดย BBC โดยมีความชัดเจนและมีรายละเอียดในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัยนี้มากกว่าประเทศอื่น (3 ประเทศ)

- (1) ในส่วนที่ว่าด้วยการกระทำที่ให้โทษและเป็นความผิด (Harm and Offence) กำหนดหลักเกณฑ์เนื้อหาที่ให้โทษหรือก้าวร้าว โดยรายการเกี่ยวกับข้อเท็จจริงหรือสิ่งของหรือภาพที่แสดงให้เห็นข้อเท็จจริงต้องไม่ชักจูงผู้ชมไปในทางที่ผิด ไม่ทำให้เศร้าเสียใจอย่างรุนแรง การใช้ภาษาที่เลือกปฏิบัติ การละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ กำหนดหลักเกณฑ์ความรุนแรงและพฤติกรรมที่อันตราย โดยเมื่อพิจารณาตามบริบทแล้ว รายการต้องไม่มีเนื้อหาซึ่งยอมให้มีหรือทำให้หน้าดูเนื้อหาที่แสดงให้เห็นพฤติกรรมที่ใช้ความรุนแรง เป็นอันตราย หรือต่อต้านสังคมอย่างรุนแรง หรือดูเหมือนว่าส่งเสริมให้คนอื่นลอกเลียนแบบพฤติกรรม ให้จำกัดอย่างเหมาะสมในการออกอากาศเนื้อหา ผลกระทบที่ตามมา หรือพรรณนาเกี่ยวกับความรุนแรงไม่ว่าด้วยวาจาหรือทางกายภาพ ก่อนกำหนดเวลาที่ให้ออกอากาศรายการที่เหมาะสมกับเด็ก ซึ่งส่วนใหญ่คล้ายคลึงกันกับแนวทางปฏิบัติการตรวจพิจารณาเนื้อหาของ BBC
- (2) ในส่วนที่ว่าด้วยอาชญากรรม ความไร้ระเบียบ ความเกลียดชัง และการล่วงละเมิดสิทธิ (Crime, Disorder, Hatred and Abuse) ต้องไม่มีเนื้อหาที่ดูเหมือนว่าส่งเสริมหรือยุยงการประกอบอาชญากรรมหรือนำไปสู่ความไร้ระเบียบ ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม ซึ่งรวมถึงเนื้อหาที่ส่งเสริมหรือกระตุ้นให้เข้าร่วมในการก่อการร้ายหรือกิจกรรมทางอาญาหรือการทำให้เกิดความไร้ระเบียบ และอาชญากรรมในรูปแบบอื่น ๆ ถ้อยคำที่เกลียดชัง ซึ่งดูเหมือนว่ากระตุ้นให้เข้าร่วมกิจกรรมทางอาญาหรือนำไปสู่ความไร้ระเบียบ
- (3) คำแนะนำที่เกี่ยวกับเนื้อหารายการข่าวและเหตุการณ์ปัจจุบันที่มีประเด็นเกี่ยวกับการก่อการร้าย ซึ่งระบุว่าในกรณีที่ผู้แพร่ภาพกระจายเสียงอาจต้องการรายงานข่าวหรือสัมภาษณ์บุคคลหรือองค์กรต่าง ๆ ที่มีมุมมองสุดโต่งหรือทำทายเป็นส่วนของเรื่องราวในการทำข่าวที่ต่อเนื่อง ผู้แพร่ภาพกระจายเสียงควรจะสามารถและสามารถที่จะรายงานเกี่ยวกับกลุ่มผู้ก่อการร้ายที่เข้าข่ายคุกคามสร้างความหวาดกลัวภายในประเทศและระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นเรื่องที่กระทบต่อประโยชน์สาธารณะอย่างชัดเจน อย่างไรก็ตามในกรณีที่บุคคลหรือองค์กรต่าง ๆ ได้รับโอกาสให้แสดงมุมมองของตนทางโทรทัศน์หรือวิทยุ ผู้แพร่ภาพกระจายเสียงต้องปฏิบัติตามประมวลการแพร่ภาพกระจายเสียงเสมอโดยทำทนายหรือวางบริบทต่อมุมมองเหล่านั้นตามที่เหมาะสม
- (4) ในเนื้อหาข่าวและเหตุการณ์ปัจจุบันเกี่ยวกับการก่อการร้าย ผู้แพร่ภาพกระจายเสียงควรคำนึงถึงรายชื่อกลุ่มหรือองค์กรต่าง ๆ ที่สร้างความหวาดกลัวซึ่งต้องห้ามในสหราชอาณาจักร ซึ่งมีปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัยอย่างสม่ำเสมอและใช้อ้างอิงถึงได้ในกรณีที่เกี่ยวข้อง และเป็นปัญหาเกี่ยวกับเนื้อหาการออกอากาศภายใต้ประมวลฯ อย่างไรก็ตามเนื้อหาที่ออกอากาศอาจฝ่าฝืนประมวลฯ นี้แม้ว่าแสดงถึงบุคคล กลุ่ม หรือองค์กรต่าง ๆ ที่ไม่ได้อยู่ในรายชื่อดังกล่าว
- (5) สหราชอาณาจักรใช้หลักการและหลักเกณฑ์ของความถูกต้องและความเป็นกลางในการนำเสนอข่าว ขณะที่ฝรั่งเศสและเยอรมันมีหลักการและหลักเกณฑ์ที่คล้ายคลึงกัน ในส่วนของสหราชอาณาจักรเห็นได้จากแนวทางปฏิบัติการตรวจพิจารณาเนื้อหาของ BBC ในส่วนที่ว่าด้วยสงคราม การสร้างความหวาดกลัว และเหตุการณ์ฉุกเฉิน (War, Terror and Emergencies) พึงเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ โดยไม่เปลี่ยนแปลงเพื่อให้ยอมรับได้ในข้อเท็จจริงของสงคราม การสร้างความหวาดกลัว เหตุการณ์ฉุกเฉิน และเหตุการณ์ที่คล้ายคลึงกัน ให้เหตุผลที่ชัดเจนว่าเหมาะสมในเชิงตรรกะเนื้อหาสำหรับการใช้ภาพที่ให้เห็นชัดเจนมาก トラบใดที่เป็นไปได้โดยสมเหตุสมผลหรือญาติไม่ได้เรียนรู้การเสียชีวิตหรือการได้รับบาดเจ็บจากเนื้อหาใด ๆ ของ BBC ระบุแหล่งที่มาของข้อมูลและเนื้อหาจากบุคคลภายนอก และควรที่จะรายงานเป็น

ช่วงจำนวนตัวเลขหรือไปอาศัยแหล่งข้อมูลที่เป็นของทางการมากที่สุด ในกรณีฉุกเฉินกลางเมือง ทุกการให้บริการของ BBC มุ่งหมายให้ข้อมูลที่จำเป็นเป็นประโยชน์ต่อความปลอดภัยสาธารณะ BBC

- (6) การใช้ภาษาในการรายงานเนื้อหาที่ทำให้เกิดความหวาดกลัวหรือก่อการร้าย ต้องรายงานด้วยความรวดเร็ว ตรงไปตรงมา ครบถ้วน ด้วยความรับผิดชอบ ต้องรายงานข่าวอย่างความระมัดระวังในประเด็นทางการเมืองและอ่อนไหวต่อความรู้สึก ไม่ให้ใช้คำว่า “ผู้ก่อการร้าย (terrorist)” โดยปราศจากการอธิบายอย่างเหมาะสม ให้มีความเที่ยงตรง และสอดคล้องกันในทุกสื่อที่มีการออกอากาศ อาจใช้คำบางคำแทนเพื่อแสดงบทบาทของบุคคลนั้นในเหตุการณ์
- (7) เครือญาติไม่อาจพบข้อมูลที่ถูกสังหาร ได้รับบาดเจ็บหรือสูญหายจากการรายงานของ BBC เพราะเชื่อว่าไม่มีอะไรเลวร้ายเท่ากับการทำให้ผู้คนเหล่านั้นเศร้าเสียใจอย่างรุนแรงเมื่อพบข้อมูลได้จากสื่อสารมวลชน หลีกเลี่ยงการทำให้ตื่นตระหนก แม้ว่าต่อผู้คนส่วนใหญ่

8) กฎหมายและกฎระเบียบของสหพันธสาธารณรัฐเยอรมัน – มีข้อที่น่าสนใจที่แตกต่างจากประเทศอื่นคือ มีหลักเกณฑ์ว่าด้วยการรายงานข่าวสั้น ซึ่งสรุปได้ว่า ผู้แพร่ภาพกระจายเสียงทางโทรทัศน์ที่ได้รับอนุญาตมีสิทธิรายงานข่าวสั้นเกี่ยวกับการแสดงงานและเหตุการณ์ที่เป็นสาธารณะและเพื่อประโยชน์สาธารณะ ตามเป้าหมายการแพร่ภาพกระจายเสียงของตนโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ตามโอกาสและช่วงเวลาที่ยินยอม ต้องหลีกเลี่ยงไม่ให้มีสิ่งรบกวนที่ป้องกันได้ อาจจำกัดหรือห้ามมิให้มีการส่งสัญญาณหรือการบันทึกหากจะทำให้เสื่อมเสีย หรือขัดต่อการอ่อนไหวทางศีลธรรมของผู้เข้าร่วมเหตุการณ์อย่างร้ายแรง แต่ไม่อาจอ้างสิทธิในการรายงานข่าวสั้นได้หากว่าเหตุผลที่เหนือกว่าทางกฎหมายและกฎระเบียบ

9) กฎหมายและกฎระเบียบของสาธารณรัฐฝรั่งเศส – มีข้อที่น่าสนใจที่แตกต่างจากประเทศอื่นคือมีกำหนดแนวทางปฏิบัติไว้เป็นการเฉพาะโดยจัดทำเป็นประมวลความประพฤติ (Code of conduct) ในการรายงานข่าวเกี่ยวกับการก่อการร้าย หรือเรียกว่า “แนวทางปฏิบัติในการนำเสนอเสียงและภาพการกระทำของผู้ก่อการร้าย (Guidelines on Precautions concerning the audiovisual coverage of terrorist acts)” ทั้งนี้มีข้อสังเกตว่าแนวทางปฏิบัติข้างต้นไม่มีลักษณะที่ผูกพันให้ต้องปฏิบัติตามและไม่บังคับโทษ แต่มีเจตนารมณ์ให้สื่อสารมวลชนนำเสนอข่าวหรือรายงานเหตุการณ์สถานการณ์ปัจจุบันได้ใช้แนวทางปฏิบัตินี้เพื่อไปทำความเข้าใจและปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมต่อพฤติการณ์ในลักษณะนี้

- ควรจะประนีประนอมกับความตึงเครียดที่จะคุ้มครองเสรีภาพในข้อมูลข่าวสารกับข้อกำหนดเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม อาทิ การดำเนินการที่เหมาะสมในการสืบสวนในกระบวนการยุติธรรม การคุ้มครองการปฏิบัติภารกิจของกองกำลังความมั่นคง การคุ้มครองเหยื่อ/ผู้ถูกกระทำและครอบครัวของเขา และเคารพต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์
- น่าจะมีระบบตรวจสอบภายใน และกระบวนการตรวจสอบเหตุการณ์ก่อการร้าย
- ควรออกอากาศเหตุการณ์ก่อการร้ายให้ล่าช้ากว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง เพื่อป้องกันอันตรายของเหยื่อ/ผู้ถูกกระทำในเหตุการณ์
- ต้องไม่ติดต่อหรือพยายามติดต่อกับผู้ก่อการร้าย หรือเหยื่อในเหตุการณ์ก่อการร้ายระหว่างเกิดเหตุการณ์
- ต้องไม่กระทำพฤติกรรมใดๆ อันอาจสร้างให้เกิดอันตรายต่อเหยื่อ หรือพยานในเหตุการณ์
- ผู้ออกอากาศมีอิสระในการตัดสินใจเผยแพร่เอกลักษณ์บุคคลของปัจเจกชนที่เป็นผู้ก่อการร้าย

- ควรต้องระมัดระวังไม่เผยแพร่ข้อความ หรือการโฆษณาชวนเชื่อต่ออุดมการณ์ของขบวนการก่อการร้าย หากมีการเผยแพร่ข้อความหรือโฆษณาชวนเชื่อ ต้องมีบทบรรณาธิการเพื่ออธิบายอย่างเหมาะสม
- ควรระมัดระวังในการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่ออกอากาศเกี่ยวกับเหตุการณ์ก่อการร้าย
- การซื้อเนื้อหาเกี่ยวกับเหตุการณ์ก่อการร้ายซึ่งถ่ายทำโดยประชาชนทั่วไป สามารถกระทำได้ แต่ต้องมีเหตุผลอันสมควร
- การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในเหตุการณ์ก่อการร้าย ต้องมีการนำเสนอข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้เชี่ยวชาญดังกล่าวอย่างเพียงพอ เพื่อแสดงให้ผู้ชมผู้ฟังรับรู้ถึงข้อมูลพื้นฐานที่อาจส่งผลกระทบต่อทัศนคติ และการวิเคราะห์ของผู้เชี่ยวชาญต่อเหตุการณ์ดังกล่าว
- นำเสนอเหตุการณ์อย่างรับผิดชอบเท่าที่จะเป็นไปได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่มีการออกอากาศสด เนื่องจากผู้กระทำอาจจับตามองอยู่ด้วย
- ประเมินคุณค่าของคำให้การในพื้นที่เกิดเหตุทันที นำเสนอบริบท หยุดการแพร่ภาพกระจายเสียงหากพิสูจน์ได้ว่าคำให้การนั้นผิด หรือแก้ไขข้อมูลที่ผิดทันทีทันใด
- สื่อสารมวลชนพึงต้องประเมินขั้นตอนกระบวนการของตน โดยพิจารณาถึงข้อแนะนำใด ๆ ก็ตามที่สื่อสารมวลชนไม่ได้ปฏิบัติตามแล้ว

10) กฎหมายและกฎระเบียบของราชอาณาจักรเบลเยียม – มีข้อที่น่าสนใจที่แตกต่างจากประเทศอื่นคือ

(1) มีกฎหมายหลายฉบับและหลายองค์กรกำกับดูแลที่เกี่ยวข้องกับบริการสื่อสาร/แพร่ภาพกระจายเสียงทางวิทยุและโทรทัศน์ รวมถึงการกำกับดูแลเนื้อหารายการ เนื่องจากกฎหมายและกฎระเบียบของเบลเยียมที่ใช้บังคับกับภาคสื่อเสียงและภาพออกโดยฝ่ายนิติบัญญัติในระดับชุมชนและกำกับดูแลโดยองค์กรกำกับดูแลระดับชุมชนในแต่ละเขตการปกครอง ถึงกระนั้นก็ตีกฎหมายเกี่ยวกับเนื้อหาและการเผยแพร่สื่ออยู่ภายใต้กฎหมายและการกำกับดูแลของส่วนกลางในพื้นที่ของเมืองหลวงบรัสเซลส์สองภาษา (the bilingual Brussels-Capital Region)

(2) กฎหมายบริการสื่อเสียงและภาพในพื้นที่กรุงบรัสเซลส์สองภาษา ค.ศ. 2017 มีบทบัญญัติที่ระบุรายละเอียดและครอบคลุมพฤติการณ์ที่เกี่ยวกับข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายบนสื่อ ซึ่งเคยเกิดขึ้นมาในอดีตและที่จะเกิดขึ้นในอนาคตมากกว่ากฎหมายของประเทศอื่น โดยกำหนดไม่ให้ผู้แพร่ภาพกระจายเสียง ผู้ให้บริการสื่อเสียงและภาพตามคำขอออกอากาศรายการที่มีการเลือกปฏิบัติ ความเกลียดชัง หรือความรุนแรงด้วยเหตุผลทางแนวคิดทางปรัชญา ความพิการ อายุหรือรสนิยมทางเพศ หรือแนวโน้มปฏิเสธทำให้น้อยลง ให้เหตุผลว่าเหมาะสม ให้ความเห็นชอบต่อการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ที่กระทำโดยระบบนาซีในช่วงสงครามโลกครั้งที่สอง ข้อห้ามเรื่องความรุนแรงขยายไปถึงรายการอื่น ๆ หรือลำดับของรายการ รวมถึงตัวอย่างรายการ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อพัฒนาการทางร่างกาย จิตใจ หรือศีลธรรมของผู้เยาว์ สำหรับความผิดในบทที่ 2 ว่าด้วยบริการสื่อเสียงและภาพในพื้นที่กรุงบรัสเซลส์สองภาษา ต้องระวางโทษปรับทางปกครองเป็นจำนวนไม่เกิน 5% ของเงินทุนหมุนเวียนของผู้กระทำผิดในภาคการให้บริการนี้ในระหว่างที่กระทำผิด

กฎหมายหลักที่ใช้บังคับกับเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายมักจะมีบทกำหนดโทษกรณีที่ไม่ปฏิบัติตาม ซึ่งส่วนใหญ่แล้วเป็นโทษปรับทางปกครองไม่เกินจำนวนเงินค่าปรับที่กำหนดไว้ มีบางส่วนเป็นโทษทางอาญา ขึ้นอยู่กับพฤติการณ์และแต่ละข้อหาความผิด ซึ่งอาจนำไปสู่การพักใช้ใบอนุญาต การเพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการแพร่ภาพกระจายเสียงได้

4.2 สังเคราะห์บทบาทการทำหน้าที่ขององค์กรกำกับดูแลสื่อและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลเนื้อหารายการ ครอบคลุมถึงแนวปฏิบัติที่ดี (The best practice) และมาตรฐานทางจริยธรรม (Code of conduct)

เยอรมันใช้วิธีการที่ไม่เหมือนประเทศอื่นบนพื้นฐานของมาตรฐานทางสังคม โดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมโดยตรง มีสมัชชาแพร่ภาพกระจายเสียง (Rundfunkrat) กำกับดูแลผู้แพร่ภาพกระจายเสียงในแต่ละมลรัฐ โดยสมัชชาประกอบไปด้วยผู้แทนจากหลายชุมชน อาทิ องค์กรศาสนา สมาคมหรือสภาผู้ประกอบวิชาชีพ กลุ่มทางวัฒนธรรมและชาติพันธุ์ ฯลฯ และพยายามที่จะให้เกิดสมดุลของการเป็นตัวแทนจากกลุ่มต่าง ๆ โดยแบ่งอำนาจกันระหว่างกลุ่มที่มีส่วนได้เสียหรือประโยชน์ต่างกันเหล่านี้¹

4.3 สรุปผลการประชุมย่อย

การประชุมย่อยเกี่ยวกับการสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับการกำกับเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายในยุโรป แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

4.3.1 กลุ่มที่ 1 ประกอบไปด้วยนักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ที่เกี่ยวข้อง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กับเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายในประเทศไทย ดำเนินการจัดประชุมกลุ่มย่อยจำนวนทั้งสิ้น 3 ครั้ง ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 4.3-1 รายละเอียดการประชุมกลุ่มย่อยนักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ที่เกี่ยวข้อง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ครั้งที่	วันที่ / เวลา	สถานที่จัดงาน	ผู้เข้าร่วมประชุม
1	21 มี.ค.2562 08.30-12.00 น.	โรงแรมเซ็นจูรี่พาร์ค กรุงเทพมหานคร ห้องการ์เด็น 4 ชั้น 5	กลุ่มส่วนราชการ จำนวน 13 คน
2	22 มี.ค.2562 08.30-12.00 น.	โรงแรมเซ็นจูรี่พาร์ค กรุงเทพมหานคร ห้องการ์เด็น 2-3 ชั้น 5	กลุ่มนักวิชาการด้านความมั่นคง จำนวน 13 คน
3	23 มี.ค.2562 13.00-16.00 น.	โรงแรมเซ็นจูรี่พาร์ค กรุงเทพมหานคร ห้องการ์เด็น 2-3 ชั้น 5	กลุ่มนักวิชาการด้านสื่อ จำนวน 13 คน

โดยมีผลสรุปจากการจัดประชุมกลุ่มย่อย ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำกับเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายในประเทศไทย

- 1.1 ท่านคิดว่าสถานการณ์ของเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายในประเทศไทยในปัจจุบันเป็นอย่างไร
  - สื่อมีการนำเสนอเนื้อหาแต่ด้านความรุนแรง และการก่อการร้าย โดยสื่อพยายามนำเสนอให้เห็นถึงความรุนแรงเพื่อสร้างความตระหนกตกใจ สื่อพยายามช่วงชิงพื้นที่ข่าวด้วยการสร้าง

¹ Toby Mendel and Eve Salomon, The Regulatory Environment for Broadcasting: An International Best Practice Survey for Brazilian Stakeholders (Brasilia: UNESCO, 2011), p.32.

ให้เกิดความขัดแย้ง ในเนื้อหาของเหตุการณ์ซึ่งมีความรุนแรงอยู่แล้ว ซึ่งด้วยจริยธรรมของสื่อ ถ้าข่าวนั้นมีเนื้อหาที่รุนแรง แต่สื่อไปรายงานข่าวบิดเบือนให้ไม่รุนแรงก็อาจไม่ถูกต้อง แต่สื่อควรมีวิธีการนำเสนอเนื้อหาของข่าวนั้นเพื่อลดความขัดแย้งให้น้อยลง

- การนำเสนอข่าวบางครั้งนำเสนอแต่ด้านความรุนแรง จนทำให้กลุ่มผู้บริโภควิวชาวารไม่ต้องการที่จะรับรู้หรือติดตามข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นอีก เนื่องจากเนื้อหาข่าวทำให้เกิดความกังวลใจในกลุ่มผู้บริโภค เพราะเมื่อรับฟังข่าวความรุนแรงมากๆ ทำให้เกิดความทุกข์ และความเครียดจากการรับชมรับฟังข่าว ซึ่งทำให้กระทบถึงความรู้สึกเกลียดชังต่อสิ่งที่เกิดขึ้น และสร้างความวิตกกังวลใจ จนส่งผลต่อการรับรู้ด้านประสิทธิภาพของการบริหารจัดการในภาครัฐ ต่อปัญหาเหล่านั้น ซึ่งในบางครั้งเมื่อผู้บริโภคไม่สามารถแยกแยะการรับรู้ข่าวสารได้ และมีจิตใจที่อ่อนไหว กระทั่งมีความกังวลมากขึ้น จนทำให้ไม่ต้องการที่จะรับรู้ข่าวสารที่ก่อให้เกิดความเครียดอีก

- **การนำเสนอของสื่อเพื่อให้เห็นกลุ่มผู้ก่อการร้าย ที่โยงกับการเมือง และความรุนแรงในต่างประเทศ** พบว่า สื่อสารมวลชนอาจมีการนำเสนอข่าวเหตุการณ์บางเรื่องให้เป็นประเด็นเพื่อการดึงดูดความสนใจของคน (ผู้ชมผู้ฟัง) ในประเทศ โดยมีเนื้อหาแสดงถึงการบริหารจัดการของภาครัฐที่ล้มเหลว (ในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้) แต่หากทำความเข้าใจพูดคุยกับคนในพื้นที่ อาจพบว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นไม่ได้รุนแรงอย่างที่สื่อพยายามนำเสนอ ซึ่งถือว่าการเปิดพื้นที่ขยายความรุนแรง (ในสื่อ) เป็นการตลาด เป็นการให้ความสำคัญกับกลุ่มผู้ก่อความรุนแรงมากเกินไป ซึ่งเป็นแรงผลักดันให้ (กลุ่มก่อความรุนแรง) มีพื้นที่ยืนในพื้นที่ข่าวมากขึ้น
- **การผลิตซ้ำของความรุนแรง** พบว่า สื่อมีการนำเสนอข่าวโดยการผลิตซ้ำเนื้อหาความรุนแรง ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายที่กลุ่มก่อความรุนแรงต้องการให้เกิดการผลิตซ้ำ เพื่อที่กลุ่มดังกล่าวจะนำเหตุการณ์ความรุนแรงไปใช้ในการต่อรองต่อไป ฉะนั้นสื่อเองควรระมัดระวังในการรายงานเนื้อหาข่าวว่าประเด็นใดเป็นประเด็นที่ควรนำเสนอ หรือ ไม่ควรนำเสนอ การผลิตซ้ำทำให้ผู้ชมผู้ฟังรับรู้ต่อภาพจำของเหตุการณ์ในพื้นที่ ซึ่งกลายเป็นภาพจำที่น่ากลัวของคนภายนอกที่ไม่ได้อยู่ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญข่าวหรือองค์กรสื่อ ต้องรู้เข้าใจ และเท่าทันว่าควรจะนำเสนอข่าวไปในทิศทางใด ให้มีความพอดี โดยการรักษาสมดุลในการไม่ทำให้คนภายนอกเห็นเป็นภาพเชิงลบ และเป็นการให้ข้อมูลที่ตรงไปตรงมา
- **การนำเสนอข่าวที่เจาะประเด็นในด้านรุนแรงมากเกินไป** ทำให้เกิดภาพความน่ากลัวจนเกินความเป็นจริง ซึ่งในบางครั้งเหตุการณ์ความรุนแรงที่สื่อได้นำเสนอนั้นไม่ได้เกิดขึ้นเป็นประจำ แต่การนำเสนอข่าวของสื่อที่ออกไปนั้น มีเนื้อหาที่สร้างความหวาดกลัวมากจนเกินความเป็นจริง
  - การนำเสนอข่าวที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้าย ไม่ใช่ว่าสื่อไม่สามารถนำเสนอภาพเหตุการณ์ที่แสดงถึงการบาดเจ็บหรือเสียชีวิตได้ เพียงแต่สื่อต้องระวังในเรื่องภาพที่ถูกนำเสนอเผยแพร่ออกไป เนื่องจากอาจมีผลกระทบต่อความรู้สึกของผู้ที่ได้รับชมข่าวนั้นได้
- **การรายงานข่าวของสื่อ ส่วนใหญ่เป็นการสื่อข่าวเพื่อขยายความขัดแย้ง (War Journalism) มากกว่า การสื่อข่าวเพื่อสันติภาพ (Peace Journalism)** ซึ่งการรายงานข่าวเป็นไปในลักษณะที่ไม่มีความเที่ยงธรรม เป็นการนำเสนอข่าวแต่เพียงด้านเดียว คือ ปัญหาด้านความขัดแย้งและการก่อเหตุความรุนแรง แต่สื่อส่วนใหญ่ไม่นำเสนอข่าวสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นและ

อธิบายทำให้เข้าใจเหตุผลของทุกฝ่าย ยกตัวอย่าง เหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งเป็นการกระทำของกลุ่มคนเพียงกลุ่มเดียวแต่สื่อพยายามเสนอข่าวแบบเป็นการเหมารวมกลุ่มผู้ที่นับถือศาสนาอิสลาม ทำให้เกิดกระแสการหวาดกลัวกลุ่มคนมุสลิม ทำให้มองว่าคนมุสลิมนิยมความรุนแรง

- การที่สื่อในประเทศไทยส่วนใหญ่แปลข่าวปัญหาที่เกี่ยวกับกลุ่ม ISIS กับ ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยการแปลเนื้อหาข่าวจากสำนักข่าว CNN & Reuter อาจเป็นการนำเสนอข่าวในด้านมุมมองของชาติตะวันตกด้านเดียว ทำให้สำนักข่าวเหล่านี้ มีผลต่อแนวคิด ค่านิยม ทำให้มีการนำเสนอภาพเหตุการณ์ที่เป็นไปในทางด้านลบต่อกลุ่มคนมุสลิม
- **สื่อยังยึดติดกับการจัดอันดับความนิยม (เรตติ้ง) อยู่** เนื่องจากสามารถวัดมูลค่าทางธุรกิจได้ แต่สาเหตุใดที่ผู้ชมผู้ฟังถึงไม่นิยมรับชมจากสื่อหลัก เพราะผู้ชมผู้ฟังในปัจจุบันลดความเชื่อถือในสื่อหลักลง ซึ่งสื่อหลายสำนักข่าวในปัจจุบันพยายามผลิตเนื้อหาข่าวที่จะใช้ภาษาที่มีการกระตุ้นอารมณ์ (Sensational) เพื่อให้ผู้ชมผู้ฟังมีอารมณ์ร่วม เพื่อสร้างกระแสความนิยมในการติดตาม
- **สื่อเน้นความรวดเร็วในการนำเสนอข่าว** บางครั้งนำเอาคลิปจากโซเชียลมีเดียนำเสนอรายงานข่าวเผยแพร่ออกไป โดยไม่มีการตรวจสอบหรือคัดกรองข่าวก่อน รายการข่าวต่างๆ ในการรายงานข่าวผู้สื่อข่าวต่างให้ความสำคัญในเรื่องความรวดเร็ว (speed) ต้องทันเหตุการณ์จริง แต่ไม่มีการให้ข้อมูลเนื้อหาในเชิงลึก (in-depth) และไม่มีการตรวจสอบเนื้อหาข่าวก่อนที่จะนำเสนอ
- **การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้** มีข้อมูลบางอย่างที่สื่อไม่สามารถนำเสนอสู่สาธารณชนได้ ยกตัวอย่างเช่น เหตุการณ์ที่ผู้ก่อการร้าย ทำต่อพระสงฆ์ ภาพการกระทำของผู้ก่อการร้าย ภาพตัดตื้อศีรษะ แต่ไม่ได้นำออกเผยแพร่ เพราะจะสร้างความขัดแย้งทางศาสนา ในการนำเสนอรายงานข่าวในพื้นที่ที่มีปัญหามาก เนื่องจากข่าวจริงก็ไม่สามารถนำเสนอได้ และข่าวความรุนแรงก็นำเสนอได้ลำบาก เนื้อหาข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้นั้น นักข่าวนำเสนอข่าวได้อย่างลำบาก เพราะมีมาตรการทางกฎหมายมาควบคุมกำกับสื่อในหลายๆ ด้าน
  - ในเหตุการณ์ความรุนแรงในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ สื่อหลัก ไม่ได้เป็นสื่อที่นำเสนอเนื้อหาการรายงานข่าวในแนวสร้างความหวาดกลัว แต่ส่วนใหญ่พบว่ามีการนำเอาภาพเหตุการณ์จริงไปเผยแพร่ในสื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งในความเป็นจริงสื่อไม่สามารถเปิดเผยภาพผู้เสียชีวิตได้ แต่มีภาพที่ขบวนการผู้ก่อการร้ายนำไปเผยแพร่ในสื่อสังคมออนไลน์ต่างๆ เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับมวลชนว่าสามารถเอาชนะอำนาจรัฐได้ สื่อต้องนำเสนอข่าวตามที่กฎหมายควบคุมไว้ แต่ผู้ก่อการร้ายนำเสนอออกกฎหมายตลอด โดยการเผยแพร่ภาพที่กระทำต่อเจ้าหน้าที่รัฐ พระสงฆ์ แม้สื่อพยายามเสนอข่าวเพื่อสร้างความปรองดอง แต่อีกกลุ่มพยายามเสนอให้เห็นภาพความรุนแรงเพื่อสร้างความไม่วางใจกัน ซึ่งในบางครั้งสื่อควรนำเสนอการเฝ้าระวังให้มากขึ้น แต่ต้องไม่สร้างความตระหนกตกใจ
- **วาทกรรมที่สื่อหลักใช้ เป็นวาทกรรมที่มีแต่คำที่กระทบจิตใจ** ยกตัวอย่างเช่น “ปอเนาะเป็นแหล่งบ่มเพาะการก่อการร้าย” หรือ “โจรใต้” ซึ่งวาทกรรมเหล่านี้บางครั้งมีผลทำให้ไปสร้างความเหนียวแน่นของอุดมการณ์ให้มีความเหนียวแน่นขึ้นไปอีก ซึ่งในกรณีเช่นนี้ทาง

กระทรวงการต่างประเทศ จะใช้คำว่า “ผู้ก่อเหตุรุนแรง – ผกร.” เป็นการตัดความผูกพัน ที่รัฐมีต่อกลุ่มก่อการร้าย

- ทุกรัฐบาล ทุกหน่วยงาน ที่ใช้คำเรียกกลุ่มเหล่านี้ว่า “กลุ่มผู้ก่อการร้าย” ซึ่งเป็นการไปซ้ำเติม กลุ่มคนเหล่านี้ถึงมีการแยกตัวออกไป ต้องมีการให้ความเสมอภาคกับกลุ่มเหล่านี้ อย่าใช้คำพูดตีตราในลักษณะกล่าวหาว่าพวกเขาเป็นผู้ก่อการร้าย

- **ปัญหาการกำกับสื่อสังคมออนไลน์มีการนำเสนอข่าวที่ขาดจริยธรรม** เนื่องจากจริยธรรมของสื่อออนไลน์ สามารถควบคุมได้ลำบาก กสทช. จึงต้องมีการออกกฎหมายที่สามารถบังคับใช้ควบคุมได้

- การที่สื่อนำเสนอข่าวความรุนแรงด้วยอารมณ์ ข่าวเท็จ ในสื่อออนไลน์ ยังพบอย่างแพร่หลาย จึงกลายเป็นปัญหาเรื่องความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ (Cyber Security) ในส่วนนี้ภาครัฐต้องเข้ามาควบคุมให้ได้ พบว่าสื่อออนไลน์บางช่องนำเสนอภาพเหตุการณ์เด็กผู้หญิงทะเลาะวิวาทกัน ทำให้สังคมยังมีภาพในเชิงลบ (negative) มากขึ้น ส่วนในเรื่องสื่อออนไลน์มีปัญหาการควบคุมที่ยาก บางครั้งสื่อในระบบหลักพยายามนำเสนอข่าวให้เบาลง แต่สื่อออนไลน์นำเสนอให้เห็นภาพเหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นจริง ดังนั้นทางภาครัฐต้องเข้ามาควบคุมเรื่องสื่อทางอินเทอร์เน็ตให้ได้

1.2 ปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินการเกี่ยวข้องกับการกำกับเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายในประเทศไทย เป็นอย่างไร

- **การนำเสนอข่าวแบบรวดเร็ว โดยไม่ตรวจสอบข้อเท็จจริงก่อน** ซึ่งในบางกรณีข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นอาจไม่เป็นอย่างที่สื่อได้นำเสนอข่าวออกไป ในโลกยุคสังคมออนไลน์ (ยุคโซเชียล) การรายงานข่าวของสื่อต้องรายงานสถานการณ์ให้ทันกับเหตุการณ์ สื่อไม่ควรรายงานข่าวล่าช้า แต่การนำเสนอข่าว ที่มีการจำกัดเนื้อหา ต้องการเห็นสื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงก่อนมีการนำเสนอเผยแพร่เนื้อหาข่าว บางครั้งมีการนำเสนอเนื้อหาออกไปก่อน แล้วมาแก้ไขทีหลัง

- **การนำเสนอเฉพาะเหตุการณ์ที่ปรากฏ แต่ไม่นำเสนอในเชิงเนื้อหาให้ความรู้** ซึ่งหากติดตามดูสื่อจากต่างประเทศจะมีการให้ความรู้ประกอบการนำเสนอเนื้อหาข่าว ทำให้ผู้ชมผู้ฟังได้รับความรู้จากเหตุการณ์นั้นไปด้วย แต่สื่อในประเทศไทยไม่ว่าสื่อแขนงใด จะไม่เห็นการนำเสนอข่าวขององค์ความรู้ในเรื่องนั้นเลย ซึ่งคนส่วนมาก (ผู้ชมผู้ฟัง) โดยทั่วไปจะไม่สืบค้นหาแหล่งข้อมูล ดังนั้นสื่อควรทำหน้าที่อย่างน้อยในระดับหนึ่ง เพื่อให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์กับผู้ชมผู้ฟังด้วย

- สื่อมวลชนในประเทศไทย นำเสนอเรื่องพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เฉพาะด้านความรุนแรง ไม่มีการอธิบายถึงต้นตอสาเหตุของปัญหา แต่สื่อท้องถิ่นเข้าใจปัญหาที่เกิดขึ้น แต่ไม่สามารถอธิบายเรื่องนี้ได้ เพราะอาจเป็นอันตราย ต้องบูรณาการให้สื่อพื้นที่ภาคกลาง และสื่อในพื้นที่ภาคใต้ทำงานร่วมกันเพื่อสร้างความเข้าใจ และแก้ปัญหา

- **ปัญหาการที่สังคมไทยยังไม่เปิดกว้างการยอมรับในการทำหน้าที่ของสื่อ** การรายงานข่าวของสื่อจะไม่ค่อยมีการวิเคราะห้ข่าว แต่บางสื่อก็มีการวิเคราะห้ข่าวบ้าง เพราะเนื่องจากสื่อไม่กล้าที่จะวิเคราะห้กลัวถูกกล่าวหาว่าไม่เป็นกลาง เป็นสื่อที่เลือกข้าง เพราะเมื่อสื่อมีการวิเคราะห้เนื้อหาของข่าวในเชิงลึกลงไป กลายเป็นถูกกล่าวหาว่าเป็นสื่อเลือกข้าง ยกตัวอย่างเช่น สำนักข่าวอิศรา ซึ่งนำเสนอประเด็นเนื้อหาที่จริงมากๆ จนทำให้สำนักข่าวอิสระต้องถูก

ฟ้องหลายเรื่องหลายคดี ซึ่งในสังคมไทยยังมีปัญหาอีกหลายด้านที่ยังคงไม่เปิดกว้างการยอมรับในการทำหน้าที่ของสื่อ

- **ปัญหาคือสังคมที่มีมุมมองต่างกัน จากการรับข่าว** ซึ่งผู้ชมผู้ฟังไม่สามารถทราบได้ว่าเนื้อหาข่าวที่สื่อได้นำเสนออยู่นั้น เป็นข่าวจริงหรือข่าวเท็จ ปัญหาที่พบคือ สื่อของรัฐไม่ค่อยออกข่าวตรงเวลา เมื่อมีข่าวออกมาทางโทรทัศน์ พบว่าภาครัฐไม่ค่อยออกมานำเสนอความจริง มีการเสกข่าวของช่องรัฐน้อยมาก ภาครัฐควรชี้แจงความจริงให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลที่ถูกต้อง เพื่อลดปัญหาความขัดแย้งที่เกิดจากมุมมองที่ต่างกันของประชาชน
- **การกำกับดูแลไม่เท่าเทียมกัน** ระหว่างสื่อกระจายภาพและเสียง (broadcast) กับ สื่อออนไลน์
  - จรรยาบรรณในการนำเสนอข่าว และความได้เปรียบเชิงพาณิชย์ ของแต่ละสื่อไม่เท่ากัน
- **ปัญหาในการนำเสนอข่าวในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้** ไม่สามารถนำมาเผยแพร่ได้ทั้งหมด เนื่องจากมีกรอบ มินนโยบายการควบคุมสื่อ อีกปัญหาหนึ่ง คือ หน่วยงานรัฐ ไม่ค่อยให้ข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงกับสื่อ

1.3 องค์กรของท่านมีบทบาทหน้าที่เกี่ยวข้องกับการกำกับเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายอย่างไร และมีปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่อย่างไร

- **สื่อถูกควบคุมโดยกลุ่มทุนหรือภาครัฐ** ในการทำหน้าที่ของสื่อมีความจำเป็นต้องใช้ทุน ปัจจุบันสื่อเน้นเรื่องสิทธิเสรีภาพมากขึ้น สื่อเป็นกลุ่มที่ภาครัฐไม่ควรเข้าไปแทรกแซงการทำหน้าที่การคัดค้านเหล่านี้จึงอาจเป็นการลดอำนาจรัฐ แต่กลับเป็นการเพิ่มอำนาจทุนหรือไม่ สื่อจะมีความเป็นกลางได้อย่างไร เมื่อสื่อเหล่านี้ต่างได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มทุน ที่มีการมองเพียงแค่ผลประโยชน์ ในบางครั้งสื่อภาคเอกชนช่องดิจิทัลที่สามารถมองเห็นว่ามีคุณภาพในการผลิตข่าวที่ดี แต่เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงซื้อขายช่อง จะเห็นการเปลี่ยนแปลงในการถูกควบคุมการทำหน้าที่จากนายทุน หรือในกรณี เช่น วิทยุชุมชน ถ้าต้องการวิเคราะห์ข่าวท้องถิ่นปรากฏว่าหากจะมีการนำเสนอข่าวต้องมีการส่งเนื้อหาที่ต้องการนำเสนอให้ภาครัฐทราบก่อน ดังนั้นการหาสมดุลระหว่างการที่สื่อถูกควบคุมโดยรัฐ และการที่สื่อถูกควบคุมโดยกลุ่มทุน จะมีวิธีการใดที่จะสามารถทำให้สื่อเป็นอิสระจากสองกลุ่มนี้ได้อย่างชัดเจน
  - ปัญหาใหญ่ของสื่อในประเทศไทยอีกประเด็น คือ นายทุน ต้องอยู่รอด ซึ่งในด้านของธุรกิจการทำงานของสื่อเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การแข่งขันเพื่อนำเสนอเนื้อหาต้องรวดเร็วเพื่อแข่งขันการนำเสนอข่าวกับคู่แข่ง ทำให้สื่อเน้นขาดวารสารศาสตร์เชิงคุณภาพ (Quality of Journalism) มีความหย่อนยาน
- **พฤติกรรมการเสกสื่อที่มีเนื้อหาความขัดแย้ง (ดราม่า)** การที่ผู้ชมผู้ฟังมีพฤติกรรมชอบการเสกสื่อที่มีเนื้อหาข่าวที่มีความขัดแย้ง (ดราม่า) ซึ่งคนไทยชอบเนื้อหาข่าวที่มีความขัดแย้ง (ดราม่า) ดังนั้นภาพข่าวความรุนแรงจึงเป็นสิ่งที่สื่อชอบนำเสนอแบบตอกย้ำ (ขยี้) ให้ผู้ชมผู้ฟังรับรู้ข้อมูลให้เห็นภาพของความขัดแย้งมากขึ้น จึงมีการตั้งคำถามต่อองค์กรกำกับดูแลว่ามีอำนาจหน้าที่กำกับเพื่อลดข่าวประเภทนี้หรือไม่ ฉะนั้น ถ้าองค์กรสื่อไม่ได้แข่งขันกันในเรื่องธุรกิจมากเกินไป อาจทำให้คุณภาพของการรายงานข่าวกลับมามีคุณภาพมากขึ้น
- **การนำเสนอข่าวที่มีเนื้อหาซ้ำกันของทุกสื่อ** ซึ่งการทำหน้าที่ของสื่อในยุคปัจจุบันบางครั้งนักข่าวไม่ต้องวิ่งไปหาข่าว แค่ไปนำภาพจากเฟซบุ๊ก มาวิเคราะห์และนำเสนอรายงานผ่านสื่อ

เท่านั้น ดังนั้นเนื้อหาของข่าวที่ปรากฏส่วนมากจึงเป็นข่าวที่ทุกสื่อต่างก็นำมาเสนอรายงานเหมือนกัน

- **เรื่องของการกำกับดูแลสื่อ** หากมีการกำกับดูแลสื่อในเรื่องเสรีภาพของสื่ออย่างจริงจัง จะมีผลกระทบต่อสิทธิในการรับรู้ความจริงของประชาชนหรือไม่ การกำกับต้องไปกำกับจรรยาบรรณของสื่อด้วยหรือไม่ ปัจจุบันสื่อนั้นมีจรรยาบรรณมากน้อยเพียงใด เมื่อมีกฎเกณฑ์แบบนี้
- **การสอนให้มีความเป็นผู้นำ (leader) ทางความคิด** ถ้าไม่สอดแทรกความคิดในการทำข่าวที่ทำให้ให้นักศึกษามองเห็นการเป็นไปของโลก ข่าวที่นำเสนอออกมาอาจเป็นข่าวที่ไม่มีคุณภาพ ประชาชนอาจต้องการรู้มากกว่าที่สื่อหลักนำเสนอ บางครั้งข้อมูลต้องนำเสนอจากมุมมองหลายด้าน และต้องรู้จักการกลั่นกรองข้อมูล
  - ปัจจุบันการผลิตสื่อ ไม่จำเป็นต้องมีความรู้ในเชิงเทคนิค จึงมีความน่ากังวลในปัจจุบัน เนื่องจากผู้ส่งสารควรเป็นผู้ให้ความรู้กับประชาชน เพราะดูจากการแสดงความคิดเห็นต่างๆ ประชาชนจะเอาแต่ความสนุก ใช้การแสดงความคิดเห็นสนุกสนานในการต่อว่า ดังนั้น เมื่อมีการเปิดกว้างในการแสดงความคิดเห็นมากขึ้น สิ่งที่น่ากังวลที่สุด คือ การให้ความรู้แก่ผู้ส่งสาร ต้องอยู่ในระดับที่ผู้รับสารสามารถเข้าถึงได้ง่าย
- **สอนหลักการของการสื่อข่าวเพื่อสันติภาพ (peace journalism)** มุ่งงานวิจัยเรื่องการสร้างสันติภาพในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ความรู้สึกคับข้องใจในการที่สื่อนำเสนอภาพเชิงลบโดยสื่อท้องถิ่นมุ่งเสนอแก้ไขทำลายข่าวร้าย กระจายข่าวดี และหันมาจับมือกัน และนำเสนอข่าวเชิงเศรษฐกิจ เชิงท่องเที่ยว เพื่อลบภาพข่าวร้ายในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยยึดหลักสิทธิธรรม สิทธิมนุษยชน และภราดรภาพ สื่อต้องยึดหลัก 3 ประเด็นนี้
- **สื่อไม่ได้มีบทบาทในการทำให้ความรุนแรง เพิ่มขึ้น หรือ ลดลง** เพราะปัญหา คือ การจัดการอำนาจของภาครัฐ

- 1.4 โครงสร้าง และความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานของประเทศไทย ในการกำกับเนื้อหารายการข่าว เหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายเป็นอย่างไร มีความเหมาะสมหรือไม่ กรุณาอธิบายเหตุผล
- สำหรับความเห็นของนักวิชาการ มีมุมมองด้านความเห็นในการกำกับควบคุมดูแลสื่อของรัฐ แบ่งเป็น 2 มุมมองด้วยกัน คือ

1. **ภาครัฐไม่ควรมาแทรกแซงการรายงานนำเสนอข่าวของสื่อ** ไม่ควรมาตรวจสอบ (เซ็นเซอร์) เนื้อหารายงานข่าวของสื่อ สื่อมีศักยภาพในการกำกับควบคุมดูแลกันเอง ไม่ควรมีการครอบงำการทำหน้าที่ของสื่อ แต่การควบคุมกันเองในสังคมไทย (หากปลอดจากระบบอุปถัมภ์ ไม่น่ามีปัญหา) การควบคุมตัวเองของสื่อจะได้ผลแค่ไหน หรือ ด้วยพฤติกรรมเลียนแบบจะยิ่งทำให้สื่อพัฒนาเนื้อหาให้คน (ผู้ชมผู้ฟัง) ติดตาม สื่อจึงมีศักยภาพในการควบคุมตัวเอง
2. **ต้องสร้างความร่วมมือระหว่างเครือข่ายหน่วยงานรัฐด้วยกันในการกำกับดูแล** ต้องจัดตั้งเครือข่ายระหว่างหลายหน่วยงาน และกำกับดูแลโดยสภาวิชาชีพองค์กร ในส่วนการกำกับดูแลทางด้านมาตรการทางกฎหมาย
  - หน่วยงานภาครัฐ ต้องสร้างความร่วมมือให้ชัดเจน ไม่มีการกำหนดความร่วมมือในการทำงานร่วมกัน ในส่วนของสื่อหลักยังมีการพยายามนำเสนอ

ข่าวเพื่อทำให้องค์กรอยู่รอด รัฐต้องเข้ามากำกับเนื้อหา ซึ่งอาจกลายเป็น การลิดรอนสิทธิของประชาชนอีก

- เมื่อมีการนำเสนอเหตุการณ์รุนแรงภายในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ต้องมีการจัดการ ปิดพื้นที่เพื่อป้องกัน มิให้มีการทำข่าวความรุนแรงในพื้นที่ที่ถูกกระจายออกไปอย่างไม่เหมาะสม ได้ เพราะการนำเสนอรายงานเฉพาะเหตุการณ์ความรุนแรง จะสร้างให้เกิดผลกระทบ และ กลายเป็นกระบอกเสียงของกลุ่มก่อความรุนแรง แล้วต้องมาตามลบเนื้อหาข่าวที่เผยแพร่ ออกไป ซึ่งมักจะเกิดขึ้นหลังจากภาพเหล่านั้นเผยแพร่กระจายไปแล้ว

1.5 ท่านคิดว่าองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการกำกับเนื้อหาข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ ควรมีการดำเนินงานร่วมกันอย่างไร

- การดำเนินงานร่วมกันควรมีการทำงานในรูปแบบเครือข่าย นอกจากมีการกำกับควบคุม ควร ต้องมีบทบาทเป็นผู้ส่งเสริมด้วย ในฐานะการทำงานภาครัฐแนวใหม่ ในระบอบประชาธิปไตย ที่ทำงานแบบเครือข่ายในเชิงบริหาร สุดท้ายควรต้องเป็นประชาธิปไตย แบบการกำกับ ตนเอง (Self-regulation) โดยมีองค์กรหลายรูปแบบ มีทั้งสื่อ นักวิชาการ หรือ การทำงาน แบบระดมสมอง (think tank) ที่จะทำงานในเชิงรุก หรือ ไปถึงการตรวจสอบ (censor) เนื้อหา ในบางประเด็น ดังเช่นในกรณีของพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในการนำเสนอ เนื้อหาข่าว ควรมีการตรวจสอบคัดกรองข่าวในด้านความปลอดภัย หรือ ความมั่นคง ก่อนมี การนำเสนอข่าวสู่สาธารณชน
- ในประเทศไทยมีสมาคมที่กำกับดูแลสื่อ แต่เท่าที่ผ่านมา ยังไม่มีบทบาทชัดเจน ยกเว้นในกรณีที่ มีประเด็นสำคัญ จะยังไม่เห็นความร่วมมือที่ชัดเจน ยังไม่มีการจับมือร่วมกัน ยังขาดศูนย์กลาง (center) ตรงกลางที่มีกรอบชัดเจน มี framework ที่ชัดเจน ปัจจุบันแต่ละสถานียังนำเสนอ ข่าวตามรูปแบบอัตลักษณ์ (identity) ขององค์กร ยังขาดการกลั่นกรอง ให้ถี่ถ้วน เมื่อกระทำ ผิดก็โดนปรับ (เสนอแต่ข่าวเหตุการณ์ 5 W 1 S) ขาดข้อมูลเชิงลึก ขาดความเข้าใจในการนำ เสนอข่าว
- กสทช. ไม่จริงจังต่อการให้สื่อกำกับตนเอง ซึ่งภายหลังมีการพยายามออก พ.ร.บ.จริยธรรมสื่อ โดยการให้อำนาจกำกับควบคุมไปให้กับสภาจริยธรรมของสื่อ ยกตัวอย่างเช่น ปัญหาเรื่อง ช่อง 3 เคยนำเด็กผู้ชายชื่อสิทธิธิดะ มาออกรายการ และพูดไม่เรียบร้อย กสทช. ควรให้ สมาคมสื่อไปพิจารณา แต่ กสทช. เข้ามาควบคุมพิจารณาเอง จึงเป็นการข้ามกระบวนการใน การส่งเสริมให้สื่อกำกับดูแลตนเอง แต่ กสทช. ควบคุมกำกับเองทุกเรื่อง ทั้งความมั่นคง จริยธรรม ศีลธรรม อันดี ของประชาชน ต้องแยกแยะให้ออกจากกัน อย่าเอามาตรา 37 มา ควบคุมทั้งหมด ควรให้องค์กรสื่อไปพิจารณากันเองก่อน บทบาทของ กสทช. ไม่มีความเป็น กลาง ถ้าต้องการกำกับดูแลควบคุมสื่อให้มีคุณภาพต้องมีความเป็นกลางให้ทุกสื่อเท่ากัน

1.6 ท่านคิดว่าทิศทางในการกำกับเนื้อหาข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายในประเทศไทย ขององค์กรที่เกี่ยวข้อง ควรมีจะทิศทางในอนาคตอย่างไร

- **การกำกับไม่ควรเคร่งครัด (tight) มากจนเกินไป** ในปัจจุบันประชาชนเริ่มมีความ รับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวมมากขึ้น (active citizen) ยกตัวอย่างเช่น ในกรณีมีการนำเสนอ ภาพที่ไม่เหมาะสม อย่างเช่น ภาพศพ คุณปอ ทฤษฎี ทำให้เกิดกระแสสังคมต่อต้านการ นำเสนอข่าวที่ไม่ให้เกียรติผู้เสียชีวิต สามารถสังเกตได้ว่า ปัจจุบันภาพข่าวจากสำนักข่าว

ไทยรัฐ ไม่มีการนำเสนอภาพที่เห็นเลือดจำนวนมาก เพราะสังคมไม่ยอมรับ ถ้าพลเมืองกระตือรือร้น (active) แล้วเมื่อมีเหตุการณ์ที่สื่อมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม จะเกิดกระแสสังคมต่อต้าน แล้วจะทำให้สื่อปรับตัวไปตัวเอง

- สื่อสารมวลชนควรรายงานข่าวด้วยข้อมูลเชิงลึกมากขึ้น ควรรายงานข่าวที่แสดงถึงความหลากหลายทางสังคม ไม่แบ่งแยกขาว แบ่งแยกดำ ไม่เป็นส่วนในการสร้างต่อเติมการแบ่งแยกขัดแย้ง
- ควรมีสำนักข่าวที่จัดตั้งขึ้น โดยไม่มีการคาดหวังสปอนเซอร์ การจัดอันดับความนิยม (เรตติ้ง) เพื่อเป็นสำนักข่าวหลักแห่งชาติ ที่สำนักข่าวอื่นๆ สามารถมาตรวจสอบ มาตรวจเช็คข้อมูลได้
- การนำเสนอข่าวที่แสดงความรุนแรง ต้องระมัดระวังในเรื่อง
  - ต้องระมัดระวังการแสดงกระบวนการซึ่งทำให้เกิดการเสียชีวิต เพราะการแสดงถึงกระบวนการเสียชีวิต จะทำให้ผู้ชมผู้ฟังมีอาการร่วมด้วย อาจเกิดพฤติกรรมการเลียนแบบ การนำเสนอข่าวที่แสดงเหตุการณ์จริงจึงต้องมีความระมัดระวัง ดังนั้นการนำเสนอข่าวในลักษณะแบบนี้ จะมีความอ่อนไหว หากเป็นไปได้การทำข่าวอาชญากรรม อย่าไปเจาะลึกถึงกระบวนการจนมากเกินไป ยกตัวอย่างประเด็นที่สื่อได้ทำการถ่ายทอดสดเหตุการณ์ที่ ดร. คนหนึ่งเอาปืนจ่อศีรษะ ตัวเองนั้น ในสถานการณ์ตอนนั้นตำรวจมีการไปเจรจาแล้ว จากประสบการณ์ของหมอ (ผู้เชี่ยวชาญ) ในการปรึกษาเรื่องฆ่าตัวตาย ทันทีที่มีสื่อโทรทัศน์อยู่ในบริเวณดังกล่าว จะเพิ่มความเครียดอีกขั้นหนึ่ง แต่ในเหตุการณ์นั้นมีการถ่ายทอดสดด้วย ในขณะที่ตำรวจกำลังเจรจาผ่านทางโทรโข่ง การนำเสนอข่าวลักษณะเช่นนี้ ควรต้องมีการหลีกเลี่ยงเพราะไม่เกิดผลดีต่อทุกฝ่าย
  - การสร้างพลังบวก ชุมชนแบบเดิม จะสร้างได้ก็ต้องสร้างด้วยพลังบวก สังคมจะอยู่ร่วมกันได้ มากกว่าครั้งต้องมีความอยากอยู่ร่วมกัน

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำกับเนื้อหาการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายในยุโรป ในการนำมาประยุกต์ใช้ในประเทศไทย

จากการที่ท่านได้ทำการศึกษาข้อมูลการกำกับเนื้อหาการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายในยุโรป

2.1 ท่านคิดว่ารูปแบบโครงสร้างองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการกำกับเนื้อหาการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายของยุโรป ถ้าจะนำมาประยุกต์ใช้ในการกำหนดรูปแบบโครงสร้างองค์กรในประเทศไทย ควรมีการนำมาประยุกต์ใช้อย่างไร

- ในยุโรปมีการใช้หลักจรรยาบรรณธุรกิจ (Code of Conduct) ตัวอย่างเช่น facebook, instagram, snap chat มีการกำหนดให้ลบเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมภายใน 24 ชั่วโมง ซึ่งต่อไปจะมีการกำหนดมาตรการทางกฎหมายในการดูแลความปลอดภัยในโลกออนไลน์ โดยการกำหนดบทลงโทษบริษัทผู้ให้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์ และบริษัทเทคโนโลยี ในกรณีที่ไม่สามารถควบคุมการเผยแพร่ข้อความและเนื้อหาที่เป็นอันตรายได้ เพื่อให้สามารถลบเนื้อหาจากกลุ่มผู้ก่อการร้าย (terrorist material) ออกไปจากเครือข่ายสังคมออนไลน์ได้โดยเร็ว
- การพัฒนาการรู้เท่าทันสื่อ (media literacy) ควรมีการเน้นให้ผู้รับสื่อ มีการเรียนรู้เรื่องการรู้เท่าทันสื่อ ผ่านการจัดอบรม หรือ การเผยแพร่ข้อมูลความรู้ที่จำเป็น

- **สื่อควรทำหน้าที่อย่างมีคุณธรรมในการนำเสนอข่าว** ควรกำหนดบรรทัดฐานให้ทุกสถานี และนักจัดรายการต้องมีจิตสำนึกในการนำเสนอข่าวที่ถูกต้อง

2.2 ท่านคิดว่าบทบาท และการประสานงานเพื่อการดำเนินงานร่วมกันขององค์กรยุโรปในการกำกับเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้าย ถ้าจะนำมาประยุกต์ใช้ในการกำหนดบทบาท และ การประสานงานขององค์กรในประเทศไทย ควรมีการนำมาประยุกต์ใช้อย่างไร

- **ควรมีหน่วยงานตรวจสอบ ติดตาม เฝ้าระวังการทำงานของสื่อ** มีองค์กรกลางที่สามารถเป็นผู้เฝ้าระวังดูแล (watcher หรือ watch dog) เพื่อติดตามในการพัฒนาสื่อให้ดีขึ้น
- **ควรมีการยกระดับสื่อสารมวลชนให้สามารถกำกับดูแลกันได้** ในอดีตสื่อมวลชนเป็นฐานันดรที่มีอำนาจมีพลังมาก ในปัจจุบันสื่อสารมวลชน ไม่สามารถพึ่งพาอะไรได้เลย ควรยกระดับให้มีการกำกับดูแลกันเองได้
- **สื่อควรมีบทบาทในการนำผู้ชมผู้ฟังออกจากทฤษฎีสมคบคิดให้ได้** สื่อในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงกว่าสื่อในพื้นที่ จึงอาจมีมุมมองที่แตกต่างกัน ประเด็นพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ สื่อไม่รู้ว่าจะขบวนการใช้ความรุนแรงในพื้นที่ กับ ISIS มีความเหมือนหรือความต่างกันอย่างไรร

2.3 ท่านคิดว่ากฎหมายหรือระเบียบในการกำกับเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายในยุโรปกับประเทศไทยมีส่วนที่คล้ายคลึงกันหรือมีความแตกต่างกันอย่างไร ถ้าจะนำมาประยุกต์ใช้ในประเทศไทย ควรมีการนำมาประยุกต์ใช้อย่างไร

- **ควรมีการประยุกต์ใช้ ด้านการกำกับดูแลสื่อที่เผยแพร่เนื้อหาที่สร้างความเกลียดชัง (Hate Speech)** เสนอการกำกับดูแลแบบผสมผสานที่เข้ากับเนื้อหาแต่ละประเภท ต้องสร้างความชัดเจน ป้องกันไม่ให้ใช้เป็นข้ออ้างจำกัดเสรีภาพการแสดงออก
- **ควรมีมาตรการทางกฎหมาย ในเรื่องจำกัดการนำเสนอภาพและเนื้อหาที่มีความรุนแรง** เพื่อไม่ให้ภาพที่มีลักษณะความรุนแรงเผยแพร่ออกไป เพื่อป้องกันไม่ให้เด็กและเยาวชนรับชมภาพในลักษณะดังกล่าว ตัวอย่างเช่น ควรมีการนำเสนอภาพข่าวเป็นไปในลักษณะภาพกราฟิกที่นำมาประกอบกันเป็นภาพเคลื่อนไหว (infographic & animation) แทนภาพเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง
  - ในการใช้ภาพกราฟิกที่นำมาประกอบกันเป็นภาพเคลื่อนไหว (animation & graphic) ซึ่งเป็นการนำมาใช้แทนการจำลองเหตุการณ์จากสถานการณ์จริงอาจเกิดความคลาดเคลื่อนจากการสืบสวนคดีได้ ซึ่งแตกต่างจากเรื่องจริง ซึ่งแต่ละสื่อมีการจัดทำเผยแพร่ภาพเคลื่อนไหว (animation) ขึ้นมาเอง ซึ่งอาจเกิดการคลาดเคลื่อนจากเหตุการณ์จริงได้
- **การเล่าเรื่องที่ลดประเด็นด้านความรุนแรง** หรือ การลดความถี่ของเหตุการณ์ในเนื้อหาข่าวที่แสดงถึงความรุนแรง วิธีการนำเสนอที่ถูกจัดเป็นชุด (เช่น ข่าวอาชญากรรม ตามด้วยข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้)
- **ควรจะต้องนำเสนอข้อมูลของทุกฝ่ายในทุกๆ ด้านและทำให้เกิดความสมดุล** ควรมีการหาข้อมูลในเชิงการสัมภาษณ์เพิ่มเติม และนำเสนอเนื้อหาในอีกมุมหนึ่งด้วย เช่น ปัจจัยใดที่อาจเป็นแรงจูงใจในการใช้ความรุนแรง
- ในการเผยแพร่ข่าว**ต้องมีการสร้างให้เกิดทักษะความเข้าใจและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (digital literacy)** ด้วย เนื่องจากทุกคนมีอิสรภาพเท่ากัน ต้องมีความรู้ นอกเหนือจากการ

รู้เท่าทันสื่อ (media literacy) ทำให้รู้เนื้อหาของสื่อมากขึ้น คนที่รู้เท่าทันสื่อจะสามารถอธิบายถึงบทบาทที่สื่อมีต่อชีวิตของพวกเขาได้

2.4 ท่านมีข้อเสนอแนะสำหรับ สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ในการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ที่ได้จากการกำกับเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายในยุโรป อย่างไร

- **การพัฒนาความร่วมมือในการกำกับดูแลเนื้อหาร่วมกับภาคสื่อมวลชน** กสทช. ควรเชิญสื่อมาประชุมกัน และให้สื่อช่วยกันพิจารณาเสนอแนะ เพื่อรับฟังความคิดเห็นจากสื่อว่าสื่อมีข้อเสนอแนะอย่างไร กำหนดความคิดเห็นจากการประชุมสื่อ นำความคิดเห็นของสื่อแล้วส่งข้อมูลที่ได้จากการร่วมกันเสนอแนะไปให้สื่อต่างๆ นำไปชี้แจงต่อทุกสื่อ ให้ได้รับทราบเพื่อนำไปเป็นแนวทางในการนำเสนอข่าวให้อยู่ในขอบเขตที่ได้เสนอร่วมกัน เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสังคม
- **การพัฒนาการกำกับดูแลเนื้อหาในสื่อประเภทออนไลน์ และโซเชียลมีเดีย** ปัญหาในการกำกับเนื้อหารายการข่าวนั้นไม่ได้อยู่ที่สื่อวิทยุและโทรทัศน์เป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากสื่อที่มีปัญหาในการกำกับดูแลมากที่สุด คือ สื่อออนไลน์ ในพื้นที่โซเชียลมีเดีย ที่ผู้เขียนสามารถเขียนอะไรก็ได้ ใช้วิธีการเขียนในเชิงเสียดสี โดยที่สังคมไม่สามารถทำอะไรได้มาก และผู้เขียนก็ไม่ต้องยอมรับต่อสังคม ถ้าภาครัฐจะเข้ามาดูแลกำกับในส่วนนี้ อาจช่วยควบคุมการเสนอข่าวของสื่อออนไลน์ได้
- **ควรมีการพัฒนาคู่มือการรายงานข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายให้กับสื่อ** ในโทรทัศน์และวิทยุที่ กสทช. กำกับดูแล พบว่า ไม่มีคู่มือด้านการรายงานเนื้อหาข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้าย ซึ่งในส่วนนี้ กสทช. หรือ กองทุน กทปส. อาจร่วมกับสมาคมสื่อในการจัดอบรมการนำเสนอเนื้อหาข่าวที่เกี่ยวกับความรุนแรงอย่างถูกต้องเพื่อสร้างมาตรฐานในการนำเสนอเนื้อหาข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายให้แก่สื่อ ยกตัวอย่าง กรณีประธานาธิบดีนิวซีแลนด์ ไม่บอกชื่อผู้ก่อการร้าย อาจเป็นกรณีศึกษาที่ดี เพื่อเป็นการไม่ให้เครดิตแก่ผู้ก่อการร้าย ดังนั้นเมื่อพื้นที่สื่อไม่ให้ความสำคัญ กลุ่มผู้ก่อความรุนแรงก็จะไม่มีพื้นที่ในสื่อ ไม่เป็นการส่งเสริมความอึกเหิม กสทช. จึงควรมีกฎที่ควบคุมในส่วนนี้ เช่น สื่อไม่ควรให้เครดิตกับกลุ่มก่อการร้าย เพื่อเป็นการส่งเสริมวิสัยทัศน์ให้สื่อไม่ไปกระตุ้นยุงให้เกิดความรุนแรง
- **กสทช. ควรไปพัฒนาบุคลากรในองค์กรสื่อ** เพื่อเสนอแนวทางการหาทางออกร่วมกัน ในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยการพัฒนาทางด้านความคิดให้แก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง เปิดมุมมองทางความคิด ไม่ควรเน้นการกำกับดูแลอย่างเดียว น่าจะใช้วิธีการสร้างสรรค์ ติดตามหาทางปัญญาให้ภาคประชาสังคมที่มีอยู่แล้ว โดยการให้ข้อมูลเพื่อความเข้าใจร่วมกัน ไม่ควรใช้แต่กฎหมายอย่างเดียว ควรจะเป็นการช่วงชิงทางความคิดซึ่งจะเป็นมาตรการที่ยั่งยืน
- **การปฏิบัติหน้าที่ในการตรวจสอบกำกับดูแลของ กสทช. ควรมีความชัดเจน เป็นกลาง และเป็นธรรม** เนื่องจากในปัจจุบันมีคำถามถึงความเป็นกลาง และความเท่าเทียมของการกำกับดูแลของ กสทช. โดยควรมีการกำกับดูแลให้เท่าเทียมกัน เป็นมาตรฐานเดียวกัน เพื่อที่จะได้ไม่มีคำอ้างว่าช่องอื่นๆ ก็ทำเหมือนกันทำไมไม่ถูกตรวจสอบหรือลงโทษ ต้องสร้างความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันในการทำหน้าที่ เพื่อทำให้เป็นไปในทางที่ดีขึ้น

2.5 ข้อเสนอแนะต่อการทำงานด้านการกำกับเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายของ กสทช. ควรเป็นอย่างไร

- กสทช. ควรส่งเสริมให้มีพื้นที่สำหรับสื่อท้องถิ่น ผ่านการบูรณาการให้สื่อท้องถิ่นมีโอกาสนำเสนอภาพที่สร้างสรรค์ในเชิงบวก เพื่อมานำเสนอข่าวจากท้องถิ่นในพื้นที่นอกเหนือจากข่าวมิติความรุนแรง เช่น ข่าวในเชิงบวก ข่าวในเชิงประชาสัมพันธ์สิ่งดีๆ ของพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (อาทิ ผลไม้ หาดทราย การท่องเที่ยว ฯลฯ)
- กรอบความคิดเดิม คือ สื่อมีหน้าที่เปิดประเด็นให้สังคม ซึ่งสื่อควรมาจุดประกายให้ผู้ชมผู้ฟังสามารถคิดตามให้ได้ด้วย นอกเหนือจากการทำหน้าที่กำกับดูแล ติดตาม ควบคุม กสทช. ต้องส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาไปสร้างสรรค์สื่อ ปัจจุบันการสอนนั้นเน้นเพื่อไล่ตามเทคโนโลยี แต่ไม่เน้นความเป็นตัวตนของเรา เน้นความคิดของเรา เพื่อไปหล่อหลอมในการพัฒนาคน
- สื่อภาครัฐไม่ควรนำเสนอภาพด้านลบเพียงอย่างเดียว ควรให้ความสำคัญกับความหลากหลายของภาคประชาสังคม ไม่ควรนำเสนอแค่ภาพมุมมองจากภาครัฐ ควรมีการแสดงผลมุมมองจากภาคประชาชนด้วย
- การกำกับดูแลสื่อของ กสทช. ต้องมีความเท่าเทียมมีความเสมอภาคกัน
  - พบว่า 8 ปี ที่ผ่านมา ตั้งแต่มี กสทช. พบว่าสื่อถูกกลิตรอนสิทธิ ถูกจำกัดสิทธิในด้านการนำเสนอรายงานข่าวของสื่อไปเยอะมาก มาตรา 37 ถูกนำมาบังคับใช้กับอีกสถานี แต่อีกสถานีหนึ่งไม่ถูกบังคับใช้ การใช้อำนาจของ กสทช. ต้องเที่ยงธรรม เที่ยงตรง และให้ความเสมอภาคเท่ากัน
- ควรมีการตรวจสอบความถูกต้องของแหล่งข่าวในพื้นที่
- ส่งเสริมการสร้างจริยธรรมของสื่อ ให้มีมาตรฐาน ป้องกันไม่ให้สื่อมีความไม่เท่าเทียมกัน สร้างกรอบคุณธรรม จรรยาบรรณ ให้สื่อมีคุณธรรม จรรยาบรรณในการเสนอข่าว ให้มีความตรงไป ตรงมา ป้องกันการนำเสนอภาพในเชิงลบ ภาษาสื่อใช้อย่างไรจึงจะถูกต้องเหมาะสม ความรุนแรงในการใช้ภาษาสื่อ ควรใช้ภาษาสื่อให้มีความเบาบาง

2.6 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์ต่อการกำกับเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายในประเทศไทย

- ต้องออกกฎหมาย ในลักษณะพระราชบัญญัติ (พ.ร.บ.) มาควบคุมและส่งเสริม ไม่ให้มีการออกข่าวเกี่ยวกับความรุนแรง ควรเปลี่ยนการนำเสนอจากภาพเหตุการณ์จริงเป็นภาพแอนิเมชัน (animations) แทน ดูต้นแบบจาก สถานี Thai PBS และจัดตั้งคณะกรรมการพิจารณาข่าวก่อนการนำเสนอรายงานข่าว ซึ่ง กสทช. อาจมีการศึกษาจากกรณี Thai PBS ที่มีคณะกรรมการพิจารณาข่าวเพื่อที่สามารถควบคุมคุณภาพมาตรฐานการนำเสนอรายงานข่าวของสื่อต่างๆ
- องค์กรสื่อบางสำนักมีกลุ่มทางการเมืองคอยสนับสนุนอยู่เบื้องหลัง สร้างให้เกิดปัญหาด้านความน่าเชื่อถือ และมีปัญหาในการทำหน้าที่กำกับดูแลของ กสทช. ต้องเอาหลายๆ หน่วยงานมาทำงานร่วมกัน เพื่อกำหนดเป้าหมายร่วมกันในการลดปัญหาความรุนแรงไม่ให้ออกไปสู่สังคม ควรมีการบูรณาการด้านข้อมูลข่าวสาร
- เนื้อหาข่าวจะสามารถแสดงให้เห็นในมุมมองทั้งสองมุมของความขัดแย้งได้หรือไม่ โดยยึดถือหลักความเสมอภาค หลักมนุษยธรรม หลักมนุษยชน
- ควรมีการพัฒนาพื้นที่ปลอดภัย (Safety Zone) ให้มีพื้นที่สาธารณะ เป็นหลักความเสมอภาค หลักมนุษยธรรม

4.3.2 กลุ่มที่ 2 ประกอบไปด้วย ผู้ประกอบการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ผู้ที่มีความสนใจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กับเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้าย ดำเนินการจัดประชุมกลุ่มย่อยจำนวนทั้งสิ้น 5 ครั้ง ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 2 ครั้ง และในเขตพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 3 ครั้ง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 4.3-2 รายละเอียดการประชุมกลุ่มย่อยผู้ประกอบการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ผู้ที่มีความสนใจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ครั้งที่	วันที่/เวลา	สถานที่จัดงาน	ผู้เข้าร่วมประชุม
1	21 มี.ค.2562 13.00-16.00 น.	โรงแรมเซ็นจูร์พาร์ค กรุงเทพมหานคร ห้องการ์เด็น 4 ชั้น 5	กลุ่มผู้ประกอบการฯ : โทรทัศน์ภาคพื้นดิน, วิทยุ จำนวน 40 คน
2	22 มี.ค.2562 11.30-16.00 น.	โรงแรมเซ็นจูร์พาร์ค กรุงเทพมหานคร ห้องการ์เด็น 2-3 ชั้น 5	กลุ่มผู้ประกอบการฯ : ดาวเทียม, IPTV, เคเบิล จำนวน 36 คน
3	25 มี.ค.2562 08.30-12.00 น.	โรงแรมอิมพีเรียล จังหวัดนราธิวาส ห้องนราทัศน์ 2	กลุ่มผู้ประกอบการฯ : จังหวัดนราธิวาส จำนวน 30 คน
4	26 มี.ค.2562 08.30-12.00 น.	โรงแรมยะลาบายเฮาส์ จังหวัดยะลา ณ ห้องศรีวรรณ	กลุ่มผู้ประกอบการฯ : จังหวัดยะลา จำนวน 30 คน
5	26 มี.ค.2562 11.30-16.00 น.	โรงแรมซี.เอส.ปัตตานี จังหวัดปัตตานี ณ ห้องฟาฏอนี	กลุ่มผู้ประกอบการฯ : จังหวัดปัตตานี จำนวน 37 คน

โดยมีผลสรุปจากการจัดประชุมกลุ่มย่อย ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำกับเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายในประเทศไทย

1. ท่านคิดว่าสถานการณ์ของเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายในประเทศไทยในปัจจุบันเป็นอย่างไร

- การนำเสนอเหตุการณ์ก่อการร้าย เป็นการนำเสนอเพื่อสร้างความหวาดกลัว ข่าวที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน เป็นการสะสมความรุนแรง การนำเสนอเนื้อหาข่าวความรุนแรงถูกนำเสนอมาอย่างต่อเนื่อง จนทำให้สังคมมองกลายเป็นเรื่องบันเทิง การนำเสนอข่าวจึงต้องมีการรายงานข่าวให้เห็นถึงความรุนแรงเพื่อเป็นการเรียกอันดับความนิยม (เรตติ้ง) จากผู้ชมผู้ฟัง
  - การนำเสนอข่าวความรุนแรง และการก่อการร้าย สื่อคิดว่าต้องนำเสนอให้เห็นภาพความรุนแรงแบบสมจริง เนื่องจากต้องการอันดับความนิยม (เรตติ้ง) ให้มากขึ้น แต่ควรมีการทำให้ภาพไม่ชัด หรือ ทำให้ภาพขาลง และไม่ควรมีการนำเสนอเนื้อหาข่าวเพื่อปลุกปั่น โดยที่ไม่คำนึงถึงความขัดแย้งทางศาสนา

- รายการเล่าข่าว บางครั้งนำเสนอเหตุการณ์ความรุนแรงโดยนำเสนอข่าวความรุนแรงอย่างต่อเนื่อง 2-3 ข่าว ซึ่งในบางครั้งมีการเปิดภาพเหตุการณ์วนซ้ำไปเรื่อยๆ
- การรายงานข่าว เนื้อหาตรงประเด็น แต่จะมีความรุนแรงเป็นข้อเท็จจริง การใส่ความรุนแรงมากเกินไป อาจจะเป็นการปลุกกระตมให้เด็กและเยาวชนสนใจในเรื่องความรุนแรงได้
- **สื่อมีการนำคำกรณีนานั่งสัมภาษณ์เพื่อตอบโต้กัน** จึงเหมือนเป็นการเชิญชวนให้มาทะเลาะกันออกสื่อมากกว่าการที่ต้องการเสนอความเป็นจริงของทุกฝ่าย
- **สื่อโทรทัศน์ให้ความสำคัญกับการนำเสนอข่าวให้ทันเหตุการณ์** ยกตัวอย่าง ช่อง 7 ที่มีการกระจายสำนักข่าวไปยังภูมิภาคต่างๆ ทั่วประเทศ เพื่อนำเสนอข่าวที่ชาวบ้านในพื้นที่ให้ความสนใจ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นข่าวการก่ออาชญากรรม หรือ ช่อง 3 ที่มีพัฒนาการในการนำเสนอเพื่อแข่งขันกับทางช่อง 7 จึงมีการรายงานข่าวในลักษณะเดียวกัน หรือ ช่อง เวิร์คพอยท์ ซึ่งเป็นช่องใหม่ จึงมีการนำเสนอเนื้อหาการรายงานข่าวในลักษณะเป็นการเรียกกระแสเพื่อเพิ่มอันดับความนิยม (เรตติ้ง)
  - สื่อโทรทัศน์มีปัญหาอย่างมาก เพราะสื่อโทรทัศน์มีอิทธิพลต่อการรับรู้รับฟังมากที่สุด แต่ขึ้นอยู่กับว่าองค์กรโทรทัศน์ส่วนใหญ่ที่เป็นองค์กรเอกชน จะให้ความสนใจในเรื่องนี้มากน้อยขนาดไหน ต้องหันกลับมามองที่จริยธรรมของสื่อ สื่อโทรทัศน์ไม่มีการกำหนดข้อจริยธรรมของตน ไม่เหมือนสื่อหนังสือพิมพ์ที่มีการกำหนดข้อจริยธรรมของตัวเองไว้
  - การพูดถึงเหตุการณ์ความรุนแรงทางสื่อโทรทัศน์ ส่วนใหญ่เนื้อหามาจากสื่อสังคมออนไลน์ (เฟซบุ๊ก) การกลั่นกรองข่าวของสื่อโทรทัศน์ ประชาชนส่วนใหญ่จะมองเห็นภาพ จึงเป็นจุดนำทางความคิดเริ่มต้น และมาดูกระแสการคล้อยตามอีกที
- **สื่อมีปัญหาในการนำเสนอเนื้อหาข่าวที่ไม่ได้กลั่นกรองความเหมาะสม หรือตรวจสอบความถูกต้องก่อน** ภาพข่าวที่ถูกนำเสนอเผยแพร่ออกสื่อ ไม่จำกัดเฉพาะภาพเหตุการณ์ก่อการร้าย แต่รวมถึงภาพข่าวอาชญากรรมเช่นกัน โดยเฉพาะในสื่อสังคมออนไลน์ พบว่ามีปัญหามาก
  - เนื้อหาความรุนแรงพบมากในสื่อออนไลน์ (เฟซบุ๊ก) เพราะสื่อโทรทัศน์จะมีการกลั่นกรองข่าวในเบื้องต้น
  - ปัญหาในสื่อออนไลน์ ไม่ได้มีการกลั่นกรองข้อมูลเนื้อหา ก่อนนำเสนอข่าว มีเพียงแค่ต้องการยอดกดถูกใจ จึงทำให้ประชาชนรับข้อมูลข่าวสารในทางที่ผิด
  - สื่อในยุคกระแสโลกาภิวัตน์ ที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย ทำให้ขาดการกลั่นกรอง การตรวจสอบการไปเลียนแบบตะวันตก อาจทำให้เนื้อหาที่สื่อรายงานออกมาแล้วสร้างให้เกิดพฤติกรรมลอกเลียนแบบ
  - ควรให้ความสำคัญต่อการตรวจสอบ เช็คข้อมูลข่าว ก่อนมีการเผยแพร่ออกอากาศ
  - การตรวจสอบแหล่งข่าว ข้อเท็จจริง ต้องตรวจเช็คกับทางเจ้าหน้าที่ก่อนมีการนำเสนอเผยแพร่ ซึ่งบางครั้งข่าวมีความความแตกต่างกันมาก ระหว่างข่าวที่นำเสนอรายงานออกไป กับเหตุการณ์สถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในพื้นที่
  - ไม่มีการกลั่นกรองข้อมูลเนื้อหาข่าวก่อน ซึ่งในระหว่างประเด็นในด้านความรวดเร็ว กับความถูกต้องของข้อมูลจริง สื่อควรให้ความสำคัญในเรื่องใดมากกว่ากัน
  - โดยส่วนใหญ่ข่าวที่สื่อนำเสนอออกไปอาจมีความเกินจริง ซึ่งเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น กับการรับรู้ ที่มีต่อเหตุการณ์บางครั้งต่างกัน

- ในสื่อสังคมออนไลน์ ส่วนใหญ่จะมีการรายงานสถานการณ์แต่ไม่ระบุว่าบุคคลใดเป็นผู้นำเสนอข่าว จึงทำให้ตรวจสอบได้ลำบาก
- การรายงานข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงมีความไม่เหมาะสม เพราะมีการไลฟ์สด (ในเฟซบุ๊ก) หรือ มีการนำคลิปเหตุการณ์ความรุนแรงมานำเสนอเผยแพร่ออกไป ทำให้เด็กและเยาวชนอาจมีการเลียนแบบพฤติกรรมได้
- **มีการนำเสนอข่าวแบบเหมารวม** การนำเสนอข่าวการก่อความรุนแรงในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ไม่เหมาะสม เพราะเป็นการนำเสนอข่าวแบบเหมารวมทั้งจังหวัด ควรนำเสนอข่าวด้านการท่องเที่ยว หรือด้านอื่นๆ ในเชิงบวก เพื่อช่วยลบภาพข่าวการก่อความรุนแรง ข่าวในเรื่องความรุนแรงจะได้อลดลง
- **มีการพาดหัวข่าวด้วยคำที่รุนแรง** โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสื่อสังคมออนไลน์ที่มีความรุนแรงตลอดจนมีการแสดงความคิดเห็นเนื้อหาของข่าวในลักษณะที่ใช้ข้อความที่รุนแรง
- **การนำเสนอข่าวของสื่อเป็นส่วนหนึ่งของเสรีประชาธิปไตย** ดังนั้น สื่อจึงมีบทบาทในการสร้างให้เกิดความเกลียดชัง และสร้างให้เกิดความรุนแรง ในอีกมุมมองก็เป็นเสรีภาพของสื่อในการนำเสนอข่าวให้สังคมรับรู้ ล่าสุดเหตุการณ์ไลฟ์สด ในนิวซีแลนด์ พบว่าสื่อเน้นความรวดเร็วในการรายงานข่าว หรือ เหตุการณ์ที่เฮลิคอปเตอร์ของคุณวิชัยตก สื่อให้ความสำคัญด้านความรวดเร็วในการรายงานข่าวแต่ไม่นำเสนอข้อมูลที่ชัดเจน
- **การใช้คำในการนำเสนอข่าวของสื่อ** เนื้อหาการรายงานข่าวเหตุการณ์ความรุนแรง ต้องรายงานให้ถูกต้อง ถูกวิธี การเป็นสื่อต้องมองทั้งสองด้าน สื่อมีความจำเป็นที่ต้องรายงานข่าวเหตุการณ์ในพื้นที่ แต่การทำงานต้องมีบริบท
  - การใช้คำในส่วนที่ออกไปสู่สาธารณชน ถ้าต้นทางไม่ใช้คำแรง ปลายทาง ก็จะไม่ใช้คำรุนแรง บางทีการนำเสนอเนื้อหาที่ออกไปจากนักข่าว จะรุนแรง เช่น ใช้คำว่า “โจรใต้” ถ้าเปลี่ยนมาใช้คำว่า “คนร้าย” อาจมีผลกระทบที่น้อยลง
  - การทำงานของสื่อกระแสหลัก สื่อกระแสรอง และสื่อทางเลือก ไม่เหมือนกัน เพราะสื่อกระแสหลัก ต้องดึงดูดความสนใจของกลุ่มเป้าหมาย ในการนำเสนอข่าวจะต้องมีประเด็นที่น่าสนใจ ข่าวในเชิงบวกมีความน่าเบื่อ ยกตัวอย่างเช่น มีการทดสอบเปิดเว็บไซต์ประมาณ 1 ปี เศษ พบว่า สื่อทางบวก มีการเข้ามารับชมน้อยมาก อันดับความนิยม (เรตติ้ง) ในการรับชมลดน้อยลง สรุปแล้วจึงต้องนำเสนอข่าวด้านความรุนแรงเข้าไป จึงได้ผลในการเรียกกระแสความนิยมมากกว่า
- **ประเด็นด้านการข่าวนักข่าวต้องทำงานกับภาคประชาสังคม** ข่าวที่เกิดขึ้นในพื้นที่ส่วนใหญ่ชาวบ้านในพื้นที่จะทราบก่อน เนื่องจากสื่อส่วนใหญ่อยู่ในเมือง ไม่ได้อยู่ในพื้นที่ บางครั้งภาคประชาสังคมเป็นผู้ให้ข้อมูลกับสื่อ ซึ่งในบางครั้งการทำงานช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบตั้งแต่เหตุการณ์ตากใบ ประชาชนในพื้นที่ทำงานร่วมกันกับสื่อในการนำเสนอเรื่องราวของเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่
  - การที่ภาคประชาสังคมไปช่วยเหลือในพื้นที่เสี่ยง ต้องเป็นความลับเฉพาะบุคคลที่เข้าไปช่วยเหลือกับบุคคลที่มีปัญหาเท่านั้น ต้องโยงไปยังศูนย์ยุติธรรม ของ ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) ต้องไม่มีการเผยแพร่ ต้องทำให้เป็นความลับ

- ในกรณีที่มีเหตุการณ์ที่อำเภอสุโขทัย เหตุการณ์ที่มีการยิงพระสงฆ์ มีชาวมุสลิมบางส่วนที่เดินทางมาจากกรุงเทพฯ และในพื้นที่ เข้าไปทำกิจกรรมในวัด เป็นพลังของชาวมุสลิม เป็นการสัมผัสได้ว่าหลายภาคส่วนพยายามช่วยกันแก้ไขปัญหาในเรื่องนี้
- **ชาวเชิงบวกจะไม่ได้รับความสนใจ** พื้นที่สื่อจึงมีพื้นที่สำหรับชาวความรุนแรงมาก แต่ภาคประชาสังคมที่มีการจัดทำกิจกรรมในเชิงบวกไม่ได้รับการนำเสนอจากสื่อ เสียงสะท้อนจากชาวบ้านไม่ได้นำเสนอออกอากาศ ไม่มีพื้นที่สื่อให้ แม้แต่บรรณาธิการเองก็ไม่สนใจ เพราะชาวในเชิงบวกไม่สร้างกระแสอันดับความนิยม (เรตติ้ง) จึงกลายเป็นว่า คนทำงานในเชิงบวกมีความรู้สึกท้อใจ จึงกลายเป็นการไปปลุกกระแสให้เป็นการสร้างกระแสความรุนแรง ทำให้เกิดการเสพติดเหตุการณ์ความรุนแรง
- **ในการเสนอข่าวสถานการณ์ความรุนแรงจะเป็นเชิงวิเคราะห์** จะมีการสร้างเป็นภาพกราฟฟิก เป็นการนำเสนอที่อาจทำให้ฝ่ายผู้ก่อเหตุมองเห็นจุดอ่อน ฝ่ายผู้ก่อเหตุอาจใช้ข้อมูลข่าวเป็นช่องทางในการหลบหลีก หนีการตรวจสอบ ถ้าเป็นไปได้ควรหลีกเลี่ยงการเสนอข่าววิเคราะห์สถานการณ์ ถ้าเปรียบเทียบกับสื่อต่างประเทศ การทำข่าวของสื่อประเทศไทยจะอธิบายข้อมูลอย่างชัดเจนละเอียดเกินไป ซึ่งบางข้อมูลถ้าหลีกเลี่ยงที่จะนำเสนอได้อาจจะเป็นการดี ควรมีการนำเสนอในเชิงบวกจะดีกว่า
- **สื่อมีการนำเสนอข่าวเชิงบวกมากขึ้น ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้เริ่มไม่สนับสนุนความรุนแรง** ไม่ชอบความรุนแรง ในส่วนประชาชนให้ความร่วมมือกับภาครัฐมากขึ้น ทำให้เหตุการณ์ความรุนแรงลดลง เพราะประชาชนเป็นหูเป็นตาให้ภาครัฐ โดยภาพรวมแล้วปัญหาส่วนใหญ่ มีส่วนทางด้านการเมืองและยาเสพติด ส่วนปัญหาจากการก่อการร้ายไม่ค่อยมี จะเห็นได้ว่าความรุนแรงที่เกิดขึ้นเป็นในส่วนของภาครัฐที่สร้างขึ้นมาก มีปัจจัยหลายๆ อย่าง หากมีการตัดงบประมาณ มีการลดอำนาจองค์กรต่างๆ ยุบองค์กรต่างๆ จะมีเหตุการณ์ความรุนแรงเกิดขึ้นมาทันที
- **การนำเสนอข่าวต้องมีความระมัดระวัง** ไม่ให้การสื่อสารเป็นไปในทางการแสดงถึงภาพการผลักดันคนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นผู้อพยพ ถึงแม้ว่าคนเหล่านั้นอาจจะเป็นคนใช้ความรุนแรง
  - การนำเสนอข่าวควรรายงานเนื้อหาข่าว ด้วยการให้ข้อสรุปทั้งทางบวกและทางลบด้วย

2. ปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินการเกี่ยวข้องกับรายงานเนื้อหาการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายในประเทศไทย เป็นอย่างไร

- **ข่าวความรุนแรงส่วนใหญ่จะได้กระแสอันดับความนิยม (เรตติ้ง)** กระแสการตอบรับที่ดีจากผู้ชมผู้ฟัง ยกตัวอย่าง ข่าวคนทำร้ายเด็ก จนกลายเป็นกระแสที่ถูกสังคมกล่าวถึง ดังนั้นการนำเสนอเนื้อหาข่าวในเชิงบวก ของเหตุการณ์ความรุนแรง นักข่าวจะมีปัญหากับหัวหน้าข่าวหรือ บรรณาธิการ
  - ปัญหาของสังคมไทย มีแต่การนำเสนอข่าวเพื่อสร้างกระแส ซึ่งไม่ใช่การนำเสนอข่าวที่ถูกต้อง การรายงานข่าวที่ดี ต้องเป็นการรายงานข่าวตามความเป็นจริง ไม่ใช่การรายงานข่าวแบบเล่าข่าว เช่น คุณสรยุทธ์ หรือ คุณกนก ทั้งสองท่านจะมีวิธีการเล่าข่าวที่เรียกกระแสความนิยม (เรตติ้ง) โดยการแสดงความคิดเห็นตามความรู้สึก
  - การรายงานข่าวเหตุการณ์ความรุนแรง มีการนำเสนอรายงานข่าวในลักษณะเพื่อสร้างกระแส เพื่อการขายข่าว และต้องการให้มีการติดตามข่าว โดยการเติมแต่ง

เหตุการณ์ให้มีความเข้มข้นขึ้น อาจส่งผลต่อเด็กและเยาวชน เพราะการนำเสนอของสื่ออาจทำให้เด็กและเยาวชนเข้าใจผิดว่าเป็นพฤติกรรมปกติทั่วไป สื่อควรนำเสนอให้เห็นว่าเป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม

- **ข่าวที่นำเสนอออกไปโดยไม่ได้รับการตรวจสอบคัดกรองข่าวก่อน** ทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ที่ตกเป็นข่าว (เช่น คลิปตัดต่อเสียง) บางครั้งข่าวถูกนำเสนอเพียงด้านเดียว ไม่ได้มีการนำเสนอให้ครบทุกด้าน
  - การนำเสนอข่าวในสถานการณ์ความรุนแรงที่เผยแพร่ออกไป มีการนำเสนอข่าวเกินความเป็นจริง มีการเพิ่มความรุนแรงไปเยอะมาก เนื้อหาข่าวไม่ตรงกับความเป็นจริงส่วนใหญ่ เป็นการนำเสนอข่าวในลักษณะเพื่อดึงดูดความสนใจจากผู้ชมผู้ฟัง สร้างความเร้าใจให้กับข่าว
  - กรณีปัญหาข่าวลือในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ไม่มีการตรวจสอบแหล่งข่าวหรือที่มาของข่าวให้ชัดเจนก่อน สื่อต้องระมัดระวังการนำเสนอข่าวที่ไม่มีแหล่งข้อมูลที่ชัดเจน เพราะอาจทำผิดกฎหมายได้
- **การนำเสนอข่าวควรนำเสนอเพื่อให้เกิดการรับรู้ข่าวมากกว่าสร้างผลกระทบทางจิตใจ** การเสพสื่อที่มีความรุนแรง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการก่อการร้าย หรือ อาชญากรรม เมื่อได้รับชมรับทราบ ก่อให้เกิดความรู้สึกรังเกียจ ซึ่งในกรณีของสื่อโทรทัศน์ในต่างประเทศ พบว่าการนำเสนอเนื้อหาข่าวอุบัติเหตุรถชน ข่าวอาชญากรรม สื่อในต่างประเทศจะไม่นำเสนอภาพเหตุการณ์จริง แต่มีการนำเสนอเป็นภาพแอนิเมชันแทน แต่สื่อในประเทศไทยส่วนใหญ่จะมีการนำเสนอภาพเหตุการณ์จริง แต่นำเสนอโดยวิธีการทำให้เห็นภาพไม่ชัดเจนโดยการเบลอภาพ เพราะผู้รับชมสนใจที่จะเห็นภาพเหตุการณ์จริง แต่เมื่อมีการแพร่ภาพเหตุการณ์จริงออกไปทำให้มีผลกระทบตามมาอย่างมาก ยกตัวอย่างเช่น การไลฟ์สด ภาพความรุนแรง การก่อการร้าย ทำให้ผู้รับชมเกิดความหดหู่ใจ การนำเสนอควรทำเป็นภาพจำลองเหตุการณ์ ดังนั้น การนำเสนอข่าวควรนำเสนอเพื่อให้เกิดการรับรู้ข่าวมากกว่าสร้างผลกระทบทางจิตใจ
- **สื่อออนไลน์มีความรวดเร็ว** ทำให้สื่อในประเทศไทยมีการนำข้อมูล จากสื่อทางอินเทอร์เน็ตของสื่อในต่างประเทศเพื่อเป็นประตู่ข่าวสาร โดยไม่คำนึงถึงความถูกต้องแม่นยำ การคัดกรองประเด็นข่าวจากสื่อออนไลน์ อาจต้องมีการหาแหล่งข้อมูลอื่นมาเพิ่มเติม
- **ในปัจจุบันสื่อสารมวลชนต่างแย่งกันสร้างผลงานเพื่อความอยู่รอด ไม่สนใจจรรยาบรรณของสื่อซึ่งถูกกลืนหายไปกับสื่อสังคมออนไลน์** ซึ่งการนำเสนอข่าวความรุนแรงที่เกิดขึ้น ไม่มีการกำกับควบคุมดูแลในสื่อสังคมออนไลน์ เยาวชนก็สามารถเป็นสื่อสารมวลชนได้ สื่อโทรทัศน์มีจำนวนมาก แต่เจ้าหน้าที่ กสทช. ที่มีหน้าที่กำกับดูแลมีจำนวนน้อยเกินไป
  - ถ้าสื่อหลักไม่นำเสนอข่าวความรุนแรงที่เกิดขึ้น ในสื่อสังคมออนไลน์ก็มีการเผยแพร่อยู่ดี ไม่สามารถห้ามได้ และไม่มีใครห้าม การที่มีกฎหมายมาควบคุม แต่ก็ไม่สามารถบังคับใช้ได้จริง
  - กรณี นักเลงคีย์บอร์ด ได้มีการหาแนวทางการแก้ไขปัญหายูทูบ เพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาในอนาคต มีการพยายามประสานกับ OTP มีการพยายามปิดกั้น ข้อความ (บล็อก)
- **ในด้านของการทำงานสื่อต้องทำตามคำสั่งบรรณาธิการ** เพราะความรับผิดชอบอยู่กับบรรณาธิการ และปัญหาบางครั้งอยู่ที่บรรณาธิการไม่ยึดหลักคุณธรรมในการนำเสนอข่าว โดยที่บางทีเห็นข่าวความรุนแรงหลายๆ ครั้ง เนื่องจากสื่อต้องการอันดับความนิยม (เรตติ้ง) เพื่อ

หาโฆษณา จึงไม่ยึดหลักคุณธรรมของสื่อ ยกตัวอย่าง กรณีการที่นำเสนอข่าวซ้ำๆ เนื่องจากข่าวกำลังเป็นกระแส จนผู้กระทำผิดฆ่าตัวตาย

- สื่อต้องไม่รายงานข่าวในเชิงชี้นำ ซึ่งในบางครั้งสื่อมีการนำเสนอการรายงานข่าวเสมือนเป็นผู้พิพากษา ต้องมีการอบรมให้ความรู้ในการทำงานของสื่อ
- สื่อแบ่งออกเป็นหลายฝ่าย ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประมาณ 70-80% ของสื่อภาคใต้ อยู่กับภาครัฐ (กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร กอ.รมน. ให้เงินเดือนละ 4,500 บาท กับสื่อภาคใต้ เงินเดือนจากภาครัฐ) ข่าวอีกด้านหนึ่งจึงไม่ถูกนำเสนอ สื่ออีก 20% ที่ยืนหยัด ไม่เอาเงิน 4,500 บาท เพื่อไม่ให้ถูกควบคุมโดยรัฐ แต่สื่อเหล่านี้ถูกมองจากภาครัฐกลายเป็น “สื่อฝ่ายโจร” “ไม่รักประเทศชาติ” เนื่องจากมีเรื่องความมั่นคงเข้ามาเกี่ยวข้อง
  - สื่อที่รัฐสร้างขึ้นมาเพื่อทำลายอุดมการณ์ของอีกฝ่ายหนึ่ง บางครั้งภาครัฐ ก็มีโอกากระทำคามผิด แต่ไม่ควรพยายามปกป้องบุคคลที่กระทำความผิด จิตสำนึกของความเป็นมนุษย์ต้องเคารพสิทธิมนุษยชน อย่าสร้างความแตกแยกระหว่างไทยพุทธ-มุสลิม ยกตัวอย่างเหตุการณ์ล่าสุด มีผู้สื่อข่าวไปทำข่าวเรื่องการซ้อม ทรมาน มีประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ท่านหนึ่งนำประเด็นที่มีการร้องเรียนเรื่องการทำร้ายร่างกายและถูกทรมาน และมีการออกแถลงข่าวจากภาครัฐว่าไม่มีการทำร้ายร่างกายและการถูกทรมานเกิดขึ้น และจะมีการเอาผิดต่อสื่อที่รายงานนำเสนอข่าวที่เกิดขึ้น เหตุการณ์ที่ผ่านมา มีผู้เสียชีวิตในพื้นที่ที่ถูกกักขังจำนวนมาก แต่ภาครัฐแถลงข่าวว่าไม่มีการทำร้ายร่างกายและการถูกทรมาน แต่กล่าวว่าเป็นการฆ่าตัวตายหรือเกิดอุบัติเหตุ (ล้ม)
  - ในการนำเสนอข่าวของพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีแต่การนำเสนอข่าวให้เห็นภาพผู้นำระดับสูงไปนอนในวัด แต่หากย้อนไปดูเหตุการณ์ที่มีการยิงโต๊ะอิหม่ามกลับไม่มีการนำเสนอข่าวให้รับทราบ ไม่มีนักข่าวคนไหนที่กล้าเอาชีวิตของตนเองไปเสี่ยงรายงานข่าวที่ทำให้เป็นอันตรายถึงชีวิต
- การสื่อข่าวเพื่อสันติภาพ (Peace Journalism) การนำเสนอข่าวทุกวันนี้ยังใช้คำว่า “โจรใต้” อาจลองเปลี่ยนเป็น คำว่า “คนร้าย” แทนผลกระทบอาจลดน้อยลง รายการที่มีเนื้อหาสาระที่ดี ที่ผลิตมาเพื่อนำเสนอในเชิงบวก เพื่อสร้างความสนใจให้สังคม ได้เวลาออกอากาศในช่วงที่ไม่มีผู้ชมรับชม (เวลาเที่ยงคืน-ตีสี่)
- สื่อออนไลน์ต่างๆ ไม่มีการถูกควบคุมกำกับดูแล เมื่อเกิดเหตุการณ์ความรุนแรงขึ้น จะมีการนำเสนอข่าวในสื่อออนไลน์ก่อน โดยไม่มีการควบคุมกำกับเนื้อหาข่าวที่เผยแพร่ไป กว่าหน่วยงานราชการจะไปแก้ไข ประชาชนส่วนใหญ่ก็เชื่อถือข้อมูลทางสื่อออนไลน์ไปแล้ว สื่อในพื้นที่จะเอาข่าวส่วนสร้างสรรค์ ส่วนที่ดี ไปนำเสนอรายงานข่าวเพื่อไปกลบข่าวร้ายก็ไม่สามารถทำได้ เพราะสื่อออนไลน์ต่างๆ ไม่มีการถูกควบคุมกำกับดูแล (บริบทของพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้)
  - การนำเสนอข่าวผ่านสื่อหลัก จะไม่ค่อยเห็นภาพข่าวความรุนแรง แต่ข่าวทางสื่อในโลกออนไลน์จะเห็นภาพความรุนแรงมากกว่า
- ปัญหาการรายงานข่าวของสื่อในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้
  - ไม่สามารถนำเสนอเนื้อหาในเชิงลึกได้ ต้องค่อยๆ เรียนรู้กันไปเอง ในกลุ่มของนักข่าว จะพูดอะไรมากกว่านั้นไม่ได้ ต้องตามกระแส

- ชาวในพื้นที่ภาคใต้ ที่ผ่านมาเป็นชาวในเชิงรับ ต้องมีการนำเสนอข่าวเป็นชาวเชิงรุก ข่าวสารที่นำเสนอจะมาจากมุมมองด้านเดียวไม่ได้
- การสร้างความสมานฉันท์ในพื้นที่ เมื่อมีการเจรจาควรนำเสนอสิ่งที่ประชาชน และชุมชน อยากรับทราบ หรือการที่สื่อต้องการเข้าไปร่วมรับฟังโน้ตยะเจรจาด้วย แต่สื่อถูกปิดกั้น เมื่อเกิดเหตุการณ์ความรุนแรงขึ้น หากไปถามผู้เกี่ยวข้อง ทหาร ตำรวจ ก็ไม่สามารถให้ข้อมูลแก่สื่อได้
- ในบางประเด็นเรื่องเหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในพื้นที่ ผู้สื่อข่าวไม่สามารถนำเสนอความจริงออกไปได้ ซึ่งเมื่อมีผู้โทรมาสอบถาม ว่าเกิดอะไรขึ้น ก็ไม่สามารถพูดได้
- การนำเสนอของสื่อมีบทบาทในการนำเสนอภาพความรุนแรง ทุกอย่างถูกตีตราโดยสื่อ บางครั้งมีการแปลความของการประชุมฟัตวา (fatwa) ซึ่งเป็นการประชุมเพื่อวินิจฉัยชี้ขาดในประเด็นทางศาสนา ซึ่งไปตีความว่าไปเป็นการประชุมของผู้ก่อการร้าย
- **ผลกระทบของการรายงานข่าวเหตุการณ์ความรุนแรง** ทำให้ทั้งเศรษฐกิจ การศึกษา ได้รับผลกระทบทั้งหมด
  - ชาวทางสถานีวิทยุอยู่ในอำนาจควบคุมของภาครัฐ การรายงานข่าวของทางวิทยุเป็นข่าวของรัฐที่ได้รับการปรุงแต่งมาแล้ว ทำให้ประชาชนไม่ไว้วางใจ เคลือบแคลงสงสัย
  - การรับข่าวทางสื่อโทรทัศน์ พื้นที่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นพื้นที่ห่างไกล เดินทางไกล ค่าใช้จ่ายสูง ต้องใช้คนในพื้นที่ส่งข้อมูลข่าวให้ ซึ่งข่าวที่ได้รับอาจมีการบวกความรู้สึกทางอารมณ์
  - ชาวทางสื่อสังคมออนไลน์ก็ไม่มีกรกลั่นกรอง การบริโภคข่าว ต้องประเมินระหว่างแหล่งข่าวต่างๆ ทั้งข่าวโทรทัศน์ ข่าวออนไลน์ ข่าววิทยุ การนำเสนอข่าวต้องนำเสนอด้วยความจริง อย่าสอดแทรก แต่ตรงไหนที่มีภาพไม่เหมาะสม อาจต้องทำให้เบาลง แต่ต้องนำเสนอความจริง ต้องวิเคราะห์ให้ถูกต้องเป็นจริง เพราะก็ต้องยอมรับว่าสังคมสมัยนี้ไม่ไว้วางใจภาครัฐ

3. องค์กรของท่านมีบทบาทหน้าที่เกี่ยวข้องกับการรายงานเนื้อหาการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายอย่างไร และมีปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่อย่างไร

- ในอดีตมีการตรวจสอบ (censor) มีคณะกรรมการบริหารวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ (กบว.) มีสมาชิกจากกระทรวงวัฒนธรรม ตำรวจ ฯลฯ แต่ในปัจจุบันนี้ไม่มีแล้ว
- ข้อมูลการทำข่าวเชิงสืบสวน (investigative journalism) ไม่สามารถขายข่าวได้ในสังคมไทย เนื่องจากผู้ชมผู้ฟังนิยมข่าวความรุนแรง เมื่อมีคนดูมากก็สามารถขายโฆษณาได้มาก
  - ข่าวที่ขายได้ ต้องรุนแรงเพื่อเรียกกระแสอันดับความนิยม (เรทติ้ง)
- ในส่วนการรายงานข่าวในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีเว็บไซต์ที่จดทะเบียนในต่างประเทศ ไม่ต้องจดทะเบียนในประเทศไทย ไม่จำเป็นต้องผ่านการกลั่นกรองของภาครัฐ การนำเสนอข่าวจากสื่อหลักต้องใช้นักข่าวในการทำข่าว เนื่องจากต้องถูกควบคุมการนำเสนอข่าวด้วยหลักของจรรยาบรรณสื่อ ไม่ใช่แค่การมีเครื่องมือ คือ โทรศัพท์มือถือ แล้วจะสามารถเป็นนักข่าวได้ แต่ความเป็นจริงไม่ใช่ เพราะนักข่าวต้องถูกควบคุมด้วยจรรยาบรรณสื่อในการ

นำเสนอข่าว ข่าวที่มีการนำเสนอตามสื่อออนไลน์ถือว่าเป็นแค่ข่าวตามสื่อสังคมออนไลน์เท่านั้น แต่ยังไม่ใช่ข่าวที่ถูกนำเสนอโดยนักข่าว

- เป็นช่องวิทยุมุสลิมที่อยู่ได้ด้วย การรับบริจาคจากชาวมุสลิม เพื่อสร้างสันติสุขในพื้นที่ เนื่องจากว่าประชาชนในพื้นที่ต้องการเห็นการสร้างความปลอดภัยให้เกิดขึ้นในพื้นที่
- ในการสอนพยายามหลีกเลี่ยงการกล่าวถึงเหตุการณ์ความรุนแรง กลุ่มนักศึกษา ร้อยละ 95 มาจากพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ส่วนใหญ่ในพื้นที่จากจังหวัดนราธิวาส ร้อยละ 80 การสอนจะสร้างความเข้าใจว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นแนวคิด วิทยุรุ่นซึ่งไม่ได้เรียนหนังสือ โอกาสจะโดนชักจูงจะง่ายมาก บางครั้งผลกระทบมาจากความรุนแรงต่อครอบครัว โดยเฉพาะจากการสั่งสอนของผู้ปกครอง
- การรายงานข่าวต้องตรงตามความจริง แต่ไม่รายงานข่าวที่รุนแรงบ่อยเกินไป จะเน้นเรื่องของการดูแล เยียวยา สร้างความเข้าใจมากกว่า เน้นเรื่องของการเยียวยาในส่วนของผู้ประกอบการ ก็พยายามช่วยเน้นกระตุ้นเศรษฐกิจในพื้นที่ให้ดีขึ้น สร้างสรรค์ข่าวให้เป็นที่น่าสนใจ เจาะด้านเศรษฐกิจในพื้นที่ ทำรายการ “ชีวิต ดีดี ที่ชายแดนใต้” ลงในเพจเฟซบุ๊ก เน้นเรื่องสถานที่สวยงาม กระตุ้นเศรษฐกิจให้กับผู้ประกอบการในพื้นที่ ข่าวสารที่นำเสนอ จะเน้นเรื่องภาพลักษณ์ในพื้นที่ การนำเสนอข่าวสารที่เกี่ยวกับสถานการณ์ความรุนแรงมากเกินไปจะเหมือนเป็นการช่วยกลุ่มก่อการกำเริบพื้นที่ข่าว เพราะเป็นการช่วยกระจายข่าวความรุนแรงออกไป
- การนำเสนอข่าวความรุนแรง จะไม่นำเสนอมากเกินไป ทางวิทยุสมัยกลางยะลา มีความเห็นว่าการนำเสนอข่าวเหตุการณ์ต้องชั่งน้ำหนัก ว่าเป็นการส่งสารให้พี่น้องประชาชน แล้วจะมีความลำบากต่อพี่น้องประชาชน หรือ ผู้ส่งสารหรือไม่

4. โครงสร้าง และความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานของประเทศไทย ในการกำกับเนื้อหาข่าวการข่าว เหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายเป็นอย่างไร มีความเหมาะสมหรือไม่ กรุณาอธิบายเหตุผล

- ในกระบวนการของสื่อ มีทั้ง ผู้ส่งสื่อ และผู้รับสื่อ จะไปสร้างให้ผู้รับสื่อเรียนรู้ในการปิดกั้น คัดเลือกเนื้อหาสื่อได้อย่างไร มีวิธีแก้ปัญหาอย่างไร สื่อไม่ควรต้องมาแข่งขันกันในเรื่องอันดับความนิยม (เรตติ้ง) หรือในเรื่องของค่าโฆษณา
- การกำกับควบคุมดูแลสื่อโทรทัศน์และวิทยุ กับ สื่อออนไลน์ ไม่เท่าเทียมกัน
- ควรเปิดโอกาสให้สื่อท้องถิ่น สื่อที่มีการนำเสนอในเชิงบวก สื่อที่มีการนำเสนอข่าวเพื่อสร้างความสันติสุข มีพื้นที่ในการนำเสนอข่าวมากขึ้น ควรเปิดโอกาสให้สื่อภาษามลายู นำเสนอข่าวเพื่อเปิดพื้นที่ในการนำเสนอข้อมูลเนื้อหาที่เป็นปัญหาของสังคมโดยแท้จริง
- สื่อสถานีวิทยุ มีบันทึกความเข้าใจ (memorandum of understanding - MOU) ช่วง 18 นาฬิกา กับวิทยุแห่งประเทศไทย และช่วงรายการของนายกรัฐมนตรีอยู่แล้ว แต่ถ้า กสทช. จะมีการกำหนดผังรายการเพื่อสร้างรายการที่มีเนื้อหาในเชิงบวกในเรื่องเกี่ยวกับพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ก็สามารถทำได้
- ยังขาดการกำกับดูแลการรายงานข่าวผ่านสื่อสังคมออนไลน์ การสร้างความเข้าใจผิด ทำให้เกิดการรับรู้ต่อสถานการณ์ที่รุนแรงมากขึ้น ซึ่งสื่อสังคมออนไลน์มีอิทธิพลมากในปัจจุบัน

5. ท่านคิดว่าองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการกำกับเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ ความรุนแรงและการก่อการร้ายทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ ควรมีการดำเนินงานร่วมกันอย่างไร

- อันดับความนิยม (เรตติ้ง) มีความสำคัญอย่างมาก ในวงการสื่อมี AC Nielsen ซึ่งเป็นบริษัท การวิจัยการตลาดของสื่อ เป็นเหมือนคัมภีร์ของสื่อ ถ้าการจัดอันดับอยู่อันดับต้นๆ ก็จะมีผล ต่อการที่มีโฆษณาเข้ามาจำนวนมาก การขายรายการนอกจากมีรูปแบบ (คอนเซ็ป) ของ รายการแล้ว การกำหนดกลุ่มลูกค้าเป้าหมายก็ต้องแนบการจัดอันดับความนิยม (เรตติ้ง) มาด้วย
- ควรมีการกำกับดูแลร่วมกัน ยกตัวอย่างเช่น กสทช. ร่วมกับคณะกรรมการตัวแทนภาคส่วน ต่างๆ ร่วมกันกำกับดูแลสื่อ
- องค์กรใหญ่ๆ สนใจมาทำสื่อมากขึ้น ฉะนั้น การดูแลควบคุมควรมีมาตรการเข้ามาดูแล ควบคุม
- สื่อไม่สามารถกำกับดูแลกันเองได้ ควรต้องให้หน่วยงานของรัฐเข้ามาช่วยควบคุม หรือ ร่วมกันกำกับดูแล
- ข่าวเกี่ยวกับเหตุการณ์ความรุนแรง จะอยู่ในเครือข่ายทหาร ซึ่งจะออกเนื้อหาตรงประเด็น ไม่ได้ เนื่องจากเนื้อหาข่าวจะมีการพาดพิงผู้ก่อการร้าย ประมาณ 80% และพาดพิงกลุ่มอื่นๆ อีก ซึ่งเมื่อได้ข่าวลักษณะแบบนี้ไม่สามารถรายงานได้ ต้องหลีกเลี่ยงไม่เช่นนั้นอาจมีปัญหาได้ ซึ่งในบางครั้งหลังจากมีการรายงานข่าวไปแล้ว มีโทรศัพท์เข้ามาทันทีเลย จึงทำให้เวลาได้ข่าว มาต้องมีการทำความเข้าใจก่อน บางทีถ้ามีการนำเสนอข่าวออกไปอาจมีการไปกระทบฝ่ายใด ซึ่งสื่อเองอาจเป็นอันตรายได้เช่นกัน
  - เมื่อมีข่าวเกี่ยวกับความมั่นคง ไม่สามารถนำเสนอข่าวเองได้ ต้องไปขอความเห็นจาก นโยบายภาครัฐก่อน แล้วต้องรับข่าวจากภาครัฐโดยตรง เพราะต้องปกป้องตัวเองด้วย
- ภาครัฐต้องทำความเข้าใจว่าพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีความแตกต่าง ต้องยอมรับความ แตกต่างว่าถึงแตกต่างแต่ไม่ควรขัดแย้ง จากการพูดคุยสันติภาพต้องเป็นสันติสุข ไม่ควรมาคิดกัน หรือสร้างความแตกแยก การพูดคุยสันติภาพไม่ใช่การแข่งขันเจรจาต่อรองกันบนโต๊ะเจรจา แต่ต้องเป็นการมาพูดคุยเพื่อหาข้อตกลงร่วมกัน

6. ท่านคิดว่าทิศทางในรายงานเนื้อหาข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายในประเทศไทยขององค์กรที่เกี่ยวข้อง ควรมีทิศทางในอนาคตอย่างไร

- **จริยธรรมสื่อที่เกี่ยวข้องกับการนำเสนอเรื่องความรุนแรง และการก่อการร้าย** ในวงการสื่อ คงสามารถจัดการได้ยาก
  - เรื่องของจริยธรรมสื่อ มีเพียง 3 ช่อง ที่กำหนดและให้ความสำคัญในเรื่องนี้ ยกตัวอย่าง Thai PBS เป็นองค์กรสื่อที่ให้ความใส่ใจในเรื่องจริยธรรมสื่อมากที่สุด เป็นสื่อที่ให้ความ กังวลในเรื่องเล็กๆ น้อยๆ เช่น รายการหนึ่งถ้ามีฉากการยิงปืนต่อสู้กัน ผู้บริหารจะมีการกำหนดให้ต้องตัดทิ้งในฉากยิงกัน และฉากการต่อสู้ที่แสดงถึงความ รุนแรง
  - สื่อจะมีการเข้าไปพูดคุยกับผู้นำทางความคิดอย่างไร นอกจากการเยียวยา สื่อต้องไป นำเสนอให้เห็นว่าสิ่งที่พวกเขาคิดนั้นผิดหรือถูก
- **การคัดกรองแหล่งข่าวที่ให้ข้อมูล** เช่น สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ควรให้ข้อมูลที่ครบถ้วนแก่สื่อ และมีการศึกษาถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น มีการกลั่นกรองข้อมูลให้เรียบร้อยก่อนมีการเสนอข่าว
  - ควรมีการตรวจสอบแหล่งที่มาของข้อมูลที่นำเชื่อถือ

- **ในด้านการนำเสนอเนื้อหาข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้าย**
  - การนำเสนอเนื้อหาที่กลั่นกรองมา ไม่ควรนำเสนอภาพบุคคล หรือ ภาพที่สร้างให้เกิดความน่ารังเกียจให้แก่ประชาชน
  - การนำเสนอข่าวควรระมัดระวังในการอ้างถึงตัวบุคคล หรือ การกล่าวถึงชื่อนามสกุล เพราะ การพูดถึงชื่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง จะมีผลกระทบในเรื่องของศักดิ์ศรี และความน่าเชื่อถือของบุคคล
  - การนำเสนอข่าวหากเป็นความขัดแย้งระหว่างภาครัฐ และประชาชน ต้องให้หน่วยงานรัฐ ที่เกี่ยวข้องมาชี้แจง โดยให้ผู้สื่อข่าวเป็นตัวกลางในการถามคำถามไปยังหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากการรับข่าวสารถ้ารับมา และนำไปพูดอีกทีข้อมูลที่ได้อาจจะไม่ตรงกัน ดังนั้นต้องใช้แนวทางนี้ จะได้ช่วยปกป้องตัวสื่อเองด้วย
  - การนำเสนอข่าวควรทำให้เหตุการณ์มีความเบาบาง ข่าวควรสร้างสรรค์ สร้างสิ่งที่ดีขึ้น เป็นประโยชน์ มากกว่าการปิดบังข้อมูล
  - ควรมีการนำเสนอข่าวเชิงเปรียบเทียบให้เห็นบริบท สภาพแวดล้อมภายในพื้นที่ของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และ พื้นที่อื่นๆ ของประเทศไทย
  - ควรหาวิธีทำให้การรายงานข่าวเชิงบวก แต่มีอันดับความนิยม (เรตติ้ง) สูงมากขึ้น
  - การนำเสนอข่าวไม่ควรมีการแบ่งแยก แบ่งข้าง
  - ควรนำเสนอข่าวอย่างถูกต้อง คำพูดเหมาะสม ไม่ทำให้เกิดคิดในด้านลบ
- **มาตรฐานในการควบคุมตรวจสอบ (การเซ็นเซอร์) ที่แต่ละสำนักข่าวมักมีการควบคุมตรวจสอบ (การเซ็นเซอร์) มีมาตรฐานที่ไม่เท่ากัน ต้องมีมาตรฐานการควบคุมตรวจสอบ ให้อยู่ในมาตรฐานเดียวกันให้ได้ ควรมีการควบคุมในส่วนนี้มากขึ้น**
- **การสื่อสารเพื่อสันติภาพ (Peace Journalism) การสื่อสารจะไม่เน้นการแพ้ชนะ เหมือนกับการสื่อสารเพื่อขยายความขัดแย้ง (War Journalism) ซึ่งนอกจาก 5W 1 H จะมีการนำเสนอทางออก และทางเลือกในการสื่อสารด้วยแล้ว การสื่อสารสันติภาพ ยังขยายความถึงรากเหง้าของปัญหา ต้องแสดงว่าจริงๆ แล้วเหตุการณ์นี้ ความขัดแย้งเป็นอย่างไร ถ้าเป็นคนในพื้นที่จะเห็นได้ว่าสถานการณ์ไม่ได้เลวร้าย บุคคลที่อยู่ในพื้นที่ จะมีการรับรู้ต่อสถานการณ์อีกอย่าง ควรมีการรณรงค์ในเรื่องการสื่อสารเพื่อสันติภาพ โดยการร่วมมือกันนำเสนอเรื่องราวดีๆ**
- **สื่อต้องสร้างความเข้าใจให้สังคมรับทราบด้วย** ส่วนข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงนั้นจำเป็นต้องรายงานข่าวออกไป แต่เมื่อมีการรายงานข่าว ต้องมีการชี้แจงให้ครอบคลุม เช่น รายงานถึงผลกระทบ และสร้างความกระจ่างในสถานการณ์ รวมถึงเรื่องการเยียวยา พื้นฟู มีประเด็นมากมายที่สื่อสามารถนำเสนอได้ แต่สื่อหลักยังยึดติดกับการนำเสนอเรื่องความรุนแรงเพียงอย่างเดียว
  - ต้องการเห็นข่าวในเชิงบวก ภาพเหตุการณ์ความรุนแรงควรมีการปิดบังภาพ
  - ต้องการเห็นการรายงานข่าวที่มีการรายงานเนื้อหาข่าวให้เป็นกลาง นำเสนอข่าวที่เที่ยงตรง ไม่สร้างความขัดแย้ง
  - ต้องการให้เสนอข่าวให้เห็นทั้งสองด้าน ทั้งในส่วนของคู่กรณี ผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ
  - ต้องการให้สื่อนำเสนอข้อเท็จจริง ไม่เติมแต่ง และนำเสนอทั้งด้านบวก และด้านลบ ควรให้ข้อมูลที่ถูกต้องทั้งสองด้าน
  - ต้องการให้สื่อมีการนำเสนอข่าวในด้านบวก เชิงสร้างสรรค์ ไม่จำเป็นต้องนำเสนอเหตุการณ์ความรุนแรงด้านเดียว อยากรู้อยากเห็นว่าพื้นที่สามจังหวัดชายแดน

ภาคใต้ ไม่ได้ใช้ความรุนแรงอย่างเดียว แต่ยังมีสถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงามมากมาย ช่วยแก้ไขความคิดว่าภาคใต้มีแต่เหตุการณ์ความรุนแรง เพื่อสร้างความสมดุลระหว่างสิ่งที่ดีกับสิ่งที่ไม่ดี

- **การใช้สื่อสังคมออนไลน์ในเชิงบวก** ในการนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีการส่งเสริม และสนับสนุนให้ นักเรียนนักศึกษา ช่วยประชาสัมพันธ์ให้พื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีมุมมองที่แตกต่างขึ้น และน่าอยู่ โดยการช่วยกันนำเสนอเรื่องราวจากสื่อในทางที่ดีขึ้น
  - ต้องการให้สื่อเข้าถึงแหล่งข่าวได้ทุกสถานการณ์ อยากรให้สื่อเผยแพร่สิ่งที่เกิดขึ้นในสื่อสังคมออนไลน์ เพราะสื่อสังคมออนไลน์มีผู้ติดตามจำนวนมาก
- **เยาวชนต้องเป็นกระบอกเสียงที่สำคัญ** ต้องการเห็นเยาวชนสามารถเป็นผู้รายงานข่าวได้ ยกตัวอย่างเช่น เพจที่นี้ชายแดนใต้ ซึ่งมีเยาวชนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ติดตามอยู่จำนวนมาก มีการนำเสนอข้อมูลที่ดี ไม่สอดแทรกเหตุการณ์ความรุนแรง การนำเสนอข่าวของสื่อจากหลายที่ไม่ตรงกัน ดังนั้นเยาวชนในพื้นที่ต้องเป็นกระบอกเสียงที่สำคัญ
- **การเขียนข่าวควรมิให้เกินความเป็นจริง** เช่น ข่าวสองบรรทัด แต่ขยายความได้ 1 หน้า ใช้คำให้เบาลง ยกตัวอย่างเช่น จากคำว่า “ตาย” ควรเขียนเป็น “เสียชีวิต”

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำกับเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายในยุโรป ในการนำมาประยุกต์ใช้ในประเทศไทย

จากการที่ท่านได้ทำการศึกษาข้อมูลการกำกับเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายในยุโรป

2.1 ท่านคิดว่ารูปแบบโครงสร้างองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการกำกับเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายของยุโรป ถ้านำมาประยุกต์ใช้ในการกำหนดรูปแบบโครงสร้างองค์กรในประเทศไทย ควรมีการนำมาประยุกต์ใช้อย่างไร

- กสทช. ควรเป็นหน่วยงานหลักในการกำกับดูแล เพราะที่ผ่านมา มีสภาวิชาชีพคอยดูแล ควรเน้นการควบคุมเนื้อหาของสื่อให้มากขึ้น แทนการยุบรวม พ.ร.บ. สื่อสิ่งพิมพ์ พ.ร.บ. สื่อวิทยุ และ พ.ร.บ. สื่อโทรทัศน์ เพราะการยุบรวม พ.ร.บ. ทำได้ยาก ปัญหาคือ ความซับซ้อนในการทำหน้าที่ขององค์กรที่ควรกำกับดูแล
- ประเทศมาเลเซีย เป็นตัวอย่างที่ดี ในการจัดผังรายการของสื่อมาเลเซีย มีการสร้างความหลากหลาย มีข่าวทั้งภาษาอังกฤษ จีน อินเดีย ฯลฯ สื่อในประเทศไทยถูกมองข้ามความสำคัญเล็กๆ เหล่านี้ ประเทศมาเลเซียมีความหลากหลายทางเชื้อชาติ แต่ยอมให้สื่อนำเสนอเรื่องของชาติพันธุ์ได้เป็นอย่างดี
  - รัฐบาลไม่พยายามปิดล็อก ก้าวข้ามผ่านความขัดแย้ง ความมีอคติ ผังรายการของสื่อโทรทัศน์ พบว่า ไม่มีรายการโทรทัศน์ที่มีการแสดงข้อมูลรายการฮารีรายอ ของชาวมุสลิม มีแต่การแสดงผลของคนกลุ่มใหญ่ ไม่แสดงข้อมูลของคนกลุ่มน้อย ควรมีการแสดงผลโฆษณาให้เห็นถึงความหลากหลายของชนชาติต่างๆ ในประเทศ รายการของช่อง 11 ที่เคยมีการใช้ภาษามลายู ไม่มีให้เห็นแล้ว จากที่ประชาชนในพื้นที่เคยได้รับชมข่าวภาษามลายู กลายเป็นว่าปัจจุบันประชาชนในพื้นที่ ไม่มีช่องทางที่จะได้รับข่าวสารที่เป็นภาษามลายูให้ได้รับชมอีกแล้ว

- ก่อนปัญหาในพื้นที่จะยิ่งบานปลายมากกว่านี้ กสทช. ควรต้องมีการกำหนดให้มีผังรายการที่มีการสร้างพื้นที่ข่าวในเชิงบวกนำเสนอเผยแพร่ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในกรณีที่มีการยิงพระสงฆ์จะมีแรงกดดันจากชาวพุทธ ต่อชาวมุสลิมมากขึ้น อาจทำให้ยังมีปัญหารอยแยก หรือ รอยแผลในใจทางศาสนาในพื้นที่มากขึ้น
- ประเด็นเรื่องการรับรู้ทางศาสนาที่ไม่ถูกต้อง จะทำอย่างไร ถึงจะมีการสอนให้เข้าใจหลักของศาสนาอย่างแท้จริง บางทีคนที่รู้หลักศาสนาที่ไม่ถูกต้อง อาจถูกกระตุ้นชักนำไปในทางที่ผิดได้ง่าย

2.2 ท่านคิดว่าบทบาท และการประสานงานเพื่อการดำเนินงานร่วมกันขององค์กรยุโรปในการกำกับเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้าย ถ้าจะนำมาประยุกต์ใช้ในการกำหนดบทบาท และการประสานงานขององค์กรในประเทศไทย ควรมีการนำมาประยุกต์ใช้อย่างไร

- การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับความรุนแรง สามารถทำได้ แต่ต้องควบคุมไม่
  - (1) ทำให้เกิดการเลียนแบบ และ
  - (2) ทำให้เกิดความแตกแยกในสังคม
 ถ้ามีการออกกฎหมาย อย่ำลึ่มว่ความรุนแรงไม่ได้เกิดจากประชาชน แต่เกิดจากภาครัฐ ซึ่งเรามีสิทธิในการรับรู้ ควรนำเสนอให้
  - (1) เกิดการเรียนรู้ว่าทำอย่างนี้แล้วจะมีผลอย่างไร และ
  - (2) สังคมจะป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาซ้ำอย่างไร
- ต้องการให้มีการควบคุมกำกับดูแลสื่อให้มีความเป็นกลาง ให้ความเสมอภาคเท่าเทียมกัน
- จะประสานงานอย่างไร ให้สื่อกระแสหลัก สื่อวิทยุ โทรทัศน์ สถาบันสายกลางฯ ตลอดจนหน่วยงานอื่นๆ ประสานงานร่วมกันได้
- สื่อวิทยุ 5 สถานี มีความร่วมมือกัน มีการผลิตรายการ “ชีวิตดีดี ที่ชายแดนใต้” นำเสนอเพื่อแย่งชิงพื้นที่สื่อ ของสื่อที่นำเสนอข่าวในด้านไม่ดี ในลักษณะบูรณาการและนำเสนอไปยังหน่วยงานภาครัฐ คือ กรมประชาสัมพันธ์ ให้ประชาสัมพันธ์หน่วยงานและกำหนดนโยบายดูแลประเด็นในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้วย

2.3 ท่านคิดว่ากฎหมายหรือระเบียบในการกำกับเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายในยุโรปกับประเทศไทยมีส่วนที่คล้ายคลึงกันหรือมีความแตกต่างกันอย่างไร ถ้าจะนำมาประยุกต์ใช้ในประเทศไทย ควรมีการนำมาประยุกต์ใช้อย่างไร

- การนำเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับเด็ก สตรี ยังมีการคำนึงถึงสิทธิของเด็กและสิทธิสตรีน้อยเกินไป
- การกำกับดูแลตนเอง และการกำกับดูแลร่วม ระหว่าง กสทช. และสื่ออื่นๆ มีการร่วมพูดคุยกันหลายครั้งแต่ยังไม่มีความเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน
- การบล็อกเฟซบุ๊กไลฟ์ ควรมีการบล็อกเนื้อหา หรือ ภาพมิดปีน เพราะปัจจุบันมีการป้องกันบางคำไม่ให้แสดงได้
- ควรมีการพัฒนาการกำกับดูแลสื่อออนไลน์ให้ทัดเทียมสื่อหลัก ควรมีการให้ความรู้ในการผลิตสื่อตั้งแต่ที่โรงเรียน มีการสอนให้ความรู้กับนักเรียนให้รู้จักการใช้เฟซบุ๊กไลฟ์
- การรู้เท่าทันสื่อ (รวมทั้งสื่อออนไลน์) ควรมีการสอนให้กับนิสิต นักศึกษา
- การสนับสนุนเงินให้กับสื่อที่ผลิตเนื้อหารายการคุณภาพ ที่ไม่ส่งเสริมความรุนแรง และไม่มีเนื้อหาความหยาบคาย

- มีกฎหมายที่ส่งเสริมสื่อในเชิงบวก
- กฎหมายในการควบคุมสื่อ จะทำอย่างไร จะยกระดับการควบคุมเนื้อหาในสื่อออนไลน์ได้อย่างไร
- มาตรการทางกฎหมายที่ออกมาถ้าควบคุมสื่อมากๆ จะทำให้ประชาธิปไตยของสื่อหมดไป แต่การกำกับดูแลสื่อ (1) รัฐควบคุมทั้งหมด (2) สื่อขอตรวจสอบกันเอง และ (3) การร่วมกำกับดูแล (Co-Regulation) ยกตัวอย่างเช่น ในสหราชอาณาจักร
  - แต่ก็พบปัญหาที่ทุนเข้ามาควบคุมสื่อ ไม่ใช่มีมติในการควบคุมอย่างเดียว แต่ต้องมีมาตรการในการส่งเสริมสื่อดีๆ ด้วย ในขณะที่สื่อสังคมออนไลน์ต้องระมัดระวังในเรื่องการวิพากษ์วิจารณ์ ในสื่อออนไลน์ด้วย
  - กฎหมาย พ.ร.บ. สื่อฯ เคยมีกลไก ในการนำเสนอเงินเดือนให้สื่อมวลชน โดยการดูแลของทางสมาคมสื่อฯ มีการถกเถียงกันว่าสื่อจะไม่มีอิสระของการทำงาน ในกรณีเรื่องของความรุนแรงที่กระทำโดยฝ่ายรัฐ สื่อที่ไม่ยอมรับเงินเดือนจากรัฐบาล 4,500 บาท กลายเป็นนักข่าวที่อยู่ฝ่ายตรงข้าม มีสื่อออนไลน์โจมตีว่าเป็นสื่อฝั่งตรงข้ามของภาครัฐ “สื่อโจร” มีการเผยแพร่รูปหน้าตาขึ้นบอร์ด แบล็คลิสต์ กลายเป็นแกนนำ การที่สื่อมวลชนยังถูกกระทำเช่นนี้ แล้วประชาชนจะเป็นอย่างไร จากการที่ใส่ข้อมูลเข้าไปเผยแพร่โดยไม่กลั่นกรองความจริงก่อน

2.4 ท่านมีข้อเสนอแนะสำหรับ สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ในการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ที่ได้จากการกำกับเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ ความรุนแรงและการก่อการร้ายในยุโรป อย่างไร

- **ข้อเสนอแนะในด้านการกำกับควบคุมดูแลสื่อออนไลน์**
  - กสทช. จะมีมาตรการในการกำกับสื่อออนไลน์อย่างไร
  - กสทช. ไม่อยากให้เห็นภาพที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรง แต่ควบคุมได้เฉพาะสื่อหลัก แต่ยังมีสื่อที่ควบคุมไม่ได้ คือ สื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งอาจกลายเป็นปัญหาใหญ่ในอนาคต
  - กสทช. โดย ดร. พิระพงษ์ มีการกำกับดูแลเรื่องเนื้อหาอยู่ตลอด การนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับความรุนแรงที่มีการตอกย้ำในด้านความรุนแรง มีการเรียกมาให้แก้ไขปรับปรุงหลายองค์กรแล้ว ไม่ว่าจะเป็สื่อดิจิทัล เคเบิล ก็มีการปรับปรุงแก้ไขหลายองค์กร ทุกสื่อมีการรับทราบ แต่สื่อที่สามารถควบคุมได้ยากที่สุด คือ สื่อดิจิทัล สื่อออนไลน์
- ภาพความรุนแรงที่ถูกนำเสนอ ส่วนใหญ่มาจากวิธีการแชร์ข้อมูล ดังนั้นต้องขึ้นอยู่กับจิตสำนึกด้วยว่าแชร์ข้อมูลดังกล่าวนั้นมีจุดประสงค์เพื่ออะไร หรือ ขึ้นอยู่กับการนำเสนอแบบไหน จะทำให้เกิดประโยชน์ กสทช. ควรให้ความสำคัญกับการกำกับดูแลด้วย
- กสทช. ควรต้องเข้ามาส่งเสริมสื่อ ที่มีคุณภาพมาตรฐานที่ดี ในมีกำลังใจในการผลิตเนื้อหาข่าวที่ดีต่อไป
- กสทช. จะนำประเด็นด้านการสื่อข่าวอย่างมีคุณภาพ มาผสมกับเรื่องการจัดอันดับความนิยม (เรตติ้ง) อย่างไร
  - สื่อวิทยุ เป็นของทางราชการ (ทหาร และกรมประชาสัมพันธ์) โดยเอกชนทำงานเลี้ยงรัฐ ยกตัวอย่าง บริษัท สมาร์ทบอม จำกัด มี 25 สถานี ต้องจ่ายเงินให้รัฐ ต่อ

เดือนเป็นเงินถึง 10 ล้านบาท เป็นสาเหตุหนึ่งที่ต้องคัดกรองการทำงานเพื่อสร้างอันดับความนิยม (เรตติ้ง) เพื่อหารายได้เข้าองค์กร

- ในส่วนเรื่องความมั่นคง ทั้งวิทยุสาธารณะและธุรกิจ ไม่ต้องการไปนำเสนอข่าวในด้านความมั่นคง เพราะ กสทช. ไม่สามารถดูแลสื่อในพื้นที่ได้ แต่สื่อจะพยายามอยากนำเสนอเรื่องราวดีๆ การแก้ข่าว เช่น ทางทหาร หรือ ศอ.บต. แต่เราไม่สามารถทำได้ ทั้งที่ต้องการทำ แต่ถ้าทาง กสทช. สามารถดูแล และคุ้มครองสื่อในพื้นที่ได้ จะเป็นเรื่องที่ดีที่สุดสำหรับสื่อ แต่ต้องเป็นการนำเสนอข่าวในเชิงบวก และต้องไม่ใช่เพียงแค่การแก้ข่าว
- การให้สื่อร่วมตรวจสอบ (censor) ตัวเอง
- การสร้างเวทีแลกเปลี่ยนความรู้ในการพัฒนาจรรยาบรรณของสื่อ

2.5 ข้อเสนอแนะต่อการทำงานด้านการกำกับเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายของ กสทช. ควรเป็นอย่างไร

- **ข้อเสนอแนะในการส่งเสริม**

- ควรส่งเสริมสื่อพลเมืองให้มีมากขึ้น แต่ว่าสื่อที่ทำให้เกิดความรุนแรง การยั่วยุ หรือ การดูถูก ควรไปกำกับควบคุมดูแลให้มากขึ้น
- หน่วยงานที่สนับสนุนกิจกรรมดีๆ สื่อควรหาเวลาให้กลุ่มเหล่านี้มีช่องทางในการเผยแพร่กิจกรรมดีๆ
- การที่ กสทช. มาควบคุมดูแลเรื่องสวัสดิการให้สื่อมวลชน จำเป็นในเรื่องระบบสารบบสื่อมวลชนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ กสทช. ต้องมีการไปพูดคุยกับบรรณาธิการในส่วนกลาง ในเรื่องการนำเสนอข่าวเชิงบวก ควรนำเสนอในช่องทางไหนบ้างเพื่อสร้างความเข้าใจ ข่าวดีๆ ไม่ค่อยมีพื้นที่ให้นำเสนอ มีเพียงสำนักข่าว Thai PBS ที่มีนักข่าวพลเมือง แต่ช่องอื่นๆ ยังไม่ค่อยมีพื้นที่ให้ข่าวในเชิงบวก
- ส่งเสริมให้ผู้บริโภคข่าวสารได้รู้เท่าทันสื่อ
- กสทช. ควรกำหนดรายการ ที่ควรส่งเสริม เช่น “รายการใต้สันติสุข” กสทช. กำหนดให้มีการจัดทำรายการ ซึ่งตอนแรกรายการมีเนื้อหาที่นำเสนอดี แต่ในระยะหลังเนื้อหาสาระดีๆ ที่ต้องการนำเสนอได้หายไป เนื้อหารายการกลายเป็นการประชาสัมพันธ์รายการของภาครัฐ เป็นการประชาสัมพันธ์หน่วยงานมากกว่า ไม่ใช่รายการสร้างสันติสุข อย่างแท้จริง
- กสทช. ควรมีบทบาทในการกำหนดงบประมาณส่งเสริมให้สื่อในพื้นที่ ที่มีข้อมูลในด้านต่างๆ ที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้มาทำหน้าที่ เพื่อที่จะได้ทราบข้อมูลข้อเท็จจริงในพื้นที่
- ส่งเสริมให้มีการจัดการอบรมสื่อให้ถูกต้อง ให้สื่อมีความรู้ (ทางวารสารศาสตร์) ในการผลิตเนื้อหาเพื่อต่อต้านกับความคิดหัวรุนแรง
- การเสริมความรู้ให้นักข่าว ในเรื่องเกี่ยวกับกระบวนการสร้างสันติภาพ มีพื้นที่เวทีให้พูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้ ไม่ใช่การให้นโยบายอย่างเดียว
- กสทช. ควรให้พื้นที่ในการนำเสนอสิ่งดีๆ ให้เห็นไปสู่ส่วนกลาง ทำอย่างไรสิ่งที่ดีซ่อนเหล่านี้ จะส่งไปถึงภาครัฐ ที่มีกำลังส่งเสริม ส่วนในสิ่งไม่ดีที่เกิดขึ้นอย่าไปความสนใจมาก เพราะให้ความสนใจเรื่องนี้มาก จะเข้าทางกลุ่มผู้ก่อเหตุสร้างสถานการณ์

ความรุนแรง และจะกลายเป็นกระแส อยากให้ค้นหาสิ่งดีๆ ในพื้นที่เพื่อนำเสนอไป
ยังส่วนกลาง

- ควรมีพื้นที่สำหรับการจัดรายการ โทรทัศน์ การประกวดคลิปสั้น สารคดี และรูปภาพ เพราะเท่าที่ผ่านมา ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) ก็จะมีการประกวดในเรื่องนี้ เพื่อนำเสนอสิ่งดีๆ ให้กับพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้
- อยากให้ กสทช. เรียงเชิญหน่วยงานอื่นๆ มาท่องเที่ยวในพื้นที่ ทั้ง การท่องเที่ยว แห่งประเทศไทย (ททท.) หรือ กระทรวงวัฒนธรรม จัดทำสารคดีให้มาส่งเสริม พื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้
- ควรมีโทรทัศน์ส่วนกลาง สื่อส่วนกลางที่เป็นกลางเข้ามาช่วยเหลือ เพราะสื่อในพื้นที่ อาจนำเสนอข่าวได้ไม่เต็มที่ สำหรับในสื่อส่วนกลางควรมานำเสนอข่าวในด้านดี ยกตัวอย่างเช่น ทะเลหมอกที่เบตง ทำให้ความรุนแรงลดลง ที่จังหวัดยะลาสถานที่ท่องเที่ยวเยอะมาก ควรมีการนำเสนอชักจูงให้ประชาชนพื้นที่อื่นมาท่องเที่ยว ไม่มองแต่ภาพความรุนแรงอย่างเดียว
- ควรนำเสนอมุมทัศน์ในด้านการเรียนการสอนขององค์กรการศึกษา ของครูในพื้นที่ สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ว่ามีการเรียนการสอนกันอย่างไร นโยบายของรัฐบาล ที่ 9 “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” อยู่ในจิตวิญญาณ เพื่อพัฒนาคนดีให้กับประเทศชาติ ทรัพยากร ในด้ามขวานทองมีคุณค่า ศาสนาทุกศาสนามีอยู่ในจิตวิญญาณของทุกท่าน
- **ข้อเสนอแนะด้านการกำกับดูแล**
  - การกำกับดูแลยังไม่สามารถป้องกันข่าวที่แสดงเหตุการณ์ความรุนแรงเกินจริงได้ การรายงานข่าวยังมีความกังวลต่อกระแสอันดีความนิยม (เรตติ้ง) กลัวความนิยมลดลง
  - กสทช. ต้องกำกับข่าวของหน่วยงานภาครัฐ ให้ถูกต้อง ตรงกับความเป็นจริงด้วย
  - ในส่วนของพื้นที่ในการระดมความคิดเห็น ในการนำเสนอข่าวสารความรุนแรง แต่ในช่วงนี้พื้นที่ดังกล่าวมีทหารกำกับดูแลอยู่ การนำเสนอของสื่อจะมีทางทหารเข้ามากำกับดูแล ถ้าไม่มีทหารกำกับควบคุมทางสื่อจะสามารถทำงานได้อย่างอิสระมากขึ้น
- เวลาออกอากาศของสื่อกระแสหลัก ควรมีเรื่องเกี่ยวกับการสร้างความสันติสุข สร้างสันติภาพ ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ควรให้เวลากับรายการที่นำเสนอเรื่องเหล่านี้ ประมาณ 10-20 นาที หรือในช่วงค้นรายการความบันเทิง (Variety) อาจมีการนำเสนอเนื้อหาในเชิงบวกประมาณ 5 นาที ควรให้มีช่องรายการ ที่ใช้ภาษาของตัวเอง เช่น ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ก็ใช้ภาษามลายู ในอีสาน ก็ใช้ภาษาอีสาน เพื่อสร้างอัตลักษณ์ สร้างความเข้าใจ เพราะได้รับข้อมูลจากรัฐโดยตรง
- กำหนดบทลงโทษ สื่อที่มีการกระทำผิดกฎหมายให้มีโทษเพิ่มมากขึ้น
- ในปัจจุบันปัญหาของสื่อ คือ ไม่ได้ทำในสิ่งที่ตนเป็นหน้าที่ของตน
- กสทช. ควรดำเนินการสร้างให้เกิดวาทกรรม คำอธิบายเหตุการณ์ข่าวใหม่ๆ คือ เมื่อสื่อ นำเสนอเรื่องราวของพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จะนำเสนอโดยมีการไปเชื่อมโยงกับ เหตุการณ์ความรุนแรง สื่อสามารถนำเสนอในประเด็นที่ไม่ไปเชื่อมโยงกับความรุนแรงได้ไหม

- หน่วยงานของรัฐ ควรทำการกำหนดประเด็นเรื่องที่น่าสนใจ (scoop) เพื่อเป็นแนวทางในการทำสื่อเพื่อปลดชนวนความรุนแรง
- สื่อในระดับพื้นที่เริ่มนำเสนอสื่อเพื่อสันติภาพ คนที่ทำสื่อเริ่มรู้แล้วว่าต้องทำอะไรบ้าง สะท้อนความเป็นจริง มุมมองจากคนข้างนอกมองพื้นที่อย่างไร คนในพื้นที่สามารถอธิบายปรากฏการณ์ในพื้นที่ที่สอดคล้องกับความรู้สึก โดย กสทช. ต้องให้ความรู้กับสื่อในพื้นที่ ที่มาทำงานในพื้นที่ เรื่องของกระบวนการสันติภาพ มีหัวหน้าคณะพูดคุย ต้องให้ความรู้ที่เคยมีประสบการณ์อย่างไร ความรู้เรื่องรากเหง้าของพื้นที่ พูดถึงขบวนการ ต้องสามารถสื่อสาร บูพื้นฐานให้ความรู้ เกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้น
- **สื่อพหุวัฒนธรรม (MULTICULTURAL)** ให้พื้นที่สำหรับชาวมุสลิม และชาวพุทธ จัดให้มีเวที ส่งเสริมวัฒนธรรมร่วมกัน โดยเฉพาะวัฒนธรรมร่วมราก การส่งเสริมวัฒนธรรมร่วมราก เป็นสิ่งที่รัฐยังขาดอยู่ ไม่มีการให้ความสำคัญในการนำเสนอจุดร่วม สื่อของภาครัฐต้องเปิดใจให้มากขึ้น การนำเสนอสิ่งที่มีร่วมกันในพื้นที่จะลดความหวาดระแวง การแบ่งแยกความแตกต่าง
  - **สร้างพื้นที่สื่อกลาง (Common Space)** เป็นพื้นที่กลางในการนำเสนอ ส่วนใหญ่ ชาวที่มีการนำเสนอออกไปมีความแตกต่าง เนื่องจากสื่อไม่มีพื้นที่สื่อกลาง ถ้าเราไม่มีพื้นที่สื่อกลาง (common space) ในการนำเสนอชาวที่มีความแตกต่าง ปัญหาของสื่อสังคมออนไลน์ก็ไม่สามารถแก้ไขได้ เนื่องจากความต้องการเสนอข่าวของบุคคลที่ไม่มีพื้นที่ แต่ถ้าบุคคลเหล่านี้มีพื้นที่ก็จะลดความต้องการส่วนนี้ออกไป ส่วนกลางต้องมีพื้นที่สื่อกลางเพื่อการนำเสนอ โดยไม่ไปกำหนดเนื้อหา (content) ที่เป็นการบังคับให้นำเสนอ กสทช. ต้องทำเรื่องพื้นที่สื่อกลาง (common space) ในการนำเสนอข่าวว่าควรมีรูปแบบอย่างไรภาคประชาสังคมมีพื้นที่สาธารณะ (public space) แต่ไม่มีสิ่งที่ตกผลึก จากการพูดคุยที่ใช้เวลานาน เกิดภาพที่เป็นบวก แต่ไม่มีการขยายผลต่อ เพราะไม่มีพื้นที่ให้นำเสนอ จึงต้องนำมาผสมผสาน มาปรับสถานะ แวดล้อมให้มีความรู้สึกที่ต้องการนำเสนอ ดังนั้นควรมาปรับสถานะแวดล้อมให้นำเสนอตรงที่เป็นพื้นที่สื่อกลาง
  - กสทช. ควรมีคณะทำงานจากสื่อมวลชน ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ไปร่วมทำงาน เพื่อวางแผน และกำหนดรายการให้คนในพื้นที่ว่าทำอย่างไร ให้งบประมาณ และมีส่วนร่วมในการจัดให้มีพื้นที่สาธารณะและพื้นที่สื่อกลาง (Public Space & Common Space) เพราะการที่ไม่มีพื้นที่ในการนำเสนอจะทำให้เกิดแรงอัดอั้น เนื่องจากไม่มีพื้นที่ให้แสดงออก
- กสทช. ควรทำอย่างไร ให้หน่วยงานทหารเข้าใจ ข่าวความรุนแรงมาจากด้านเดียวไม่ได้
- เห็นด้วยอย่างยิ่งในการเปิดเวที เพื่อทำช่องโทรทัศน์ดิจิทัล นำเสนอเป็นโทรทัศน์ดิจิทัล โดย กสทช. กำกับข่าว เป็นส่วนกลางในการนำเสนอ เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการนำเสนอข่าว พื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่เป็นที่สนใจ ให้ประชาชนส่วนใหญ่ได้รับทราบ

2.6 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์ต่อการกำกับเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายในประเทศไทย

- **ข้อเสนอแนะในด้านการทำงานของผู้สื่อข่าว**
  - **หาวิธีการรณรงค์อย่างไร ไม่ให้สื่อนำเสนอข้อมูลที่เกี่ยวกับความรุนแรงมากเกินไป**

- ผู้สื่อข่าว ควรใช้คำที่ระมัดระวัง เข้าถึงประชาชนทั้งชาวพุทธ และชาวมุสลิม ให้เท่าเทียมกัน
- การรายงานข่าวควรนำเสนอข่าวจากความเป็นจริง
- **การพยายามสร้างภาพลักษณ์ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้ดีขึ้น**
  - ควรนำเสนอภาพในโลกออนไลน์ ถ่ายภาพในสถานที่ต่างๆ ให้เห็นว่าประเทศไทยมีของดี น่าท่องเที่ยว พยายามสร้างภาพลักษณ์ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้ดีขึ้น ซึ่งในปัจจุบันประชาชนนอกพื้นที่ไม่ทราบเลยว่า สามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีการผสมผสานวัฒนธรรมกันทั้งเหนือ อีสาน ใต้ มีงานบุญบั้งไฟแห่งเดียวในภาคใต้ ซึ่งประชาชนนอกพื้นที่ไม่เคยทราบข้อมูลในลักษณะนี้เลย
  - ให้ภาคประชาสังคมเป็นกระบอกเสียงในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องและช่วยสร้างทำความเข้าใจ
  - ควรมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมดีๆ ในพื้นที่ เน้นเรื่องสิ่งดีๆ ในพื้นที่และมีการเสนอข่าวในเชิงบวก
  - สื่อควรให้ความร่วมมือกับหน่วยงานราชการ ในการถ่ายทอดรายการจากส่วนกลาง ศอ.บต. หรือ กสทช. ตลอดจนในส่วนของสื่อชุมชน ในการนำเสนอสื่อสร้างสรรค์
  - ทำงานกับนักศึกษา ในมหาวิทยาลัย หาประเด็นเพื่อให้สื่อนำเสนอข่าวดีๆ เกี่ยวกับเยาวชนในพื้นที่ เพื่อสนับสนุนเยาวชนในพื้นที่ที่มีความสามารถ
  - เหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เกิดจากคนบางกลุ่มต้องการแสวงหาอำนาจการปกครอง แล้วไปชักนำคนอีกกลุ่มที่รู้ไม่เท่าทัน มาเป็นเครื่องมือ ต้องการให้หลายๆ ภาคส่วน รวมตัวกันขอพื้นที่ในการนำเสนอสิ่งดีๆ
  - โครงการนักข่าวเยาวชน สามารถสร้างภูมิทัศน์ข่าวสารที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ด้วยเยาวชน อารมณ์ความรู้สึก อยากส่งต่อให้ กสทช. ไปช่วยส่งเสริมให้เด็กเยาวชนสามารถไปเป็นผู้สร้างข่าว เพื่อเปลี่ยนภูมิทัศน์ข่าวได้
  - ส่งเสริมสร้างศักยภาพของเด็กในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในสื่อออนไลน์ เช่น เพจวัยรุ่นไปไหน เห็นได้ว่ามีผู้ติดตามจำนวนมาก สามารถนำภาพดีๆ ไปลบสิ่งร้ายๆ ได้ อยากให้ กสทช. ส่งเสริมเด็กและเยาวชน ให้เป็นผู้เสพข่าว และเป็นผู้นำเสนอข่าว จัดให้มีการให้ความรู้กับเด็กและเยาวชน ในการนำเสนอสิ่งที่ดีๆ โดยมีการให้ความรู้อย่างถูกต้อง
- **สื่อโดนปิดกั้นจากทางภาครัฐ**
  - ในตอนนี้ เป็นช่วงที่ร้ายแรงที่สุดระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐกับสื่อ (โดยเฉพาะในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส) เรื่องการเข้าไปในพื้นที่เพื่อทำข่าว ในขณะที่เดียวกันเมื่อก่อนมีการทำสื่อเชิงสถานการณ์ 241 (เหตุฆ่าคนตาย) และสถานการณ์ 511 (ได้เกิดระเบิดขึ้นแล้ว) แต่ในระยะหลัง มีการกีดกันผู้สื่อข่าวไม่ให้เข้าไปในพื้นที่ อาจจะเนื่องด้วยเหตุผลที่ไม่อยากให้ผู้สื่อข่าวถูกกระทบจากเหตุการณ์
  - สื่อพยายามวางตัวเป็นกลาง คนเก่งมีเยอะ แต่คนทำงานเป็นมีน้อย เมื่อก่อนทำงานสบายๆ ปัจจุบันสื่อถูกปิดกั้น สมัยก่อนปิดกั้น 100 เมตร ปัจจุบันปิดกั้น 1 กม. หน่วยงานภาครัฐควรแต่งตั้งบุคคลขึ้นมาเพื่อเป็นตัวแทนในการรายงานข้อมูลให้สื่อทราบ มีตัวแทนเพื่อทำความเข้าใจกับสื่อ

- สื่อมีความอึดอัดจนเกิดเป็นผลกระทบ อยากให้มีแกนกลางของสื่อที่จะให้เนื้อหาข้อมูลแก่ภาครัฐ ไม่ให้สะเปะสะปะ สร้างนโยบายให้เป็นแกนหลัก ให้มีข้อมูลเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ในเรื่องในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งทุกคนสามารถให้ข้อมูลโดยไม่ถูกปิดกั้น
- ปัญหาเรื่องการศึกษามีความสำคัญ ต้องพัฒนาเรื่องการศึกษา ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ นโยบายของประเทศไทยพยายามใช้ความประนีประนอมในการแก้ไขปัญหา
- การสื่อสารนำเสนอเรื่องราวของคนในชุมชนเผยแพร่ออกไปนอกพื้นที่ ยังขาดการเล่าเรื่องของคนในชุมชนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อสื่อสารนำเสนอเรื่องราวของคนในชุมชนให้เผยแพร่ออกไปนอกพื้นที่ ประชาชนที่เป็นเด็กและเยาวชน ยังถูกละเลยจากภาครัฐ

ผลสังเคราะห์องค์ความรู้ และสรุปแนวทางให้ สำนักงาน กสทช. นำมาประยุกต์ใช้ในการทำงานด้านการกำกับดูแลสื่อกับเหตุการณ์ความรุนแรง

5.1. ผลสังเคราะห์องค์ความรู้

ผลการสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับการกำกับเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายในยุโรป พบว่า

1) บทบาทของหน่วยงานกำกับดูแลสื่อในประเทศยุโรปในการกำกับดูแลสื่อการนำเสนอข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้าย

- การกำกับดูแลสื่อในประเทศยุโรปในการกำกับดูแลสื่อการนำเสนอข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้าย ได้รับอิทธิพลจากระบบการปกครองเสรีประชาธิปไตย ซึ่งประเทศในยุโรปส่วนใหญ่มีรูปแบบการปกครองแบบประชาธิปไตย และรัฐธรรมนูญของประเทศยุโรปกำหนดให้มีการคุ้มครองเสรีภาพของสื่อมวลชน (Media Freedom) เสรีภาพในการแสดงออก และเสรีภาพทางการพูด (Freedom of speech and opinion) และความเป็นส่วนตัว (Privacy) ดังนั้นหน่วยงานภาครัฐจึงไม่ค่อยมีบทบาทในการกำกับดูแลสื่อ ตลอดจนกำกับดูแลเนื้อหา ซึ่งรวมถึงการนำเสนอข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้าย
- การกำกับดูแลสื่อในการนำเสนอข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้าย อาศัยกลไกของคณะกรรมการจริยธรรม ซึ่งอาจมีทั้งคณะกรรมการจริยธรรมในองค์กรสื่อมวลชนเอง หรือ ในระดับท้องถิ่น ระดับมลรัฐ หรือ ในระดับประเทศ คณะกรรมการจริยธรรมมักจะประกอบไปด้วย ตัวแทนจากกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่างๆ ในสังคม เช่น ภาคประชาชน ภาคผู้ชม ผู้ฟัง ภาคประชาสังคม ตัวแทนจากสมาคมวิชาชีพต่างๆ ตัวแทนกลุ่มศาสนา ตัวแทนภาคอาจารย์ สถาบันการศึกษา ตัวแทนภาคแรงงาน ตลอดจนตัวแทนผู้ประกอบการสื่อมวลชนเอง โดยในบางประเทศ หน่วยงานภาครัฐอาจเป็นผู้ร่วมกำกับ (Co-Regulator) หรือ ในบางประเทศ อำนาจในการกำกับดูแลเนื้อหารายการทั้งหมดอยู่ภายใต้อำนาจของคณะกรรมการจริยธรรม โดยที่ภาครัฐไม่มีอำนาจก้าวล่วงในประเด็นดังกล่าว
- หน่วยงานภาครัฐที่ทำหน้าที่กำกับดูแลสื่อ ได้พัฒนาบทบาทไปเป็นหน่วยงานเชิงส่งเสริม และดำเนินการเชิงรุกในการพัฒนาให้สื่อสามารถเป็นเครื่องมือต่อต้านการใช้ความรุนแรง และการก่อการร้าย ตลอดจนต่อสู้กับหลักแนวคิดหัวรุนแรง และป้องกันการสร้างแนวคิดหัวรุนแรง และต่อต้านการก่อการร้าย (Radicalization) โดยมีการศึกษาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ตลอดจนการเผยแพร่หลักคิด และเนื้อหารายการเพื่อต่อต้านแนวคิดหัวรุนแรง และการต่อต้านการก่อการร้าย ทั้งในระดับระหว่างประเทศ และระดับภายในประเทศ โดยการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งจากภาคประชาสังคม ผู้บริหารท้องถิ่น ประชาชน และผู้นำทางความคิดในชุมชนที่เป็นพื้นที่เสี่ยงต่อการถูกชักจูงให้เข้าร่วมกับขบวนการ ตลอดจนหน่วยงานด้านสื่อเอง ซึ่งตัวอย่างอันหนึ่งที่พบคือการพัฒนาเนื้อหาที่หักล้างทางความคิด (Counter

Narratives) กับอุดมการณ์หัวรุนแรง ซึ่งแสดงข้อเท็จจริงหักล้างกับความเชื่อของกลุ่มหัวรุนแรง โดยการนำผู้นำทางความคิดเข้ามาเป็นผู้เผยแพร่ผ่านทางสื่อต่างๆ พร้อมทั้งการนำเสนอข้อมูลผลกระทบจากเหตุการณ์รุนแรงจากผู้ประสบเหตุ หรือ จากประสบการณ์ตรงของผู้ที่เคยเข้าร่วมขบวนการก่อการร้าย

2) ศึกษาบทบาทการทำหน้าที่ขององค์กรสื่อในประเทศยุโรปในการนำเสนอข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้าย

- บทบาทการทำหน้าที่ขององค์กรสื่อในประเทศยุโรปในการนำเสนอข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้าย พบว่าการให้อำนาจกับสื่อมวลชนในการมีเสรีภาพของสื่อ ควบคู่ไปกับการพัฒนามาตรฐานทางจริยธรรม (Code of conduct) ขององค์กรสื่อเอง จากการศึกษาพบว่าองค์กรสื่อมวลชนในยุโรปทั้งหมดมีมาตรฐานทางจริยธรรมภายในองค์กร ทั้งในรูปแบบที่เป็นมาตรฐานทางจริยธรรมที่เป็นลายลักษณ์อักษร หรือ มาตรฐานทางจริยธรรมผ่านค่านิยมและธรรมเนียมปฏิบัติที่นับถือกันมานาน โดยครอบคลุมประเด็นด้านมาตรฐานในการเก็บข้อมูล การติดต่อ และป้องกันแหล่งข่าว การรายงานข่าว และการบรรณาธิการ
- โดยองค์กรสื่อมวลชนในยุโรปให้ความสำคัญกับมาตรฐานทางจริยธรรมที่จะไม่รายงานข่าวเนื้อหาสร้างความเกลียดชัง (Hate speech) ตลอดจนเนื้อหาที่ส่งเสริม หรือ สนับสนุนให้มีการก่อการร้าย (Terrorism) การกระตุ้นให้เกิดแนวคิดหัวรุนแรง (Radicalization) เนื้อหาที่ช่วยให้เกิดอาชญากรรม หรือ การจลาจล (Material which incites crime or disorder) เหตุการณ์ที่ทำให้ความรู้สึกของสาธารณชนชุ่นเคือง (Matter which is offensive to public feeling) เนื้อหาช่วยเพิ่มความแตกแยกทางเชื้อชาติ (racially inflammatory material) อยู่แล้ว แต่หลังจากมีการใช้ความรุนแรง และเหตุการณ์ก่อการร้ายในยุโรปมาจำนวนมาก ทำให้องค์กรสื่อในยุโรปมีประสบการณ์เกี่ยวกับการรายงานข่าวที่เกี่ยวข้อง และมีการพัฒนารูปแบบการรายงานข่าวเชิงรุกเพื่อเสนอข่าวอย่างครอบคลุม และใช้เนื้อหาการรายงานเป็นส่วนหนึ่งของการป้องกันการสร้างแนวคิดหัวรุนแรง โดยมีการรายงานข่าวความรุนแรง และเหตุการณ์ก่อการร้าย ในรูปแบบที่ครอบคลุมหลากหลายประเด็นที่เกี่ยวข้องมากยิ่งขึ้น บางข่าวมีการติดตามรวบรวมวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงข่าวสืบสวน (Investigative Journalism) มีการตรวจสอบและสัมภาษณ์แหล่งข่าวที่เกี่ยวข้อง และมีการรายงานข่าวผลกระทบที่เกิดขึ้น รวมถึงกลไกภาคสังคมที่ดี อันสามารถเป็นเครื่องมือป้องกัน และต่อต้านความรุนแรงได้ มีการนำเสนอข้อมูลที่สามารถป้องกันการถูกชักจูงหรือป้องกันการสร้างแนวคิดหัวรุนแรงหลากหลายประเภท อาทิ
- การแสดงวีดิทัศน์เพื่อให้ข้อมูล และสร้างความรู้สึก (Informative & Emotional Videos) เพื่อแสดงถึงโทษของการใช้ความรุนแรงและการก่อการร้ายกับคนรอบข้าง
- การแสดงข้อมูลจากประสบการณ์ผู้เคยเข้าร่วมกลุ่มก่อการร้าย และผู้ประสบเหตุการณ์ก่อการร้าย (Articles About Formers' & Victims) เพื่อแสดงให้เห็นถึงสภาพความจริงของการก่อการร้ายว่ามีได้เป็นภาพจินตนาการของบุคคลบางกลุ่มซึ่งเป็นเป้าหมายของการถูกชักจูง
- การเล่าเรื่องที่เกี่ยวข้อง (Narratives) เช่น เรื่องราวเกี่ยวกับอุดมการณ์ และแนวคิดทางศาสนา (Ideological & Religious Narratives) ตลอดจนการให้ข้อมูลหักล้างเรื่องราวของกลุ่มหัวรุนแรง (Factual Counter-Narratives)

- การให้ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการของรัฐในการป้องกันการสร้างแนวคิดหัวรุนแรง และต่อต้านการก่อการร้าย (Government Campaigns) ซึ่งในยุโรปมีโครงการเชิงสังคม และเชิงจิตวิทยาหลายโครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันการชักจูงให้เข้าร่วมกับขบวนการก่อการร้าย หรือโครงการที่ช่วยให้สังคมเข้ามาเหยียวย่า และลดการสร้างแนวคิดหัวรุนแรงต่อประชาชนที่เป็นกลุ่มเสี่ยง ตลอดจนโครงการที่ช่วยบำบัดให้ประชาชนที่อดีตเคยเข้าร่วมกับขบวนการก่อการร้ายสามารถกลับมาเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมต่อไป
- การนำเสนอทางเลือกนอกจากความรุนแรง (Alternatives to Violence) เป็นการนำเสนอทางเลือกเช่น การออกกำลังกาย การมีที่ปรึกษา การเป็นสมาชิกของกลุ่มแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ตลอดจนกิจกรรมอื่นๆ ที่สามารถป้องกันประชาชนกลุ่มเสี่ยงในการพิจารณาทางเลือกในการใช้ความรุนแรงหรือการก่อการร้าย ตลอดจนป้องกันการถูกชักจูงให้เข้าร่วมกับขบวนการ หรือ ลดการสร้างแนวคิดหัวรุนแรง

5.2. สรุปแนวทางให้สำนักงาน กสทช. นำมาประยุกต์ใช้ในการทำงานด้านการกำกับดูแลสื่อ กับเหตุการณ์ความรุนแรง

จากบทเรียนขององค์ความรู้เกี่ยวกับการกำกับเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายในยุโรป สามารถสรุปแนวทางให้สำนักงาน กสทช. นำมาประยุกต์ใช้ในการทำงานด้านการกำกับดูแลสื่อ กับเหตุการณ์ความรุนแรง ได้ในประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้

- **การพัฒนาหลักจรรยาบรรณของสื่อ** กสทช. ควรส่งเสริมให้หน่วยงานด้านสื่อมวลชนทุกองค์กรพัฒนาหลักจรรยาบรรณในการรายงานข่าว และการผลิตรายการเพื่อป้องกันความขัดแย้ง และลดผลกระทบของเหตุการณ์รุนแรง และการก่อการร้าย อีกทั้งส่งเสริมให้หน่วยงานสื่อพัฒนารูปแบบการตรวจสอบควบคุมการผลิตเนื้อหารายการ และการรายงานข่าวที่สอดคล้องกับหลักจรรยาบรรณที่กำหนด ในรูปแบบของคณะกรรมการจริยธรรมภายในองค์กรสื่อ ภายใต้รูปแบบการกำกับดูแลตนเองในองค์กร
- **การพัฒนาความร่วมมือกับภาคสื่อมวลชน** โดย กสทช. ควรเชิญสื่อมาประชุมกัน และให้สื่อช่วยกันพิจารณาเสนอแนะ เพื่อรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะจากสื่อ ในประเด็นด้านการรายงานเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้าย เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการร่วมกันเสนอแนะไปเป็นแนวทางในการนำเสนอข่าวให้อยู่ในขอบเขตที่ได้เสนอร่วมกัน เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสังคม
- **การพัฒนารูปแบบการร่วมกำกับดูแล (Co-Regulation) ในด้านเนื้อหารายการที่มีความรุนแรงและการก่อการร้าย** ก่อนที่ประเทศไทยจะสามารถพัฒนาการกำกับดูแลเนื้อหาไปสู่การกำกับด้วยตนเองอย่างสมบูรณ์ มีความจำเป็นที่หน่วยงานภาครัฐ ต้องยกระดับให้อำนาจร่วมกันในการกำกับดูแลเนื้อหาที่มีความเสี่ยง ทั้งในด้านความรุนแรง และการก่อการร้าย ร่วมกับตัวแทนจากภาคส่วนต่างๆ ทั้งภาคประชาชน ประชาสังคม ตัวแทนของกลุ่มผู้ชมผู้ฟัง ตัวแทนผู้นำทางความคิด ผู้นำศาสนา นักวิชาการ และกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่างๆ เพื่อเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาเนื้อหาต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง มีการดำเนินงานร่วมกันควรมีการทำงานในรูปแบบเครือข่าย การตรวจสอบคัดกรองข่าวในด้านความปลอดภัย หรือ ความมั่นคง ก่อนมีการนำเสนอข่าวสู่สาธารณชน
- **การพัฒนากลไกของสื่อมวลชนเพื่อนำเสนอข่าวข้อมูลสารประโยชน์เชิงคุณภาพ** ป้องกันการชักจูงประชาชนให้เข้าร่วมกับกลุ่มก่อการร้าย โดยลดปัจจัยที่นำไปสู่การสร้างแนวคิดหัวรุนแรง (Preventive Measures) โดย กสทช. ควรส่งเสริมการผลิตข่าวคุณภาพ โดยประยุกต์ใช้

เนื้อหาหักล้างกับปัจจัยที่นำไปสู่การสร้างแนวคิดหัวรุนแรงในประเทศไทย ทั้งปัจจัยที่เป็นปัจจัยผลักดัน และ ปัจจัยเชิงดึงดูด (Pull Factors) ตลอดจนเนื้อหาเพื่อป้องกันการเข้าสู่กระบวนการสร้างแนวคิดหัวรุนแรง (Radicalization) ภายในพื้นที่ที่มีความไม่สงบ อีกทั้งควรส่งเสริมกลไกการพัฒนาเนื้อหาสื่อคุณภาพ และช่องทางการสื่อสารเชิงรุก ทั้งในด้านสื่อสารมวลชน และสื่อการสื่อสารในเชิงสังคม ตลอดจนบทบาทของสื่อสารมวลชนทั้งในระดับส่วนกลาง และสื่อสารมวลชนในท้องถิ่น ตลอดจนกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาคประชาชน ประชาสังคม ผู้นำทางความคิด ผู้นำศาสนา ฯลฯ เพื่อพัฒนาสื่อที่แสดงถึงพิษภัยของแนวคิดหัวรุนแรง และการก่อการร้าย สื่อเชิงสารประโยชน์ที่มีข้อเท็จจริงสามารถหักล้างอุดมการณ์ของแนวคิดหัวรุนแรง ตลอดจนสื่อที่สามารถนำเสนอทางเลือกให้กับประชาชน และเยาวชนกลุ่มเสี่ยงในการถูกชักจูงให้เข้าร่วมกับขบวนการใช้ความรุนแรงมีทางเลือกในการใช้ชีวิตนอกเหนือจากการหันไปใช้ความรุนแรง โดยการดึงกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่างๆ เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของกลไก และโครงสร้างในการป้องกันการชักจูงประชาชนให้เข้าร่วมกับกลุ่มก่อการร้าย

- **การส่งเสริมให้สื่อเสนอข่าวเชิงสันติภาพ (Peace Journalism)** โดยส่งเสริมการนำเสนอข่าวที่มีความเที่ยงธรรม นำเสนอข่าวจากหลากหลายประเด็น ไม่เน้นแต่ปัญหาด้านความขัดแย้ง และการก่อเหตุความรุนแรง แต่นำเสนอถึงกลไกเชิงสังคม วัฒนธรรม และจิตวิทยา ที่สามารถเยียวยาความขัดแย้ง ตลอดจนนำเสนอข่าวด้านบวกในพื้นที่ความขัดแย้ง ซึ่งสามารถลดความตึงเครียดในพื้นที่ได้
- **การสร้างพื้นที่สาธารณะ (Public Spaces) ในการแสดงออก** ในพื้นที่ที่มีความขัดแย้ง ภาคส่วนต่างๆ ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย ควรมีเวทีสาธารณะที่ปลอดภัยในการแสดงออกทางความคิดเห็น ทศนคติที่มีต่อปัญหา เพื่อร่วมกันนำเสนอทางเลือกในการแก้ไขปัญหาความรุนแรง และความขัดแย้ง โดยเปิดโอกาสให้มีพื้นที่สื่อกลาง (common space) ในการนำเสนอข่าวที่มีความแตกต่างจากข้อมูลประชาสัมพันธ์ของรัฐ แต่เป็นสื่อที่แสดงถึงแนวคิดที่ตกผลึกจากภาคส่วนต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้อง
- **การส่งเสริมให้สื่อท้องถิ่นมีพื้นที่ในการรายงานข่าวสร้างสรรค์เชิงบวกในสื่อส่วนกลาง** กสทช. ควรส่งเสริมให้มีผังรายการสำหรับสื่อท้องถิ่นในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวเชิงสร้างสรรค์ในพื้นที่ของสื่อส่วนกลาง ผ่านการบูรณาการให้สื่อท้องถิ่นมีโอกาสนำเสนอภาพที่สร้างสรรค์ในเชิงบวก เพื่อนำเสนอข่าวจากท้องถิ่นในพื้นที่นอกเหนือจากข่าวมิติความรุนแรง เช่น ข่าวเชิงบวก ข่าวในเชิงประชาสัมพันธ์สิ่งดีๆ ของพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ อาทิ การแนะนำผลไม้ หาดทราย การท่องเที่ยว ฯลฯ เพื่อสร้างภาพลักษณ์ของพื้นที่ให้ดียิ่งขึ้น
- **การพัฒนาคู่มือการรายงานข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้าย** ให้กับสื่อในโทรทัศน์ และวิทยุที่ กสทช. กำกับดูแล โดยในส่วนนี้ กสทช. หรือ กองทุน กทปส. อาจร่วมกับสมาคมสื่อในการจัดอบรมการนำเสนอเนื้อหาข่าวที่เกี่ยวกับความรุนแรงอย่างถูกต้อง เพื่อสร้างมาตรฐานในการนำเสนอเนื้อหาการรายงานข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายให้แก่สื่อ เช่น การไม่ระบุชื่อผู้ก่อการร้าย การไม่ออกข่าวแถลงการณ์ของผู้ก่อการร้าย การไม่ให้เครดิตกับกลุ่มก่อการร้าย เป็นต้น
- **การพัฒนาวาทะกรรม คำอธิบายเหตุการณ์ใหม่ เพื่อลดขนาดของผลกระทบของความรุนแรง** กสทช. ควรดำเนินการสร้างให้เกิดวาทะกรรม คำอธิบายเหตุการณ์ข่าวใหม่ๆ เมื่อสื่อนำเสนอเรื่องราวของพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จะได้มีแนวทางในนำเสนอใหม่ๆ โดยไม่ต้องไปเชื่อมโยงกับเหตุการณ์ความรุนแรง อันสามารถสร้างการรับรู้ใหม่ๆ เกี่ยวกับพื้นที่ ที่สามารถลดขนาด และลดผลกระทบของความรุนแรงได้

- การให้ความรู้ด้านการรู้เท่าทันสื่อ (Media Literacy) ให้กับประชาชน ผู้ชมผู้ฟัง และสมาชิกของกลุ่มเสียงต่างๆ ในพื้นที่ เพื่อให้ผู้รับสื่อ มีการเรียนรู้เรื่องการรู้เท่าทันสื่อ มีความระมัดระวังในการบริโภคสื่อ และมีวิจรรย์ญาณในการวิเคราะห์เนื้อหาของสื่อ ผ่านการจัดอบรม หรือ การเผยแพร่ข้อมูลความรู้ที่จำเป็น

5.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป เพื่อให้สำนักงาน กสทช. นำไปเป็นต้นแบบในการศึกษาในด้านการกำกับเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้าย ควรมีการดำเนินการดังต่อไปนี้

- การศึกษาปัจจัยที่เป็นปัจจัยผลักดัน (Push Factors) และ ปัจจัยเชิงดึงดูด (Pull Factors) ของกระบวนการสร้างแนวคิดหัวรุนแรง (Radicalization) เพื่อนำไปสู่การพัฒนาสื่อเพื่อป้องกันการถูกชักจูง และป้องกันการสร้างแนวคิดหัวรุนแรง
- การวิจัยเชิงลึกเกี่ยวกับอุดมการณ์ และแนวคิดทางศาสนา (Ideological & Religious Narratives) ของกลุ่มแนวคิดหัวรุนแรง เพื่อการพัฒนาเนื้อหาข้อมูลซึ่งเป็นข้อเท็จจริงหักล้างเรื่องราวของกลุ่มหัวรุนแรง (Factual Counter-Narratives)

บรรณานุกรม

- ARTICLE 19 . (2004). *Media Regulation in the United Kingdoms*. London: ARTICLE 19 .
- BBC. (2015, December 9). *Paris attacks: What happened on the night*. Retrieved 5 25, 2019, from BBC: <https://www.bbc.com/news/world-europe-34818994>
- BBC. (2015-2016). *BBC Full Financial 2015/2016*. London: BBC.
- BBC. (2016, April 9). *Brussels explosions: What we know about airport and metro attacks*. Retrieved 5 16, 2019, from BBC: <https://www.bbc.com/news/world-europe-35869985>
- BBC. (2019). *Editorial Guideline Section 11: War, Terror and Emergencies*. Retrieved 5 25, 2019, from BBC: <https://www.bbc.co.uk/editorialguidelines/guidelines/war-terror-emergencies>
- BBC. (2019). *Violence*. Retrieved 5 28, 2019, from BBC: <https://www.bbc.co.uk/editorialguidelines/guidelines/harm-and-offence/violence>
- Blocman, A. (2017, 1 14). *CSA adopts guidelines on audiovisual coverage of terrorist acts*. Retrieved 7 20, 2018, from IRIS: <http://merlin.obs.coe.int/iris/2017/1/article14.en.html>
- CNN International Edition. (2018, December 24). *2015 Charlie Hebdo Attacks Fast Facts*. Retrieved May 25, 2019, from CNN: <https://edition.cnn.com/2015/01/21/europe/2015-paris-terror-attacks-fast-facts/index.html>
- Council of the European Union. (2014). *Revised EU Strategy for Combating Radicalisation and Recruitment to Terrorism*. Brussels: Council of the European Union.
- Czepek, A., Hellwig, M., & Nowak, E. (2009). Pre-Conditions for Press Freedom in Germany. In *Press Freedom and Pluralism in Europe: Concepts and Conditions* (pp. 229-248). Bristol, UK: Intellect Books.
- European Council. (2005). *Fight against terrorism*. Retrieved 7 20, 2018, from European Council: <http://www.consilium.europa.eu/en/policies/fight-against-terrorism/eu-strategy/>
- European Council. (2018). *Counter-Terrorism Coordinator*. Retrieved 7 20, 2018, from European Council: <http://www.consilium.europa.eu/en/templates/content.aspx/?id=26720>
- European Parliamentary Research Service. (2018). *The fight against terrorism: Cost of Non-Europe Report*. Brussels: European Parliamentary Research Service.
- Geneva Centre for Security Policy. (2019). *Discover*. Retrieved May 15, 2019, from Geneva Centre for Security Policy: <https://www.gcsp.ch/discover#our-activities>
- Kuhn, R. (2011). *The media in contemporary France*. Maidenhead: Open University Press.
- Le Monde. (2015, November 23). *Observe the state of emergency*. Retrieved 5 25, 2019, from Le Monde: <http://delinquance.blog.lemonde.fr/2015/11/23/observons-letat-durgence/>

Radio France. (2019). *Code of Ethics of Radio France Internationale*. Retrieved 5 25, 2019, from Accountable Journalism: <https://accountablejournalism.org/ethics-codes/France-RFI>

RVJD. (2019). *About RVJD*. Retrieved 5 22, 2019, from Raad voor de Journalistiek: <https://www.rvdj.be/pagina/english-version>

UNESCO. (2017). *Terrorism and the Media, A Handbook for Journalists*. Paris, France: UNESCO.

VRT. (2019). *About VRT*. Retrieved 5 15, 2019, from VRT: <https://www.vrt.be/en/about-vrt/>

ภาคผนวก ก กำหนดการประชุมย่อย (Focus Group)

---

1. กลุ่มที่ 1 ประกอบไปด้วย นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ที่เกี่ยวข้อง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ครั้งที่ 1 วันที่ 21 มีนาคม 2562
ครั้งที่ 2 วันที่ 22 มีนาคม 2562
ครั้งที่ 3 วันที่ 23 มีนาคม 2562
2. กลุ่มที่ 2 ประกอบไปด้วย ผู้ประกอบการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ผู้ที่มีความสนใจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ครั้งที่ 1 วันที่ 21 มีนาคม 2562
ครั้งที่ 2 วันที่ 22 มีนาคม 2562
ครั้งที่ 3 วันที่ 25 มีนาคม 2562
ครั้งที่ 4 วันที่ 26 มีนาคม 2562
ครั้งที่ 5 วันที่ 26 มีนาคม 2562

กำหนดการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group)
โครงการสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับการกำกับเนื้อหารายการข่าว
เหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายในยุโรป
วันพฤหัสบดีที่ 21 มีนาคม 2562 เวลา 08.30 – 12.00 น.
ณ ห้องการ์เด็น 4 ชั้น 5 โรงแรมเซ็นจูรี่พาร์ค กรุงเทพฯ

08.30 – 09.00 น.	ลงทะเบียน
09.00 – 09.15 น.	ชี้แจงความเป็นมา และวัตถุประสงค์ของโครงการ
09.15 – 10.45 น.	ประชุมระดมความคิดเห็นร่วมกับนักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ที่เกี่ยวข้อง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
10.45 – 10.55 น.	รับประทานอาหารว่าง
10.55 – 11.45 น.	ประชุมระดมความคิดเห็นร่วมกับนักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ที่เกี่ยวข้อง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
11.45 – 12.00 น.	สรุปผลการประชุม
12.00 น.	รับประทานอาหารกลางวันร่วมกัน

กำหนดการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group)
โครงการสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับการกำกับเนื้อหารายการข่าว
เหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายในยุโรป
วันศุกร์ที่ 22 มีนาคม 2562 เวลา 08.30 – 12.00 น.
ณ ห้องการ์เด็น 2-3 ชั้น 5 โรงแรมเซ็นจูรี่พาร์ค กรุงเทพฯ

08.30 – 09.00 น.	ลงทะเบียน
09.00 – 09.15 น.	ชี้แจงความเป็นมา และวัตถุประสงค์ของโครงการ
09.15 – 10.45 น.	ประชุมระดมความคิดเห็นร่วมกับนักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ที่เกี่ยวข้อง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
10.45 – 10.55 น.	รับประทานอาหารว่าง
10.55 – 11.45 น.	ประชุมระดมความคิดเห็นร่วมกับนักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ที่เกี่ยวข้อง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
11.45 – 12.00 น.	สรุปผลการประชุม
12.00 น.	รับประทานอาหารกลางวันร่วมกัน

กำหนดการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group)
โครงการสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับการกำกับเนื้อหารายการข่าว
เหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายในยุโรป
วันเสาร์ที่ 23 มีนาคม 2562 เวลา 12.00 – 16.00 น.
ณ ห้องการ์เด็น 2-3 ชั้น 5 โรงแรมเซ็นจูรี่พาร์ค กรุงเทพฯ

11.30 – 12.00 น.	ลงทะเบียน
12.00 – 13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 13.30 น.	ชี้แจงความเป็นมา และวัตถุประสงค์ของโครงการ
13.30 – 15.00 น.	ประชุมระดมความคิดเห็นร่วมกับนักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ที่เกี่ยวข้อง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
15.00 – 15.15 น.	รับประทานอาหารว่าง
15.15 – 16.00 น.	สรุปผลการประชุม

กำหนดการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group)
โครงการสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับการกำกับเนื้อหารายการข่าว
เหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายในยุโรป
วันพฤหัสบดีที่ 21 มีนาคม 2562 เวลา 13.00 – 16.00 น.
ณ ห้องการ์เด็น 4 ชั้น 5 โรงแรมเซ็นจูรีพาร์ค กรุงเทพฯ

11.30 – 12.00 น.	ลงทะเบียน
12.00 – 13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 13.30 น.	ชี้แจงความเป็นมา และวัตถุประสงค์ของโครงการ
13.30 – 15.00 น.	ประชุมระดมความคิดเห็นร่วมกับผู้ประกอบการกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ ผู้ที่มีความสนใจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
15.00 – 15.15 น.	รับประทานอาหารว่าง
15.15 – 16.00 น.	สรุปผลการประชุม

กำหนดการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group)
โครงการสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับการกำกับเนื้อหารายการข่าว
เหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายในยุโรป
วันศุกร์ที่ 22 มีนาคม 2562 เวลา 11.30 – 16.00 น.
ณ ห้องการ์เด็น 2-3 ชั้น 5 โรงแรมเซ็นจูรี่พาร์ค กรุงเทพฯ

11.30 – 12.00 น.	ลงทะเบียน
12.00 – 13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 13.30 น.	ชี้แจงความเป็นมา และวัตถุประสงค์ของโครงการ
13.30 – 15.00 น.	ประชุมระดมความคิดเห็นร่วมกับผู้ประกอบการกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ ผู้ที่มีความสนใจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
15.00 – 15.15 น.	รับประทานอาหารว่าง
15.15 – 16.00 น.	สรุปผลการประชุม

กำหนดการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group)
โครงการสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับการกำกับเนื้อหารายการข่าว
เหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายในยุโรป
วันจันทร์ที่ 25 มีนาคม 2562 เวลา 08.30 – 12.00 น.
ณ ห้องนราทัศน์ 2 โรงแรมอิมพีเรียล จังหวัดนครราชสีมา

08.30 – 09.00 น.	ลงทะเบียน
09.00 – 09.15 น.	ชี้แจงความเป็นมา และวัตถุประสงค์ของโครงการ
09.15 – 10.45 น.	ประชุมระดมความคิดเห็นร่วมกับนักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ที่เกี่ยวข้อง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
10.45 – 10.55 น.	รับประทานอาหารว่าง
10.55 – 11.45 น.	ประชุมระดมความคิดเห็นร่วมกับผู้ประกอบการกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ ผู้ที่มีความสนใจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
11.45 – 12.00 น.	สรุปผลการประชุม
12.00 น.	รับประทานอาหารกลางวันร่วมกัน

กำหนดการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group)
โครงการสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับการกำกับเนื้อหารายการข่าว
เหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายในยุโรป
วันอังคารที่ 26 มีนาคม 2562 เวลา 08.30 – 12.00 น.
ณ ห้องศรีวรรณ โรงแรมยะลาบายเฮาส์ จังหวัดยะลา

08.30 – 09.00 น.	ลงทะเบียน
09.00 – 09.15 น.	ชี้แจงความเป็นมา และวัตถุประสงค์ของโครงการ
09.15 – 10.45 น.	ประชุมระดมความคิดเห็นร่วมกับนักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ที่เกี่ยวข้อง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
10.45 – 10.55 น.	รับประทานอาหารว่าง
10.55 – 11.45 น.	ประชุมระดมความคิดเห็นร่วมกับผู้ประกอบการกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ ผู้ที่มีความสนใจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
11.45 – 12.00 น.	สรุปผลการประชุม
12.00 น.	รับประทานอาหารกลางวันร่วมกัน

กำหนดการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group)
โครงการสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับการกำกับเนื้อหารายการข่าว
เหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายในยุโรป
วันอังคารที่ 26 มีนาคม 2562 เวลา 11.30 – 16.00 น.
ณ ห้องฟาฏอนี โรงแรมซี.เอส.ปัตตานี จังหวัดปัตตานี

11.30 – 12.00 น.	ลงทะเบียน
12.00 – 13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 13.30 น.	ชี้แจงความเป็นมา และวัตถุประสงค์ของโครงการ
13.30 – 15.00 น.	ประชุมระดมความคิดเห็นร่วมกับผู้ประกอบการกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ ผู้ที่มีความสนใจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
15.00 – 15.15 น.	รับประทานอาหารว่าง
15.15 – 16.00 น.	สรุปผลการประชุม

ภาคผนวก ข คำถามในการประชุมย่อย

วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Graduate School of Commerce Burapha University

169 ถนนลงหาดบางแสน ตำบลแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

คำถามในการประชุมกลุ่มย่อย

โครงการสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับการกำกับเนื้อหารายการ

ข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายในยุโรป

ความเป็นมาของโครงการ

พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ.2551 มาตรา 37 กำหนดให้ห้ามมิให้ออกอากาศรายการที่มีเนื้อหาสาระที่ก่อให้เกิดการล้มล้างการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ประกอบกับแผนแม่บทกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2555 - 2559) ยุทธศาสตร์ที่ 5.2 ยุทธศาสตร์การกำกับดูแลการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกำกับดูแลการประกอบกิจการในด้านเนื้อหาให้มีคุณภาพ เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ คำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชน และความหลากหลาย ในปรากฏการณ์ความรุนแรง ที่เกิดขึ้นทั่วโลกอันเป็นผลพวงมาจากความขัดแย้งในมิติต่างๆ ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ ความเชื่อและศาสนา กลายเป็นปัญหาวิกฤติระดับนานาชาติ ที่ทุกประเทศในโลกปัจจุบันต้องหันมาให้ความสำคัญ กล่าวสำหรับประเทศไทยปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ก็เป็นหนึ่งปัญหาสำคัญที่ภาครัฐจำเป็นต้องมีแผนและมาตรการในการดำเนินการแก้ไขอย่างต่อเนื่อง สำนักงาน กสทช. ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการทำหน้าที่ออกใบอนุญาตการใช้คลื่นความถี่และกำกับดูแลการประกอบกิจการ จึงเป็นหน่วยงานหนึ่งของประเทศที่มีภารกิจในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้น ผ่านมิติการทำงานด้านสื่อ

เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างต่อเนื่องและบรรลุตามเป้าหมายที่แท้จริง สำนักงาน กสทช. ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการถอดบทเรียนและการสังเคราะห์องค์ความรู้ที่เกี่ยวกับการจัดการสื่อหรือการกำกับดูแลเนื้อหาข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายที่เกิดขึ้นในยุโรป ว่าแต่ครั้งใดที่เกิดเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายขึ้น หน่วยงานที่กำกับดูแลสื่อแสดงบทบาทอย่างไร และสื่อเองมีวิธีการในการจัดการกับการนำเสนอข่าวเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างไร ทั้งนี้ เพื่อนำบทเรียนดังกล่าวมาประยุกต์ใช้กับประเทศไทย และการทำงาน of สำนักงาน กสทช. ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการประชุมกลุ่มย่อย

เพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับการกำกับเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายในยุโรปในการนำมาประยุกต์ปรับใช้ในการทำงานของประเทศไทย

ส่วนที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำกับเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายในประเทศไทย

1. ท่านคิดว่าสถานการณ์ของเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายในประเทศไทยในปัจจุบันเป็นอย่างไร
2. ปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินการเกี่ยวข้องกับรายงานเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายในประเทศไทย เป็นอย่างไร
3. องค์กรของท่านมีบทบาทหน้าที่เกี่ยวข้องกับการรายงานเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายอย่างไร และมีปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่อย่างไร
4. โครงสร้าง และความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานของประเทศไทย ในการกำกับเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายเป็นอย่างไร มีความเหมาะสมหรือไม่ กรุณาอธิบายเหตุผล
5. ท่านคิดว่าองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการกำกับเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ ควรมีการดำเนินงานร่วมกันอย่างไร
6. ท่านคิดว่าทิศทางในรายงานเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายในประเทศไทยขององค์กรที่เกี่ยวข้อง ควรจะมีทิศทางในอนาคตอย่างไร

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำกับเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายในยุโรป ในการนำมาประยุกต์ใช้ในประเทศไทย

จากการที่ท่านได้ทำการศึกษาข้อมูลการกำกับเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายในยุโรป

2.1 ท่านคิดว่ารูปแบบโครงสร้างองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการกำกับเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายของยุโรป ถ้าจะนำมาประยุกต์ใช้ในการกำหนดรูปแบบโครงสร้างองค์กรในประเทศไทย ควรมีการนำมาประยุกต์ใช้อย่างไร

2.2 ท่านคิดว่าบทบาท และการประสานงานเพื่อการดำเนินงานร่วมกันขององค์กรยุโรปในการกำกับเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้าย ถ้าจะนำมาประยุกต์ใช้ในการกำหนดบทบาทและการประสานงานขององค์กรในประเทศไทย ควรมีการนำมาประยุกต์ใช้อย่างไร

2.3 ท่านคิดว่ากฎหมายหรือระเบียบในการกำกับเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายในยุโรปกับประเทศไทยมีส่วนที่คล้ายคลึงกันหรือมีความแตกต่างกันอย่างไร ถ้าจะนำมาประยุกต์ใช้ในประเทศไทย ควรมีการนำมาประยุกต์ใช้อย่างไร

2.4 ท่านมีข้อเสนอแนะสำหรับ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกากระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ในการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ที่ได้จากการกำกับเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายในยุโรป อย่างไร

2.5 ข้อเสนอแนะต่อการทำงานด้านการกำกับเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายของ กสทช. ควรเป็นอย่างไร

2.6 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์ต่อการกำกับเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายในประเทศไทย

ภาคผนวก ค ใบลงทะเบียนการประชุมย่อย

---

1. กลุ่มที่ 1 ประกอบไปด้วย นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ที่เกี่ยวข้อง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ครั้งที่ 1 วันที่ 21 มีนาคม 2562
ครั้งที่ 2 วันที่ 22 มีนาคม 2562
ครั้งที่ 3 วันที่ 23 มีนาคม 2562
2. กลุ่มที่ 2 ประกอบไปด้วย ผู้ประกอบการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ผู้ที่มีความสนใจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ครั้งที่ 1 วันที่ 21 มีนาคม 2562
ครั้งที่ 2 วันที่ 22 มีนาคม 2562
ครั้งที่ 3 วันที่ 25 มีนาคม 2562
ครั้งที่ 4 วันที่ 26 มีนาคม 2562
ครั้งที่ 5 วันที่ 26 มีนาคม 2562

ใบลงทะเบียนการประชุมย่อย (Focus Group) ครั้งที่ ๑
(นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้เกี่ยวข้อง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง)

โครงการส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับภารกิจกับเนื้อหาการขยายความรุนแรงและการก่อการร้ายในยุโรป
วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๒ เวลา ๘.๓๐ - ๑๒.๐๐ น. ห้องการ์เด็น ๔ ชั้น ๕ โรงแรมเซ็นจูรี่พาร์ค กรุงเทพฯ
โครงการภายใต้ความร่วมมือระหว่างสำนักงาน กสทช. กับ วิทยาลัยพณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ลำดับ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน	เบอร์โทรศัพท์	อีเมล	ลายเซ็น
๑.	อาจารย์ อภิสิทธิ์ ศรีกิจเจริญ	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	๐๘๖-๕๓๕-๕๕๘๘	Apisit.supad@gmail.com	
๒.	ศ.พล.ท.ดร.สมชาย วีรยุทธผล		๐๘๑ ๗๒๕๗๑๖๖		
๓.	รศ.นพ.สุริยเดว ทรีปาตี	ผอ. ศูนย์ ๙๐๖๖๖	๐๘๖-๖๖๖ ๘๑๘๔	SUDEPT@hotmail.com	-
๔.	ดร.อาทิตย์ ทองอินทร์	มหาวิทยาลัยรังสิต			
๕.	ผศ.ปुरुณิดา แก้วศรีมงคล	สวท. ป่านจมาตย์จากพรรษา	๐๘๔ ๗๗๒๐๒๒๙	Intergrate_b@hotmail.com	
๖.	ผศ.กันยารรณ์ กำเนิดสินธุ์	ดร.ก. ปานจมาตย์	๐๘๑ ๙๐๐๕๘๘๓	Kanya๑๓๔๔@gmail.com	
๗.	อ.นิตยา รุ่งสมัย	ดร.ก. ปานจมาตย์	๐๘๙ ๕๑๐๔๕๕๘	Nittaya.bsku@gmail.com	
๘.	อ.นวลอนงค์ บุตรแก้วแดง	ดร.ก. ปานจมาตย์	๐๘๓ ๙๐๕๗๑๐๙		
๙.	พ.ต.ท.จ.ว.๖๖ จิตต์คำจรัสรัตน์	สำนักงาน ป.ป.ง.	๐๕๓-๗๐๓ ๘๗๗๑		ท.จ.ว.๖๖
๑๐.	ทนายสุวิมล ศรีนิภา	อ.ต. สำนักงานเนติฯ	๐๕๖-๖๖๖ ๕๕๘๔	suporn@hotmail.com	

*

ใบลงทะเบียนการประชุมย่อย

ครั้งที่ 1 กลุ่มที่ 1 ประกอบไปด้วย นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ที่เกี่ยวข้อง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
วันพฤหัสบดีที่ 21 มีนาคม 2562 เวลา 08.30 - 12.00 น.
ณ ห้องการ์เด็น 4 ชั้น 5 โรงแรมเซ็นจูรี่พาร์ค กรุงเทพฯ

ใบลงทะเบียนการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ครั้งที่ ๑
(นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้เกี่ยวข้อง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง)

โครงการสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับกรกำกับเนื้อหาการขายการขาดการค้นคว้าความรุนแรงและการก่อการร้ายในยุโรป
วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๒ เวลา ๘.๓๐ - ๑๒.๐๐ น. ณ ห้องการ์เด็น ๔ ชั้น ๕ โรงแรมเซ็นจูรีพาร์ก กรุงเทพฯ

โครงการภายใต้ความร่วมมือระหว่างสำนักงาน กสทช. กับ วิทยาลัยพหุวัฒนธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ลำดับ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน	เบอร์โทรศัพท์	อีเมลล์	ลายเซ็น
๑๑.	ศาสตราจารย์ ดร. สัจจพงษ์	บ.ก. สำนักกฤษฎีกา	๐๙๑-๘๕๖๖๖๖	pink_kit@rajabhat.ac.th	
๑๒.	ดร. อรุณรัตน์ อรุณรัตน์	ผ.ก. อธิการบดี	๐๙๑-๖๖๖๖๖๖	jarunratna@rajabhat.ac.th	
๑๓.	ดร. ปัทมาพร อมรอน	นาง. รักษาการผอ.ศูนย์วิจัย	๐๙๑-๖๖๖-๖๖๖		
๑๔.	ดร. อรุณรัตน์ อรุณรัตน์	ผ.ก. อธิการบดี	๐๖๖๖๖๖๖๖		
๑๕.	ดร. สัจจพงษ์	บ.ก. สำนักกฤษฎีกา	๐๙๑-๖๖๖๖๖๖		
๑๖.					
๑๗.					
๑๘.					
๑๙.					
๒๐.					

ใบลงทะเบียนการประชุมย่อย
ครั้งที่ 2 กลุ่มที่ 1 ประกอบไปด้วย นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ที่เกี่ยวข้อง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
วันศุกร์ที่ 22 มีนาคม 2562 เวลา 08.30 - 12.00 น.
ณ ห้องการ์เด็น 2-3 ชั้น 5 โรงแรมเซ็นจูรี่พาร์ค กรุงเทพฯ

ใบลงทะเบียนการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ครั้งที่ ๒
 (นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้เกี่ยวข้อง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง)

โครงการส่งเสริมความห้องความรู้เกี่ยวกับภารกิจกับเนื้อหาการขยายความเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายในยุโรป
วันศุกร์ที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๒ เวลา ๘.๓๐ - ๑๒.๐๐ น. ณ ห้องการ์เด็น ๒-๓ ชั้น ๕ โรงแรมเซ็นจูรี่พาร์ค กรุงเทพฯ
โครงการภายใต้ความร่วมมือระหว่างสำนักงาน กสทช. กับ วิทยาลัยพหุศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา

ลำดับ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน	เบอร์โทรศัพท์	อีเมล	ลายเซ็น
๑. ✓	อาจารย์ ธนัช ถิ่นวัฒนะกุล	มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์	๐๘๖-๙๙๓๓-๙๙๙๓	Thanat.thin@gmail.com	
๒. ✓	ศต.ประกอบเกียรติ อิมศิริ	อาจารย์คณะวิทยาการจัดการ/ม.รภ.วไลยอลงกรณ์	๐๘๙-๒๓๓๓-๖๑๐๐	degsat@bkk.bobtail.com	
๓. ✓	อาจารย์ ศิวพล ละอองกุล	อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์/ม.รังสิต		ginyoo@bkk.com	
๔. ✓	อาจารย์ ศิริวิภา พิมพ์อรุณ	นักวิชาการด้านสื่อสารมวลชน/ม.สุโขทัยธรรมาธิราช	๐๕๖ ๕๖๒ ๘๖๓		
๕. ✓	ศต.บูรณฉัตร แก้วศรีมงคล	ผู้อำนวยการบริหาร	๐๘๔-๗๖๐๒๒๙	integrate-bkk@hotmail.com	
๖.	ศต.กันยารรณ์ กำเนิดสินธุ์		๐๘๑-๙๐๐ ๕๘๔๓		
๗.	อาจารย์ นิตยา รุ่งสมัย		๐๘๙-๕๑๐-๔๕๕๘		
๘.	อาจารย์ นวลอนงค์ บุตรแก้วแดง		๐๘๓-๙๐๕-๗๑๙		
๙.	นาย พงศ์ธร พิทักษ์สุภรัตน์	นักสืบสอบสวนปฏิบัติการ/สำนักงาน ป.ป.ง.	๐๘๓๓-๗๐๓๓-๘๗๑๘๙		
๑๐. ✓	นายบุญญฤทธิ์ ชลวิกิ	โรงงานไฟฟ้า กรมสรรพสามิต	๐๕๖ ๕๑๙๗๙		

ใบลงทะเบียนการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ครั้งที่ ๒
(นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้เกี่ยวข้อง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง)

โครงการส่งเสริมความสอดคล้องเกี่ยวกับภารกิจทางเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายในยุโรป
วันศุกร์ที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๒ เวลา ๘.๓๐ - ๑๒.๐๐ น. ห้องการ์เด้น ๒-๓ ชั้น ๕ โรงแรมเซ็นจูรี่พาร์ค กรุงเทพฯ

โครงการภายใต้ความร่วมมือระหว่างสำนักงาน กสทช. กับ วิทยาลัยพหุวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยบูรพา

ลำดับ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน	เบอร์โทรศัพท์	อีเมลล์	ลายเซ็น
๑๑. ✓	น.ส.จาวรณ นิธิไพฑูย์	ม.เทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตจตุรพักตรพิมาน	๐๘๖๗๗๗๖๖๒	JENNY540@tswpi.ac.th	
๑๒. ✓	นายตรีมิตร ชื่นศิลป์	หัวหน้าสาขาวิชานวัตกรรม ออกแบบสื่อและการผลิตสื่อ คณะ นิเทศศาสตร์ ม.กรุงเทพธนบุรี	๐๘๑ ๕๕๕๖๐๓๓ F ๐๒ ๘๐๐๕๘๐๖	Trichat_a@hotmail.com	
๑๓. ✓	พ.น.ส. สุเชษฐ์ ใจดี	นักกฏ.ม.ราชภัฏจันทรเกษม อ.นนทบุรี	๐๖๖-๗๔๕๓๓๓๖	sumanus.p@gmail.com	
๑๔. ✓	ศ.ดร.ท.พัชร ภิรมย์	ผ.ร.	๐๙๖๒๔๙๓๙๕๓		
๑๕. ✓	รศ.ดร.นงนุช ธีระวัฒน์	ผ.ร.	๐๘๑-๐๙๖๗๘๘๘		
๑๖. ✓	รศ.ดร.หญิง นงนุช ธีระวัฒน์	ผ.ร.	๐๙๐-๔๗๑๒๔๒๕	Potjanaporn.puno@gmail.com	
๑๗.	ศ.ดร.นงนุช ธีระวัฒน์	ผ.ร.	๐๘๑-๑๖๑๙๓๐๔		
๑๘.					
๑๙.					

ใบลงทะเบียนการประชุมย่อย
ครั้งที่ 3 กลุ่มที่ 1 ประกอบไปด้วย นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ที่เกี่ยวข้อง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
วันเสาร์ที่ 23 มีนาคม 2562 เวลา 13.00 - 16.00 น.
ณ ห้องการ์เด็น 2-3 ชั้น 5 โรงแรมเซ็นจูรีพาร์ค กรุงเทพฯ

ใบลงทะเบียนประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ครั้งที่ ๓

โครงการสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับการทำกับเนื่อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายในยุโรป
 วันเสาร์ที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๒ เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๖.๐๐ น. ณ ห้องการ์เด็น ๒-๓ ชั้น ๕ โรงแรมเซ็นจูรีพาร์ค กรุงเทพฯ
 โครงการภายใต้ความร่วมมือระหว่างสำนักงาน กสทช. กับ วิทยาลัยพหุวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยบูรพา

ลำดับ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน	เบอร์โทรศัพท์	อีเมลล์	ลายเซ็น
๑.	คุณวรรณชัย ไตรแก้ว	04 กงทรม สิกม กรสาร (สอ) กทม	๐๘๑ ๗๐๐๖๖๘๘๘	donwannachai@yahoo.com	ว.ค.
๒.	พล.ต.ดร.ธนาณัฐ ยิ่งเพื่อมนต์	ผอ.สนง.ส่งเสริมการท่องเที่ยว กองทัพบก		m	
๓.	รศ.นพ.สุริยเดว ทรีปาตี	ผอ.ศูนย์ข้อมูลธรรม	๐๘๖ ๗๗๗๗๘๘๘๘	sudedt@hotmail.com	
๔.	นายคณาวิทย์ กันทรทนาย	นายกสมาคมวิชาชีพนักจัด รายการวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย	๐๕๖-512-9466	NUTT443@HOTMAIL.COM	
๕.	นายคนาโโชค ตามจิตเจริญ	เลขาธิการ องค์การสื่อมวลชน วิทยุทีวีเสรี	๐๙1-๐5๐2320	RADIO-TV.SFREE@HOTMAIL.COM	
๖.	นางสาวจิระสุข ชินโชติ	สถานีวิทยุแห่งประเทศไทย	0953852514	chinashote@gmail.com	
๗.	นายพงศ์พัฒน์ ทองศิริประภา	สถานีวิทยุพัฒนาเรดิโอ	๐๗๙-6835252	SKRPH66@GMAIL.COM	
๘.	นางสาวเจนจิกร นิตโรสงส์	ผู้สื่อข่าว สยามเนตเวิร์คออนไลน์	๐85-21๐9531	Tenkijayakoo.co.th	ท.น.ก.
๙.	นายสุทิน อรุณสวัสดิ์	สถานีวิทยุปกน้ำเรดิโอ	๐๘๔ 45๐2215	AH92004@dmr.ltd.	
๑๐.	นายบุญส่ง ศิริเกษร	สถานีวิทยุราษฎร์พัฒนา ๘	๐8๙๙๘๕๗69	Bonsod 1449@gmail.com	

ใบลงทะเบียนการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ครั้งที่ ๓
โครงการส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับการกำกับเนื้อหาการขยายการคุ้มครองความรุนแรงและการก่อการร้ายในยุโรป
วันเสาร์ที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๒ เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๖.๐๐ น. ณ ห้องการ์เดียม ๒-๓ ชั้น ๕ โรงแรมเซ็นจูรี่พาร์ค กรุงเทพฯ
โครงการภายใต้ความร่วมมือระหว่างสำนักงาน กสทช. กับ วิทยาลัยพาณิชย์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ลำดับ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน	เบอร์โทรศัพท์	อีเมลล์	ลายเซ็น
๑๑.	นายอัมชา รุ่งดี	สถานีวิทยุตตลาดน้ำเรติโอ	๐๙๕-๐๗-๗๕๑๐		
๑๒.	นางนันทวี พิสุทธิพันธุ์	กรมการศึกษานอกโรงเรียน	๐๘๑-๕๔๘-๗๙๙๘		
๑๓.	น.ส ศศิธรชญ นศรีพันธ์		๐๙๔-๕๑๖๙๔๘๓		
๑๔.	น.ส.ประติภา ใจยศิตอยู่		๐๘๒-๑๙๖๖๑๖		

ใบลงทะเบียนการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ครั้งที่ ๑

(ผู้ประกอบการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ผู้มีความสนใจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง)
 โครงการสร้างความรู้เกี่ยวกับกรทำกับเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายในยุโรป
 วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ มีนาคม เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๖.๐๐ น. ห้องการ์เด็น ๕ ชั้น ๕ โรงแรมเซ็นจูร์พาร์ค กรุงเทพฯ
 โครงการภายใต้ความร่วมมือระหว่างสำนักงาน กสทช. กับ วิทยาลัยพหุชาติวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

33 คน

A0116

ลำดับ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน	เบอร์โทรศัพท์	อีเมลล์	ลายเซ็น
๑.	นายปราโมทย์ บุญนำสุข	ผู้จัดการ/บริษัท ไทย แอดวานซ์ อินโฟเควชั่น จำกัด	๐ ๒๕๕๖ ๕๐๖๐	promoteb@dtvservice.net	
๒.	นางสาวสวาทวี ศรีสว่าง	ผู้จัดการฝ่ายบริการและจัดตั้ง/ บจก. ไทย แอดวานซ์ อินโฟเควชั่น	๐ ๒๕๕๖ ๕๐๖๐#๕๘๘๐๑	sawitris@dtvservice.net	
๓.	นางสาวกัทรมน ทองโนนแก้ว	ผู้จัดการ/บริษัท ไทย เคเบิล บรอดแคสติ้ง จำกัด (Cable Channel)	๐๙ ๒๓๓๘ ๔๗๕๔	cable.chenw@gmail.com	
๔.	นายประสกร ประดิษฐ์โสภณ	ผู้อำนวยการ/สื่อเพื่อการเรียนรู้ Fm ๙๖.๒๕ และ P.N TV	๐๘ ๒๐๖๘ ๒๒๓๕	radio๑๒๑๓@gmail.com	
๕.	นางปรัตติพร สิริวัฒนกุล	หุ้นส่วนผู้จัดการ/ทงก.อยุธยาเน็ทเวิร์ค	๐๙ ๕๕๔๙ ๕๕๔๘	paphatsiriporn.s@gmail.com	
๖.	นายอุดมสิน โยธินสัมพันธ์	ผู้จัดการ/ทงก.อยุธยาเน็ทเวิร์ค	๐๘ ๓๔๒๘ ๒๒๒๙	udomsin.bkk@gmail.com	
๗.	คุณสันทัด มนต์ประเสริฐ	ผู้อำนวยการฝ่ายขายโฆษณา/ บจก. ช่างโท เอ็นเทอร์เทนเม้นท์	๐๖ ๑๖๒๓ ๔๓๒๒	djottoluktung@gmail.com	
๘.	คุณศิริวรรณ ใจดีประทุม	ผู้จัดการฝ่ายขายโฆษณา/ บริษัท ช่างโท เอ็นเทอร์เทนเม้นท์ จำกัด	๐๙๒-๙๙๒-๕๙๙๔	Ajai@loftmail.com	
๙.	คุณสุพร มณีเวทย์พันธ์ (ณ)	ผู้จัดการฝ่ายลูกค้า/บริษัท สมาร์ท บอม จำกัด	๐๘ ๕๑๕๕ ๕๖๕๑	suporn.manee@gmail.com	
๑๐.	คุณสมศรี สุขเกษมสัน	ผู้จัดการ/บริษัท กูเก็ตเคเบิล จำกัด	๐๗ ๖๒๒๒ ๑๑๑	phuketcable@gmail.com	

ใบลงทะเบียนการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ครั้งที่ ๑
 (ผู้ประกอบการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ผู้มีความสนใจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง)
 โครงการส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำกับเนื่อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายในยุโรป
 วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๒ เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๖.๐๐ น.ณ ห้องการ์เด็น ๔ ชั้น ๕ โรงแรมเซ็นจูรี่พาร์ค กรุงเทพฯ
 โครงการภายใต้ความร่วมมือระหว่างสำนักงาน กสทช. กับ วิทยาลัยพณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ลำดับ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน	เบอร์โทรศัพท์	อีเมลล์	ลายเซ็น
๑๑.	คุณพาดิน ปิ่นทอง	www.thainewssision.com	๐๙๓ ๕๕๒๖๕๔๔	PAFIN_2515@HOTMAIL.COM	
๑๒.	คุณพัฒนฉัตร มูลวงศ์ศรี	www.lokwanee.com	ผ่านไลน์	prokma@gmail.com	
๑๓.	คุณพลวัฒน์ บุรพารัตน์	www.valuethix.com VALUECONIX.CO	0639298729	PAVUS-CO@OUTLOOK.COM	
๑๔.	คุณนพธีร์ นุตกุล	www.restmetalk.com	089-812-5018	nontee-ga@yohos.com	
๑๕.	คุณปาลิกา กุลจิตติโรตม	www.todayvariety.com	๐๖๒-๘๖๖๖๖๖	palika59@loftnews.com	
๑๖.	คุณมนต์สิทธิ์ ไชยปัญญา	www.checkintha.com	๐๖๖๖๖๖๖๖	Pachto.mor@yohos.com	
๑๗.	คุณวราวุฒิ เลิศคำ	www.autofocusnews.com	๐๙๙ ๙๖๖ ๖๖๖	autofocusnews@gmail.com	
๑๘.	คุณนันทวิช ไชยวัง	PPTV HD ๓๖	๐๙๕๖๖๖๖๖๖	a_nontawat@hotmail.com	
๑๙.	คุณสมใจเล็กษณ์ กลิ่นรูป	www.siamnewstime.com	๐๖๖ ๖๖๖๖๖๖๖	banthay19๑๖@yohos.com	
๒๐.	คุณศุทธิศักดิ์ ปุณนาค	www.ujunctionnews.com	๐๙๑ ๘๓๐๙๖๐๖	laicak37@gmail.com	

ใบลงทะเบียนการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ครั้งที่ ๑
 (ผู้ประกอบการกิจกรรมกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ผู้มีความสนใจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง)
 โครงการส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับภารกิจกับเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายในยุโรป
 วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๒ เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๖.๐๐ น.ณ ห้องประชุมเซ็นจูรีพาร์ค กรุงเทพฯ
 โครงการภายใต้ความร่วมมือระหว่างสำนักงาน กสทช. กับ วิทยาลัยพยานิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ลำดับ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน	เบอร์โทรศัพท์	อีเมลล์	ลายเซ็น
๒๑.	คุณเปรมชัย กลิ่นบุปผา	เขตตะลุมพชา ๔ ภาค	๐๘๑-2523๐45		
๒๒.	เมธีร์ วัฒนศิริ	NBT	๐๓๖ ๐๑๔ ๐๒๑5		
๒๓.	วัชรภา สว่างตา	NBT	๐87 999 1024	wdechanda@gmail.com	
๒๔.	โอรินทร์ เจริญวง	NBT	๐65 ๔๘๖23๔7		
๒๕.	อุทัย อัสสรณ์	Asiamorning News	๐81-3488๖๖2	ttthaimee957@gmail.com	
๒๖.	อ.ณิชา นทีโอรุณ	วท.นครราชสีมา ๒๕.๓๗	๐86 844 599๘	weerawat@yep.com	
๒๗.	ผู้ช่วยอธิบดี นางกานดา อัครนิมิตต์	Thaicable	๐96 ๖๖๖ ๙๖44	cable.ch37@gmail.com	
๒๘.	อชัชวีร์ นพวง	T.V.ภาค	๐๙๙๘๖๖1๖๖2		
๒๙.	ปรีกษา พิทยะพาน	M.COT	๐811743852	TNATEC@New@gmail.com	
๓๐.	ปณิธิร์ นิลไพโรจน์	T.V.9	๐2-๒๔516๔๘		

พี่
ปวีร์ (พี่)
พี่

พี่
พี่
พี่

ใบลงทะเบียนการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ครั้งที่ ๑

(ผู้ประกอบกิจกรรมกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ผู้มีความสนใจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง)

โครงการสังเกตการณ์ความรู้อีกเกี่ยวกับกรทำกับเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายในยุโรป
วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๒ เวลา ๑๓.๐๐ – ๑๖.๐๐ น.ณ ห้องการ์เด็น ๔ ชั้น ๕ โรงแรมเซ็นจูรี่พาร์ค กรุงเทพฯ

โครงการภายใต้ความร่วมมือระหว่างสำนักงาน กสทช. กับ วิทยาลัยพณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ลำดับ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน	เบอร์โทรศัพท์	อีเมลล์	ลายเซ็น
๓๑.	นายชัยวุฒิกร ศิริรัตน์	GM/จิณณ์เงินเอนอร์ชั่น	๐๙๗ ๓๖๑๖๖๓๕	Chaiwuttk.siri@gmail.com	
๓๒.	น.ส.เดวิดรุ่ง เป็ลยนอก ได้จดวาง	จิณณ์เงินเอนอร์ชั่น	๐๖๓ ๖๖๕๓๙๗๘	njjeabz@hotmail.com	
๓๓.	น.ส.สายชล อีร์สุขประเสริฐ	Siamootlook	๐๙๕ ๒๙๖๖๐๙๖	siamoutlooks@gmail.com	
๓๔.	นายสมชาย ทิพย์โชคสุขเจริญ	Thaipublicm@dia	๐๙๙ ๖๑๑๓๙๙๔	somcaltpe@gmail.com	
๓๕.	นายอุดม พักเจริญ	Maganethailand.com	๐๙๗ ๓๖๑๑๒๓๙	maganethth@gmail.com	
๓๖.	นายโชคชัย อำนานจิกร	Bangkok Focus	๐๙๙ ๖๘๓๑๐๔๓	Chokchai.A@gmail.com	
๓๗.	นายดุสิต ปัทมชุตติ	Asiamorning	๐๖๕ ๕๒๖๕๑๙๖	Du_sit@yahoo.com	
๓๘.	นายฤทธาส ทวีดิยานนท์	เมืองไทยนัรูู้ ททบ.๕	๐๖๒ ๙๔๙๑๙๗๘	Kais๙๙๙๙๙@gmail.com	
๓๙.	น.ส.ศนิภา เอกธรรมเบติ	เมืองไทยนัรูู้ ททบ.๕	๐๙๙ ๖๙๗๗๗๓๓	-	
๔๐.	นายศรภด ชูยธวังศ์	Times of Siam	๐๙๙ ๓๙๘๙๖๘๐	saunbaz@gmail.com	

ใบลงทะเบียนการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ครั้งที่ ๑

(ผู้ประกอบการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ผู้มีความสนใจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง)

โครงการสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับกรกำกับเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายในยุโรป
วันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๒ เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๖.๐๐ น.ณ ห้องการ์เด็น ๔ ชั้น ๕ โรงแรมเซ็นจูรี่พาร์ค กรุงเทพฯ

โครงการภายใต้ความร่วมมือระหว่างสำนักงาน กสทช. กับ วิทยาลัยพณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ลำดับ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน	เบอร์โทรศัพท์	อีเมลล์	ลายเซ็น
๔๑.	นายสิทธิศักดิ์ ขายศรี	ช่างภาพ/ เคนเบิ้ลแซนเดล	๐๘๓ ๘๐๒๒๘๒๕		
๔๒.	นายศุภโชค สังขพันธ์	Siam๒ Vancity	๐๘๗ ๘๐๗๔๖๖	Iuson๙๙@gmail.com	
๔๓.	น.ส.ปิยวรรณ นาทงษ์นุ้ย	Thaicable	๐๙๔ ๕๗๑๕๕๑๙	Cable.ch๓๗๓@gmail.com	
๔๔.					
๔๕.					
๔๖.					
๔๗.					
๔๘.					
๔๙.					
๕๐.					

36

ใบลงทะเบียนการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ครั้งที่ ๒

โครงการส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการขยายความรุนแรงและการก่อการร้ายโดยโรบ
วันศุกร์ที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๒ เวลา ๑๑.๓๐ - ๑๖.๐๐ น. ณ ห้องการ์เด็น ๒-๓ ชั้น ๕ โรงแรมเซ็นจูรี่พาร์ค กรุงเทพฯ
โครงการภายใต้ความร่วมมือระหว่างสำนักงาน กสทช. กับ วิทยาลัยพณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ลำดับ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน	เบอร์โทรศัพท์	อีเมลล์	ลายเซ็น
๑. ✓	คุณชญภา ตักมสิริรัตน์	Police tv	080-2323-0995	tir_fm@hotmail.com	ชญภา
๒.	คุณศศิกันต์ ตักมสิริรัตน์	Police tv			
๓.	คุณธันต์ ศิราภรณ์	ผู้สื่อข่าวต่างประเทศ / MCOT	๐๙๙ ๕๖๓๕๕๕๓	Tuk2๒๒๘๘@gmail.com	
๔.	น.ส.ศนิษฐ				
๕.	น.ส.โสธภา				
๖.	น.ส.วรรณวิศา				
๗.	น.ส.พันธิตรา วงศ์วรกุล				
๘. ✓	คุณธิญญาเรศ ธิญญเจริญ	กลุ่มงานพัฒนาเทคโนโลยีและ บริหารความถี่ กองตำรวจสื่อสาร	08๒-679-6794	cream-351๕@hotmail.com	ชญชาล
๙. ✓	คุณอรุณรัตน์ เคารพ	เคารพกลุ่มงานพัฒนาเทคโนโลยี และบริหารความถี่ กองตำรวจ สื่อสาร	๐๑๖-๐๐๑๐๗๗๔	Arumtho7๗๗๗๕๓๕๓@hotmail.com	อรุณรัตน์
๑๐. ✓	คุณดวงเกียรติ ขุนทรชูพันธ์	บ.ซินคัมปามี จำกัด	081-634๗๗71	kongshun@hotmail.com	ธัญช

ใบลงทะเบียนการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ครั้งที่ ๒

โครงการสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับภารกิจด้านอาหารการช่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายในยุโรป

วันศุกร์ที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๒ เวลา ๑๑.๓๐ - ๑๖.๐๐ น. ณ ห้องการ์เด็น ๒-๓ ชั้น ๕ โรงแรมเซ็นจูรี่พาร์ค กรุงเทพฯ

โครงการภายใต้ความร่วมมือระหว่างสำนักงาน กสทช. กับ วิทยาลัยพาณิชย์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ลำดับ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน	เบอร์โทรศัพท์	อีเมลล์	ลายเซ็น
๑๑.	คุณสุภาพร บิษธรรมคุณ	สำรวจฝ่ายสื่อวิทยุกระจายเสียง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ /	๐๑๒-๑๖๒๖๖๐	Elisabaitigo@hotmail	San
๑๒.	คุณธนพล ผอ.วิทยุ	สำรวจฝ่ายสื่อวิทยุกระจายเสียง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	๐๑๑-๕๓๕๕๑๑	sailom-kot@outlook.th	San
๑๓.	พ.ดร.ภูมิ มุสิกศิลป์	คณบดีคณะศิลป	๐๑๑-๕๑๕๕๑๑	pooh_n@hotmail.com	San
๑๔.	นางสาวบุณชรี สิริสมคิดนิจ	นักวิชาการ	๐๘๑๐๑๑๐๐๕	poontaree.chan@gmail.com	ปณช
๑๕.	คุณภาควรรณ คชหาญ	www.waewongkhaw.com	๐๖๖-๑๖๖-๐๐๖๖	lovelandstreet@gmail.com	DL-
๑๖.	คุณนันทภัค ทิธีรัตน์	กองบรรณาธิการผู้สื่อข่าว/ www.iwantjournal.wordpress.com	๐๑๑๖๖๑๑๑๑	thaimaxx@gmail.com	นิชภัค
๑๗.	คุณศราวุธ ปรังพจน์	โลกวันนี้	๐๑๕๕๕๕๕๕๕๕	Sarayut1410@gmail.com	
๑๘.	คุณเชาวฤทธิ์ อุดคำย	www.krungthepnews.com	๐๕๐๕๕๕๕๕๕๕๕๕	Knews1999@gmail.com	omr
๑๙.	คุณศิริศักดิ์ ทิธา	ทิวทัศน์/สื่อ	๐๖๖-๖๖๖-๖๖๖๖	ssoss/2012	Mh
๒๐.	คุณปวีตดา ศรีนิยม	www.thaimnews.com	๐๖๖-๖๖๖๖๖๖๖๖	NAVALOVE3@gmail.com	ปณช

ใบลงทะเบียนการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ครั้งที่ ๒

โครงการสังเกตวาระที่องค์ความรู้เกี่ยวกับบริการทำกินเพื่อหารายการชาวพุทธการวัดความรุนแรงและการก่อการร้ายในยุโรป
วันศุกร์ที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๒ เวลา ๑๑.๓๐ - ๑๖.๐๐ น. ณ ห้องการ์เด็น ๒-๓ ชั้น ๕ โรงแรมเซ็นจูรี่พาร์ค กรุงเทพฯ

โครงการภายใต้ความร่วมมือระหว่างสำนักงาน กสทช. กับ วิทยาลัยพัฒนศึกษศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ลำดับ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน	เบอร์โทรศัพท์	อีเมลล์	ลายเซ็น
๒๑.	คุณรัตติยา ฤทธินิม	www.waedwongkhaw.com	0822626950	ratthiya.2659@gmail.com	
๒๒.	คุณศรีดา โรจน์วัฒนวงศ์	Biztosuccess.com	0865515736	patbizsuccess@gmail.com	
๒๓.	คุณพิระดา ธรรมวีระพงษ์	Pira story	0846928117	pira.story@gmail.com	
๒๔.	คุณเจริญ ภัทรพิทักษ์		๐๘๑ ๒๓๓๑๕๖๘	charonzo@gmail.com	
๒๕.	คุณวรพล สิมศิริวงศ์	Nexttopbrand.com	0879097000	worapol@gmail.com	
๒๖.	คุณกานต์ภิรมย์ สนองรักษ์	สภู่ข้าว นวนิว ipm๕๗	0955146595	kanprom559@gmail.com	
๒๗.	คุณกิตติคุณ ไชยวงศ์	บ้านกิ่งสตอร์ ของ IPM๕๗	0559870979	a.nontanekha@gmail.com	
๒๘.	คุณนงนวล รัตน์ประทีป	www.educationeplus.com	๐๘๗ ๙๓๕๗๕๗๕	bombamehtrail.com.kant.	
๒๙.	คุณแพรวไพลิน สิงห์ทองคำ	www.changeinfo.com	097 - 423 - 6695	p.praw546@gmail.com	
๓๐.	คุณเฟื่องฟู ฮวดเข้ม	www.r-u-go.com	0958409797	foomahp@gmail.com	
๓๑.	คุณสุรัตน์ นักรธรรม	www.thailandinsidenew.com	062 3 415664	sueja.fjeju@gmail.com	

ใบลงทะเบียนการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ครั้งที่ ๒

โครงการส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับกรีกกับเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายในยุโรป
วันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๒ เวลา ๑๑.๓๐ - ๑๖.๐๐ น. ณ ห้องการ์เด็น ๒-๓ ชั้น ๕ โรงแรมเซ็นจูรี่พาร์ค กรุงเทพฯ

โครงการภายใต้ความร่วมมือระหว่างสำนักงาน กสทช. กับ วิทยาลัยพณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ลำดับ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน	เบอร์โทรศัพท์	อีเมลล์	ลายเซ็น
๓๒.	คุณสุภาวดี เพ็ชรบุญธรรม	www.yaikintiew.com	๐๘๙ ๘๘๔๒๖๖๙	uipearnd@gmail.com	
๓๓.	คุณกฤตพล นพเก้าแสงนิมิต	www.todayupdate.newsd.com		KITTAPOLEGAL.COM	
๓๔.	น.ส. กิลา พุทธิรักษ์	ตำรวจ / ม. รามคำแหง	๐๙๖-๔๔๑๐๖๐๖	peacepirana@nu.ac.th	
๓๕.	อ. สุวิมล สังข์ประไพ	BBN	๐๘๖๒๒๔๔๕๖		
๓๖.	พรพรรณ นิ่มมณี	BBN	๐๘๕๘๖๒๘๙๖๙		
๓๗.	พ.ศ. น.ส. ยศวิมล วัฒนศิริ	พ.ศ. น.ส. ยศวิมล วัฒนศิริ ม.ก.	๐๙๒๖๖๖๖๖๖๖	ID ๐๙๒๖๖๖๖๖๖๖	
๓๘.	น.ส. สุภาวดี พัดดี	นิติศาสตร์ / ม. รามคำแหง	๐๘๔-๕๙๑๕๐๔๙	Maneean.wp@hotmail.com	
๓๙.	น.ส. ชัยพรภร อรรถดี	นิติศาสตร์ / ม. สอนคดี	๐๙๔-๒๒๔ ๑๔๐๕	ploujy.1๕๐๖@hotmail.com	
๔๐.	น.ส. ศุภมาส บุณ:	นิติศาสตร์ / ม. สอนคดี	๐๘๕-๙๙๒๒๘๑	nut_sdu๐๖๘@hotmail.com	
๔๑.	อ. ชนเรติ ชาติวงษ์	นิติศาสตร์ ม.รามคำแหง	๐๘๑-๖๘๐๐๑๘๖	poppy-momajghoc.com	

ใบลงทะเบียนการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ครั้งที่ ๒

โครงการส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับกรักกับเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายในยุโรป
วันศุกร์ที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๒ เวลา ๑๑.๓๐ - ๑๖.๐๐ น. ณ ห้องการ์เด็น ๒-๓ ชั้น ๕ โรงแรมเซ็นจูรี่พาร์ค กรุงเทพฯ

โครงการภายใต้ความร่วมมือระหว่างสำนักงาน กสทช. กับ วิทยาลัยพณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ลำดับ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน	เบอร์โทรศัพท์	อีเมลล์	ลายเซ็น
42	หุวรรณิณี ปิ่นเงิน	นางสาว	087-9164959	sombatphrakngocent@gmail.com	

ใบลงทะเบียนการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ครั้งที่ ๓

โครงการส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับกรทำกับเนื้อหารายการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายในยุโรป

วันจันทร์ที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๒ เวลา ๘.๐๐ - ๑๒.๐๐ น. ห้องนราทัศน์ ๒ โรงแรมอิมพีเรียล นราธิวาส จังหวัดนราธิวาส

โครงการภายใต้ความร่วมมือระหว่างสำนักงาน กสทช. กับ วิทยาลัยพหุวิทยาการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

๓๐

ลำดับ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน	เบอร์โทรศัพท์	อีเมลล์	ลายเซ็น
๑.	นาง พ้าสุวรรณ ตระจิดดี	ผู้อำนวยการ/สถานีวิทยุผ่านฟ้า นราธิวาส	๐๘๙-๕๖๘-๕๖๙๘	fa.narasab.๗๕@gmail.com	
๒.	นายทวีศักดิ์ เสาร์พุด	สื่อออนไลน์	๐๖-๙๖๐-๒๗๑๒		
๓.	นางสาว รังษี ปินยูโษะ	ผู้จัดรายการ/สถานีวิทยุอัตตันทเรตีโอ	๐๘-๒๔๓๕-๐๖๕๗		
๔.	นาย ดร. ธีร์ อังโณ	วท. DR J	๐๑-๔๖๑๑-๑๑๑๑	-	
๕.	คุณ กัตติญา ปินยูโษะ	นักจัดรายการเสียงผ่านฟ้า นราธิวาส	๐๘๐-๗๐๙-๙๒๑๒	Azmin09@Mail.ru.com	
๖.	คุณ นิภาณี อินทรศรีสุข	สถานีวิทยุ คนนรา	๐๘๕-๖๓๓-๒๕๑๙		
๗.	นายดูแวนดาเนีย มีอริ้ง	ผู้สื่อข่าวทีวี ๓ มาเลเซีย และนักจัดรายการหน้าต่างสังคม อสมท. สามจังหวัดภาคใต้	๐๘๑-๗๖๖/๑๕๗	photo.pattani@gmail.com	
๘.	นายชเชะ เป้าโษะ	สถานีวิทยุ เว็บบอร์ดผ่านฟ้า นราธิวาส	๐๗๕-๔๗๖-๗๑๖		
๙.	นายพี มานะ	อุปนายกสมาคมสื่อ	๐๘๗/๘๑๖๑๗		
๑๐.	ร.ท.ท. กัมย์ วัลย์	ผู้เชี่ยวชาญด้านวิทยุสื่อสาร	๐๘๑/๒๗๗๐๕๘		

104 MHz

ใบลงทะเบียนการประชุมย่อย

ครั้งที่ 3 กลุ่มที่ 2 ประกอบไปด้วย ผู้ประกอบการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

ผู้ที่มีความสนใจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

วันจันทร์ที่ 25 มีนาคม 2562 เวลา 08.30 - 12.00 น.

ณ ห้องนราทัศน์ 2 โรงแรมอิมพีเรียล จังหวัดนราธิวาส

ใบลงทะเบียนการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ครั้งที่ ๓

โครงการส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับกรรกับเนื้อหาการขยายการขาดการความรุนแรงและการก่อการร้ายในยุโรป
 วันจันทร์ที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๒ เวลา ๘.๓๐ - ๑๒.๐๐ น. ณ ห้องเนอิมที่เรียน นราธิวาส จังหวัดนราธิวาส
 โครงการภายใต้ความร่วมมือระหว่างสำนักงาน กสทช. กับ วิทยาลัยพาณิชย์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ลำดับ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน	เบอร์โทรศัพท์	อีเมล	ลายเซ็น
๑๓.	คุณสิทธา สีอวนิวงศ์	นักจัดรายการ/สถานีวิทยุโก-สท เชื้อเพิ่ม	๐๘๙ ๕๖๖๖๖๗	golokfm@hotmail.com	
๑๔.	คุณเมธาวี โตะลาตา	ผ.สังคมสงเคราะห์สังคม AFP	๐๔๗ ๖๓๐๖๖๐๗	davee.afp5๐๐@gmail.com	
๑๕.	คุณพัรดิษฐ์ อาลีฮู	ดร.อมรรต ๑๙๗๙/๑๙๗๙	๐๘๒-๘๙๒-๒๔๙๙	Ranidh-๘๙๙@gmail.com	
๑๖.	นางนงนุช อังพรน้อย	ดร.อังนุช อังพรน้อย			
๑๗.	น.ร.จิวาลักษณ์ ลาปะทา	สถานีวิทยุตั้งต้นเรดิโอ	๐๘/๖๐๘๘๖๐๗		
๑๘.	คุณอมรรรัตน์ เข็มขาว	ผู้สื่อข่าว โทร ๖๖๖	๐๙๔-๒๖๔๖๕๖๑	Amornrat2464@gmail.com	
๑๙.	อาจารย์ตรนักรงค์ สุวรรณมาศ	ผ.หนังสือพิมพ์นครินทร์	๐๘๕-๖๖๔๖๒๕	sernawong@gmail.com	
๒๐.	คุณธนวิทย์ ทรงประสิทธิ์	นักข่าว: ธีรวัฒน์ อังกรวิวัฒน์	๐๔๓ ๐๙๙๕๓๔	natural51๐.nara@gmail.com	
๒๑.	น.ส.บุรียา ดยโละดิง	เจ้าหน้าที่ / สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จ.นราธิวาส	๐๗๓ ๕๓๖๓๔๗ Form ๕๓๖๓๔๘	Radiolarathwato@gmail.com	
๒๒.	นางนงนุช อังพรน้อย	นางนงนุช อังพรน้อย	๐๘๒๒๖๓๗๙๔๓		

ใบลงทะเบียนการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ครั้งที่ ๓

โครงการส่งเสริมการศึกษาระดับอุดมศึกษาเกี่ยวกับกาารศึกษาระดับอุดมศึกษาที่มีความรุนแรงและการก่อการร้ายในยุโรป
วันจันทร์ที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๒ เวลา ๘.๓๐ - ๑๒.๐๐ น. ณ ห้องนเรศวรที่ ๒ โรงแรมเอ็มพีเรียล นเรศวร จังหวัดนเรศวร
โครงการภายใต้ความร่วมมือระหว่างสำนักงาน กสทช. กับ วิทยาลัยเทคโนโลยีวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ลำดับ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน	เบอร์โทรศัพท์	อีเมลล์	ลายเซ็น
๑๑.	พ.อ. สมาน ภรรณีรัมย์	อธิบดีกรมตำรวจ ๑๕ ๒๖๖๐๘	๐73532112	NAVY.9475@gmail.com	พ.อ. ส
๑๒.	นางอรุณศรีรัตน์ คุ้ม	อำนวยการบริหารการศึกษาระดับอุดมศึกษา	๐๙8-๙๕๐๒๗๗๐	durooi@hotmail.com	อรุณ
๑๓.	นายสุวิทย์ คุ้ม	ผู้อำนวยการสำนักงาน กสทช.	๐๘1๐๙๔๔๙๔	hsungthad@gmail.com	สุวิทย์
๑๔.	นายสมชาย คุ้ม	ผู้อำนวยการสำนักงาน กสทช.	๐๘6-491๐77๑	Festore.is@gmail.com	สมชาย
๑๕.	นายสุวิทย์ คุ้ม	อธิบดีกรมตำรวจ	๐๘5-๑๒๐3๐๒3	gobkfm@hotmail.com	สุวิทย์
๑๖.	นายสุวิทย์ คุ้ม	อธิบดีกรมตำรวจ	๐๘466๖๖๖๖๖	atipops@gmail.com	สุวิทย์
๑๗.	นายสุวิทย์ คุ้ม	อธิบดีกรมตำรวจ	๐๘15466114	annus.tuloo@hu.ac.th	สุวิทย์
๑๘.	นายสุวิทย์ คุ้ม	อธิบดีกรมตำรวจ	๐๘๙-๐๔1๐5๙8	Sunnee.mee@gsu.ac.th	สุวิทย์
๑๙.	นายสุวิทย์ คุ้ม	อธิบดีกรมตำรวจ	๐๙๐215292๗	Muhammad.duvernoe1975@gmail.com	สุวิทย์
๓๐.	นายสุวิทย์ คุ้ม	Digital & Neoe	๐87598555๐	muhammad.duvernoe1975@gmail.com	สุวิทย์

ใบลงทะเบียนการประชุมย่อย

ครั้งที่ 4 กลุ่มที่ 2 ประกอบไปด้วย ผู้ประกอบการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์
 ผู้ที่มีความสนใจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 วันอังคารที่ 26 มีนาคม 2562 เวลา 08.30 – 12.00 น.
 ณ ห้องศรีวรรณ โรงแรมยะลา มายเฮาส์ จังหวัดยะลา

โครงการส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับบริการที่เกี่ยวเนื่องทางการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายในยุโรป
 วันอังคารที่ 26 มีนาคม 2562 เวลา ๘.๓๐ - ๑๒.๐๐ น. ณ ห้องศรีวรรณ โรงแรมยะลา มายเฮาส์ จังหวัดยะลา
 โครงการภายใต้ความร่วมมือระหว่างสำนักงาน กสทช. กับ วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคีสถา มหาวิทยาลัยบูรพา

ลำดับ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน	เบอร์โทรศัพท์	อีเมล	ลายเซ็น
๑/	คุณ ฮายาดี มาซูรี	ทจก.ทีเคสเดชั่น	๐๙๕-๐๒๐๗๒๖๐	ppcok๑๕๔@gmail.com	
๒/	คุณ นพิตะห์ นิยะจิ	นักวิเทศสัมพันธ์/สถานีวิทยุศูนย์อำนาจบริการ จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.)ยะลา	๐๘๔-๗๑๕๓๘๘๗	kakchek.kakisah@gmail.com	
๓.	คุณ ปัทมา เนียมบดี	นักประชาสัมพันธ์/สถานีวิทยุเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา	๐๘๙-๒๕๕๗๓๑๙	pattama.n@yru.ac.th	X
๔.	นายอฮามัดรอดี บินเจ๊ะฮะ	นักสื่อสารมวลชน / สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ประเทศไทย จ.ยะลา	T ๐๗๓ ๒๐๓๕๕๕ F ๐๗๓ ๒๐๓๕๕๕	nbyalaa@gmail.com	
๕.	นายนิฮัดมาน อับดุล	ผู้อำนวยการ / สถานีวิทยุอิสโตรีโอ F.m. ๙๒.๗๕ MHz.	๐๘๒ ๘๓๓๕๐๐๐ F ๐๗๓ ๒๕๕๑๓๖	isrop๘๑@gmail.com	
๖/	คุณ อิม/อิซรอมีน หมะหมะฮะ อับดุล	ผู้อำนวยการ / สถานีวิทยุอัฟพันเรดิโอ F.m. ๙๐.๒๕ MHz.	๐๘๒ ๘๓๓๕๖๖๖ F ๐๗๓ ๒๕๕๑๓๖		
๗.	น.ส.ฮัฟซะห์ นาแว	นักสื่อสารมวลชนชำนาญการ / สถานีวิทยุโทรทัศน์ แห่งประเทศไทย จ.ยะลา	๐๗๓ ๒๐๓๕๕๕ F ๐๗๓ ๒๐๓๕๕๕	nbyalaa@gmail.com	
๘/	นายมะยาก็ นาแว	เจ้าหน้าที่ / ผู้ดำเนินรายการ / สถานีวิทยุ สาธารณะมีสื่อกลางประจำจังหวัดยะลา	๐๒๒ ๒๓๖๐๕๑๑	Nas.fiz๙๖๔@gmail.com	
๙.	น.ส.ชฎาภรณ์ สวนแสน	อาจารย์/ สาขาวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และสื่อดิจิทัล คณะวิทยาการจัดการ มจร.ยะลา	๐๘๗ ๓๙๓๕๒๓๓	Chadaporn.s@yru.ac.th	X
๑๐/	คุณอุสมะฮ์ ชิน ชินมัสซูด	ผู้ดำเนินรายการ	๐๙๕ ๘๙๕๙๕๖		

ใบลงทะเบียนการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ครั้งที่ ๔

โครงการส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับกรรณการชวเหตุการณ์ความรุนแรงและการร่ายในยุโรป
วันอังคารที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๒ เวลา ๘.๓๐ - ๑๒.๐๐ น. ณ ห้องศรีวรรณ โรงแรมสยามไฮสเปส จังหวัดยะลา

โครงการภายใต้ความร่วมมือระหว่างสำนักงาน กสทช. กับ วิทยาลัยพณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ลำดับ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน	เบอร์โทรศัพท์	อีเมลล์	ลายเซ็น
๑๑.	คุณ พิศมัย วิมุทธะธพ				
๑๒.	นางสว่างวรรณ สิงข์แก้ว	ข้าราชการครูชำนาญการพิเศษ	๐๘๔ ๗๓๘๑๑๐๐	-	
๑๓.	น.ส.ชุตติกาญจน์ รัตนวิไล	พนักงานราชการ / ครูโรงเรียนนิบงชูปถัมภ์	๐๙๐ ๖๓๗๔๗๙๗		
๑๔.	นางนันท์ภัส รัตนวิไล	ข้าราชการครูชำนาญการ	๐๘๒ ๔๓๒๘๔๙๖		
๑๕.	นางดวงดาว แก้วเจริญ	พนักงานราชการ / ครูโรงเรียนนิบงชูปถัมภ์	๐๘๔ ๓๑๒๓๖๖๙		
๑๖.	น.ส.ไพรินทร์ แก้วเทียมทอง	ครูอัตราจ้าง	๐๘๔ ๘๖๒๖๗๕๙		
๑๗.	นายปวิวัฒน์ อภิธนาภิพัฒน์	ผู้รับเหมาก่อสร้าง บ.ซี.แอลเอช.เทรดดิ้ง จำกัด	๐๘๑ ๙๖๙๐๖๖๒		
๑๘.	นาง รังษิณี อภิธนาภิพัฒน์ ร.ศ.ท. - พหุมิตร แซ่ฮ้อ	รอง สว.สส.สภ.ศรีสาคร	๐๘๑-๙๕๖๖๖๕๖๖		
๑๙.	นายคณต รัตนวิไล	อาจารย์พนักงานมหาวิทยาลัย ม.ราชภัฏยะลา	๐๘๔ ๓๙๗๓๐๐๙	Khanate.r@yu.ac.th	
๒๐.	นายพล บุชชะ	อาจารย์สัญญาจ้าง ม.ราชภัฏยะลา	๐๘๑ ๘๕๕๓๙๖๓		

ใบลงทะเบียนการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ครั้งที่ ๔
โครงการส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับบริการที่เน้นการขยายการเข้าถึงการดูแลสุขภาพและแรงและการวิจัยยุโรป
วันอังคารที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๒ เวลา ๘.๓๐ - ๑๒.๐๐ น. ณ ห้องศรีวรรณ โรงแรมสยามเฮาส์ จังหวัดยะลา
โครงการภายใต้ความร่วมมือระหว่างสำนักงาน กสทช. กับ วิทยาลัยพาณิชย์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ลำดับ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน	เบอร์โทรศัพท์	อีเมล	ลายเซ็น
๒๑.	นายมานิต ทวีวัฒนา	พนักงานเทศบาลนครยะลา	๐๙๓ ๗๔๗๒๒๘๘		
๒๒.	น.ส. อธิษฐ์ ตีเมง		๐๙๓ ๕๗๙๓๕๑๖		x
๒๓.	นายอัปดุลเลาะห์ สือม	เจ้าพนักงานพัสดุ จ.ยะลา	๐๖๒ ๒๐๙๗๓๖๑	Khaleedul@hotmail.com	
๒๔.	นายอิรฟาน อับดุลเลาะห์	ผู้บังคับการ สภ. ยะลา	๐๙๕ ๑๗๑๕๑๑๘	irfan.1709@gmail.com	
๒๕.	คุณนุรมารีย์ม วาโอ๊ะ	ผู้ช่วยฯ ส.ก. ยะลา			
๒๖.	คุณนุรีฮัน ยามาซารี	ผู้ช่วยฯ ส.ก. ยะลา	๐๙๗ ๐๓๘๒๙๐๘	hamy_ahm@hotmail.com	
๒๗.	นางสาวอามานี สะฮา	ผู้ช่วยฯ ส.ก. ยะลา	๐๖๑ ๑๐๕๑๓๕๔		
๒๘.	น.ส.พัชรา ยีเจ๊ะและ	ผู้ช่วยฯ ส.ก. ยะลา	๐๘๕ ๙๑๕๑๐๕๓	n-k-man.uehmail.com	
๒๙.	น.ส. รุสนานี ทามะ				
๓๐.	น.ส. อิบติซาม บินยูโซ๊ะ				

ใบลงทะเบียนการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ครั้งที่ ๔

โครงการส่งเสริมองค์ความรู้เกี่ยวกับการข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายในยุโรป

วันอังคารที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๒ เวลา ๘.๓๐ - ๑๒.๐๐ น. ณ ห้องศรีวรรณ โรงแรมสยามไฮสเปคัล จังหวัดยะลา

โครงการภายใต้ความร่วมมือระหว่างสำนักงาน กสทช. กับ วิทยาลัยพาณิชย์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ลำดับ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน	เบอร์โทรศัพท์	อีเมลล์	ลายเซ็น
๓๑.	นส. บิสมิลลาห์ มะแซ				
๓๒.	นาง อติษา ญู่ใจ	ก.ศ.ส.๕.	๐๙๑๑๙๓๑๓๖๓		อติษา
๓๓.	น.ส.วิมลทิพย์ ออเคา	ก.ศ.ส.๕.	๐๙๖ ๖๘๔๖๘๙๘		วิมลทิพย์
๓๔.	นายประพนธ์ ปานทอง	ดร.ร.ร. ลพบุรี	๐๘๙-๔๖๘๓๒๖๓	-	ประพนธ์
๓๕.	นายภาณุ วัฒนศิริ	ผู้สื่อข่าว กสท. พ.ศ.	๐๘๙-๖๕๔๗๔๗๑		ภาณุ
๓๖.	นางสาว สิริพัชรพร ตาบุญดี	ผู้จัดการศูนย์วิจัยชุดตรวจรุนแรง	๐๙๓-๖๔๗๐๓๒๐		สิริพัชรพร
๓๗.	นาย ไพรัช ภิระ	องค์กรผู้สนับสนุน ยุติความรุนแรง	๐๙๒-๖๓๖๘๑๕๐		ไพรัช
๓๘.	น.ส. กานทรพร เอลิต	องค์กรผู้วิจัยชุดตรวจรุนแรง	๐๙๓-๖๕๘๕๓๘๐		กานทรพร
๓๙.	น.ส. อนุภรณ์ เอลิต	องค์กรผู้วิจัยชุดตรวจรุนแรง	๐๙๓-๖๕๘๕๓๑๕		อนุภรณ์
๔๐.					

ใบลงทะเบียนการประชุมย่อย

ครั้งที่ 5 กลุ่มที่ 2 ประกอบไปด้วย ผู้ประกอบการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์
ผู้ที่มีความสนใจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

วันอังคารที่ 26 มีนาคม 2562 เวลา 11.30 - 16.00 น.

ณ ห้องฟานูอนิ โรงแรมซี.เอส.ปัตตานี จังหวัดปัตตานี

ใบลงทะเบียนการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ครั้งที่ ๕
โครงการส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับภารกิจกับเนื้อหาการขยายการคุ้มครองการกระจายเสียงในยุโรป
วันพุธที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๒ เวลา ๑๑.๓๐ - ๑๖.๐๐ น. ณ ห้องห้องฟานูอนิ โรงแรมซี.เอส.ปัตตานี จังหวัดปัตตานี
โครงการภายใต้ความร่วมมือระหว่างสำนักงาน กสทช. กับ วิทยาลัยพาณิชย์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ลำดับ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน	เบอร์โทรศัพท์	อีเมล	ลายเซ็น
๑.	นาย รอดชะ ลูมากามง	ผู้อำนวยการสถานีวิทยุ/สถานีวิทยุท้องถิ่นไทย โอด สเตชันบ้านป่าสัก FM ๙๐.๐๐ mhz.	๐๘๕-๒๗๓-๐๐๕๘	Ok_palas@hotmail.com	
๒.	คุณ นีฟูอาด บาสาฮาฮา	นักวิชาการการศึกษา/สำนักงานการศึกษา เอกชน	๐๗๓-๕๓๗-๖๙๙	Baha๑๕๘๘@gmail.com	
๓.	น.ส.ดวงเนตร จิระรังสิมา	นักประชาสัมพันธ์สำนักงาน กสทช. ประชาสัมพันธ์ จ.ปัตตานี	๐๘๖-๖๐๘๗๖๕	b-duangned@hotmail.com	
๔.	นายบิตวงศ์ ไชยณรงค์	ผู้สื่อข่าว ข่าวภาคใต้ชายแดน / นักจัดรายการ และฝ่ายเทคนิค สถานีฯ เลิฟเรดิโอ ๙๓.๐	๐๑๘-๖๑๐๔๖๑		ป.ลาว.๕
๕.	หญิงกัญจนา มงคลมณี นักจัดรายการวิทยุ	นักสื่อสารมวลชนหญิงวิทยุ FM ๙๓.๐ น.ปัตตานี	๐๑๕-๒๔๖๘๖๔๖	fadoung@gmail.com	
๖.	นางสาวผกาเพ็ญ กาญจนเพ็ญ	นักจัดรายการสถานีวิทยุเลิฟเรดิโอ	๐๘๑-๘๗๘๗๖๖		em/ksr-
๗.	นางสาว รุ่งรุช ชัย วิทยุกระจายเสียง	ผอ. วิทยุสถานีคุณธรรม มูลนิธิส่งเสริมจริยธรรม ปัตตานี (นางสาว?)	๐๗๓ ๓๓๗๗๗๕	Risalahradio@gmail.com	รุ่งรุช
๘.	น.ส.ชาริมาะห์ ตราโอะ	สถานีวิทยุเสียงสดคุณธรรม อ.สายบุรี จ.ปัตตานี	๐๘๔๖๖๖๖๖๖		ช.ริมา.๕
๙.	รศ.จิตชนก เจริญแก้ว	อาจารย์ / คณะศึกษาศาสตร์			
๑๐.	ดร.อาทิตย์ยา สมเฒ่า	นักวิชาการ คณะวิทยาการสื่อสาร ม.อ.ปัตตานี	๐๖๕ ๕๖๕๕๕๕		
๑๑.	คุณพรพิมล อูร์รัตน์	นักจัดรายการ	๐๘-๑-๖๕๔๑๗๔๔		

ใบลงทะเบียนการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ครั้งที่ ๕

โครงการสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับภารกิจกับเนื้อหาวิชาการช่วงเหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายในยุโรป
 วันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๒ เวลา ๑๓.๓๐ - ๑๖.๐๐ น. ห้องห้องพญานาค โรงแรมซี.เอส.ปัตตานี จังหวัดปัตตานี
 โครงการภายใต้ความร่วมมือระหว่างสำนักงาน กสทช. กับ วิทยาลัยพาณิชย์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ลำดับ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน	เบอร์โทรศัพท์	อีเมลล์	ลายเซ็น
๑๒.	คุณสาวรีย์ ดาโง๊ะ	นักข่าว/สถานีวิทยุ ม.อ.ปัตตานี	๐๙๖-๙๖๕๒๑๗๙		
๑๓.	คุณมุฮัมหมัดอาบู ปาทาน	นักวิชาการ	๐๙๑-๖๗๑๑๓๕๗		
๑๔.	อ.ไสรยา จามจุรี	นักวิชาการ			
๑๕.	คุณศาเลม ครู	ผู้สื่อข่าว	๐๕๕-๓๙๑๐๘๑๕	Salem_news@hotmail.com	
๑๖.	คุณจตุรนต์ เอ็มโมโสภา				
๑๗.	คุณอับดุลรอซเซ ทะยิมามะ				
๑๘.	นางสาวสุวิมล มะยาลิง	ผู้วิจัย ม.บ.ปว	๐๕๕๒๑๔๔๕๖	surwailinh1๒๕@juw.ac.th	สุวิมล
๑๙.	นางสาวซูรียานี ยูโซะ	ผู้วิจัย ยูโซะ	๐๗๙๕๙๕๐๑๑	Suriany@ygnail.com	ซูรียานี
๒๐.	นางสาวภัทรภรณ์ สุนทรโก	นักศึกษาคณะ คุนท: ปว	๐๙๓-๗๕๓๑๗๓๗	Mind.suntog@ygnail.com	ภัทรภรณ์
๒๑.	นางสาวปวีณา ทองช่วย	น.ส.ย.วิธ ทองช่วย	๐๙๕-๕๕๗๑๑๔๖		ปวีณา
๒๒.	นางสาวกนกวรรณ ใต้จันทร์	ท.น.กนกวรรณ ใต้จันทร์	๐๙๘-๔๐๙๘๐๕๓	Pu#9Pea@ygnail.com	กนกวรรณ

ใบลงทะเบียนการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ครั้งที่ ๕

โครงการส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับภารกิจกับเนื้อหาการขยายความรุนแรงและการก่อการร้ายในยุโรป

วันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๒ เวลา ๑๑.๓๐ - ๑๖.๐๐ น. ห้องห้องพายุณี โรงแรมซี.เอส.ปัตตานี จังหวัดปัตตานี

โครงการภายใต้ความร่วมมือระหว่างสำนักงาน กสทช. กับ วิทยาลัยพาณิชย์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ลำดับ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน	เบอร์โทรศัพท์	อีเมลล์	ลายเซ็น
๒๓.	นางสาวบุรียะนีย์ สุหลง	ร.ศ. ๗๐. ปัตตานี	๐๙๙-๒๙๒๕๐๙	Nurbiyah68@gmail.com	บุรียะนีย์ สุหลง
๒๔.	นางสาวนิตริน เจ๊ะหามะ	ร.ศ. ๗๐. ปัตตานี	๐๗๐๘๔๘๔๐๔	Nisrin8654@gmail.com	นิตริน
๒๕.	นางสาวนิตา เจ๊ะเลาะ	ร.ศ. ๗๐. ปัตตานี	๐๘๒-๘๓๑๐๒๙๐	Anitajehlah20@gmail.com	นิตา
๒๖.	นางสาวอามานี มะบูเก๊ะ	ร.ศ. ๗๐. ปัตตานี	๐๖๙-๒๒๓๑๓๘๑	Amanee1381@hotmail.com	อามานี
๒๗.	นางสาวรอฮานา มะลีเลาะ	ร.ศ. ๗๐. ปัตตานี	๐๙๗-๗๖๖๑๗๖๗	rohana2540@gmail.com	รอฮานา
๒๘.	นางสาวอามานี แนนะ	ร.ศ. ๗๐. ปัตตานี	๐๙๕-๖๒๕๖๖๕	ammanee_708@hotmail.com	อามานี
๒๙.	นางสาวอัสพานา สะมาลือ	ร.ศ. ๗๐. ปัตตานี	๐๖๓-๐๖๒๓๑๕๐	afnansamale9@gmail.com	อัสพานา
๓๐.	นางสาวรอฮิเยาะ ซาแมะ	ร.ศ. ๗๐. ปัตตานี	๐๗๓๗๔๕๐๒๔	Afnancesa708@gmail.com	รอฮิเยาะ
๓๑.	นางสาวอามีเนาะ นาสา	ร.ศ. ๗๐. ปัตตานี	๐๖๗-๒๑๘๘๗๖๘	Ameccahajjah@gmail.com	อามีเนาะ
๓๒.	นางสาวนาซีซะห์ แดมะ	ร.ศ. ๗๐. ปัตตานี	๐๙๕-๘๑๔๙๕๘๔	Naseehah81@gmail.com	นาซีซะห์
๓๓.	นางสาวฟาซีลา เวาะเจ	ร.ศ. ๗๐. ปัตตานี	๐๘๖-๔๘๖๓๖๖๗	fah2540@gmail.com	ฟาซีลา

ใบลงทะเบียนการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ครั้งที่ ๕

โครงการส่งเสริมการศึกษาระดับอุดมศึกษาเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีการเกษตรและการจัดการทรัพยากรในยุโรป

วันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๒ เวลา ๑๑.๓๐ - ๑๖.๐๐ น. ณ ห้องห้องพญาณี โรงแรมซี.เอส.ปัตตานี จังหวัดปัตตานี

โครงการภายใต้ความร่วมมือระหว่างสำนักงาน กสทช. กับ วิทยาลัยพาณิชย์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ลำดับ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน	เบอร์โทรศัพท์	อีเมลล์	ลายเซ็น
๓๙.	นางสาวสุวรรณี เวช				
๓๙.	นางสาวอภาพ เบียมศิริ ผู้ทรงคุณวุฒิ	หน. ๑๐ ปัตตานี	๐๖๑๑๒๒๒๖๖	napapwad.Hassk.07@gmail.com	
๓๐.	นางสาว กัญจน ดัดสายชล	หน. ๑๐ ปัตตานี	๐๑๐๗๐๑๐๗๔	Kan784๐๐๐@gmail.com	
๓๑.	นางสาว อารีนา ยูนี	หน. ๑๐ ปัตตานี	๐๑๔-๘๒๐ ๘๑๔๑	ahreana ³⁶³² @gmail.com	
๓๒.	นางสาว พิมพ์ อุดมกรัง		๐๘๑-๒๗๗๓๑๑๖		
๓๓.	นางสาว ชุติมาลี ศรีโสภา	หน.ส่งเสริมการตลาด	๐๖๒-๕๕๗ ๖๓๔๑	Sukif-lee@hotmail.com	
๔๐.	นางสาว ชหะ ใจศิริ ขวัญดี	หน.ก. ๑๐. ปัตตานี	๐๑๕-๖๓๗ ๐๑๑๒	chetrarivikunakulacee@gmail.com	
41	น.ส. นริศณี ศรีโคตร	หน. ๑๐๓๓. ๗	๐๘๓ ๑๑๓ ๘๑๑๑	appleincoc91@gmail.com	
42	นางสาว นริศณี ศรีโคตร	หน. ๑๐. ๑๐. ปัตตานี	๐๕๕-๐๓๓๓๘๑๘๗	-	
43					
44					

ภาคผนวก ง ภาพบรรยากาศการประชุมย่อย

---

1. กลุ่มที่ 1 ประกอบไปด้วย นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ที่เกี่ยวข้อง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ครั้งที่ 1 วันที่ 21 มีนาคม 2562
ครั้งที่ 2 วันที่ 22 มีนาคม 2562
ครั้งที่ 3 วันที่ 23 มีนาคม 2562
2. กลุ่มที่ 2 ประกอบไปด้วย ผู้ประกอบการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ผู้ที่มีความสนใจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ครั้งที่ 1 วันที่ 21 มีนาคม 2562
ครั้งที่ 2 วันที่ 22 มีนาคม 2562
ครั้งที่ 3 วันที่ 25 มีนาคม 2562
ครั้งที่ 4 วันที่ 26 มีนาคม 2562
ครั้งที่ 5 วันที่ 26 มีนาคม 2562

ภาพบรรยากาศการประชุมย่อย
ครั้งที่ 1 กลุ่มที่ 1 ประกอบไปด้วย นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ที่เกี่ยวข้อง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
วันพฤหัสบดีที่ 21 มีนาคม 2562 เวลา 08.30 – 12.00 น.
ณ ห้องการ์เด็น 4 ชั้น 5 โรงแรมเซ็นจูรี่พาร์ค กรุงเทพฯ

.....

ภาพบรรยากาศการประชุมย่อย
ครั้งที่ 2 กลุ่มที่ 1 ประกอบไปด้วย นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ที่เกี่ยวข้อง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
วันศุกร์ที่ 22 มีนาคม 2562 เวลา 08.30 – 12.00 น.
ณ ห้องการ์เด็น 2-3 ชั้น 5 โรงแรมเซ็นจูรี่พาร์ค กรุงเทพฯ

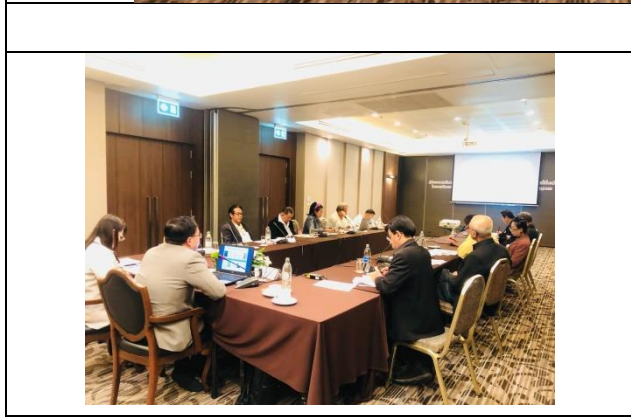
.....

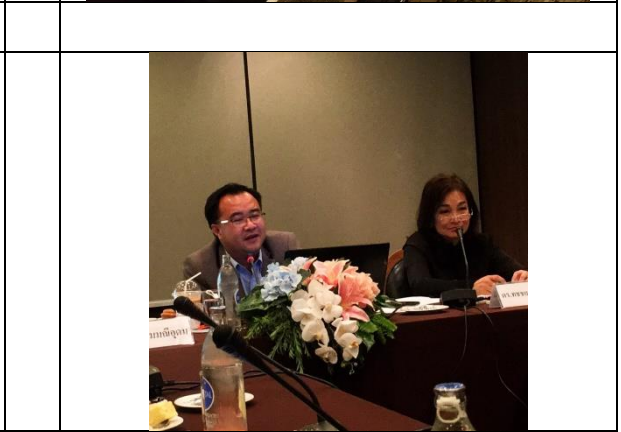
ภาพบรรยากาศการประชุมย่อย
ครั้งที่ 3 กลุ่มที่ 1 ประกอบไปด้วย นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ที่เกี่ยวข้อง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
วันเสาร์ที่ 23 มีนาคม 2562 เวลา 12.00 – 16.00 น.
ณ ห้องการ์เด็น 2-3 ชั้น 5 โรงแรมเซ็นจูรี่พาร์ค กรุงเทพฯ

.....

ภาพบรรยากาศการประชุมย่อย
ครั้งที่ 1 กลุ่มที่ 2 ประกอบไปด้วย ผู้ประกอบการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์
ผู้ที่มีความสนใจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
วันพฤหัสบดีที่ 21 มีนาคม 2562 เวลา 13.00 – 16.00 น.
ณ ห้องการ์เด็น 4 ชั้น 5 โรงแรมเซ็นจูรี่พาร์ค กรุงเทพฯ

.....

ภาพบรรยากาศการประชุมย่อย
ครั้งที่ 2 กลุ่มที่ 2 ประกอบไปด้วย ผู้ประกอบการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์
ผู้ที่มีความสนใจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
วันศุกร์ที่ 22 มีนาคม 2562 เวลา 13.00 – 16.00 น.
ณ ห้องการ์เด็น 2-3 ชั้น 5 โรงแรมเซ็นจูรี่พาร์ค กรุงเทพฯ

.....

ภาพบรรยากาศการประชุมย่อย
 ครั้งที่ 3 กลุ่มที่ 2 ประกอบไปด้วย ผู้ประกอบการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์
 ผู้ที่มีความสนใจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 วันจันทร์ที่ 25 มีนาคม 2562 เวลา 08.30 – 12.00 น.
 ณ ห้องนราทัศน์ 2 โรงแรมอิมพีเรียล จังหวัดนราธิวาส

.....

ภาพบรรยากาศการประชุมย่อย
ครั้งที่ 4 กลุ่มที่ 2 ประกอบไปด้วย ผู้ประกอบการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์
ผู้ที่มีความสนใจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
วันอังคารที่ 26 มีนาคม 2562 เวลา 08.30 – 12.00 น.
ณ ห้องศรีวรรณ โรงแรมยะลาบายเฮาส์ จังหวัดยะลา

.....

ภาพบรรยากาศการประชุมย่อย
ครั้งที่ 5 กลุ่มที่ 2 ประกอบไปด้วย ผู้ประกอบการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์
ผู้ที่มีความสนใจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
วันอังคารที่ 26 มีนาคม 2562 เวลา 13.00 – 16.00 น.
ณ ห้องฟาฏอนี โรงแรมซี.เอส.ปัตตานี จังหวัดปัตตานี

.....

